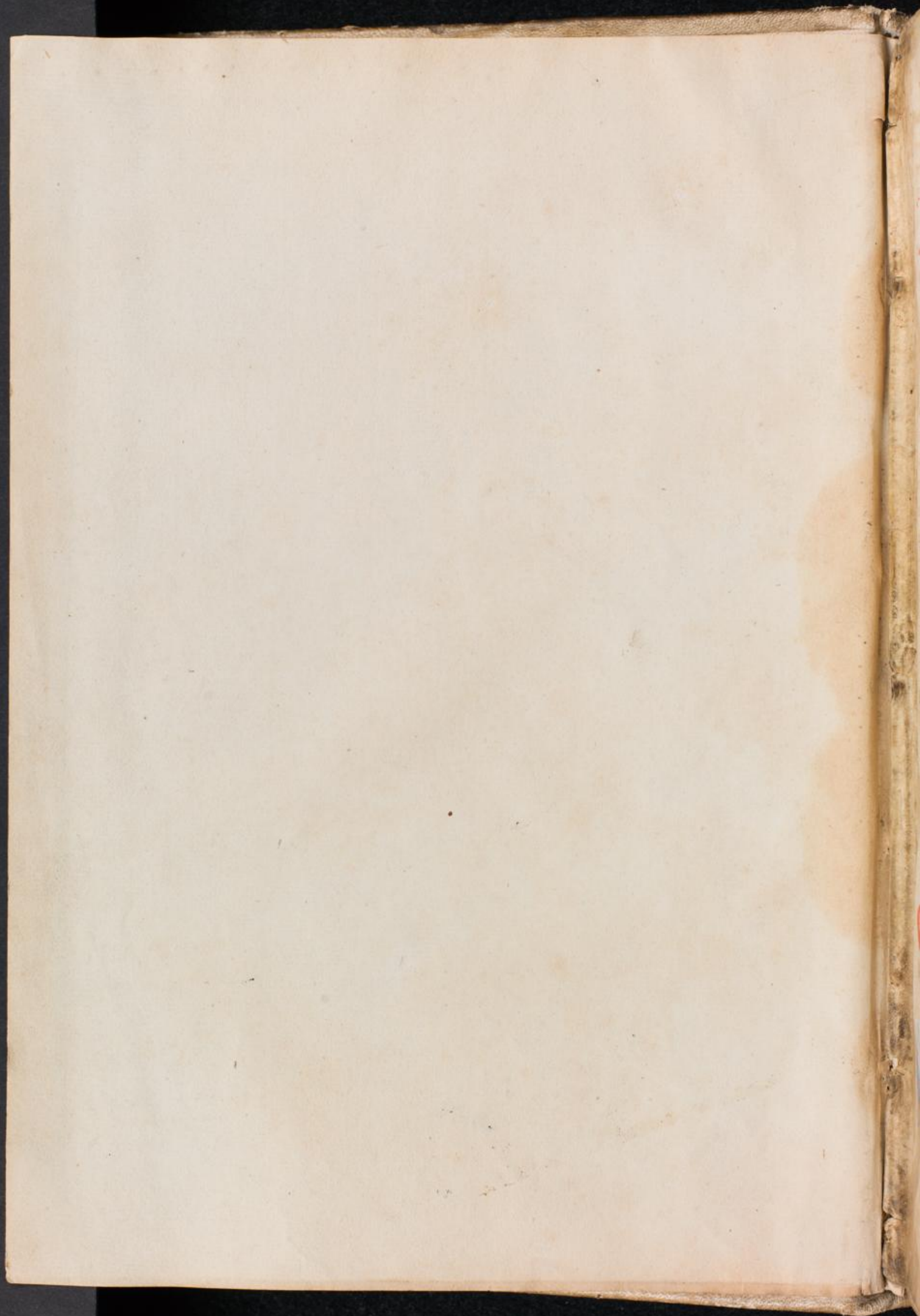

2268

A 10

INCIPIT .G. PRE

FAEIO SARET

IHERONIMI

PRESBITERI

AD DAMASUM

PAPAM .IN. LIBRUM

QUATUOR .E

VANGELIORUM

exueteri. ut post exemplaria scriptura-
rum toto orbe dispersa quasi quidam ar-
bitrari sedeamus & quia inter se uariant
que sint illa. que cum greca consenti-
ant ueritate decernam. **N**uis labor
si periculosa presumptio. iudicare
de ceteris. ipsum ab omnibus iudican-
dum. sensis mutare lingua & canes-
centem mundum ad immita trahere par-
uulos. **Q**uis enim doctus pariter.
uel indoctus cum in manus uolumen
assumpsit. & a salua quam semel

inhibuit uiderit discrepare quod lectat.
non statim erumpat inuocare me fal-
sarium. me clamans esse sacrilegum.
qui audet aliquid in ueteribus libris ad-
dere. mutare. corrigere. **A**duersus
quam inuidiam. duplex causa me con-
solatur. quod & tu qui sumus sacer-
dos es fieri iubet. et uerum non esse quod
uariat. etiam maledicorum testimonio
complatur. **S**i enim latinis exem-
plaribus fidelis est adhibenda. respon-
deant quibus tot sunt exemplaria ^{penet} &
codices. **S**i autem ueritas est querenda
de pluribus. cur non ad grecam originem
reuertentes. ea que ^{uel} a uiciosis interpre-
tibus. male edita. uel a presumptoribus
imperitis emendata puerius. uel a
librariis dormitantibus. aut addita se-
aut mutata corrigimus. **N**eq; uero
ego de ueteri disputo testamento. quod
a septuaginta senioribus. in grecam lin-
guam uersum. tercio gradu ad nos
usque puenit. **N**on quero quid aquila.
quid symmachus sapiant. quare
theodotion inter nouos & ueteres
medius incedat. sit illa uera inter-
pretatio quam apostoli probauerunt. **D**e
nouo nunc loquor testamento. quod
grecum esse non dubium est. excepto
theo apostolo. qui primus in iudea euangelium
christi hebraicis litteris edidit. **H**oc

certe qd. in nro sermone discordat
 & diuersos riuulos tramites duert:
 uno de fonte querendu est. Preter
 mitto eos codices quos aluciano et
 ehycio nuncupatos paucoꝝ hominu
 asserit puerfa contentio. quib; utiq;
 nec inueteri testamto post septua
 ginta interpretes emendare qd licu
 it. nec in nouo pfitat emendasse: cu
 multaru gentiu linguis septima an
 te translata doceat falsa esse que
 addita sunt. Igitur hec presens pre
 faciuncula pollicet. quatuor tantu
 eugla. quoz iste ordo est. mathevs.
 marcus. lucas. iohannes. codicum
 grecoꝝ emendata collatione. s; uete
 rum. Que ne multu a lectionis la
 tine consuetudine discrepant. ita
 calamo imperauim. ut his tantum
 que sensu uidebantur mutare cor
 rectis. reliqua manere pateremur
 ut fuerant. Canones quoq; quos euse
 biius cesariensis epc. alexandrinu se
 cutus ammoniu. in decem numeros
 ordinauit. sicut in greco habentur
 expressimus. Quod si quis de curio
 sis uoluerit nosse que in euglyt uel
 eadem. uel uicina. uel sola sunt. eoz
 distinctione cognoscat. Magnis si
 quide hic in nris codicib; error in o
 leuit. dum qd. in ea de re. aliis

euglyta plus dixit. in alio quia minus
 putauerunt addiderunt. uel dum
 eunde sensum aliis aliter expressit.
 ille qui unu equatuor primu lege
 rat. ad eius exemplu ceteros quoq;
 estimauerit emendandos. Vnde ac
 cidit ut apud nos mixta sint omnia.
 & in marco plura luce atq; mathei.
 rursum in matheo. iohannis & marci.
 & in ceteris reliquoz que aliis pro
 pria sunt inueniant. Cum itaq;
 canones qui subiecti s; legeris. con
 fusionis errore sublato. & similia
 omnium scies. & singulis sua queq;
 restitues.

In canone primo concordant quatu
 or. matheus. marcus. lucas. iohannes.
In secundo tres. matheus. marcus. lucas.
In tertio tres. matheus. lucas. iohs.
In quarto tres. matheus. marcus. iohes.
In quinto duo. matheus. lucas.
In sexto duo. matheus. marcus.
In septimo duo. matheus. iohannes.
In octauo duo. lucas. marcus.
In nono duo. lucas. iohannes.
In decimo. ppria unus quisq; que n
 habentur in aliis. etiderunt. Sin
 gulis uero euglyt ab uno incipiens.
 usq; ad fine libri. dispar numerus
 increuit. Hic nigro colore pscriptus.
 sub se habet alium ex initio

numerū discolorē qui ad decem usq; p
cedens. indicat prior numerus inq;
sic canone requirendus. **S**um igitur
apto codice uerbi grā illud siue illd
capitulū scire uolueris cui canonis
sit. statim ex subiecto numero do
ceberis. **E**t recurrens ad principia
in quib; canonū est distincta conge
ries. eodemq; statim canone articu
lo frontis inuento. illum quē que
rebas eiusdē ^{numeri} eugliste. qui & ipse ex
incriptione signatur. inuenies.
atq; euuino ceterorū tramitib; īspe
ctis. quos numeros e regione habe
ant annotabis. **E**t cum scieris. re
currēs ad uolumina singulorū. & si
ne ^{moti} reptis numeris quos ante signa
ueras. reperies & loca in quib; uel
eadē uel uicina diuerunt. **O**pto
ut in xpo ualeas & memineris me
papa beatissime.

Item p̄fatio s̄i iheronimij
p̄br̄i sup. iiii. euuangelia.

Heres fuisse
qui euglā conscripserunt.
& lucas euglista testatur
dicens. **Q**uoniam multi conati
sunt ordinare harrationē rerum.
que in nobis complete s̄t. sicut tra
diderunt nobis qui ab initio ipsi
uiderunt sermonē & ministraue

runt ei. & pseuerantia usq; ad pre
sens ^{tempus} in omnia declarant. que ad
uersis auctorib; edita. diuersarū
heresum fuisse principia. ut ē illd.
iuxta egyptios. & thomā. & mathiā.
et bartolomeū. duodecum quoq; a
postolorū & basilidis atq; appellis. ac
reliquoꝝ quos enumerare longissi
mum est. cū hoc tantū in presenta
rum necesse sit dicere. extitisse q̄s
dam qui sine spū & gratia di cona
ti sunt. magis ordinare narratio
nem. quā hystorie terere ueritatē.
Quibus iure potest illud ppheticum
coaptari. **D**e qui pphētant de cor
de suo. qui ambulant post sp̄m su
um. qui dicunt. dicit dñs. & non
misit eos. **D**e quib; & saluator ih̄s
euglō iohannis loquit̄ dicens. **O**m
nes qui ante me uenerūt. fures fu
erunt & latrones. **Q**ui uenerunt.
nō qui missi sunt. **I**psē enim ait.
Veniebant. & ego nō mitteba eos.
In uementib; presumptio temer
tatis. in missis. obsequiū seruitu
tis est. **E**cclā autē que supra pe
tram dñi uoce fundata est. quā
introduxit rex in cubiculū suū.
& ad quā p firmamen descensionis
occulte misit manū suam. similis
damule himulo q; ceruoꝝ. quatuor

3.
flumina paradysi instar eructans.
quatuor angulos & anulos habet.
p quos quasi archa testamti & cus-
tos legis dñi lignis mobilib; uelut:

Primus omnium matheus est pu-
blicanus cognomto leui. qui
euglm in iudea hebreo sermone edi-
dit. ob eoꝝ maxime causam. qui in
ihm crediderant exiudeis. & nequa
quã legis umbra succedente eugli
ueritate seruabant. **S**ecundus
marcus interpret apli petri. & alex-
andrine ecclē primus ep̄. Qui do-
minū quidē saluatorē ipse nō ui-
dit. s; ea que magistrū audierat pre-
dicantē. iuxta fidē magis gestorū
narravit quã ordinē.

Gercius lucas medicus. natione
syrus antiochensis. cui laus in euglō.
qui & ipse discipuls apli pauli in acha-
ie bithinię q; partib; uolumen edi-
dit. quedã alius repetens. & ut ipse
in p̄mio confitetur. audita magis
quã uisa describens.

Ultimus iohannes apls & euglista
quem ihs amauit plurimū. qui su-
per pectus dñi recumbens. purissi-
ma doctrinarū fluentia potauit.
& qui solus de cruce meruit audi-
re. ecce mater tua. **I**s cum esset
in asya. & iam tē hereticorū semina

pullularent. cherinti. hebionis. &
ceterorū qui negant xpm in carne
uenisse. quos & ipse in epla sua an-
ticristos uocat. & apls paulus fre-
quenter p̄cutit. coactus est ab om-
nibus pene tē asye ep̄is. & multa-
rum eccliarum legationib; de di-
uinitate saluatoris altius scribere.
& ad ipsum ut ita dicā dei uerbu.
n̄ tam audaci quã felici temerita-
te. prumpe. **H**ec ecclāstica narrat
hystoria. cum a fratr̄ib; cogerecur
ut scriberet. ita facturū respondis-
se. si in dicto ieiunio in commune
om̄s dñm deprecarent. Quo exple-
to. reuelatione fatinatus. in illud
p̄mū celo ueniens eructauit.

In principio erat uerbu. & uerbu
erat apud dñm. & deus erat uerbu.

Hoc erat in principio apud deū.
Hec igitur quatuor euglā mul-
to ante predicta. ezechielis quoq;
uolumen p̄bat. in quo prima ui-
sio ita contērtur. Et in medio
sicut similitudo quatuor anima-
lium. & uultus eorū facies homi-
nis. et facies leonis. & facies utu-
li. & facies aquile. Prima homi-
nis facies. matheū significat. q̄
quasi de homine exorsus est scri-
bere. Liber generationis ihesu

xpi filij dauid. filij abraham. Secunda
 marcū. in quo uox leonis inherens
 rugientis auditur. Vox clamantis
 in deserto parate uiam dñi. rectas
 facite semitas ei. Tercia uirtuti. q̄
 euglistam lucam a zacharia sacer
 dote sumpsisse uicium prefiguratur.
 Quarta iohannē euglistam. qui as
 sumptis pennis aquile. ad alto
 ra festinans. de uerbo dī disputat.
 Lettera que secuntur. in eundem
 sensū pficiunt. Uritur eoz recta. &
 pennati pedes. & quocumq; spiritus
 ibat. ibant & n̄ reuertebant. & dor
 sa eoz plena oculis. et scintille ac
 lampades in medio discurrentes
 & rota in rota. et in singulis qua
 tuor facies. Unde & apokalipsis
 iohannis post expositionē uigin
 ti quatuor semoz qui tenentes cy
 tharas & phialas adorant agnum
 dī. introducit fulgura & tonitrua.
 et septem spē discurrentes. et ma
 re uitreum. & quatuor anima
 lia plena oculis dicent. Animal
 primū simile leoni. & scđm si
 mile uirtulo. & terciū simile hōi.
 & quartū simile aquile uolanti.
 Et post paululū. Plena inquit
 erant oculis. & requirē non habe
 bant die ac nocte dicentia. scs.

scs scs domini ds omp̄e. qui erat. &
 qui est & qui uenturus est. Quibus
 cunctis p̄spicue ostenditur. quatuor
 tantum eugla debere suscipi. & om̄is
 apocryfox nenas. mortuus magis he
 reticis. quam ecclesiasticis unis canē
 das. Eusebius Caspiano fxi indico

SALUTE OY.

Ammoni' quida alexandrin'
 magno studio atq; indus
 tria. unū nobis p quatuor
 euglis dereliquit. Namq;
 truum euglioz sensus exceptos om̄is
 similes. contentusq; mathē euglō.
 quasi ad unū congestos annexit.
 ita ut eoz dem quantū adtenōrem
 p̄tinet lectionis. sequens iam stilus
 interruptus esse uideat. Verum
 ut saluo corpore sine tertio ceteroz.
 hoc est euglin ppria & familiaria lo
 ca. in quib; eadem similiterq; dixē
 rint scire possis. ac uere differere.
 accepta occasione ex p̄dicti unij stu
 dio alia ratione decē numero tibi
 titulos designaui. Quoz primus
 quatuor in se continet numeros.
 in quib; similia ab uniuersis dicta
 sūt. oatheo. oarco. Luca. iohanne.
 Sedis. in quib; tres. oatheus. oare.
 lucas. Tercius. in quib; tres. oaths.
 luras. iohannes. Quartus. in quib;

tres. Matheus. Marcus. Johannes.
 Quintus. in quibus duo. Matheus. Lucas.
 Sextus. in quibus duo. Matheus. Marcus.
 Septimus. in quibus duo. Matheus.
 Johannes. Octavus. in quibus duo.
 Marcus. Lucas. Nonus. in quibus duo.
 Lucas. Iohannes. Decimus. in quibus sin-
 guli de quibus a propria scriptura.
 Et quidem subiectorum titulos id est
 argumentum. clara uero eorum narratio
 hec est. Et enim per singula loca euu-
 geliorum quidam numerus uidetur apposi-
 tus. paulatim incipiens a primo.
 deinde secundo. postremo tres. et per
 ordinem librorum finem usque per-
 grediens. Itaque per singulos numeros supputa-
 tio per minus distinctionem inuenitur.
 incerta significans. cuius decem titu-
 lis numerus appositus demonstratur.
 ueluti si quidem primum. certum est in
 primo. si uero in secundo. et eodem mo-
 do usque ad decem. Si ergo euoluto uno
 qualicumque de quatuor euu-
 geliorum capitulo uelis insistere.
 et referre qui similia dixerint. et
 loca propria agnoscere singulorum in
 quibus eadem se prolocuti. eiusdem
 sensus quem tenes relegens propositum
 numerum. quesitumque cum in
 titulo quem demonstrat tituli sub-
 notatio. continuo scire poteris

ex supscriptionibus quas in fronte no-
 tatas inuenies. qui autem quod de his qui
 in quibus similia dixerint. Veniens
 etiam ad reliqua euu-
 gelia per eundem nu-
 merum quem contines. uidebis ap-
 positos per singulos numeros. atque
 eos in suis propriisque locis similia dix-
 isse reperies.

Hieronymus Damasco papa.
 Sciendum tamen ne quis ig-
 narum ex similitudine nu-
 merorum error inuoluat. quod
 sicut in subnotatione canonum
 distinctorum in canone quolibet tres
 euu-
 geliste. bis. uel ter. uel quater.
 aut etiam amplius eundem nume-
 rum per ordinem habuerint annota-
 tum. Et quartus e contrario discre-
 pant. quod id quod tres illi in eo lo-
 co semel dixerint. quartus toties
 in corpore uoluminis sui ponat.
 quotiens diuersi numeri in eius
 canone positi sunt. contra predicto-
 rum numerorum continuata simi-
 litudines. Item si in uno quolibet
 eorum aut etiam duobus. idem in cano-
 ne numerus. bis. ter. aut eo am-
 plius repiatur in ordine collocat.
 et dispersis inueniantur in ceteris.
 dubium non erit quoniam id quod illius
 illorum uel canonum numerus. bis. ter. quater.

repetitum ab his inuoluntate se
 mel dictum est. Alter aliter eorum uoc
 ens in uno atq; eodem sensu loqui
 tur. quotiens p̄tuler int innume
 rorum annotatione dista
 Et hoc in omniū nouē canonū col
 latione seruabitur. Ceterum inde
 cumo qm̄ pp̄ria singulorū tantūm
 concinentur: n̄ potest contra id
 comparatio esse quod solum est.

ex plus argumē

- i Primū miraculū Dni. mutatio aq̄ i uinu. Iohs. 4
- ii Magia p̄scaū cap̄tū. Luc. 9.
- iii Curatō leḡi. q̄. viii. q̄. 1. Luc. 9.
- iiii Curatō sui ceuioni. q̄. viii. Luc. vii.
- v Libertō demon̄ i synaḡ. q̄. 1. Luc. 11.
- vi De sanacōe socii pet̄. q̄. viii.
- vii De adolescente sc̄tato. Luc. 9. 11.
- viii De sedatōe manū. q̄. viii. q̄. 11.
- ix De duob̄ demon̄iaci liberti. q̄. viii.
- x De palatio demisso p̄ regl̄as. q̄. viii.
- xi De am̄festatōe sectorū samaritane. Jo. 4.
- xii De sanacōe filii regl̄i. Jo. 4.
- xiii De emor̄illa. q̄. ix. q̄. 1. Luc. viii.
- xiiii De filia archisynagoge. q̄. 1. Jo. 4.
- xv De sanacōe filie chanañe.
- xvi De duob̄ cec̄. q̄. ix. ibi ē de guro
- xvii De ganco. q̄. xii. q̄. 1. Luc.
- xviii De salu. Lu. 11.
- xix De multiplicatōe pan̄. q̄. xii. q̄. 1. Luc. Jo. vi.
- xx Dñ sup̄ aue am̄bla. q̄. xii. q̄. 1.
- xxi De surdo ē guro. q̄. vi.
- xxii De languido sanato ad p̄o. pis. Jo. 6.
- xxiii De refic̄. iij. de v. pa. q̄. xv. q̄. viii.
- xxiiii De quodā ceco. q̄. viii.
- xxv De cūst̄gatōe. q̄. xvii. q̄. 1. Luc. ix.
- xxvi De lunatico. q̄. xvii. q̄. 1. Luc. ix.
- xxvii De tributo i ore p̄scaū. q̄. xvii.
- xxviii De muliere icurua. Luc. xii.
- xxix Quom̄ p̄dȳ t̄duū mori sue. Jo. x. 11.
- xxx De ceco nato. Jo. 9.
- xxxi De p̄opio. Lu. xii.
- xxxii De suscitacōe lazari. Jo. xi.
- xxxiii De r̄. leprosis. Lu. xvii.
- xxxiiii De ceco illuātō. Lu. xvii.
- xxxv De duob̄ cec̄ i egressu iher̄o. q̄. xx.
- xxxvi De auctōe sic̄. ē. q̄. d. q̄. xx. Jo. xii.
- xxxvii De puorū gl̄ificacōe ē ra. pal. q̄. xxi. q̄. xi. Lu. xix.
- xxxviii De semina eitōe c̄ntū ē v̄. de t̄plo. De p̄na. Jo. 4. de sa. q̄. xxi. q̄. xi. Lu. xix.
- xxxix De cecis ē claudi gualie. q̄. xxi.
- xl De uice patris q̄ patre gl̄ificau. Jo. xii.

Vino. lilex. lep̄. centio. Demone. Socruo. D.
 H. un. uente. duos. pan. Sama. Regle. fluyioz.
 Y. ue. cona. Ce. oyi. ganc. Salit. v. avar. surd.
 P̄bati. ep̄d. cec̄. p̄aret. lunā. dare. curuam.
 aoc̄. lunt. ydroys. lazari. Deca. cec̄. duosq̄.
 sc̄t. gl̄ificat̄. abiat. bis. Languida. vons.

De v̄. uim̄ expositio sequit̄. in p̄. colump̄na.

Maths

MARC

Lucas

Maths

MARCUS

Lucas

xv
xxi
xxxi
xxxvii
xxxviii

vi
x
cxi
xxxviii
xxxviii

xv
xxii
clxxxv
cxxxvii
lxxxviii

cxc
cxcii
cxciii
cxciiii
cxcv

cy
cvi
cvii
cviii
cviii

cxcv
cxcvi
cxcvii
cxcviii
cxcviii

l
lxi
lxii
lxiii
lxiiii

xli
xlii
xliii
xliv
xlvi
xlvii

lvi
lvii
lviii
lxviii
lxviii
lxviii

cxcvii
cxcviii
cxcviiii
cxcviiii
cxcviiii

cvi
cviii
cx
cxi
cxii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

lxxviii
lxxviii
lxxviii
lxxviii
lxxviii

xlvi
xlvi
xlvi
xlvi
xlvi

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
clxxxvi
xl

ccii
ccv
ccvii
ccviii
ccviii

cxi
cxvii
cxvii
cxviii
cxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

xlvi
xlvi
xlvi
xlvi

lxxxv
clxxxviii
lxxxvi
lxxxviii
lxxxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

lxi
lxi
lxi
lxi

cx
lxxxviii
cxii
cxii
lxxxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

lxxxviii
lxxxviii
cxii
cxii
cxii

clxi
clxi
xl
lxxxviii
lxxxviii

clxi
clxi
lxxxviii
lxxxviii
clxi

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cl

ccviii
ccviii
clxi
clxi
clxi

cxii
cxii
cxii
cxii

l
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

cl
cl
cl
cl
cl

ccviii
clxi
ccviii
ccviii
ccviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

clxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
clxxxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

clxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
clxxxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

clxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
clxxxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

clxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
clxxxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

clxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
lxxxviii
clxxxviii

ccviii
ccviii
ccviii
ccviii
ccviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii
clxxxviii

CANON.

Sextus in quo duo.

III.

CANON.

Septimus in quo duo.

MATTH.

MARC.

MATTH.

IOHES.

viii
xvii
xx
xxvii
aliii

lxxvii
lxxxvii
cxlvii
cxxxviii
cxlvi

cxlviii
clii
cliiii
clvii
clviii

clx
clxiii
clxv
clxxviii
clxxvii

clxxx
clxxxviii
ccii
ccxvii
ccxv

ccxxviii
ccxlvi
ccxlvii
ccli
cclii

ccliiii
cclii
cclviii
ccclxv
ccclxxvii

ccclxxxvi
ccclxxxvii
cccl
ccclvii
ccclxxviii

cccvi
cccviii
cccvi
cccxxvii
cccxxvii

cccxi
cccxlvii
cccl

iiii
viii
xi
cxvii

lxxii
cxxxvii
cxviii
cxlvi
lx

clv
clviii
clxi
clxii
clxxii

clxxvi
clxxxviii
clxxxv
clxxxviii
clxxxviii

c
ciii
cxvii
cxv
cxxxviii

cxvii
cxl
cxlvi
cxlvi

cxlviii
clii
clvii
clviii

clxxvii
clxxxviii
clxxvii
clxxxviii
clxxxviii

clxxxv
cxc
cxcvii
cxcvii
cxcvii

ccxxvii
ccxxvii
ccxxviii

v
xviii
xxviii
xxviii
cxxx

clxxxv
ccvii

lxxxvii
xviii
xxviii
lxxxvii

ccxv
cl

CANON

in quo

LUCAS

OCTAV.

duo.

MARC.

xxviii
xxv
xxvii
xxvii
xxviii

lxxxviii
lxxxviii
xci
c
ciii

ccxlvii
ccclxxvii
cccxxxv

xx
xviii
xvi
xxviii
xvii

xlviii
lvi
lxi
lxxv
xcvii

ccxxxvi
ccxxvi
cccxxxv

CANON
IN QVO

LUCAS

LVIII

xxxviii
xxxvii
celviii
celvii
celxviii

celxvii
celxvi
celv
celiiii

celiiii
celiii
celii
celi

cel
cel
cel
cel
cel

NOIVS
DVO

IOHES

LVIII

ccxviii
ccxvii
ccxv
ccxiiii
ccxviii

ccxvii
ccxvi
ccxv
ccxiv

ccxv
ccxiv
ccxiii
ccxii
ccxi

ccxi
ccx
ccx
ccx
ccx

CANON
ORAGH

ii
iii
vi
xiii
xxiii

xxvi
xxviii
xxvii
xxv
xxviii

xxviii
xxvii
xxvi
xxv
xxiv

xxv
xxiiii
xxiii
xxii
xxi

xx
xx
xx
xx
xx

xx
xx
xx
xx
xx

DE CIO
EVS

eli
eliv
elxvii
elxvi
elxviii

elxvii
elxviii
elxvvi
elxvii
elxviii

elxvii
elxvi
elxv
elxiv

elxv
elxiv
elxiii
elxii
elxi

elx
elx
elx
elx
elx

elx
elx
elx
elx
elx

CANON
ORAGH

xxviii
xxvii
xlvi
lviii

lxi
lxx
lxxviii
lxxvii
lxxviii

xx
xxviii
xxvii
el
ciii

ccxviii
ccxvii
ccxv
ccxiiii
ccxviii

DE
LUCAS

i
iii
v
viii
xviii

xx
xxviii
xxvii
l
li

lviii
lxi
lxx
ciii
cvi
cxviii
cxvii

ccxviii
ccxvii
ccxv
ccxiiii
ccxviii

CI
LUCAS

eli
eliii
elviii
elxvii
elxvi
elxviii

elxvii
elxviii
elxvvi
elxvii
elxviii

elxvii
elxvi
elxv
elxiv
elxiii
elxii
elxi

elx
elx
elx
elx
elx

ORAGH
LUCAS

elvi
celviii
celvii
celxviii
celxvii

celxvii
celxviii
celxvvi
celxvii
celxviii

celxvii
celxvi
celxv
celxiv
celxiii
celxii
celxi

celx
celx
celx
celx
celx

CANON DE CI MUS.
IO HAN NES.

iiii
vii
viii
xi
xii

xvi
xviii
xix
xxiii
xxvii

xxviii
xxxii
xxxiiii
xxxvi
xxxviii

xli
xliv
xlv
l
li

liii
lvi
lviii
lxi

lxx
lxxii
lxxvi
lxxviii
lxxxi

lxxiiii
lxxv
lxxvii
lxxx
lxxxii

lxxxiiii
lxxxvi
lxxxviii
xl
xliii

xcvii
xcviii
ccii
ccv

ccviii
cx
cxi
cxv
cxvii

cxviii
cxxxii
cxxxv
cxxxvii
cxxxv

cxxxvii
cxxxviii
cxxxvii
cxli

cxliii
cxlii
cxliii
cxlviii
cli

clii
clv
clvii
clviii
clxi

clxv
clxvii
clxviii
clxvi
clxxii

clxxvii
clxxviii
clxxxi
clxxxviii
clxxi

ccxiii
ccxv
cc
ccii
ccv

ccvii
ccx
ccxii
ccxiii
ccxvi

ccxviii
ccxx
ccxxviii
ccxxvii
ccxxviii

ccxxx
ccxxxii

Faint, mostly illegible text in a Gothic script, likely bleed-through from the reverse side of the page.

EXPLICIT

PROLOGVS

INCIPIT

EVANGELII

SECUNDI

IN IERUSALEM

Faint, mostly illegible text in a Gothic script, likely bleed-through from the reverse side of the page.

M Incipit prologus
scti Hieronimi
super mattheum.

Mattheus vs ex iudea sicut in ordine primus ponitur. ita euangelium in iudea primum scripsit: cuius uocatio ad dominum. ex publicanis actibus fuit. Quorum igitur generatione christi principia presumens. unus cuius prima circumcisio in carne: alius cuius secundum carnem electio fuit: et ex utrisque patribus christus: sicut quater denario numero triforciter posito. principium a credendi fide in electionis tempore porrigens. et electione in transmigrationis diem dirigens. atque a transmigratione usque ad christum definiens. decursam aduentus domini ostendit generationem: ut et numero satisfactis et tempore. et se quod esset ostenderet. et dei in se opus monstraret. etiam in his quorum genus posuit et operantis a principio testimonium non negaret. Quarum omnium rerum tempus. ordo. numerus. dispositio. uel ratio. quod fidei necessarium est. deus christus est: qui factus est ex mu-

liere factus sub lege. natus ex uirgine. passus in carne. omnia in cruce fuit. ut triumphans ea in semetipso. resurgens in corpore. et patris nomen in patribus filio. et filii nomen patri restituentis in filius: sine principio. sine fine. ostendens unum se cum patre esse. quia unus est. In quo euangelio utile est desiderantibus dominum sic prima. uel media. uel perfecta cognoscere: ut et uocationem apostoli. et opus euangelii. et dilectionem dei in carne nascentis per uniuersa legentes intelligant: atque id in eo in quo apprehensi sunt. et apprehendere expectant recognoscant. Nobis enim hoc in studio argumendi fuit. et fidem facte rei tradere. et operantis dei intelligendam diligenter dispositionem querentibus nota esse.

EXPLICIT.

PROLOGVS
INCIPIT
EUANGELIUM
SECUNDUM
MATTHEVM

LIBER GENERATIONIS.

ihū xpī filij
dauid: filij
abraham.

Abrahā
genuit ysaac.
Ysaac
autē: genuit
iacob.

Jacob autē: genuit iudam et fr̄s
eius. Iudas autē: genuit phares
et zaram de thamar. Phares autē:
genuit esrom. Esrom autē: ge-
nuit aram. Aram autē: genuit
aminadab. Aminadab autē:
genuit naason. Naason autē:
genuit salmon. Salmon autē:
genuit booz de raab. Booz autē:
genuit obeh ex rith. Obeh autē:
genuit iesse. Iesse autē: genuit
dauid regē. Dauid autē rex: ge-
nuit salomonē ex ea que fuit
urie. Salomon autē: genuit
roboam. Roboam autē: genuit
abiam. Abia autē: genuit asa.
Asa autē: genuit iosaphat. Io-
saphat autē: genuit iorā. Iorā
autē: genuit ohiam. Ozias autē:
genuit ioatham. Ioatham autē:

genuit achaz. Achaz autē: genuit ehe-
chiam. Ezechias autē: genuit manas-
sen. Manasses autē: genuit ammon.
Ammon autē: genuit iosyam. Iosya
autē: genuit theconia et fr̄s eius in
transmigratione babilonis. Et post
transmigrationē babilonis: theco-
nias genuit salathiel. Salathiel
autē: genuit zorobabel. Zorobabel
autē: genuit abyud. Abyud autē:
genuit elyachim. Elyachim autē:
genuit azor. Azor autē: genuit sa-
doch. Sadoch autē: genuit achym.
Achym autē: genuit elyud. Elyud
autē: genuit eleazar. Eleazar autē:
genuit matham. Mathan autē:
genuit iacob. Iacob autē: genuit
ioseph uirū marie. De qua nat'
est ihc: qui uocatur xpc.

Omnēs itaq; generationes aba-
braham usq; ad dauid. gene-
rationes quatuordecim. et a dauid
usq; ad transmigrationē babilo-
nis generationes quatuordecim:
et a transmigrationē babilonis us-
q; ad xp̄m generationes quatu-
ordecim. Xpi autē generatio sic

Eum esset de-
sponsata mater et maria
ioseph: ante quā conuenirent
inuenta ē in utero habens de

iii.
sol.

spū sancto. Ioseph autē uir ei cum
esset iustus & nollet eam traducē:
uoluit occulte dimittere eā. Hec
autē eo cogitante: ecce angelus
dñi in somnis apparuit ei dicens.

Ioseph fili dauid: noli timere
accipe mariam coniugē tuā.
Quod enim in ea natū est: de spū
scō est. Pariet autē filiū: & uo-
cabis nomen ei ih̄m. Ipse enim
saluū faciet pplm suū a pecca-
tis eor. Hoc autē totum factū
est: ut adimpleret quod dictū
est a domino p̄ prophetā dicens:

Ece uirgo in utero habebit et
pariet filiū: & uocabunt ho-
men eius emmanuel: qd̄ est in-
terp̄tatum nobiscū deus. Exur-
gens autē ioseph a somno: fecit
sicut precepit ei angelus dñi.
Et accepit coniugē suam: et nō
cognoscebat eam donec peperit
filiū suum p̄mogenitū: et uo-
cauit nomen eius ih̄suo. 11.

Cum ergo natus esset ih̄s in beth-
leem iude: in diebus herodis re-
gis: ecce magi ab oriente uene-
runt iherosolimā dicentes:

Ubi est qui natus est rex iudeor?

Uidimus enī stellam eius in ori-
ente: & uenimus adorare eum.

Secūm

Audient autē herodes rex turbatus ē:
& omnis iherosolima cū illo. Et cō-
gregans omnes p̄ncipes sacerdo-
tum & scribas ppli: sciscitabat ab
eis ubi xp̄e nasceretur. At illi dix-
erunt. In bethleem iude. Sic enim
scriptū est p̄ prophetā. Et tu beth-
leem terra iuda: nequaquā mini-
ma es in p̄ncipib; iuda. Ex te enim
eriet dur: qui regat pplm meū
isrl̄. Tunc herodes clam uocatis
magis: diligenter didicit ab eis
tempus stelle que apparuit eis.
Et mittens illos in bethleem dixit.
Ite & interrogate diligenter de
puero. & cum inueneritis renū-
tiate michi: ut & ego ueniens
adore eum. Qui cū audissent
regem: abierunt. Et ecce stella
quam uiderant in oriente ante-
cedebat eos: usq; dū ueniens sta-
ret supra ubi erat puer. Viden-
tes autē stellam: gausi s̄t gau-
dio magno ualde. Et intiantes
domū: inuenerunt puerū cum
maria matre eius. & p̄cidentes:
adorauerunt eū. Et ap̄tis the-
sauris suis obtulerunt ei mune-
ra: aurum. thus. & myriā. Et
responsō accepto in somnis ne
redirent ad herodē: p̄ aliam uia

v.
sol.

vi.
sol.

matrim

reuerſi ſunt in regionem ſua.
Qui cu recessiffent: ecce angelus
 dñi apparuit in ſomnis ioseph
 dicens. Surge & accipe pueru
 & matre eius. et fuge in egyptum
 & esto ibi dum dicam tibi.
 futuru est enim: ut herodes que
 rat pueru ad pdendum eum.
 Qui conſurgens accepit pueru
 & matre eius nocte. et ſeceſſit
 in egyptum. & erat ibi uſq: ad
 obitum herodis: ut adimplere
 tur qd dictum e a domino per
 ppham dicente. Ex egypto uo
 caui filiu meum. **T**unc he
 rodes uidens qd illuſus eſſet a
 magis: iratus eſt ualde. & mit
 tens occidit omnes pueros qui
 erant in bethleem & in omnib;
 finib; eius a bimatu et infra.
 ſcdm tempus qd exquiſierat
 a magis. Tunc adimpletu eſt:
 quod dictum e per heremiam
 ppham dicentem. Vox in ra
 ma audita eſt ploratus & ulu
 latus multus: rachel plorans
 filios ſuos. Et noluit conſola
 ri quia non ſunt

Defuncto autē herode: ecce ap
 paruit angls dñi in ſomnis
 ioseph in egypto dicens. Surge

& accipe pueru et matre eius.
 et uade in terram iſrl: defuncti
 ſunt eni qui querebant anima
 pueri. Qui conſurgens accepit
 pueru et matrem et: & uente
 in terram iſrl. Audiens autem
 qd archelaus regnaret in iudea
 per hode patre ſuo: timuit illo
 re. **E**t ammonit ^{in ſomnis} ſeceſſit in par
 tes galilee: et ueniens habitau
 in ciuitate que uocat nazareth:
 ut adimpleretur qd dictum e
 pphas. qm nahareus uocabit.
In diebus illis: uenit iohannes
 baptiſta predicans in deſerto
 iudee & dicens. Penitentiam
 agite: appropinquabit eni reg
 num celoꝝ. **H**ic eſt enim de q
 dictu eſt per ysaiam ppham di
 centem. Vox clamantis in de
 ſerto parate uia domini: rec
 tas facite ſemitas eius. Ipſe
 enim iohannes habebat ueſti
 mentu de pilis cameloz: et
 zonam pellicia circa lumbos
 eius. **E**ſca autē eius erat locu
 te: & mel ſilueſtre. Tunc eri
 bat ad eum iheroſolima. et
 omnis iudea. & omnis regio
 circa iordanem: & baptizaba
 tur in iordane ab eo & fitentes

vi
vii
ii

viii
ii
vii
x

viii
vii
iii

iii.

peccata sua. **V**idens autē mul-
tos phariseos & saduceos ueni-
entes ad baptismū suum: dixit
eis. **P**ro gemet uiparum: quis de-
monstrauit uobis fugere a uen-
tura ira: **F**acite igitur fructū dignū
penitentie: & ne uelitis dicere
intra uos patrem habemus abra-
ham. **D**ico enim uobis: quoniam po-
test deus de lapidibus istis suscitare
filios abrahe. **I**am enim securis
ad radicem arboris posita est. **O**m-
nis igitur arbor que non facit fructū
bonum: excidetur & in ignem
mitetur. **E**go quidem uos baptizo
in aqua in penitentia: qui autē
post me uenturus est: fortior
me est: cuius non sum dignus cal-
ciamenta portare: ipse uos
baptizabit in spiritu sancto & igni.
Cuius uentilabrum in manu sua:
& purgabit aream suam:
et congregabit triticum suum in
horreum: paleas autē comburet
igni inextinguibili. **T**unc
uenit ihesus a galilea in iordanem
ad iohannem: ut baptizaretur ab eo.
Johannes autē prohibebat eum
dicens. **E**go a te debeo baptiza-
ri: & tu uenis ad me. **R**espon-
dens autē ihesus: dixit ei. **S**i

ne modo: sic enim decet nos im-
plere omnem iusticiam. **T**unc di-
misit eum. **B**aptizatus autē ihesus:
confestim ascendit de aqua. **E**t
ecce aperti sunt caeli: & uidit spiritum
dei descendente sicut columbam.
et ueniente super se. **Q**uod ecce uox
de caelis dicens. **H**ic est filius meus
dilectus: in quo michi complacui.
Tunc ihesus ductus est in desertum
a spiritu: ut temptaretur a diabolo.
Et cum ieiunasset quadraginta
diebus: & quadraginta noctibus:
postea esuriit. **E**t accedens temp-
tator: dixit ei. **S**i filius dei es:
dic ut lapides isti panes fiant.
Qui respondens dixit. **N**on in pa-
ne solo uiuit homo: sed in omni
uero quod procedit de ore dei. **T**unc
assumpsit eum diabolus in sanctam
ciuitatem: & statuit eum supra pin-
naculum templi. & dixit ei. **S**i fi-
lius dei es: mitte te deorsum. **S**crip-
tum est enim: quia angelus suus
mandauit de te: & in manibus
tolle te: ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum. **A**it illi
ihesus rursum. **S**criptum est. **N**on
temptabis dominum deum tuum. **I**te-
rum assumpsit eum diabolus
in montem excelsum ualde: et

lv

viii

lviii
lvv

lviii

lvv

lvv

lv

lv

lv

lv

lv

lv

ostendit ei omnia regna mundi & glam eorum: et dixit illi
Hec omnia tibi dabo: si cadens ad
 oraveris me. Tunc dixit ei ihs.
Vade sathanas. Septimum e enim
 Inim deum tuum adorabis: et
 illi soli serues. Tunc reliquit
 eum diabolus: & ecce angeli ac
 cesserunt & ministrabant ei.

Cum autem audisset ihs quod
 iohannes traditus esset: secessit
 in galileam. Et relicta ciuita
 te nazarareth uenit & habitauit
 in capharnaum maritima in
 finibus zabulon et neptalym:
 ut adimpleret quod dictum est
 per ysaiam prophetam. Terra zabu
 lon & terra neptalym: uia ma
 ris transiordanem galilee genti
 um. Pops qui sedebat in tene
 bris: uidit lucem magnam: et
 sedentibus in regione umbre
 mortis: lux orta est eis. Exin
 de cepit ihs predicare & dice.
Penitentiam agite: appropinqua
 bit enim regnum celorum.

Ambulans autem iuxta mare
 galilee uidit duos fratres symo
 nem qui uocatur petrus & and
 ream fratrem eius mittentes
 rete in mare. Erant enim

piscatores. Et ait illis. Venite post
 me: et faciam uos fieri piscato
 res hominum. At illi continuo re
 lictis retibus & nauibus secuti sunt eum.
 Et procedens inde uidit alios duos
 fratres iacobum zebedei et ioha
 nem fratrem eius in nauibus cum zebe
 deo patre eorum reficientes retia
 sua: & uocauit eos. Illi autem
 statim relicti retibus et patre se
 cuti sunt eum. **E**t circuebat
 ihs totam galileam docens in sy
 nagogis eorum & predicans euangelium
 regni: et sanans omnem languorem
 & omnem infirmitatem in populo.
 Et abiit opinio eius in totam syri
 am: & obtulerunt ei omnes male
 habentes uariis languoribus et
 tormentis comprehensos & qui
 demonia habebant et lunaticos
 et paralyticos: & curauit eos.
 Et secute sunt eum turbe mul
 te de galilea et decapoli & de
 iherosolymis: et de iudea & de
 transiordanibus.

Videns autem turbas ascendit
 in montem. Et cum sedisset
 accesserunt ad eum discipuli eius.
 Et apertis os suum: docebat eos
 dicens. Beati pauperes spiritu:
 quonia ipsorum est regnum celorum.

177
178

179
180
181

182
183

184
185
186

177
178

179
180
181

182
183

184
185
186

Th .xxvii
lv .xlviij

Th .xxviii
lv .xlvij

Th .xxviiii
Sol

Th .xxx
lv .xlviij

Th .xxxi
lv .xlviij

Th .xxxii
lv .xlviij

Beati mites: quoniam ipsi possidebunt terram.
Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur. Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam: quoniam ipsi saturabuntur. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde: quoniam ipsi deum uidebunt. Beati pacifici: quoniam filii dei uocabuntur. Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam: quoniam ipsorum est regnum celorum. Beati estis cum maledixerint uobis homines et persecuti uos fuerint et dixerint omne malum aduersum uos mentientes: propter me. Gaudete in illa die et exultate: quoniam merces uestra copiosa est in celis. Si enim persecuti sunt prophetas: qui fuerunt ante uos. Vos estis sal terre. Quod si sal euanuerit: in quo saluetur? Ad nichilum ualeat ultra: nisi ut mittatur foras: et conculetur ab hominibus. Vos estis lux mundi. Non potest ciuitas abscondi supra montem posita: neque accendunt lucernam: et ponunt eam sub modio: sed supra candelabrum: ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux uestra coram hominibus:

salu

Th .xxviii
Sol

Th .xxviiii
lv .xlviij

Th .xxv
Sol

ut uideant uiam bona opera. et glorificent patrem uestrum qui in celis est. Nolite putare quoniam ueni legem solvere aut prophetas: non ueni solvere sed adimplere. Amen quippe dico uobis: donec transeat celum et terra: iota unum aut unus apex non preteribit a lege donec omnia fiant. Qui autem soluerit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines: minimus uocabitur in regno celorum. Qui autem fecerit et docuerit: hic magnus uocabitur in regno celorum. **D**ico enim uobis: quia nisi habundauerit iusticia uestra plus quam scribarum et phariseorum: non intrabitis in regnum celorum. Audistis quod dictum est antiquis: Non occides. Qui autem occiderit: reus erit iudicio. Ego autem dico uobis: quia omnis qui uascitur fratri suo: reus erit iudicio. Qui autem dixerit fratri suo racha: reus erit concilio. Qui autem dixerit fatue: reus erit gehenne ignis. Si ergo offeris munus tuum ad altare: et recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid aduersum te: relinque ibi munus tuum ante altare: et uade prius reconcili-

or. thim

liari fr̄i tuo & tunc ueniens offeres munus tuoy.

Festo consentiens ad uersario tuo dum inuia es cum eo. ne forte tradat te aduersari iudici. & iudex tradat te ministro. et in carcerē mittaris. Amen dico tibi n̄ exies inde. donec reddas nouissimū quia dicitur. Audistis quia dictū ē antiquis. Non mechaberis. Ego autē dico uobis. qm̄ omnis qui uiderit mulierē ad concupiscendū eam: iā mechatus est eam in corde suo. Quod si oculis tuis dext̄ scandalizat te: erue eum & pice abste. Expedit enim t̄ ut pereat unū membr̄ tuorum: quā totum corpus tuū mittatur in gehennā. & si dext̄a manus tua scandalizat te: abscide eam & pice abste. Expedit enim t̄ ut pereat unū membr̄ tuorū: quam totū corpus tuū mittatur in gehennam. Dictum ē autē. Qui cumq; dimiserit uxore suā: det illi libellū repudij. Ego autē dico uobis: quia omnis q̄ dimiserit uxore suam excep

ta fornicationis causa. facit eā mechari. Et qui dimissam duxerit: adulterat. Iterū audistis quia dictū est antiquis. Nō piurabis: reddes autē domino iuramta tua. Ego autē dico uobis. n̄ iurare omnino: neq; p̄ celum quia thronus dī est: neq; p̄ terram quia scabellū est pedum eius: neq; p̄ iherosolimam quia ciuitas ē regis magni. Neq; p̄ caput tuū iuraueris: quia non potes unū capillum albuū facere aut nigrū. Sic autē sermo uester: est est non n̄. Quod autē habundantius est: a malo est. Audistis quia dictum ē antiquis: oculū poculo. dentē p̄ dente. Ego autē dico uobis. n̄ resiste malo: s; si quis te percusserit in dext̄am maxilla tuam. prebe illi & alteram: et qui uult tecum iudicio contendere & tunicā tuam tollere. remitte ei & palliū: & quicumq; te angariauerit mille passus: uade cum illo alia duo. Qui petit atē da ei: & uolenti mutuari atē. ne auertaris. Audistis quia dictū est antiquis.

xxvii
lv
c
lxii

xxviii
Sol

xxviii
lv
c
lxxii

xxviiii
Sol

xl
lv
c
lxxii

Diliges proximum tuum & odies inimicum tuum. Ego autem dico uobis. Diligite inimicos uostros: benefacite his qui oderunt uos. Et orate prosequentibus & calumpniantibus uos. ut sitis filii patris uostri qui in celis est: qui solem suum oriri facit super bonos & malos. et pluit super iustos & iniustos. Si enim diligitis eos qui uos diligunt: quam mercedem habebitis? Nonne & publicani hoc faciunt? Et si salutaueritis fratres uestros tantum: quid amplius facitis? Nonne & ethnici hoc faciunt? Estote ergo et uos perfecti: sicut & pater uostri celestis perfectus est.

Atendite ne iusticiam uestram faciatis coram hominibus: ut uideamini ab eis. Alioquin mercedem non habebitis apud patrem uestrum qui in celis est. Cum ^{ergo} facis elemosinam. noli tuba canere ante te sicut hypocrite faciunt in synagogis & in uicis: ut honorificentur ab hominibus. Amen dico uobis: receperunt mercedem suam. Tu autem faciente elemosinam. nesciat sinistra tua quod faciat dextera tua: ut sit elemosina tua in abscondito. Et pater

97
lv
xlii
lv

97
xlii
Sol

tuus qui uidet in abscondito. reddet tibi. **E**t cum oratis. non eritis sicut hypocrite qui amant in angulis platearum stantes orare: ut uideantur ab hominibus. Amen dico uobis: receperunt mercedem suam. Tu autem cum orabis. intra cubiculum tuum: & clauso ostio ora patrem tuum in abscondito. & pater tuus qui uidet in abscondito: reddet tibi. Orantes autem nolite multum loqui: sicut ethnici. Putant enim: quia multi loquuntur suo exaudiantur. Nolite ergo assimilari eis. Sicut enim pater uostri quid opus sit uobis: ante quam petatis eum. Sic ergo uos orabitis.

Pater noster qui es in celis sanctificet nomen tuum: Adueniat regnum tuum: fiat uoluntas tua sicut in celo & in terra. Panem nostrum supersubstantialem da nobis hodie: Et dimitte nobis debita nostra sicut & nos dimittimus debitoribus nostris: Et ne nos inducas in temptationem. Sed libera nos a malo. **S**i enim dimiseritis hominibus peccata eorum: dimittet & uobis pater uostri celestis delicta uestra. **C**um autem ieiunatis: nolite fieri sicut hypocrite tristes. Exterminant enim facies

97
lv
xliii
cxviii

97
xliii
cxviii

97
xlv
Sol

Si autem non dimiseritis hominibus: nec pater uestrus dimittet peccata uestra.

suas: ut parcant hominib; ie-
 unantes. Amen dico uob; q̄a
 rapunt mercedē suam. Tu au-
 tem cū ieiunas unge cap̄ tuū.
 & faciē tuam laua ne uidearis
 hominib; ieiunans: s; patri-
 tuo qui est in abscon. & pat-
 tuus qui uidet in abscon
 reddet tibi. Nolite thesauriza-
 re uobis thesauros in t̄ra. ubi
 erugo & tinea demolitur: et
 ubi fures effodiunt & furantur:
Thesaurizzate autē uobis thesau-
 ros in celo. ubi neq; erugo neq;
 tinea demolitur: & ubi fures n̄
 effodiunt nec furant. Vbi enī
 est thesaurus tuus: ibi est et
 cor tuum. **L**ucerna corporis
 est oculus. Si fuerit oculus tuus
 simplex: totum corpus tuum
 lucidū erit. Si autē oculus tuus
 nequā fuerit: totū corpus tuū
 tenebrosū erit. Si autē lucē
 q̄d in te est: tenebre fr̄. **N**emo
 potest duob; dominis seruire.
 Aut enim unū odio habebit &
 alterum diliget: aut unū sus-
 tinebit & alterum cōtempnet.
 Non potestis dō seruire & mā-
 mone. Ideo dico uobis. ne solli-

citi sitis anime ur̄e quid man-
 ducaueris: neq; corpori ur̄o quid
 induamini. Nonne anima pl̄
 est quā esca: et corpus plus quā
 uestimētum. Respicite uolatilia
 celi. qm̄ non serunt neq; metūt
 neq; congregant in horrea: et
 pater ur̄ celestis pascat illa. Nō
 ne uos magis pluris estis illis.
Quis autem ur̄m cogitans pot̄
 adicere ad statuatā suam cubitū
 unū. & de uestimēto quid solli-
 citi estis. Considerate lilia ag:
 quom̄ crescunt. Non laborant
 neq; nent. Dico autē uobis: qm̄
 nec salomon in omni gl̄a sua
 cooptus est sicut unū ex istis.
 Si autē fennum agri qd̄ hodie
 est & cras in chibaniū mittitur.
 d̄s sic uestit: quanto magis uos
 minime fidei. Nolite ḡ solli-
 citi esse dicentes: quid mandu-
 cabimus aut qd̄ bibem. aut
 quo opiemur. Hec omnia gen-
 tes inquir̄. Sed enim pater
 ur̄: quia his omnib; indigent.
 Querite ḡ primū regnum di
 & iusticiam eius: & hec omnia
 adicient̄ uobis. Nolite ergo in
 crastinū solliciti esse: crastin̄
 enim dies sollicitus erit s̄ ipsi.

o xlv
lv clu

o xlvii
lv cxxvii

o xlviii
lv cxxviii

o xlviiii
lv cxxviiii

lv
l.ii
lv

lv
lviii

lv
sol

lv
c.cxxv

lv
l.iii

vii

sufficit diei malicia sua. **N**oli te iudicare: ut non iudicemini. In quo enim iudicio iudicauitis. iudicabimini: & in qua mensura mensi fueritis. remetietur uobis. Quid autem uides festucam in oculo fratris tui? & trabem in oculo tuo non uides? Aut quomodo dicis fratri tuo. frater sine cicam festucam de oculo tuo: et ecce trabes est in oculo tuo? Hypocrita. eice primum trabem de oculo tuo: & tunc uidebis eicere festucam de oculo fratris tui. Nolite scilicet dare canibus: neque mittatis margaritamas inas ante porcos: ne forte conculeent eas pedibus suis: & conuersi diripiunt uos. **P**etite: & dabitur uobis. Querite. et inuenietis. Pulsate. & aperietur uobis. Omnis enim qui petit accipit: et qui querit inuenit. & pulsanti aperietur. Aut quis est ex uobis homo. quem si petierit filius suus panem. numquid lapidem dabit illi? Aut si piscem petierit: numquid serpentem periget ei? Si ergo uos cum sitis mali uostis bona dare filiis uestris: quanto magis pater uestrum qui in celis est. dabit bona petentibus se. **O**mnia

Secundum

lv
clxx

lv
sol

lv
lxx

lv
lxxv

lv
l.iiii
c.cxxv

lv
clxxi

ergo quaecumque uultis ut faciant uobis homines: & uos facite illis. Hec est enim lex et prophetie. Intrate per angustam portam: quia lata & spatiosa est uia que ducit ad perditionem: & multi sunt qui intrant per eam. Quia angusta porta & arcta est uia que ducit ad uitam: et pauci sunt qui inueniunt eam. **A**trendite a falsis prophetis qui ueniunt ad uos inuestimentis ouium: intus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uuas: aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona. fructus bonos facit: mala autem arbor fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere: neque arbor mala fructus bonos facere. Omnis arbor que non facit fructum bonum: excidetur & in ignem mittetur. **I**gitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. **N**on omnis qui dicit in domino. dominus: intrabit in regnum celorum: sed qui facit uoluntatem patris mei qui in celis est. ipse intrabit in regnum celorum. Multi dicent michi in illa die. domine domine. nunc in nomine tuo prophetauimus: & in tuo nomine demonia eiecimus:

et in tuo nomine uirtutes multas fecimus. Et tunc confitebor illis: quia nunquam noui uos. Discedite a me: qui operamini iniquitate. **O**mnis ergo qui audit uerba mea hec et facit ea: assimilabitur uiro sapienti qui edificauit domum suam supra petram: et descendit pluuia et uenerunt flumina et flauerunt uenti et irruerunt in domum illam et non cecidit: fundata enim erat super petram. **E**t omnis qui audit uerba mea hec et non facit ea: similis erit uiro stulto qui edificauit domum suam super harenam: et descendit pluuia et uenerunt flumina et flauerunt uenti et irruerunt in domum illam et cecidit: et fuit ruina eius magna.

Et factum est cum consummasset ihesus uerba hec: admirantur turbe super doctrinam eius. Erat enim docens eos sicut potestate habens: et non sicut scribe eorum et pharisaei.

Cum autem descendisset de monte: secute sunt eum turbe multe. Et ecce leprosus ueniens: adorabat eum dicens. Domine

si uis potes me mundare. Et extendens manum: tetigit eum ihesus dicens. Volo. Mundare. Et confestim mundata est lepra eius. Et ait illi ihesus. Uide nemini dixisti: sed uade ostende te sacerdoti: et offer munus quod precepit moyses in testimonium illis.

Cum autem introisset capharnaum: accessit ad eum centurio rogans eum et dicens. Domine puer meus iacet paralyticus in domo: et male torquetur. Et ait illi ihesus. Ego ueniam: et curabo eum. Et respondens centurio ait. Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum: sed tantum dic uerbo et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate: habens sub me milites. Et dico huic uade et uadit: et alio ueni et uenit. Et seruo meo fac hoc: et factum est. Audiens autem ihesus miratus est: et sequentibus se dixit. Amen dico uobis: non inueni tantam fidem inuisit. Dico autem uobis: quod multi ab oriente et occidente ueniunt et recumbent cum abraham et ysaac et iacob in regno celorum. Filius autem regni: eiciuntur in tenebras.

let
lxviii

let
lxviii
lxviii

let
lxviii
lxviii

let
lxviii
lxviii

let
lxviii
lxviii

97
lv
levi
97
97
lv
xxvi

exterior: **I**bi erit fletus: & stridor
dentium. Et dixit ihs centurio
m. Vade & sicut credidisti fiat
t. **S**anatus est puer in illa ho
ra. **E**t cum uenisset ihs in
domu petri: uidit sociu eius ia
centem & febricitante: et tetig
manu eius et dimisit ea febris.
Et surrexit. & ministrabat eis.
Vespe autem facto: obtulerunt
ei multos demonia habentes.
Et eiciebat ipse uerbo: et omnes
male habentes curauit: ut ad
impleretur quod dictum est pro
phetam ysaiam dicente. Ipse in
firmitates nostras accepit: et ego
tationes portauit. **Q**uidam
autem ihesus turbas multas cir
cum se: iussit ire trans fretum.
Et accedens unus scriba: ait il
li. Magister. sequar te quocumque
ieris. **E**t dicit ei ihs. Vulpes fo
ueas habent. et uolucres celi
nidios: filius autem hominis non
habet ubi caput reclinet. Alius
autem de discipulis eius: ait illi. Do
mine. permittite me primo ire et
sepelire patrem meum. Ihesus autem
ait illi. Sequere me: & dimittite
mortuos sepelire mortuos
suos. **E**t ascendente eo in

97
lv
levi
cv

97
97
lv
lxviii

naucula: secuti sunt eum discipuli
eius. **E**t ecce motus magnus factus
est in mari: ita ut nauicula opre
tur fluctibus. Ipse uero dormiebat.
Et accesserunt: & suscitauerunt eum
dicentes. Domine salua nos: perimus.
Et dicit illis. Quid timidi estis mo
dum fidei. **T**unc surgens impa
uentis & mari: et facta est trans
quillitas magna. Porro homines
mirati sunt dicentes. Quahis est
hic. quia & uenti et mare obedi
unt ei. **E**t cum uenisset: trans
fretum. in regionem gerasenorum: oc
currerunt ei duo demonia ha
bentes. de monumentis exeuntes.
seu nimis: ita ut nemo posset
transire uiam illam. **E**t ecce cla
mauerunt dicentes. Quid nobis
& tibi ihu fili dei: uenisti ante te
pus torquere nos. **E**rat autem non
longe ab illis grex porcorum multorum
pascens. Demones autem: rogabant
eum dicentes. Si eicias nos: mit
te nos in gregem porcorum. **E**t ait illis.
Ite. **A**t illi exeuntes: abierunt in
porcos. **E**t ecce impetu abiit totus
grex pro preceptis in mare: et mor
tui sunt in aquis. Pastores autem
fugerunt: & uementes incauta
tem nuntiauerunt omnia: & de hi

qui demonia habuerant. Et ecce tota ciuitas exiit obviam ihu: & viso eo rogabant eum ut transiret a finibus eorum. **ix.**

lxv
lxviii
xlxxvii

Et ascendens in nauiculam: transiit et uenit in ciuitatem suam. Et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto. Videns ihesus fidem illorum dixit paralytico. Confide fili: remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam de scribis dixerunt intra se. Heu blasphematur. Et cum uidisset ihesus cogitationes eorum dixit. Ut quid cogitatis mala in cordibus uestris: Quid est facilius dicere. dimitte tibi peccata tua: an dicere. surge & ambula. Ut sciatis autem quoniam filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata: tunc ait paralytico. Surge tolle lectum tuum & uade in domum tuam. Et surrexit: et abiit in domum suam. Videntes autem turbe timuerunt: & glorificauerunt deum qui dedit potestatem talem hominibus.

lxviii
xl

Et cum transiret inde ihesus: uidit hominem sedentem in theloneo matheum nomine. & ait illi. Sequere me. Et sur-

lxviii
xl

lxviii
xl

gens. secutus est eum. Et factum est discumbente eo in domo: ecce multi publicani et peccatores uenientes discumbebant cum ihesu & discipulis eius. Et uidentes pharisaei dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister uir. At ihesus audiens ait. Non est opus ualentibus medicus: sed male habentibus. Tunc autem dicit quod est misericordiam uolo & non sacrificium. Non enim ueni uocare iustos: sed peccatores. Tunc accesserunt ad eum discipuli iohannis dicentes. Quare nos & pharisaei ieiunamus frequenter: discipuli autem tui non ieiunant. Respondit illis ihesus. Numquid possit filius sponsi lugere: quamdiu cum illis est sponsus. Venient autem dies cum auferet ab eis sponsus: & tunc ieiunabunt. Nemo autem inmittit cinis cinerum in uentrem: & peior scissina fit. Neque mittunt uinum nouum in utres uetus: alioquin rumpunt utres: & uinum effundit: & utres perunt.

margin notes on the left edge of the page, including fragments of text from the adjacent page.

lxvii
xlvi
lxxxv

si unū nouū mites nouos
mittunt. & ambo conseruantur.
Hec illo loquente ad eos. ecce unū
princeps accessit. & adorauit eū
dicens. Filia mea modo defuncta
est. & ueni impone manū tuā
sup eam. et uiuet. Et surgens
ihc sequebatur eum. & discipuli
eius. & ecce mulier que sangui-
nis fluxum patiebat duodecim
annis. accessit retro et tetigit fi-
briam uestimti eius. Dicebat e-
nim intra se. Si tetigero tantū
uestimtum eius. salua ero. Et
ihc conuersus & uident eam dixit.
Confide filia. fides tua te salua
fecit. Et salua facta est mulier
ex illa hora. Et cum uenisset
ihc in domū principis. & uidis-
set turbas et turbam tumul-
tuantem. dicebat. Rexedite. nō
est mortua puella. sed dormit. Et
deridebant eū. & cum eiecta es-
set turba. intrauit & tenuit
manū eius. et surrexit puella.
Et exist fama hec in uniuersam
terram illā. **E**t transeunte
inde ihu. secuti sunt eū duo ce-
ci. clamantes & dicentes. Misere-
rere nrī fili dauid. Cum autē
uenisset domū. accesserūt ad eū

lxv
x
sol

Secdm

ceci. et dicit eis ihc. Creditis q̄a hoc
possum facere uobis. Dicunt ei.
Vtiq; dñe. Tunc tetigit oculos eorū
dicens. Secdm fidem ur̄am. fiat uo-
bis. Et apti sunt eorū. & comminat
est eis ihc dicens. Videte ne quis sciat.
Illi autē abeuntes diffamauerūt eū
intota terra illa. Egressis autē illis
ecce obtulerunt ei hominē mutū.
demoniū habentem. Et eiecto de-
monio locutus est mutus. & mira-
te sunt turbe dicentes. Nunquā
sic apparuit. **P**harisei autem
dicebant. In principe demonioꝝ
eicit demones. Et circuibat ihesus
ciuitates omnes & castella. docens
in synagogis eorū. et predicans eugli-
um regni. & sanans omnē languo-
rem. et omnē infirmitatē. **V**ides
autem turbas miseratus est. q̄a erant
nexusati & iacentes sicut oues nō ha-
bentes pastorem. Tunc dicit discipu-
lis suis. Messis quidē multa. opera-
rij autem pauci. Rogate ergo dñm
messis. ut eiciat oparios in messē.
Et conuocatis **I**suad
duodecim discipulis suis. de-
dit illis potestātē spiritūū immun-
dorum ut eicerent eos. & curarent
omnē languorē. & omnem infir-
mitatem. **D**uodecim autē apłōꝝ

lxvii
lxvii
lxvii

lxvii
lxvii

lxvii
lxvii

lxvii
lxvii
lxvii

lxvii
lxvii
lxvii

Matthm

nomina hec sunt. Primus symon qui dicitur petrus. & andreas frater eius. iacobus zebedei & iohannes frater eius. philippus & bartholomeus. thomas et matheus publicanus. & iacobus alphi. et thaddaeus. symon chanaenus. & iudas scariothes qui tradidit eum.

Hos duodecim misit ihesus precipiens eis et dicens. Inuiam gentium ne abieritis. & in ciuitates samaritanorum ne intraueritis: sed potius ite ad oues que pierunt domus israhel. Eunt autem predicare dicentes: quia appropinquauit regnum celorum. Infirmos curate: mortuos suscite. Leprosos mundate: demones eicite. Gratis accepistis: gratis date. Nolite possidere aurum neque argentum. neque pecuniam in zonis uestris: non peram in ualua neque duas tunicas. neque calciamenta neque uirgam. Dignus enim operarius est uobis cibo suo. In quacumque autem ciuitate aut castellum intraueritis. interrogate quis in ea dignus sit: & ibi manere donec exeat. Intraentes autem in domum: salutate eam dicentes. Pax huic domui. Et si quidem

fuerit domus illa digna: ueniet pax uestra super eam. Sin autem non fuerit digna: pax uestra ad uos reuertetur. Et quicumque non receperit uos: neque audierit sermones uestrorum: excutite foras de domo uel ciuitate excutite puluerem de pedibus uestris. Amen dico uobis: tolerabilis erit terra sodomorum & gomorum in die iudicij: quam ciuitati illi.

Ecce ego mitto uos: sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes: & simplices sicut columbe. Cauete autem uos ab hominibus. Tradent enim uos in concilijs: & in synagogis suis flagellabunt uos. Et ad reges et ad presides ducemini propter me: in testimonium illis & gentibus. Cum autem tradent uos: nolite cogitare quomodo aut quid loquamini.

Dabitur enim uobis in illa hora: quid loquamini. Non enim uos estis qui loquimini: sed spiritus patris uestri qui loquitur in uobis. Tradet autem frater fratrem in mortem: & pater filium: et insurgent filij in parentes: & morte eos afficient. Certis octo omnibus: propter nomen meum. Qui autem perseuerauerit usque in finem: hic saluus erit.

lxvii
lv
lxviii

lxvii
lv
lxviii

lxvii
lv
lxviii

lxvii
lv
lxviii

lxvii
lv
lxviii

lxvii
lv
lxviii

lxvii
lv
lxviii

91 lxxviii
sol

91 xc
lviii
lo cxxviii
viii

91 xci
sol

91 xcv
xl
lv

91 xcvi
lv

91 xcvi
lv
xcvii
e. cxvii

91 xcvi
lv

Cum autē psequantur uos in ciuitate
 ita: fugite in aliam. Amen dico uobis:
 n̄ consummabitis ciuitates isrl. do
 nec ueniat filius hominis. **N**on
 est discipulus sup magistrū: nec ser
 uus sup dñm suum. Sufficit disci
 pulo. ut sit sicut magister eius: et
 seruus sicut dñs eius. Si patrem
 familias beelzebub uocauerit: quā
 tomagis domesticos ei? He ḡ timv
 eritis eos. **N**ichil optimum quod
 n̄ reuelabitur: & occultū quod nō
 scietur: Quod dico uobis inteneb̄s
 dicite in lumine: & qd̄ in aure au
 ditis. predicate sup tecta. Et nolite
 timere eos qui occidunt corpus.
 animā autem non possunt occide
 re: s; potius eum timete. qui potest
 animā et corpus pdere in gehennā.
 Nonne duo passeret asse ueneunt?
 & unus ex illis n̄ cadit sup terram
 sine patre ur̄o? Vri autem & ca
 pilli capitis: om̄s numerati sunt.
Nolite ergo timere: multis passe
 ribus meliores estis uos. **O**m̄s
 ergo qui confitebitur me coram
 hominib;: confitebor & ego eum co
 ram patre meo qui in c̄lis ē. Qui
 autē negauerit me corā hominib;
 negabo & ego eum corā patre meo
 qui est in c̄lis. **N**olite arbitra

91 xcvi
lv
cxxxvii

91 xcvi
lv
cxxxvii

91 xcvi
lv
cxxxvii

91 xcvi
lv
cxxxvii

91 xcvi
lv
cxxxvii

91 xcvi
lv
cxxxvii

91 xcvi
lv
cxxxvii

ri: quia uenerim pacem mittere in ter
 ram. Non ueni pacem mittere: s; gla
 dium. Veni enim separare hominē
 aduersus patrē suum: & filiam ad
 uersus matrē suam: et nurū aduer
 sus socrum suā: & inimici hominis
 domestici eius. **Q**ui amat patrē
 aut matrem plus quā me: non est
 me dignus. Et qui amat filiū aut
 filiam plus quā me: non ē me dignus.
 & qui non accipit crucē suam et
 sequitur me: non est me dignus.
Qui inuenit animā suam: perdet
 illam. Et qui pdiderit animā suā
 ppter me: inueniet eam. Qui reci
 pit uos. me recipit: & qui me reci
 pit. recipit eum qui me misit. Qui
 recipit ppham in nomine pphete:
 mercedem pphete accipiet. Et qui
 recipit iustum in nomine iusti: mer
 cedem iusti accipiet. & quicūq; po
 tum dederit uni ex minimis istis ca
 licem aque frigide tantū in nomi
 ne discipuli: amen dico uobis non
 perdet mercedem suam. **xvi.**
Et factum ē cum consummasset
 ih̄c precipiens duodecim discipu
 lis suis. transiit inde: ut doceret
 & predicaret in ciuitatib; eorū. Io
 hannes autē cum audisset inuin
 culis opa xp̄i: mittens duos de dis

cipulis suis. ait illi. Tu es qui uen-
 turus es. an alium expectamus?
Et respondent' ihc: ait illis. E un-
 tes renuntiate iohanni: que au-
 distis & uidistis. **E**cce uident. clay-
 di ambulant: lepsi mundant'.
Surdi audiunt: mortui resur-
 gunt: paupes euigilantur. &
 beatus est: qui non fuerit scan-
 dali hatus in me. Illis autē abeun-
 tibus: cepit ihc dicere ad turbas
 de iohanne. Quid existis in deser-
 tum uidere? **H**arundinē uen-
 to agitatum? **S**; quid existis
 uidere? **H**ominē mollib; uesti-
 tum? **E**cce qui mollib; uestiunt:
 in domib; regum fit. **S**; quid ex-
 istis uidere? **P**phetam? **E**tiam
 dico uobis: & plus quā pphetam.
Hic est enim: de quo scriptū est.
Ecce mitto anglin meum ante
 faciē tuam: qui preparabit uia
 tuam ante te. **A**men dico uobis:
 non surrexit inter natos muli-
 erum maior iohanne baptista.
 Qui autē minor est in regno ce-
 lozum: maior est illo. **A**die-
 bus autē iohannis baptiste usq;
 nunc regnū celoꝝ uim patitur:
 & uolenti diripiunt illud. **O**m-
 nes enim pphete & lex: usq; ad

cyt
lxviii

cyt
lxv

cyt
lxv

cyt
lxv

cyt
lxviii

cyt
x
sol

cyt
x
sol

iohannē pphetauerit. **E**t si uultis
 scire ipse est helyas: qui uenturus
 est. **Q**ui habet aures audiendi. au-
 diat. **C**ui autem simile estima-
 bo generationē istam? **S**imilis ē
 pueris sedentib; in foro: qui clama-
 tes coequalib; dicunt. **E**cce inu-
 uobis & non saltastis: lamentauimus
 et non planxistis. **V**enit enim io-
 hannes n̄ manducans neq; bibes:
 & dicunt. demoniū habet. **V**enit
 filius hominis manducans & bi-
 bens: & dicunt. **E**cce homo uorax
 & potator uini. publicanoꝝ amicus:
 et iustificata est sapientia a filijs
 suis. **T**unc cepit expricare ci-
 uitatib; in quib; facte sunt plu-
 rime uirtutes eius: quia n̄ egis-
 sent penitentiā. **V**e tibi corozā-
 im. ue tibi bethsaida: quia si in
 tyro & sydone facte essent uir-
 tutes que facte sunt in uobis: olim
 in cilicio & cinere penitentiam
 egissent. **V**eruntamen dico uobis:
 tyro et sydoni remissius erit in
 die iudicii quam uobis. **E**t tu
 capharnaum. nunquid usq; in
 celum exaltaberis? **U**sq; in infer-
 num descendes. **Q**uia si in sodo-
 mis facte fuissent uirtutes que
 facte sunt in te: forte mansisset

usq; in hanc diem. Verum tamen dico uobis: quia terre sodomorum remissi^o erit in die iudicii quam tibi.

In illo tempore: respondens ihc dixit. Confiteor tibi pater dñe celi & terre: qui abscondisti hec a sapientibus & prudentibus: & reuelasti ea paruulhis. Ita pater: qm̄ sic fuit placitum ante te. **O**mnia in

tradita sunt a patre meo. Et nemo nouit filiū nisi pater: neq; patre quis nouit nisi filius: & cui uoluerit filius reuelare. Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis: et ego reficiā uos. Tollite iugū meum sup uos: et discite a me quia mitis sum et humilis corde: & inuenietis requiem animab; uestris. Iugū enim meū suauē est: & onus meū leue.

In illo tempore. abiit ihc **xv.** **S**e sabbato p̄sata: discipuli autē ei esurientes: cepunt uellere spicas & manducare. Pharisaei autē uidentes: dixerunt ei. Ecce discipuli tui faciunt: quod nō licet eis facere sabbato. At ille dixit eis. Non legistis quid fecerit dauid quando esuruit. & qui cū eo erant: quomodo intrauit in domum dī. & panes p̄positionis

comedit quos nō licebat ei edere neq; his qui cum eo erant. nisi solis sacerdotibus. Aut nō legistis in lege. quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum uiolant: & sine crimine sunt.

Dico autē uobis: quia templo maior est hic. **S**i autem sciretis. quid est misericordiam uolo & nō sacrificiū. nunquā condempnassetis inuidentes. Dñs est enim filius hominis etiam sabbati.

Et cum inde transisset. uenit in synagogā eorum: & ecce homo manū habens aridam. & interrogabant eū. Sicut sabbatis curare. **U**t accusarent eū. Ipse autē dixit illis. Quis erit ex uobis homo qui habeat ouē unam. & si ceciderit hec sabbatis in foueā. nōne tenebit et leuabit eam. Quanto magis melior est homo oue.

Itaq; licet sabbatis benefacere. Tunc ait homini illi. Extende manū tuam. & extendit: et restituta ē sanitati sicut altera.

Exercentes autē pharisaei consiliū fecerūt aduersus eum quomodo eū p̄derent. **I**hc autem sciens recessit inde: & secuti sunt eū multi. et curauit eos omnes.

Et precepit eis ne manifestū eum facerent: ut adimpleretur quod dictū est p̄ ysaiam

o) c.v.
lv c.xviii

r) c.xi
lv c.xviii
jo c.xv.

o) c.xii
lv c.xviii
jo c.xvii

o) c.xiii
sol.

r) c.xiiii
o) c.xviii
lv c.xi

o) c.xvii
lv c.xvi
xcvii

o) c.xviii
sol.

orathin

ppham dicentē. Ecce puer meus quem elegi dilectus meus in quo complacuit anime mee. Pona spm̄ meum sup̄ eum: & iudiciū gentib; nuntiabit. Non contesdet neq; clamabit: neq; audiet aliquis in plateis uocē eius. Narundinē quassatam n̄ confringet: & linū fumigans non extinget. donec eiciat ad uictoriā iudiciū: & in nomine ei⁹ gentes sp̄abunt. **G**unc oblatu⁹ est ei demoniū habens cecus & mut⁹ & curauit eum: ita ut uideret et loqueretur. Et stupebant oēs turbe: et dicebant. Nunquid hic est filius dauid? Pharisei audientes dixerunt. Hic n̄ eicit demones: nisi in beelzebub principe demoniorū. Ihesus autem sciens cogitationes eorū dixit eis. Omne regnū diuisum desolabit⁹ contra se: et omnis ciuitas uel dom⁹ diuisa contra se non stabit. Et si sathanas sathanā eicit aduersus se diuisus est. Quom̄ ergo stabit regnum eius? & si ego in beelzebub eicio demones: filij uir̄ in quo eiciunt? Idō ipsi iudices uestri erūt. Si autē ego in spū dei eicio demones: igitur puenit in uos

lx
lxviii
lxvii

lxviii
lxvii
lxviii

lxviii
lxvii
lxviii

lxviii
lxvii
lxviii

lxviii
lxvii
lxviii

regnū dei. Aut quom̄ potest quisquā intrare in domū fixtis. & uasa eius diripe. nisi prius alligauerit fixtem. et tē domum illi⁹ diripit. **Q**ui non ē mecum: contra me est. Et qui n̄ congregat mecum: spargit. Ideo dico uobis. Omne peccatū & blasphemia remittetur hominib;: sp̄c autem blasphemie n̄ remittetur. Et quicūq; dixerit uerbū contra filiū hominis: remittetur ei. Qui autē dixerit contra spm̄ sc̄m: non remittetur ei neq; in hoc seculo. neq; in futuro. **A**ut facite arborem bonam & fructū eius bonū: aut facite arborem malā & fructum eius malū. Siquidē ex fructu arbor cognoscitur. Progenies uiperarum: quom̄ potestis bona loq̄. cum sitis mali? Ex habundantia enim cordis: os loquit⁹. Bonus homo de bono thesauro profert bona: & malus homo de malo thesauro pfert mala. Dico autē uobis: quā omne uerbū ociosum qd locuti fuerint homines. reddet rationē de eo in die iudicij. Ex uerbis enim tuis iustificaberis: & ex uerbis tuis condemnaberis. **T**unc responderunt ei quidam

lxviii
lxvii

lxviii
lxvii

lxviii
lxvii
lxviii

lxviii
lxvii
lxviii

lxviii
lxvii

de scribis & pharisei dicentes. **M**agister uolumus a te signum uidere. **Q**ui respondens ait illis. **G**eneratio mala et adultera signum querit: & signum non dabitur ei nisi signum ione pphie. **S**icut enim fuit iona in uentre ceti tribus diebus: & tribus noctibus: ita erit filius hominis in corde terre tribus diebus: & tribus noctibus. **V**iri uiniunt: surgent in iudicio cum generatione ista & condemnabunt eam: quia penitentiam egerunt in predicatione ione. **E**t ecce plus quam iona hic. **R**egna australi surget in iudicio cum generatione ista & condemnabit eam: quia uenit a finibus terre audire sapientiam salomonis. **E**t ecce plusquam salomon hic. **C**um in mundus spiritus exierit ab homine: ambulat per loca arida: querens requiem: et non inuenit. **T**unc dicit. **R**evertar in domum meam: unde exiui. **E**t ueniens inuenit uacantem: scopis mundatam & ornatam. **T**unc uadit & assumit septem alios spiritus nequiores se: & intrantes habitant ibi. **E**t fiunt nouissima hominis illius: peiora prioribus. **S**ic erit et generationi huic pessime. **A**d huc eo loquente ad

lv
cxviii
lx
cxviii

lv
cxviii
lx
cxviii

lv
cxviii
lx
cxviii

turbas: ecce mater eius & fratres eius stabant foris: querentes loqui ei. **D**ixit autem ei quidam. **E**cce mater tua et fratres tui foris stant: querentes te. **A**t ipse respondens: dicenti sibi ait. **Q**ues est mater mea: & qui sunt fratres mei. **E**t extendens manum discipulos suos: dixit. **E**cce mater mea: & fratres mei. **Q**uicumque enim fecerit uoluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus frater: soror & mater est. **I**n illo die exiens ihesus de domo sedebat secus mare: & congregate sunt ad eum turbe multe: ita ut in nauiculam ascendens sederet. **E**t omnis turba stabat in littore: et locutus est eis multa in parabolis: dicens. **E**cce exiit qui seminat: seminare. **Q**ui dum seminat: quedam ceciderunt secus uiam: & uenerunt uolucres et comederunt ea. **A**lia autem ceciderunt in petrosa ubi non habebant terram multam: & continuo exorta sunt: quia non habebant altitudinem terre. **S**ole autem orto estuauerunt: & quia non habebant radicem aruerunt. **A**lia autem ceciderunt in spinas: et creuerunt spine: & suffocauerunt ea. **A**lia autem ceciderunt in terram bonam: et dabant fructum: aliud centesimum: & aliud serage-

lv
cxviii
lx
cxviii

gesimū. & aliud tricesimū. Qui habet
 aures audiendi audiat. Et acceden-
 tes discipuli: dixerunt ei. Quare in
 parabolis loqueris eis? Qui respō-
 dens: ait illis. Quia uobis datū ē
 nosse mysteria regni celorū: illis
 autem nō est datum. **Q**ui enī
 habet dabitur ei: & habundabit.
 Qui autē non habet: et qđ habet
 auferetur ab eo. **I**deo in parabolis
 loquor eis: quia uidentes nō uident.
 & audientes nō audiunt neq; intel-
 ligunt: et adimpletur in eis pphia
 ysaię dicens. **A**uditiu. audietis et
 nō intelligetis: et uidentes uidebi-
 tis & nō uidebitis. **I**ncrassatum ē
 enī cor pphie huius. & aurib; gra-
 uiter audierunt: et oculos suos
 clausērūt. ne quando oculis ui-
 deant. & aurib; audiant. et cor-
 de intelligant: et conuertantur
 et sanem eos. **U**estri autē
 beati oculi quia uident: & aures
 quia audiunt. **A**m̄ quippe dico
 uobis. quia multi pphie & iusti cu-
 pierunt uidere que uidetis et
 nō uiderunt: & audire que audi-
 tis & nō audierunt. **V**os ergo
 audite parabolam seminantis.
 Omnis qui audit uerbū regni
 & nō intelligit: uenit malus et

rapit quod seminatū est in corde ei.
Hic est qui secus uiam seminat est.
Qui autē supra petrosa seminat
 est: hic est qui uerbum audit. et
 continuo cū gaudio accipit illud.
Non habet autē in se radicē: sed ē
 temporalis. **F**acta autē tribulatio-
 ne & psecutione ppter uerbū: con-
 tinuo scandalizatur. **Q**ui autē se-
 minatus est in spinis. hic est qui
 uerbum audit. et sollicitudo se-
 istius. et fallacia diuitiarū suffo-
 cat uerbum: et sine fructu efficit.
Qui uero in terrā bonā seminatus
 est: hic est qui audit uerbū & in-
 telligit. et fructum affert: & facit
 quidem aliud centesimū. aliud
 autē sexagesimū. aliud uero tri-
 cesimū. **A**liam parabolā propo-
 sit illis dicens. **S**imile factum
 est regnum celorū homini: qui se-
 minauit bonū semen in agro suo.
Cum autē dormirent homines:
 uenit inimicus eius et supsemy-
 nauit zizania in medio tritici.
 & abiit. **C**um autē creuisset herba
 et fructum fecisset: tunc appa-
 ruerunt & zizania. **A**ccedente
 autē serui patris familias: dixe-
 runt ei. **D**ñe: nonne bonū se-
 men seminasti in agro tuo? **I**n-

cxvii
lxvii

cxviii
lxviii
lxviii
lxviii

cxvii
sol

cxviiii
cxc

cxviiii
lxviii
lxviii

de ergo habet zizania: Et ait ille
Inimicus homo hoc fecit. Serui
autem: dixerunt ei. Visimus & col-
ligimus ea: R. ait. Non. Ne forte
colligentes zizania: eradicetis si-
mul cum eis et triticum. Sinite utque
crescere usque ad messem: & in tem-
pore messis dicam messoribus: Col-
ligite primum zizania. et alligate
ea fasciculos ad comburendum.

Triticum autem congregate in hor-
reum meum. **A**liam parabola
proposuit eis dicens. Simile est reg-
num celorum grano synapis. quod
accipiens homo seminavit in agro
suo: quod minimum quidem est om-
nibus seminibus: cum autem creverit
maius est omnibus oleribus: & fit
arbor: ita ut uolucres celi ueni-
ant & habitent in ramis eius.

Aliam parabolam locutus est eis.
Simile est regnum celorum fermento.
quod acceptum mulier abscondit in
farine satis tribus: donec ferme-
nta totum. **H**ec omnia lo-
cutus est ihesus in parabolis: & sine
parabolis non loquebatur eis: ut
impleretur quod dictum erat per
prophetam dicentem. Apertam in pa-
rabolis os meum: eructabo abscon-
dita mundi. **T**unc dimissis

ccxxvii
xlvi
clvii

ccxxviii
clviii

ccxxviiii
xlv

cxli
sel

turbis uenit in domum: & accesserunt
ad eum discipuli eius dicentes. Dis-
cere nobis parabola zizaniorum agri.
Qui respondens ait. Qui seminat
bonum semen: est filius hominis. Ager
autem: est mundus. Bonum uero se-
men: hi sunt filii regni. Zizania
autem: filii sunt nequam. Inimicus
autem qui seminauit ea: est diabolus.
Messis uero: consummatio est seculi.
Messores autem: angeli sunt. Sicut ergo
colligunt zizania & igni comburuntur:
sic erit in consummatione seculi.
Mittet filius hominis angelos suos:
& colligent de regno eius omnia
scandala & eos qui faciunt iniqui-
tatem: et mittent eos in camino
ignis. Ibi erit fletus & stridor den-
tium. Tunc iusti fulgebunt sicut
sol in regno patris eius. Qui habet
aures audiendi audiat. **S**imi-
le est regnum celorum thesauro abscon-
dito in agro: quem qui inuenit ho-
mo abscondit: & pro gaudio illius
uadit et uendit uniuersa que
habet: et emit agrum illum. **I**terum
simile est regnum celorum homini
negotiatori: querenti bonas mar-
garitas. Inuenta autem una preci-
osa margarita: abiit & uendidit
omnia que habuit: et emit eam.

Iterum simile est regnū celōū
 sagēne misse in mare: & ex omni
 genere piscium congreganti. **Q**uoniam
 cum impleta esset educentes: &
 secus litus sedentes: elegerunt bo-
 nos in uasa sua: malos autē fixa
 miserunt. Sic erit in consumma-
 tione sc̄i. Exhibunt angeli et se-
 parabunt malos de medio iusto-
 rum: & mittent eos in caminū
 ignis. Ibi erit fletus: & stridor de-
 ntium. **I**ntellexistis hec omnia?
Dicunt ei. **S**iam dñe. **A**it illis.
Ideo omnis scriba doctus in reg-
 no celōū similis est homini pat-
 familias: qui p̄fert de thesauro
 suo noua et uetera. **E**t factū est
 cum consummasset ih̄c parabola
 istas: transiit inde. **E**t ueni-
 ens in patriam suam: docebat eos
 in synagogis eorū: ita ut miraren-
 tur: & dicerent. **U**nde huic sapia
 hec et uirtutes? **H**onne hic est
 fabri filius? **N**onne mater eius
 dicitur maria: & fr̄s eius iacob:
 & ioseph et symon & iudas? et so-
 rores eius nonne om̄s apud nos
 sunt? **U**nde ḡ huic om̄ia ista?
Et scandalizabant in eo. **I**h̄c
 autē dixit eis. **N**on est p̄ph̄a sine
 honore: nisi in patria sua: & in

orathm

c. xliii
lvi
lxc. xliii
lvi
lxc. xliii
lvi
lx

domo sua. **E**t non fecit ibi uir-
 tutes multas: p̄pter increduli-
 tatem illorum. **I**n illo tempore. **S**tate illo-
 rum: **A**uduit herodes tetrarcha fa-
 mam ih̄u: & ait pueris suis.
Hic est iohannes baptista ipse
 surrexit a mortuis: & idō uir-
 tutes opantur in eo. **H**ero-
 des enim tenuit ioh̄em: & al-
 ligauit eū: & posuit in carce-
 rem p̄pter herodiade uxorem
 fr̄is sui. **D**icebat enim illi ioha-
 nes. **N**on licet t̄ habere eam.
Et uolens illum occidē: timu-
 it ip̄sum: quia sicut p̄ph̄am
 eum habebant. **D**ie autē na-
 tals herodis saltauit filia he-
 rodiadis in medio: & placuit
 herodi. **U**nde cū iuramento
 pollicitus est ei dare: quicūq;
 postulasset ab eo. **A**t illa pre-
 monita a matre sua: da m̄ in-
 quit hic in disco caput ioh̄is
 baptiste. **E**t contristat̄ ē rex.
Propter iusiurandū autem
 & eos qui pariter recumbe-
 bant: iussit dari. **D**isitq; &
 decollauit iohannē in carce:
 et allatū est caput eū in disco:
 & datum est puelle: & tulit
 illud mat̄ sue. **E**t accedentes

c. xliii
lvi
lxc. xliii
lvi
lx

ca. xlvii
lv
10

ca. xlviii
lv
10

ca. xlviii
lv
9

discipuli eius tulerunt corpus & sepelierunt illud: et uenientes nuntiauerunt ihu. **Q**uod cum audisset; ihes. secessit inde in nauicula in locum desertum seorsum. Et cum audissent turbe: secute sunt eum pedestres de ciuitatibus. Et exiens uidit turba magnam. & misertus est eius: & curauit languidos eorum.

Vespere autem facto: accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. Desertus est locus: et hora iam pretit. Dimitte turbas: ut euntes in castella emant sescias. Ihes. autem dixit eis. Non habent necesse ire: date illis uos manducare. Responderunt ei. Non habemus hic nisi quinq; panes: & duos pisces. Qui ait eis. Afferte illos michi huc. Et cum uississet turbam discumbere super fenum: acceptis quinq; panibus & duob; piscibus. aspiciens in celum benedixit & fregit. et dedit discipulis panes: discipuli autem turbis. Et manducauerunt omnes: et saturati sunt. Et tulerunt reliquias: duodecim cophinos fragmentorum. Manducantium autem fuit numerus quinq; milia uirorum: exceptis mulieribus & paruulis.

Et statim uissit disci-

ca. xlviii
lv
10

ca. xlviii
lv
10

ca. xlviii
lv
10

ca. xlviii
lv
10

pulos ascendere in nauicula & procedere eum transiretū: donec dimitteret turbas. Et dimissa turba ascendit in montem solus orare.

Vespere autem facto. solus erat ibi nauicula autem in medio mari iactabatur fluctibus. Erat enim eis contrarius uentus. Quarta autem uigilia noctis uenit ad eos ambulans super mare. Et uidentes eum supra mare ambulante. turbati sunt: dicentes quia phantasma est. Et pro timore clamauerunt. Statimq; ihes. locutus est eis dicens. Habete fiduciam. Ego sum: nolite timere.

Respondens autem petrus. dixit. Domine si tu es: iube me uenire ad te super aquas. At ipse ait. Veni. Et descendens petrus de nauicula. ambulabat super aquam: ut ueniret ad ihesum. Uidens uero uentum ualidum: timuit. Et cum cepisset margini: clamauit dicens. Domine saluum me fac. Et continuo ihes. extendens manum apprehendit eum: & ait illi. Modice fidei. quare dubitasti.

Et cum ascendisset in nauicula: cessauit uentus. Qui autem in nauicula erant: uenerunt & adorauerunt eum dicentes. Vere filius dei es.

Et cum transiretassent: uenerunt u-

terram gennesar. Et cum cognovissent cum viri loci illi: miserunt in uniuersam regionem illam. et obtulerunt ei omnes male habentes: et rogabant eum ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent. Et quicumque tetigerit: salui facti sunt.

Tunc accesserunt ad eum ab iherosolymis scribae et pharisei dicentes. Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum? Non enim lauant manus suas: cum panem manducant. Ipse autem respondens ait illis. Quare uos transgredimini mandatum dei propter traditionem ueram? Nam deus dixit. Honora patrem tuum et matrem. Et qui maledixerit patri uel matri: morte moriatur. Vos autem dicitis. Quicumque dixerit patri uel matri munus quodcumque est: ex te tibi perditur: et non honorificauit patrem suum aut matrem suam: et irritum fecistis mandatum dei propter traditionem uestram. Hypocrite: bene prophetauit de uobis ysaias dicens. Populus hic labiis me honorat: cor autem longe est a me. Sine causa autem colunt me: docentes doctrinas et man-

clv
sol

clvi
lvi

clvii
lxxii

data hominum. Et conuocatis ad se turbis: dixit eis. Audite et intelligite. Non quod intrat in os conquinat hominem: sed quod procedit ex ore hoc conquinat hominem.

Tunc accedentes discipuli eius: dixerunt ei. Scis quia pharisei audito hoc uerbo scandalizati sunt?

At ipse respondens ait. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus caelestis: eradicabitur.

Sinite illos: ceci sunt. duces caecorum. Cecus autem si ceco ducatum praestet: ambo in foueam cadunt.

Respondens autem petrus: dixit ei. Ediffere nobis parabola istam.

At ille dixit. Adhuc et uos sine intellectu estis? Non intelligitis quia omne quod in os intrat: in uentrem uadit: et in secessum emittitur? Quae autem procedunt de ore: de corde exeunt: et ea conquinant hominem. De corde enim exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicationes: furta: falsa testimonia: blasphemiae. Haec sunt quae conquinant hominem. Non lotis autem manibus manducare: non conquinat hominem. **E**t egressus inde ihesus: secessit in partes tyri

et sydonis. Et ecce mulier chana
nea a finibus illis egressa. clamauit
dicens ei. Misere mei fili dauid.
filia mea male a demonio uexata.
Qui non respondit ei uerbu. Et accede
tes discipuli eius. rogabant eum di
centes. Dimitte eam: quia clamat
post nos. Ipse autem respondens ait.
Non sum missus: nisi ad oues que
perierunt domus israhel. At illa uenit:
& adorauit eum dicens. Domine. adiu
ua me. Qui respondens ait. Homo
est bonum sumere panem filiorum.
& mittere canibus. At illa dixit.
Etiam domine. Nam & catelli edunt
de micis: que cadunt de mensa
dominorum suorum. Tunc respondens ihesus
ait illi. Mulier. magna est fides
tua: fiat tibi sicut uis. & sanata
est filia eius ex illa hora. **E**t
cum transisset inde ihesus: uenit
secus mare galilee. Et ascendens
in montem: sedebat ibi. & accesserunt
ad eum turbe multe. ha
bentes secum multos claudos. cecos.
debiles. & alios multos. Et piece
runt eos ad pedes eius. & cinauit
eos. ita ut turbe mirarentur.
Uidentes autem multos loquentes
claudos ambulantes. cecos uide
tes. magnificabant dominum israhel.

cl. viii
lv. xvi

cl. viii
lv. xvi

cl. viii
lv. xvi

Saxin

Ihesus autem conuocatis discipulis
suis. dixit. Misereor turbe quia triuou
iam perseuerant mecum: et non habet
quod manducent: & dimittere eos
nolo ieiunos. ne deficiant in uia.
Et dicunt ei discipuli. Unde ergo no
bis in deserto panes tanti. ut satu
remus turbam tantam. & ait illis.
Quid panes habetis. At illi dixerunt.
Septem. Et pisciculos paucos. Et
precepit turbe discumbere super terram.
Et accipiens septem panes & pisces.
& gratias agens fregit & dedit discipu
lis suis. et discipuli dederunt populo.
& comederunt omnes: & saturati sunt.
Et quod superfluit de fragmentis: tu
lerunt septem sportas plenas. Erant
autem qui manducauerunt quatuor
milia hominum: extra paruulos &
mulieres. Et dimissa turba as
cendit in nauiculam: & uenit in fi
nes magedan. **E**t accesserunt ad
ihesum pharisei & saducei temptan
tes: et rogauerunt eum ut signum de
celo ostenderet eis. At ipse respo
dens ait eis. Facto uespere dictis. se
renum erit. rubicundum est enim
celum: & mane. hodie tempestas.
rutilat enim triste celum. Faciem
ergo celi diiudicare non potestis. **E**t
scire.

cl. viii
lv. xvi

cl. viii
lv. xvi

cl. viii
lv. xvi

matth

neratio mala & adultera signū
querit: et signum n̄ dabitur ei
nisi signū ionē. Et relictis illis
abijt. Et cum uenissent disci-
puli eius transiretū: obliti sunt
panes accipe. Qui dixit illis:

Intuemini & cauete a fermento
phariseorū et saduceorū. **A**t illi
cogitabant inter se dicentes: q̄a
panes n̄ accepimus. Sciens autē
ih̄c dixit. Quid cogitatis inter
uos modice fidi: quia panes nō
habetis. Nōdū intelligitis ne-
q; recordamini quinque panū. &
quinque milia hominū. & q̄t co-
phinos sumpsistis. neq; septem
panū. et quatuor milia homi-
num. & quot sportas sumpsis-
tis. Quare n̄ intelligitis q̄a n̄
de pane dixi uobis. cauete a
fermento phariseorū. & saduceorū.

Tunc intellexerūt quia nō dixe-
rit cauendū a fermento panū:
s; a doctrina phariseorū. & sadu-
ceorū. **W**ent autē in par-
tes cesaree philippi: & interro-
gabat discipulos suos dicens.
Quem dicunt homines eē fili-
um hominis. **A**t illi dixerunt.
Alii iohannē baptistam: alij
autē hebam. alij ū theremiā:

aut unū ex pphetis. **D**icit illis ih̄c.
Vos autem quē me esse dicitis.
Respondens symon petrus dixit.
Tu es xp̄e filius dei uiui. **R**espo-
dens autem ih̄c: dixit ei. **B**eatus
es symon barionā. quia caro et
sanguis n̄ reuelauit tibi: s; pater
meus qui est in celis. **E**t ego dico
tibi. quia tu es petrus: et super
hanc petram edificabo eccliam
meā. **E**t porte inferi n̄ preua-
lebunt aduersus eam. **E**t tibi
dabo clauēs regni celorū. **E**t quod-
cumq; ligaueris sup̄ t̄ram: erit
ligatum & in celis. **E**t quodcumq;
solueris sup̄ t̄ram: erit solutū.

Tunc precepit disci-
pulis suis ut nemini dicerent:
quia ipse esset ih̄c. xp̄e. **E**xinde ce-
pit ih̄c ostendere discipulis. q̄a
opor- ter eum ire iheroso-
limā. & multa pati a seni-
orib; & scribis. et principib; sacer-
dotum. et occidi. & tertia die re-
surgere. **E**t assumens eū pe-
trus: cepit increpare illū dicens.
Absit a te dñe: non erit tibi hoc.
Qui conuersus: dixit pet̄. **V**ade
post me sathanas. scandalū es
m̄: quia n̄ sapis ea que dī sunt.
s; ea que sunt hominū o. j.

clxxv
solclxxvii
lxxvii
lxxvclxxviii
lxxviiiclxxvii
lxxvii
lxxvclxxvii
lxxvii
lxxvclxxvii
lxxvii
lxxvii
lxxvii

clxxxv
lxxxv
lxxxv

Dixit ihc discipulis suis. Si quis uult post me uenire: abneget semetipsum. et tollat crucem suam. & sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere: perdet eam. Qui autem perdidit animam suam propter me: inueniet eam. Quid enim prodest homini si mundum lucratur: anime uero sue detrimentum patiatur. Aut quam dabit homo commutationem panis uisus sui. **F**ilius enim hominis uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis: & tunc retribuet unicuique secundum opera eius. **A**men dico uobis. sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem: donec uideant filium hominis uenientem in regno.

clxxxvi
lxxxvi
lxxxvi

clxxxvii
lxxxvii
lxxxvii

Etem in regno **capitulum lxxxvii.**
Post dies sex. assumit ihc petrum & iacobum. et iohannem fratrem eius. & ducit illos in montem excelsum seorsum: et transfiguratus est ante eos. Et respiciens facies eius sicut sol: uestimenta autem facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuit illis moyses & elias: cum eo loquentes. Respondens autem petrus: dixit ad ihm. Domine bonum est nos hic esse. Si uis: faciamus hic tria tabernacula.

clxxxviii
lxxxviii
lxxxviii

clxxxix
lxxxix
lxxxix

tibi unum & moysi unum. & eliae unum. Adhuc eo loquente: ecce nubes lucida obumbravit eos. Et uox de nube dicens. Hic est filius meus dilectus. in quo mihi complacuit: ipsum audite. Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam: & timuerunt ualde. & accessit ihc et tetigit eos: & dixit eis. Surgite. nolite timere. Leuantes autem oculos suos: neminem uiderunt nisi solum ihm. Et descendens tibi illis de monte: precepit ihc dicens. Nemini dixeritis uisionem: donec filius hominis a mortuis resurgat. **E**t interrogauerunt eum discipuli dicentes. Quid ergo scribe dicunt: quod eliam operaretur primum uenire. At ille respondens: ait eis. Elias quidem uenturus est: & ipse restituet omnia. Dico autem uobis. quia elias iam uenit. & non cognouerunt eum: sed fecerunt in eo quecumque uoluerunt. Sic et filius hominis passurus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli: quia de iohanne baptista dixisset eis. **E**t cum uenisset ad tiberiannam: accessit ad eum homo genibus prostratus ante eum dicens. Domine miserere filio meo quia lunaticus est: & male patitur. Nam sepe cadit in ignem: & crebro in aquam. Et

obtuli eum discipulis tuis: & nō potuerit curare eum. Respondes ihc ait. O generatio incredula & puerfa: quam diu ero uobiscū? Quā diu uos patiar? Afferce huc illum ad me. Et increpauit eū ihc. Et exiit ab eo demoniū: et curatus est puer ex illa hora.

Tunc accesserūt discipuli ad ihm secreto: et dixerūt. Quare nos nō potuim⁹ exere illum? ^{ait ihc} Dicit eis. Ppter incredulitatē uestraos. Amen quippe dico uobis. si habueritis fidem sic granū synapi. dicetis monti huic transi hinc. & transibit: & nichil impossibile erit uobis. Hoc autem genui nō ciatur: nisi p orationē & ieiuniū. **C**onuersantib⁹ aut eis in galilea: dixit illis ihc. filius hominis tradendus ē in manus hominū: & occident eum. & tercie die resurget. & contristati sūt uehementer. **E**t cū uenisset capharnaū: accesserunt qui didragma accipiebant ad petrū: & dixerunt ei. Magister uester nō soluit didragma? **A**it. Etiam. **E**t cum intrasset in domū: preuenit eum ihc dicens. Quid tū uidetur symon? **R**eges terre

a quib⁹ accipiunt tributū uel cēsum: a filiis suis. an ab alienis? **E**t ille dixit. Ab alienis. **D**icit illi ihc. Ergo liberi sunt filij. **U**t autē nō scandalizem⁹ eos: uade ad mare. & mitte hamū. et eum piscem qui p̄mus ascenderit tolle: & ap-^{trahimus}to ore eius staterē. **I**llum simēs: da eis p̄ me et te. **xviiij.**

Illa hora accesserunt discipuli ad ihm: dicentes. Quis putas maior est in regno cēlorū? **E**t aduocās ihc paruulū: statuit eum in medio eorū. & dixit. Amen dico uobis. nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut paruuli: non intrabitis in regnum cēlorū. Quicūq; ergo humiliauerit se sicut paruulus iste: hic maior est in regno cēlorū. **E**t qui suscepit unū paruulū talem in nomine meo: me suscipit.

Qui autē scandalizauit unum de pusillis istis qui in me credūt: expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius. et demergatur in profundū maris. **N**e mūdo ab scandalis. **N**ecessē est enī: ut ueniant scandala. **U**eruntamen ue homini. p̄ quē scandalum uenit. **S**i autē manus tua uel pes tuus scandalizat te: ab

clery
xv

clery
xv
eu

clery
xviii
ei

clery
xviii
eu

clery
xviii
sol

clery
xvi

scide eum & proice abste. Bonum tibi
est adiutam ingredi debilem uel
claudiu: quam duas manus uel du
os pedes habentem mitti in igne
eternu. Et si oculus tuus scanda
lizat te: erue eum & proice abste.
Bonu tibi est unum oculu habentem
mitti in gehennam quam duos
oculos habentem mitti in gehennam
ignis. Videte: ne contempnatis
unum de pusillis istis. Dico enim uo
bis: quia angeli ex celis semp
uident faciem patris mei qui in celis
est. Venit enim filius hominis
saluare qd perierat. **Q**uid uo
bis si fuerint alicui centu oues: et
errauerit una creis: nonne reli
quet nonaginta noue in monti
bus: & uadet querere eam que
perierat. Et si contigerit ut in
ueniat ea: amen dico uobis qa
gaudebit sup eam magis quam
sup nonaginta noue que non er
rauerit. Sic n est uoluntas ante
patrem urin qui in celis est: ut pe
reat unus de pusillis istis. **S**i
autem peccauerit inter fratres tuos:
uade et corripe eum inter te et
ipsum solum. Si te audierit: lucra
tus eris fratrem tuum. Si autem
te n audierit: adhibe tecum adhuc

clxxxv
sol

clxxxvi
sol

clxxxvii
sol

clxxxviii
sol

clxxxv
sol

clxxxvi
sol

clxxxvii
sol

clxxxviii
sol

unum uel duos: ut more duce uel tum
testium stet omne uerbu. Quod si
n audierit eos: dic eccle. Si autem
ecclam non audierit: sic tibi sicut
ethnicus & publicanus. **N**on dico
uobis quecumq; alligaueritis super
terram: erunt ligata & in celo: et que
cumq; solueritis sup terram: erunt
soluta & in celo. **I**terum dico uob.
quia si duo ex uobis consenserint
de omni re sup terram quancumq; pe
cierint: fiet illis a patre meo qui in
celis est. Vbi enim st duo uel tres co
gregati in nomine meo: ibi sum in
medio eor. **U**nc accedens petrus
ad eum dixit. Domine: quotiens pecca
bit in me fratris meus: & dimittam ei:
usq; septies. Dicit illi ihc. Non dico
tibi usq; septies: sed usq; septuagies
deo assimilatum est. **S**epties
regnum celo homini regi: qui uo
luit rationem ponere cum seruis
suis. & cum cepisset rationem ponere:
oblatus est ei unus qui debebat de
cem milia talenta. Cum autem no
haberet unde redderet: iussit eum
dominus suus uenundari: & uxorem et
filios: & omnia que habebat: & red
di. **P**acientem autem seruus ille: ora
bat eum dicens. Patientiam habe
in me: & omnia reddam tibi. **M**iser

tus autem dominus serui illi dimisit illum: & debitum dimisit ei. Egredius autem seruus ille inuenit unum de conseruis suis: qui debebat ei centum denarios. Et tenens suffocabat eum dicens. Redde quod debes. Et proiciens conseruus eius: rogabat eum dicens. Patientiam habe in me: & omnia reddam tibi. Ille autem noluit: sed abiit & misit eum in carcerem donec redderet debitum. Videntes autem conserui eius que fiebant. contristati sunt ualde: & uenerunt & narrauerunt domino suo omnia que facta fuerant. Tunc uocauit illum dominus suus: & ait illi. Serue nequam: omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit & te misereri conserui tui sicut et ego tui miseratus sum? Et iratus dominus eius. tradidit eum tortoribus: quoad usque redderet uniuersum debitum. Sic & pater meus celestis faciet uobis: si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus uestris.

Et factum est cum consummasset ihesus sermones istos. migravit a galilea. et uenit in fines iudee trans iordanem. & secute sunt eum

turbę multe. & circūuē eos ibi. Et accesserunt ad eum pharisęi. temptantes & dicentes. Si licet homini dimittere uxorem suam quacumque causa? Qui respondens ait eis. Non legistis quia quod fecit ab initio. masculinum & feminam fecit eos? & dixit. Propter hoc dimittet homo patrem & matrem. et adheret uxori sue: et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo: sed una caro. Ad ergo deus coniunxit. homo non separet. Dicunt illi. Quod ergo moyses mandauit dari libellum repudii & dimittere? Ait illis. Quoniam moyses adduriciam cordis uestri permisit uobis dimittere uxores uestras: ab initio autem non fuit sic.

Dico autem uobis. quacumque dimiserit uxorē suam nisi ob fornicationē. & aliam duxerit: mechatur. & qui dimissam duxerit: mechatur. Dicunt ei discipuli eius. Si ita est homini causa cum uxore sua: non expedit nubere. Qui dixit. Non omnes capiunt uerbum istud: sed quibus datum est. Sunt enim eunuchi: qui de matris utero sic nati sunt. Et sunt eunuchi: qui facti sunt ab hominibus. Et sunt eunuchi: qui

o ex
e
ly exv

o exxi
Sol

xix

o elxxviii
vi
eur

se ipsos castrauerunt propter regnum
celorum. Qui potest capere capiat.

Tunc oblatis sunt ei paruuli: ut
manus eis imponeret. & oraret.
Discipuli autem increpabant eos.
Ihesus uero ait eis: Sinite paruulos:
et nolite prohibere eos ad ueni-
re. Talium est enim regnum celorum.
Et cum imposuisset eis manus:
abiit inde. **E**t ecce unus acce-
dens ait illi. Magister bone: quid
boni faciam ut uitam eternam pos-
sideam? Qui dixit ei. Quid me
interrogas de bono? Unus bonus
est deus. Si autem uis ad uitam in-
gredi: serua ^{mandata}. Dicit illi. Que? Ihesus
autem dixit. Non homicidium faci-
es. non adulterabis. si facies fur-
tum: non falsum testimonium di-
ces. Honora patrem tuum & matrem:
& diliges proximum tuum sicut te-
ipsum. Dicit illi adolescens. Om-
nia hec custodiu a iuuentute
mea. Quid adhuc mihi deest? Ait
illi Ihesus. Si uis perfectus esse: uade
uende que habes & da pauperibus:
& habebis thesaurum in celo: &
ueni sequere me. **C**um au-
disset autem adolescens uerbum.
abiit tristis: erat enim habens mul-
tas possessiones. Ihesus autem dixit

Secundum

discipulis suis. Amen dico uobis:
quia diues difficile intrabit in reg-
num celorum. Et iterum dico uobis. Fa-
cilis est enim camelum per foramen
acus transire: quam diuitem intra-
re in regnum celorum. Auditis autem his
discipuli mirabantur ualde dicentes.
Quis ergo poterit saluus esse? Aspi-
ciens autem Ihesus: dixit illis. Apud
homines hoc impossibile est: apud
deum autem omniaabilia sunt.

Tunc respondens petrus: dixit
ei. Ecce nos reliquimus omnia
& secuti sumus te. Quid ergo erit no-
bis? Ihesus autem dixit illis. Ameni
dico uobis. quod uos qui secuti estis
me: in regeneratione cum sederit fi-
lius hominis in sede maiestatis
sue: sedebitis & uos super sedes duo-
decim. iudicantes duodecim tri-
bus israhel. **E**t omnis qui relique-
rit domum uel fratres aut sorores.
aut patrem. aut matrem. aut uxo-
rem. aut filios. aut agros propter no-
men meum: centuplum accipiet
& uitam eternam possidebit. **M**ul-
ti autem erunt primi nouissimi:
Simile est. **S**e nouissimi primi
regnum celorum homini patrifa-
miliarum: qui exiit primo mane con-
ducere operarios in uineam suam.

Th
o
lv
ccxvi

Th
o
lv
ccxvii
ccxviii
ccxix

Th
o
lv
ccxvii
ccxviii

Th
o
lv
ccxviii
ccxviiii
Sol.

Th
o
lv
ccxviiii
ccxviiii
Sol.

Th
o
lv
ccxviiii
ccxviiii
Sol.

Th
o
lv
ccxviiii
ccxviiii
Sol.

Th
o
lv
ccxviiii
ccxviiii
Sol.

Th
o
lv
ccxviiii
ccxviiii
Sol.

Conuentione autē facta cum ope-
 rarū ex denario diurno: misit
 eos in uineā suam. Et egressus
 circa horam tētam: iudit alios
 stantes in foro ociosos. & illis dixit.
Ite & uos in uineā: et quod ius-
 tum fuerit dabo uobis. Illi autē
 abierunt. Iterū autem exiit cir-
 ca sextam & nonā horam: et fecit
 similiter. Circa undecimā uero
 exiit: & inuenit alios stantes: et
 dicit illis. Quid hic statis tota
 die ociosi? Dicunt ei. Quia nemo
 nos conduxit. Dicit illis. Ite et
 uos in uineā. Cum sero autē fac-
 tum esset: dicit dñs uincee pecu-
 tatoxi suo. **Voca** oparios & red-
 de illis mercedē: incipiens a no-
 uissimis usq; ad p̄mos. Cum ue-
 nissent ergo qui circa undecimā
 horam uenerant: acceperunt
 singulos denarios. Venientes
 autē & p̄mi: arbitrati sunt q̄d
 plus essent accepturi. Acceperunt
 autē & ipsi singulos denarios.
Et accipientes: murmurabat
 aduersus patrēfamilias dicen-
 tes. **Hi** nouissimi una hora fe-
 cerunt: & pares illos nobis fecis-
 ti qui portauim⁹ pondus diei
 & estus? At ille respondens:

um eorū dixit. **Amice**. non facio t̄ in-
 iuriā. Nonne ex denario contem-
 ti mecum? **Tolle** q̄d tuū est: & ua-
 de. **Holo** autem & huic nouissimo
 dare: sicut et t̄. **Aut** n̄ licet michi
 q̄d uolo facere? **An** oculus tuus
 nequam est. quia ego bonus suus.
Sic erunt nouissimi p̄mi: & p̄-
 im nouissimi. **Multi** autē sunt
 uocati: pauci uero electi. **E**t
 ascendens ihc iherosolimā: assūp-
 sit duodecim discipulos suos se-
 creto. & ait illis. **Eccē** ascendim⁹
 iherosolimā: et filius hominis
 tradet⁹ principib; sacerdotū &
 scribis: & condemnabunt eum
 morte. **Et** tradent eū gentib; ad
 illudendū & flagellandū & cru-
 cifigendū: et tertia die resurget.

T
 O
 P
 LV

T
 O
 P
 LV

Tunc accessit ad eum mat̄ fili-
 orum zebedei cū filiis suis: ado-
 rans & petens aliquid ab eo. **Q̄**
 dixit ei. **Quid** uis? At illi. **Die**
 ut sedent h; duo filij mei un⁹
 ad dextrā tuam & un⁹ ad sinis-
 trā tuam: in regno tuo. **Respo-**
 dens autē ihc. dixit. **hesitatis** q̄d
 petatis. **Potestis** bibere calicem
 quē ego bibiturus sum? **Dicunt**
 ei. **Possumus**. At illis. **Calicem**
 quidē meū bibetis: sedere autē

ad dextram meam & ad sinistram.
n̄ est meum dare uobis: sed quib;
paratū est a patre meo. **E**t audi
entes decem: indignati sunt de
duob' fr̄ib; **I**hesus autē uocauit
eos ad se: & ait. **S**eruis quia prin
cipel gentiū dominant' eor: & q̄
maiores s̄t potestate ererent i
eos. **N**on ita erit inter uos: sed
quicumq; uoluerit inter uos
maior fieri: sit uester minister.
Et qui uoluerit int' uos p̄mū
esse: erit uir seruus. **S**icut fili'
hominis, ministrari s; ministra
re: & dare animā suam redemp
tionem p̄ multis. **E**gredien
tib; autem ab iherico: secuta est
cum turba multa. **E**cce duo cē
ci sedentes iuxta uiam: audie
runt q̄a ih̄c transiret: & clama
uerūt dicentes. **D**ñe miserere nr̄i
fili dauid. **T**urba autē: increpa
bat eos ut tacerēt. **E**t illi magi
clamabant dicentes. **D**ñe mi
serere nr̄i fili dauid. **E**t stetit
ih̄c et uocauit eos: & ait. **Q**uid
uultis ut faciā uobis? **D**ixerūt
illi. **D**ñe ut aperiatur oculi
nr̄i. **Q**uerens autē eor ih̄sus:
tetigit oculos eor. **E**t confessi
uiderūt: & secuti sunt eum.

ccxi
ccxii
ccxiii

ccxi
ccxii
ccxiii
ccxiv

ccv
ccvi
ccxvii

Et cum appropinquasset iherosoli
mis: & uenissent bethfage a d
montē oliueti: tunc misit ih̄c duos
discipulos dicens eis. **I**te in castellū
qd̄ contra uos est: & statim inueni
etis asinā alligatam & pullum cū
ea. **S**oluite: & adducite in. **E**t si q̄s
uobis aliquid dixerit: dicite quia
dñs h̄is opus habet: et confestim
dimittet uobis. **H**oc autē totū
factum est: ut adimplerēt quod
dictum ē p̄ prophetā dicentē. **D**i
cite filie syon. **E**cce rex tuus uenit
tibi mansuetus: & sedens sup asi
nam: & pullū filium subiugalis.

ccvii
ccviii
ccviiii

ccviii
ccviiii
ccviiii

ccviiii
ccviiii
ccviiii

ccv
sol.

Euntes autē discipuli: fecerunt
sicut precepit eis ih̄c. **E**t ad duxe
runt asinā & pullū: et imposue
runt sup eos uestimenta sua: &
eum desup sedere fecerūt. **P**rima
autē turba: strauerūt uestimenta
sua in uia. **A**lii autē cedebant ra
mos de arborib;: & sternebant i
uia. **T**urbę autē que p̄cede
bant et que sequebant: clama
bant dicentes. **O**sanna filio da
uid: benedictus qui uenit in
nomine dñi. **O**sanna in excelsis
mis. **E**t cū intrasset iheroso
limā: commota ē uniuersa ci
uitas dicens. **Q**uis est hic? **P**pl̄i

autē dicebant. Hic est ihc pro-
 pheta anazareth galilee. **E**t
 intrauit ihc in templū domi-
 ni. et eiciebat omnes uenden-
 tes & ementes in templo. & mē-
 sas nūmulariorū & cathedras
 uendentū columbas euerat.
 Et dicit eis. Sc̄ptum est: domi-
 mea dom' orationis uocabitur.
 Vos autē fecistis illam spelun-
 cam latronū. **A**ccesserūt ad
 eum cecī & claudi in templo: &
 sanauit eos. **V**identes autē
 principes sacerdotū & scribe
 mirabilia que fecit: et pueros
 clamantes in templo et dicen-
 tes osanna filio dauid: indig-
 nati sunt. & dixerūt ei. Audis
 quid isti dicunt? **I**hc autē: dicit
 eis. Vtiq; Nunquā legistis qā
 ex ore infantū & lactentium
 p̄fecisti laudem? **E**t relic-
 tis illis. abiit foras extra ciui-
 tatem in bethaniā: ibiq; man-
 sit. Mane autē reuertens in
 ciuitatē: esuriit. **E**t uidens fi-
 ci arborem unā secus uiam. &
 uenit ad eam & nichil inuenit
 in ea nisi folia tantū: & ait illi.
 Nunquā exte fructus nascat̄
 in sempiternum. **E**t arefacta est

continuo ficulnea. **E**t uidentes
 discipuli mirati sūt dicentes: quo-
 modo continuo aruit. **R**espo-
 dens autē ihc: ait eis. Am̄ dico
 uobis. si habueritis fidē & non
 hesitaueritis. n̄ solum de ficul-
 nea facietis: s; & si monti huic
 dixeritis. tollere & iacta te ī ma-
 re. fiet. **E**t omnia quecūq;
 petieritis in oratione: credentes
 accipietis. **E**t cū uenisset ī
 templum: accesserūt ad eum do-
 centem principes sacerdotū &
 seniores ppli dicentes. In qua
 potestate hec facis: et quis de-
 dit t̄ hanc potestatem? **R**espo-
 dens ihc: dixit eis. Interrogabo
 uos. & ego unū sermonem. Quē
 si dixeritis michi: & ego uobis
 dicam. in qua potestate hec fa-
 cio. **B**aptismū iohannis unde
 erat: & celo an ex hominibus?
At illi cogitabant inter se di-
 centes. **S**i dixerimus: & celo: di-
 cet nobis. **Q**uare ergo n̄ credidi-
 tis illi? **S**i autē dixerimus: ex
 hominibus: timeuimus turbam.
Om̄s enim habent iohannē si-
 cut p̄pham. **R**espondentes
 ihu. dixerunt. **H**escum? **A**it il-
 lis & ipse. **N**ec ego uobis dico:

ccxv
ccxvi
ccxvii

ccxvi
ccxvii
ccxviii

ccxvii
ccxviii
ccxix

ccxi
ccxii
ccxiii

ccxii
ccxiii

ccxiii
ccxiiii

ccxiiii
ccxv

ccxviii
Sol

in qua potestate hec facio. Quid
autem uidetur uobis. **H**omo
quidam habebat duos filios: & acce-
dens ad p̄mum dixit fili. uade
hodie opari in uinea mea. Ille au-
tem respondens ait. Nolo. Postea
autē penitentia motus abiit. Ac-
cedens autē ad alterum: dixit si-
militer. At ille respondens ait.
Eo dñe. & non iuit. Quis ex duo-
bus fecit uoluntatē patris? Di-
cunt ei. Primus. Dicit illis ih̄s.
Amen dico uobis: quia publica-
ni & meretrices precedunt uos i
regnū dei. Venit autē ad uos io-
hannes in uia iusticie: & n̄ cre-
didistis ei. Publicani autē et
meretrices: crediderunt ei. Vos
autē uidentes: nec penitentia
habuistis postea ut crederetis ei.

cc. xviii
c. xxviii
lv. cc. xli

Aliam parabola audite. Ho-
mo erat pater familias q̄
plantauit uineam. & sepem cir-
cumdedit ei. & fodit in ea tocu-
lar. et edificauit turrin. & loca-
uit eam agricolis: et p̄gre p̄fec-
tus est. Cum autē tempus fruc-
tuum appropinquasset: misit
seruos suos ad agricolas. ut acci-
perent fructus eius. Et agrico-
le apprehensis seruis eius. alium

Secūm

ciciderunt. alium occiderūt. alium
uero lapidauerunt. Iterū misit
alios seruos plures priorib;: et fece-
runt illis similiter. Nouissime autē:
misit ad eos filiū suum dicens. Ne-
rebuntur filiū meum. Agricole
autē ^{uidentes filiū.} dixerunt intra se. Hic est he-
res. Venite occidamus eū: & habe-
bimus hereditatē eius. & apphen-
sum eū eiecerunt extra uineā: et
occiderunt. Cum ergo uenerit do-
minus uinee: quid faciet agricolis
illis? Auiunt illi. Malos male p̄det:
& uineā suam locabit alijs agricolis:
qui reddant ei fructū temporibus
suis. Dicit illis ih̄s. Nunquā legisti
in scripturis. lapidē quē replaue-
runt edificantes. hic factus est in
caput anguli. a dño factū est istud
& est mirabile in oculis t̄ris. Ido
dico uobis. quia auferet̄ a uobis
regnum dī. et dabitur genti faci-
enti fructus eius. Et qui ceciderit
sup lapidē istū. confringetur.
Sup quem uero ceciderit: contret
eum. **E**t cum audissent prin-
cipes sacerdotū & pharisei parabo-
las eius: cognouerūt quod de ipsis.
diceret. Et querentes eū tenere ti-
muerunt turbas: quoniam sicut p̄-
phetam eum habebant. **E**tre

ccxx
c. xxviii
lv. cc. xli

xxv.

olactim.

spondens ihc: dixit iterum inpa-
 rabolis eis dicens. **S**imile fac-
 tum est regnum celoz homini re-
 gi: qui fecit nuptias filio suo. Et
 misit seruos suos uocare inuita-
 tos adnuptias: et nolebant ue-
 nire. Iterum misit alios seruos
 dicens. **D**icite inuitatis. Ecce
 prandiu meum parauit: tauri
 mei & alia occisa: & omnia para-
 ta: uenite ad nuptias. Illi autē
 neglexerunt. Et abierunt alius
 in uilla suam: alius uero ad nego-
 tiationē suam. Reliqui uero tenuerunt
 seruos eius: et contumelios
 affectos occiderunt. Rex autem
 cum audisset: iratus ē. & missis
 exercitibus suis perdidit homicidas
 illos: & ciuitatē illorū succendit.
Tunc ait seruis suis. Nuptie qui-
 dem parate sunt: sed qui inuita-
 ti erant nō fuerunt digni. Ite ergo
 ad extus uariū: & quoscumq; i-
 uenitis uocate adnuptias. Et
 egressi serui eius in uias congrega-
 uerunt omnes quos inuenerunt:
 bonos & malos: et impletae sunt nup-
 tie discumbentiu. **I**ntrauit
 autē rex ut uideret simul dis-
 cumbentes: & uidit ibi hominē
 nō uestitum ueste nuptiali: & ait

illi. Amice: quomō huc intrasti nō
 habens uestem nuptialem? At ille
 obmutuit. Tunc ait rex ministris.
Ligatis pedibus eius & manibus: mit-
 tite eū in tenebras exteriores. Ibi
 erit fletus: & stridor dentiu. **Q**ui
 ti autem sunt uocati: pauci uero

ccxxvii
 ccxxviii
 ccxxviiii
 ccxxviiii

Tunc abeunt electi.
 pharisei. consiliū inierunt
 ut capent ihm in sermone. Et
 mittunt ei discipulos suos cum
 herodianis: dicentes. Magister
 scimus quia uerax es: & uia dei
 in ueritate doces: et nō est tibi cura
 de aliquo. Non enim respicis per-
 sonā hominū. Dic ergo nobis: quōd
 tibi uidetur. Licet census dare
 cesari an nō? Cognita autē ihesus
 nequitia eorū: ait. Quid me temp-
 tatis hypocrite? Ostendite mē
 nimis census. At illi obtulerūt
 ei denariū. Et ait illis ihc. **S**ui
 est imago hec & superscriptio? Di-
 cunt ei. Cesaris. Tunc ait illis.
Reddite ergo que sunt cesaris
 cesari: & que sunt dei deo. Et au-
 dientes: mirati sunt. Et relic-
 to eo abierunt. In illo die acces-
 serunt ad eum saducei: qui di-
 cunt nō esse resurrectionē: & in-
 terrogauerūt eum dicentes. Na-

ccxxvii
 ccxxviii

ccxxvii
 Sol

gister: moyses dicit. si quis mortu-
us fuerit non habens filium. ut
ducat frater eius uxorem illi: ut
suscipiat semen suo. Erant apud
nos septem frs. & primus uxore
ducta defunctus est: & n̄ habens
semen reliquit uxorem suā frī
suo. Similiter secū & tertius: usq;
ad septimū. Nouissime autē om-
nium: & mulier defuncta est. In
resurrectione q̄ cuius erit de sep-
tem uxor: Omnes enim: eam ha-
buerunt. Respondens autē ihe-
sus ait illis. Erratis nescientes scrip-
turas: neq; uirtutē dei. In resur-
rectione enim neq; nubunt neq;
nubentur: sed sunt sicut angeli
di in celo. De resurrectione autē
mortuorū n̄ legistis quod dictum
est a dō dicente uobis. ego sum
d̄s abraham. & d̄s ysaac. & deus
iacob. Non est deus mortuorū sed
uuentū. & audientes turbe
mirabantur in doctrina eius.

Pharisei autē audientes quod
silentiū imposuisset saduceis:
conuenerunt in unū. Et inter-
rogauit eū unus eorum legis doc-
tor temptans eū. Magister: quod
est mandatu magnum
in lege. Ait illi ihe. Diliges do-

minū d̄m tuum ex toto corde tuo.
& in tota anima tua: & in tota mē-
te tua. Hoc est maximū. & p̄mū
mandatum. Secū autē: simile
est huic. Diliges p̄ximū tuum: si-
cut te ipsum. In his duob; manda-
tis: uniuersa lex pendet & p̄ph̄e.

Congregatis autē phariseis: in-
terrogauit eos ihe dicens. Quid
uobis uidetur de xp̄o cuius filius
est. Dicunt ei. Dauid. Ait illis. Quo-
modo ergo dauid in sp̄u uocat eum
d̄m dicens. dixit d̄ns domino meo. sede
a dextis meis: donec ponā inimicos
tuos scabellū pedum tuorū. **S**i
ergo dauid uocat eum d̄m: quom̄
filius eius est. & nemo poterat re-
spondere ei uerbum: neq; ausus
fuit quisquā ex illa die eum amplē
interrogare. **T**unc locutus est
ad turbas & ad discipulos suos di-
cens. Sup̄ cathedram moysi: sede-
runt sēbe & pharisei. Omnia ergo
quęcumq; dixerint uobis: serua-
te & facite: factū uero opa eorū no-
lite facere. Dicunt enim: & nō fa-
ciunt. **A**lligant enī onera gra-
uia & importabilia et imponunt
in humeros hominū: digito autē
suo nolunt ea mouere. Omnia autē
opa sua faciunt: ut uideant̄ ab

ccxxviii
v
ccxxxi

ccxxv
v
ccxxviii
ccxxix

ccxxvi
v
ccxxviii
ccxxviii

ccxxvii
v
Sol.

ccxxviii
v
ccxxviii

ccxxviii
v
ccxxviii
ccxxviii

hominib; Dilatant enī philacte-
 ria sua: & magnificant fimbrias.
 Amant enim p̄mos recubitus in-
 centis. & p̄mas cathedras in synago-
 gis. Et salutationes in foro. & uoca-
 ri ab hominib; rabbi. **U**os autē:
 nolite uocari rabbi. **U**nus ē enim
 magister uir: omnes autē uos fra-
 tres estis. Et patrem nolite uoca-
 re uobis sup̄ t̄ram: unus ē enim
 pater uester qui in celis est. Nec
 uocemini magistri: q̄a magist̄
 uester unus est. x̄p̄s. **Q**uia ma-
 ior est uir̄m: erit minister uester.
 Qui autē se exaltauerit humili-
 abitur: & qui se humiliauerit
 exaltabitur. **U**e uobis scri-
 be & pharisei hypocrite: qui clau-
 ditis regnum c̄l̄e ante hominē.
Uos enim n̄ intratis: nec introe-
 untes sinis̄s intrare. **V**e uo-
 bis scribe et pharisei hypocrite.
 qui circuitis mare & aridam
 ut faciatis unū p̄sentum: et
 cum fuerit factus. facitis eum
 filiū gehenne duplo quam uos.
Ve uobis duces cecī. qui dicitis.
 quicumq; iurauerit p̄ templū.
 nichil est: qui autē iurauerit
 in auro templi. debet. **S**tulti &
 cecī: quid enī mai⁹ est. aurum

an templū quod sc̄ificat aurum.
Et quicumq; iurauerit in altari.
 nichil est: qui autē iurauerit in
 dono quod super illud ē. debet.
Ecce: quid enim mai⁹ est. donū
 an altare qd̄ sanctificat donum.
Qui ḡ iurat in altari: iurat in eo
 & in omnib; que sup̄ illud sunt.
Et quicumq; iurauerit in templo:
 iurat in illo. & in eo qui habitat
 in ipso. **E**t qui iurat in celo: iu-
 rat in throno dei. & in eo q̄ sedet
 super eum. **U**e autē uobis scri-
 be et pharisei hypocrite. qui de-
 cumatis mentam & anētum. et
 ciminū. et reliquistis que graui-
 ora sunt legis: iudiciū & miseri-
 cordiam et fidem. **N**ec oportuit
 facere: & illa non omittere.
Uoces cecī: excolantes culicem.
 camelum autē glutientes. **V**e
 uobis scribe & pharisei hypocrite:
 qui mundatis qd̄ deforis est ca-
 lices et parapsidis: intus autē
 pleni sunt rapina & inmundi-
 cia. **P**harisee cecī: munda pri⁹
 quod intus est calicis. & parapsi-
 dis: ut fiat & id quod deforis ē
 mundū. **U**e uobis scribe
 et pharisei hypocrite: quia simi-
 les estis sepulchris dealbatis. q̄

9
 cccxx
 sol.

9
 cccxxi
 b
 cccxxii

9
 cccxxii
 b
 cccxxiii

9
 cccxxiii
 sol.

9
 cccxxiiii
 b
 cccxxv

9
 cccxxv
 sol.
 9
 cccxxvi
 b
 cccxxvii

9
 cccxxviii
 b
 cccxxix

afuis parent hominib; speciosa.
intus uero plena sunt ossib; mortu-
orum. & omni spurcicia. Sic uos
afuis quide parētis hominib; ius-
ti: intus autē pleni estis hypoēsi
& iniquitate. **U**e uobis scri-
be et pharisei hypocrite. qui edi-
ficatis sepulchra pphetarū: & or-
natis monumta iustorū. et dici-
tis. Si fuissēmus in dieb; patrū
nrōrū: non essemus socij eorū in san-
guine pphetarū. Itaq; testimonio
estis uobis met ipsis: quia filij estis
eorū qui pphetas occiderunt. **E**t
uos implete mensurā patrum
urōrū. Serpentes genimina uipe-
rarum: quom fugietis a iudicio
gehēne. **I**deo ecce mitto ad
uos pphetas. et sapientes & scri-
bas. et ex illis occidetis. & crucifi-
getis. et ex eis flagellabitis in sy-
nagogis ur̄is. & persequemini
de ciuitate in ciuitatē: ut ueni-
at sup uos omnis sanguis ius-
tus qui effusus est sup terram a
sanguine abel iusti usq; ad san-
guinē zacharie filij barachie:
quē occidistis inter templū et
altare. Amen dico uobis: ueni-
ent hec omnia sup generationē

cccxvii
c. xl

cccxviii
sol

cc. xl
c. xl

Secūm

cc. xli
c. lxxv

ccxliii
ccxvii
ccxxviii

cc. xliii
ccxxviii
c. xliii

istam. **H**ierusalem iherlm. que
occidit pphetas. & lapidas eos qui
ad te missi sunt: quotiens uolui
congregare filios tuos quem admo-
dum gallina congregat pullos suos
sub alas. & noluit. Ecce relin-
quetur uobis domus ur̄a deserta.
Dico enim uobis: n̄ me uidebitis
amodo donec dicatis. Benedictus
qui uenit in nomine dñi. **E**t
egressus ihc de templo ibat: & ac-
cesserunt ad eum discipuli eius:
& ostenderunt ei edificationes tē-
pli. Ipse autē respondens: dixit
illis. Videtis hec omnia. Amen
dico uobis: non relinquetur hic
lapis sup lapidem. qui n̄ destruatur.
Sedente autē eo sup montē oli-
ueti: accesserunt ad eū discipuli
secreto dicentes. Dic nobis quando
hec erunt: & quod signū aduentū
tui et consumationis seculi. Et re-
spondens ihc: dixit eis. Videte ne
quis uos seducat. Quia enī ueni-
ent in nomine meo dicentes. ego
sum xp̄s: & multos seducēt. Au-
dituri autē estis prelia: & opinio-
nes preliorū. Videte ne turbemi-
ni. Oportet enim hec fieri: s; n̄ dñi
est finis. Consurget enī gens it-

magna: et congregabunt electos ei
a quatuor uentis: a sumis celoꝝ usq;
ad terminos ee. **A** barbore autē
fici discite parabolam. Cum iam
ramus ei tener fuerit. et folia na
ta: scitis quia ppe est estas. Ita &
uos cum uideritis hec fieri: sci
tote qm̄ prope est uianuis. **A**m̄
dico uobis: quia n̄ preteribit hec
generatio. donec omnia hec fiāt.
Celum & terra transibunt: uer
ba uero mea n̄ preteribunt. **D**e
die autē illa & hora nemo scit:
neq; angeli celoꝝ. nisi pater sol.
Sicut autē in dieb; noe: ita erit
& aduentus filij hominis. **S**iē
erant in dieb; ante diluuiū. co
medentes & bibentes. nubentes
& nuptiū tradentes. usq; ad eum
diem quo introiuit marā noe:
& n̄ cognouerunt donec uent
diluuium et tulit om̄s: ita erit
& aduentus filij hominis. **T**ūc
duo erunt in agro: unus assume
tur. & unus relinquet. **D**ue mo
lentes in mola: una allumetur:
& una relinquet. **D**uo in lecto:
unus assumetur. & unus relin
quetur. **V**igilate ergo: q̄a nes
citis qua hora dñs uir uenturus
sit. **I**llud autē scitote: qm̄ si fa

ſ̄ cel. xvi
lv. clv.

ſ̄ cel. xv
lv. ccvii

ſ̄ cel. lvi
lv. ccxii

ſ̄ cel. lvi
lv. clvii

ſ̄ cel. lvi
lv. clvi

ret pater familias qua hora sur ueni
ret: uigilaret utiq; & non sineret p
fodi domū suam. **A**deo et uos estote
parati: quia qua nescitis hora filius
hominis uenturus est. **Q**uis pu
tas est fidelis seruus et prudens qm̄
constituet dñs suus supra familiā
suam. ut det illis cibum in tempore.
Gratius ille seruus: quē cum uene
rit dñs eius. in uenerit sic facientē.
Amen dico uobis: qm̄ sup̄ omnia
bona sua constituet eū. **S**i autē
dixerit malus seruus ille in corde
suo. moram facit dñs meus ueni
re. & cepit peccare conseruos suos.
manducet autē & bibat cū ebri
o: ueniet dñs serui illi: in die qua
n̄ sp̄at. et hora qua ignorat. & di
uidet eum: partemq; ei ponet cū
hypocritis. **I**lluc erit fletus: & stridor
dentiū. **T**unc simile erit reg
num celoꝝ. decem unguib;: que
accipientes lampades suas exierunt
obuiam sponso & sponse. **Q**uinq;
autē ex eis erant fatue: & quinq;
prudentes. **S**; quinq; fatue: accep
tis lampadib; n̄ sumpserunt ole
um secum. **P**rudentes ū: accepit
oleum in uasis suis cū lampadib;.
Moram autē faciente sponso: dor
mitauerūt omnes & dormierunt.

ſ̄ cel. lvi
lv. clvii

ſ̄ cel. lvi
lv. clvii

ſ̄ cel. lvi
lv. clvii

xxxv
ſ̄ cel. lvi
lv. clvii

ſ̄ cel. lvi
lv. clvii

Media autē nocte clamor factus est: ecce sponsus uenit: exite obuiam. Tunc surrexerunt omnes uirgines ille: & ornauerūt lampades suas. Fatue autē sapientib; dixerunt. Date nobis de oleo urō. quia lampades nr̄e extinguunt. Responderūt prudentes dicentes. Ne forte non sufficiat nobis et uobis: ire potius aduidentes & emite uobis. Dum autē uent emere: uenit sponsus: & que parate erant intrauerūt cum eo ad nuptias: et clausa ē iamua. Nouissime ū: ueniunt & reliq; uirgines dicentes. Dñe domine: api nobis. At ipse respondes ait. Amen dico uobis: nescio uos. **V**igilate itaq;: quia nescitis diem neq; horam. **S**icut enī homo peregre pficiscens uocauit seruos suos: & tradidit illis bona sua. **Q**ui dedit quinq; talenta: alij autē duo. alij uero unum. **U**niciq; sedm pp̄am uirtutem & pfectus est statim. Abiit autē qui quinq; talenta accepit: et opatus est incis. & lucratus est & alia quinq;. **S**imilit̄ qui duo accepit: lucratus est alia duo. **Q**ui autē unum accepit: abiens

fodit intram: & abscondit pecuniam dñi sui. **P**ost multū uero temporis. uenit dñs seruos illos: & posuit rationē cum eis. **E**t accedes qui quinq; talenta accepit: obtulit alia quinq; talenta dicens. Domine. quinq; talenta tradidisti m̄: ecce alia quinq; sup lucrat̄ sū. **A**it illi dñs eius. **E**uge serue bone & fidelis: quia sup pauca fuisti fidelis. supra multa te constituam. **I**ntra in gaudiū dñi tui. **A**ccedit autē & qui duo talenta accepit: et ait. Dñe duo talenta tradidisti m̄: ecce alia duo lucratus sum. **A**it illi dñs eius. **E**uge serue bone & fidelis: quia sup pauca fuisti fidelis. supra multa te constituam. **I**ntra in gaudiū dñi tui. **A**ccedit autē & qui unū talentū accepit: & ait. Domine scio quia homo durus es. metis ubi n̄ seminasti. et congregas ubi n̄ sparsisti. & timens abij & abscondi talentū tuū in terra: ecce habes qd̄ tuum est. **R**espondens autē dominus ei: dixit ei. **S**erue male & piger: sciebas qd̄ in toto ubi n̄ semino. & congrego ubi n̄ spargo. **O**portuit ergo te comittere pecuniā meam nūmularijs: & ego ueniens recepissē utiq; qd̄

celviii
clii
ccxxvii

celix
ccxxviii

celeri
xliii
re. xxx.

celeri
cc. xxx.

celeri
Sol

meum est cum usura. Tollite itaque ab eo talentum: & date ei qui habet decem talenta. **O**mnis enim habenti dabitur & habundabit: ei autem qui non habet et quod uideat habere auferetur ab eo. **E**t inuitis seruis mittite in tenebras exteriores. Ibi erit fletus: et stridor dentium.

Eum autem uenerit filius hominis in maiestate sua: & omnes angeli cum eo: tunc sedebit super sedem maiestatis sue. Et congregabuntur ante eum omnes gentes: et separabit eos ab inuicem sicut pastor segregat oues ab hedis. Et statuet oues quidem ad dexteris suis: hedos autem ad sinistris. Tunc dicet rex: his qui ad dexteris eius erunt. Venite benedicti patris mei possidete paratum uobis regnum a constitutione mundi. **E**surui enim: & dedistis mihi manducare. Sitiui: & dedistis mihi bibere. Hospes eram: et collegistis me. Nudus et operuistis me. Infirmus: & uisitastis me. In carcere eram: & uenistis ad me. Tunc respondebit ei iusti dicentes. Domine quando te uisum^{us} esurientem & pauperem: sitientem: & dedimus tibi potum. Quando autem te uisum^{us} hospitem: & colle-

gimus te: aut nudum & cooperuimus te. **A**ut quando te uisum^{us} in firmum: aut in carcerem: & uenimus ad te. **E**t respondens rex: dicet illis. Amen dico uobis: quamdiu fecistis de his fratribus meis minimis: mihi fecistis. Tunc dicet et his: qui ad sinistris eius erunt. Discedite a me maledicti in ignem eternum: qui preparatus est diabolo: & angelis eius. **E**surui enim: & non dedistis mihi manducare. Sitiui: & non dedistis mihi bibere. Hospes eram: et non collegistis me: nudus: & non operuistis me. Infirmus: & in carcerem: et non uisitastis me. Tunc respondebunt & ipsi dicentes. Domine quando te uisum^{us} esurientem aut sitientem: aut hospitem: aut nudum: aut in firmum: uel in carcerem: & non ministratum^{us} tibi. **T**unc respondebit illis dicens. Amen dico uobis: quamdiu non fecistis unum de minoribus his: nec mihi fecistis. **E**t ibunt hi in supplicium eternum: iusti autem in uitam eternam.

xxvi.
celeri
elvi
ce. lx.
lx. xv.

celeri
elvi

Factum est cum consummasset sermones hos omnes: dixit discipulis suis. **S**citis quia post biduum pascha fiet: & filius hominis tradetur ut crucifigatur. **T**unc congregati sunt principes sacerdotum & seniores populi in atrium principis

Ab hunc usque ad eum locum. Vespere autem libri non est legendum

pis sacerdotū qui dicebatur cayphas. & consiliū fecerunt ut ihm dolo tenerent & occiderent. Dicebant autē. Non indie festo. Ne forte tumultus fieret in populo.

Cum autē esset ihc in bethania in domo symonis lepsi. accessit ad eū mulier habens alabastrū ungenti p̄ciosi. et effudit sup caput ipsius recumbentis. Videntes autē discipuli indignati sunt dicentes. Ut quid p̄ditio h̄? Potuit enim istud uenundari multo. & dari paup̄ib;.

Quoniam autē ihesus ait illis. Quid molesti estis huic mulieri? Opus bonum opata ē in me. Nā semper paup̄es habetis uobiscū. me autem n̄ semp habebitis. **Q**uoniam enim hec ungentium hoc in corpus meū. ad sepeliendum me fecit. Amen dico uob. ubicumq; predicatū fuerit hoc euāḡm̄ in toto mundo. dicetur & quod hec fecit in memoria eius. **U**nc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas scarioth ad principes sacerdotū. & ait illis. Quid m̄ uultis dare? et ego uobis eum tradā. At illi constituerūt ei triginta argen-

tos. Et exinde querebat oportunitatem: ut eum traderet. Prima autē die azimoz. accesserūt discipuli ad ihm dicentes. Vbi uis paremus t̄ comedere pascha? At ihc dixit. Ite in ciuitatē ad quendam. & dicite ei. Magister dicit. Tempus meū prope est: apud te facio pascha cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli sic constituit illis ihc. & parauerunt pascha. **V**espe autē facto. discubebat cum duodecim discipulis suis. **E**t edentibus illis dixit. Amen dico uobis: quia unus uirum me traditurus est. **E**t contristati ualde. cepunt singuli dicere. Nunquid ego sū dñe? At ipse respondens ait. **Q**ui tingit mecum manum in parapside: hic me tradet. **F**ilius quodam hominis uadit: sicut septuagē de illo. **U**e autē homini illi: pro quē filius hominis tradetur. **B**onum erat illi: si natus n̄ fuisset homo ille. **R**espondens autē iudas qui tradidit eū dixit. Nunquid ego sum rabbi? At illi. Tu dixisti. **C**enantibus autē eis accepit ihc panē. & bene dixit ac fregit. deditq; discipulis

celxxvii
clviii
lxxiiii
xxviii

celxxviii
clxi
lxxv
xxv

celxxix
clxii
lxxvi
xxvi

celxxx
clxiii
lxxvii
xxvii

celxxxii
clxv
lxxviii
xxviii

celxxxiii
clxvi
lxxviiii
xxviiii

celxxxiiii
clxvii
lxxviiii
xxviiii

celxxxv
clxviii
lxxviiii
xxviiii

celxxxvii
clxx
lxxviiii
xxviiii

celxxxviii
clxxi
lxxviiii
xxviiii

suus. & ait. Accipite & comedite. hoc est corpus meum. Et accipiens calicem: gratias egit & dedit illis dicens. Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testamenti: qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis. non bibam ammodo de hoc genimine vite: usque in diem illud cum illud bibam vobiscum nouum in regno patris mei. **E**t in ymnico dicto: exierunt in montem oliueti. **T**unc dicit illis ihesus. Omnes uos scandalum patiemini in me. in ista nocte. **S**eptimum est enim. **P**ercutiam pastorem: & dispergentur oues gregis. Postquam autem resurrexero: predicam uos in galilea. **R**espondens autem petrus: ait illi. Et si omnes scandalizati fuerint in te: ego nunquam scandalizabor. **A**it illi ihesus. Amen dico tibi: quia in hac nocte ante quam gallus cantet ter me negabis. **A**it illi petrus. Etiam si oportuerit me mori tecum: non te negabo. Similiter & omnes discipuli dixerunt. **T**unc uenit ihesus cum illis in uillam que dicitur gethsemani: & dixit discipulis suis. **S**edete hic: donec uadam illuc & orem. **E**t assumpto pet

& duobus filiis zebedee: cepit contristari et mestus esse. Tunc ait illis. **T**ristis est anima mea usque ad mortem. **S**ustinete hic: & uigilate mecum. **E**t progressus pusillus: perdidit in faciem suam orans & dicens. **P**ater: si possibile est: transeat a me calix iste. **V**eruntamen non sicut ego uolo: sed sicut tu. **Q**uenit ad discipulos: et inuenit eos dormientes. **E**t dicit petro. **S**ic non potuisti una hora uigilare mecum? **V**igilate & orate: ut non intretis in temptatione eorum. **S**piritus quidem promptus est: caro autem infirma. **I**terum secundo abiit: & orauit dicens. **P**ater mi: si non potest hic calix transire nisi bibam illum: fiat uoluntas tua. **E**t uenit iterum: & inuenit eos dormientes. **F**rant enim oculi eorum grauari. **E**t relictis illis: iterum abiit & orauit tertio eundem sermonem dicens. **T**unc uenit ad discipulos suos: & dicit illis. **D**ormite iam & requiescite. **E**cce appropinquabit hora: & filius hominis tradetur in manus peccatorum. **S**urgite eam. **A**d huc eo loquente: ecce iudas unus de duodecim uenit: & cum eo turbamulta cum gladiis et fustibus: missi a principibus sacerdotum & senatibus ipsi.

Ecce appropinquabit qui me tradet.

Qui autē tradidit eum: dedit
 illis signū dicens. Quemcūq; os
 culatus fuero ipse est: tenere euo).
Questum accedens ad ihm. di-
 xit. Aue rabbi. Et osculatus est
 eum. Dixitq; illi ihc. Amice: ad
 qđ uenisti. Tunc accesserūt et
 manus iniecerūt in ihm: et tenu-
 erunt eum. **E**t ecce unus ex
 his qui erant cū ihu. extendens
 manū euenit gladiū suū: et
 percitens serū principis sacer-
 dotum amputauit auriculā ei.
Tunc ait illi ihc. Conuerte gla-
 dium tuū in locum suū. Omnes
 enim qui accipiunt gladiū: gla-
 dio pibunt. An putas qđ nō pos-
 sum rogare patrem meū: & ex-
 hibebit mōdo plus quā duo-
 decim legiones angloꝝ. Quom-
 ergo implebuntur scripture. qua-
 sic oportet fieri. **I**n illa hora.
 dixit ihc turbis. Tanquā ad la-
 tionem existis cū gladijs & fusti-
 bus cōprehendere me. **C**otidie
 apud uos eram in templo docēs:
 & non me tenuistis. **H**oc autē
 totum factū est: ut adimplerē-
 tur scripturę prophetarū. Tunc dis-
 cipuli om̄s. relicto eo fugerunt.

At illi tenentes ihm. dixerūt

ad capham principē sacerdotū:
 ubi scribe et seniores cōuenerant.

Petrus autē sequebatur eū a lon-
 ge: usq; in atrium principis sacer-
 dotum. Et ingressus intro. sede-
 bat cū ministris: ut uideret finē.

Principes autē sacerdotum et
 omne conciliū querebant falsū
 testimoniū contra ihm: ut cum
 inuenerūt. & nō inuenerūt.
 cū multi falsi testes accessisset:

Nouissime autē uenerunt duo
 falsi testes: & dixerūt. Sic dixit.
 Possum destruere templū dei:
 & post triduiū edificare illud. Et
 surgens princeps sacerdotū ait
 illi. Nichil respondes ad ea que
 isti aduersum te testificantur.
 Ihc autē tacebat. Et princeps
 sacerdotū ait illi. Adiuro te p
 dñm uiuū: ut dicas nobis si tu es
 xp̄e filius dei. Dicit illi ihc. Tu
 dixisti. **U**eruntam̄ dico uo-
 bus. amodo uidebitis filiū homi-
 nis sedentē a dextris uirtutis:
 & uementē in nubibus celi. **T**unc
 princeps sacerdotū scidit uesti-
 menta sua. dicens. Blasphema-
 uit. **Q**uid adhuc egem̄ tes-
 tibus. **E**cce nō audistis blas-
 phemiā. Quid uobis uideatur:

07 cccxiii
 08 cccxiiii
 09 cccxv
 10 cccxvi

 07 cccxvii
 08 cccxviii
 09 cccxix
 10 cccxx

 07 cccxxi
 08 cccxxii
 09 cccxxiii
 10 cccxxiiii

 07 cccxxv
 08 cccxxvi
 09 cccxxvii
 10 cccxxviii

 07 cccxxix
 08 cccxxx
 09 cccxxxi
 10 cccxxxii

At illi respondentes dixerunt. Reus
 est mortis. **T**unc exspuerunt i
 faciem eius. & colaphis eum ceciderunt.
 Alii autem palmas in faciem eius dederunt
 dicentes. Prophetiza nobis. **Q**uis est qui te
 percussit? **P**etrus uero sedebat foris in atrio.
 Et accessit ad eum una ancilla dicens.
Et tu cum ihu galileo eras. **E**t ille
 negavit coram omnibus dicens. Nescio
 quid dicis. **E**xeunte autem illo ianuam
 uidit eum alia ancilla. **E**t ait hiis qui
 erant ibi. **E**t hic erat cum ihu nazareno.
Et iterum negavit eum iuramento. quia
 non noui hominem. **Q**ui post pusillum
 accesserunt qui stabant. et dixerunt
 petro. Vere et tu ex illis es. **N**am
 in loquela tua manifestum te facit.
Tunc cepit detestari iurare. quia non
 nouisset hominem. **E**t continuo gallus
 cantauit. **E**t recordatus est petrus uerbi
 ihu quod dixerat. prius quam gallus
 cantaret. **M**e negabis. **E**t egressus foras
 fleuit amare. **M**ane autem facto
 consilium inierunt omnes principes
 sacerdotum & seniores ipsi aduersus
 ihm. ut eum morti traderent.
Et unctum adduxerunt eum. et tradiderunt
 pontio pilato praefidi.

Sectm

07 cccxxviii
 08 cccxxix
 09 cccxxx
 10 cccxxxii

 07 cccxxxiii
 08 cccxxxiiii
 09 cccxxxv
 10 cccxxxvi

 07 cccxxxvii
 08 cccxxxviii
 09 cccxxxix
 10 cccxxxx

Tunc uidentis iudas qui eum tradidit
 quod dampnatus esset. penitentia
 ductus remisit triginta argenteos
 principibus sacerdotum & senioribus
 dicens. Peccaui tradens sanguinem
 iustum. **E**t illi dixerunt. Quid ad
 nos? **T**u uideris. **E**t proctis argen
 teis in templo recessit. & abiens la
 queo se suspendit. **P**rincipes autem
 sacerdotum acceptis argenteis. dixerunt.
Non licet mittere eos in corbanam.
 quia pretium sanguinis est. **C**onsilio
 autem inuito emerunt ex illis agrum
 figuli in sepulturam peregrinorum.
Propter hoc uocatus est ager ille acheldemach.
 hoc est ager sanguinis. usque in ho
 die uerum diem. **T**unc impletum est
 quod dictum est per iheremiam prophetam
 dicens. **E**t accepunt triginta argen
 teos pretium appretiatum quem appreti
 auerunt a filiis israhel. & dederunt
 eum in agrum figuli. sicut constitu
 it in domino. **I**hesus autem stetit ante
 praefidem. **E**t interrogauit eum praefidens
 dicens. Tu es rex iudeorum? **D**icit ei ihesus.
Tu dicis. **E**t cum accusaretur a
 principibus sacerdotum & senioribus.
 nichil respondit. **T**unc dicit illi
 pilatus. Non audis quanta aduer
 sum te dicunt testimonia? **E**t
 non respondit ei ad ullum uerbum.

of. achm

ita ut miraretur preses uehem-
 ter. **P**er diem autem sollempne.
 consueuerat preses dimitte po-
 pulo unum uinctum quem uoluis-
 sent. **H**abebat autem tunc unum
 uinctum insignem: qui dicebatur
 barrabas. **C**ongregatis ergo illi.
 dixit pilatus. Quem uultis di-
 mittam uobis. barraban an ihe-
 sum qui dicitur xpc. **S**ciebat
 enim. qd p inuidia tradidis-
 sent eum. **S**edente autem illo
 p tribunali. misit ad illum uxor ei
 dicens. Nichil tibi. & iusto illi.
Oltra enim passa sum hodie p
 uisum. ppter eum. **P**rincipes au-
 tem sacerdotum & seniores pua-
 serunt illis ut peterent barra-
 ban. ihm uero pderent. **R**espon-
 dens autem preses. ait illis. Que
 uultis uobis de duob; dimitti.
 At illi dixerunt. **B**arraban.

Dicit illi pilatus. Quid g faci-
 am de ihu qui dicitur xpc. **D**i-
 cunt omnes. **C**rucifigatur. **A**t
 illi preses. Quid enim mali fecit.
 At illi magis clamabant dicen-
 tes. **C**rucifigat. **V**ident autem
 pilatus quia nichil pfect. sed
 magis tumultus fieret. accepta
 aqua lauit manus coram ipso

dicens. **I**nnocens ego sum a san-
 guine iusti hui; nos uideritis. **R**-
 respondens uniuers; ipsi dicit.
Sanguis eius sup nos. & sup
 filios nostros. **T**unc dimisit illis bar-
 raban. ihm autem flagellatum tra-
 dicit eis ut crucifigeret. **T**unc
 milites presidis suscipientes ihm
 in pretorio. congregauerunt ad eum
 uniuersam cohortem. **E**t exuen-
 tes eum. clamidem cocineam circum-
 derunt ei. **E**t plectentes coronam
 despinis posuerunt super caput ei.
 et harundinem in dextera eius.
Et genua flecto ante eum. illude-
 bant dicens. **A**ue rex iu-
 dee. **E**t expuentes in eum. accepe-
 runt harundinem & percussit
 caput eius. **E**t postquam illuserunt
 ei. exuerunt eum clamide. & indu-
 xerunt eum ut crucifigeret.

Exientes autem inuenerunt homi-
 nem cyrenensem uenientem nomi-
 ne symone. **H**unc angariauerunt.
 ut tolleret crucem eius. **E**t uene-
 runt in locum qui dicitur golgota
 qd est caluarie locus. **E**t dederunt
 ei unum bibere. cum felle
 mixtum. **E**t cum gustasset. no-
 luit bibere. **P**ostquam autem cru-

cccxviii
 cccxvii
 cccxvi
 cccxv
 cccxiv
 cccxiii
 cccxii
 cccxi
 cccx
 ccxcviii
 ccxcvii
 ccxcvi
 ccxcv
 ccxciiii
 ccxciii
 ccxcii
 ccxcvi
 ccxcv
 ccxciiii
 ccxciii
 ccxcii
 ccxcviii
 ccxcvii
 ccxcvi
 ccxcv
 ccxciiii
 ccxciii
 ccxcii
 ccxcviii
 ccxcvii
 ccxcvi
 ccxcv
 ccxciiii
 ccxciii
 ccxcii

cccxviii
 cccxvii
 cccxvi
 cccxv
 cccxiv
 cccxiii
 cccxii
 cccxi
 cccx
 ccxcviii
 ccxcvii
 ccxcvi
 ccxcv
 ccxciiii
 ccxciii
 ccxcii
 ccxcviii
 ccxcvii
 ccxcvi
 ccxcv
 ccxciiii
 ccxciii
 ccxcii
 ccxcviii
 ccxcvii
 ccxcvi
 ccxcv
 ccxciiii
 ccxciii
 ccxcii

ut adimpleret qd dictu e p ppheta dicente.
Diriserit sibi uestimenta mea. & sup ueste meam miserit sorte.

fixerunt eu. diriserit uestimenta
eius. sorte mittentes. Et sedentes.
seruabant eum. **E**t imposuerit
super caput eius causam ipsi scrip-
tam. hic est ihc rex iudee. **T**uic
crucifixi sunt cu eo duo latrones.
unus adextris. et unu a sinistris.

Pretereuntes autē blasphemabat
eum. mouentes capita sua. & di-
centes. Vah qui destruit templū
dī. et intriduo illud reedificat.

Saluū fac te met ipsum. Si filius
dei es. descende de cruce. Simili-
ter & principes sacerdotū illude-
tes eum scribis & senexib. dice-
bant. Alios saluos fecit. se ipsum
nō potest saluū facere. **S**i rex is-
tabel est. descendat nunc de cru-
ce. et credimus ei. **C**onfidit indo.
liberet eū nunc si uult. **D**ixit
enim. quia filius dī sum. Ad ipm
autē & latrones qui crucifixi e-
rant cum eo. impperabant ei.

Sexta autē hora tenebre facte
sunt sup uniuersam tiam. usq. ad
horam nonā. **E**t circa horā
nonam. clamauit ihc uoce mag-
na dicens. Hely hely. lamazaba-
thani. Hoc est. Deus meus. deus
meus. ut quid dereliquisti me.
Quidā autē stantes & audientes

dicebant. Helyam uocat iste. **E**t
continuo currens unus ex eis. accep-
tam spongiā impleuit aceto. & im-
posuit harundini. et dabat ei bibere.

Ceteri uero dicebant. Sine iudeo
an ueniat helyas libans eum. **I**hesus
autē iterum clamans uoce magna.
emisit spm. **E**t ecce uelū templi
scissum est in duas partes. a summo
usq. deorsum. **E**t terra mota ē.
& petre scisse sunt. et monumta
apta sunt. & multa corpora scōe
qui dormierant surrexerūt. **E**t ex-
euntes de monumtis post resur-
rectionē eius. uenerunt in scām
ciuitatem. & apparuerūt multis.

Centurio autē & qui cum eo erāt
custodientes ihm. uiso terre mo-
tu. & his que fiebant. timuerūt ual-
de dicentes. Vere filius dī erat
iste. **F**rant autē ibi mulieres
multe alonge que secute erant
ihm a galilea ministrantes ei. in
quas erat maria magdalene. et
maria iacobi. & ioseph mater. & ma-
ter filioꝝ zebedei. **C**um autē
sero factum esset. uenit quidā ho-
mo diues abarymathia nomine
ioseph. qui & ipse discipulis erat ihu.
Hic accessit ad pilatum. & percussit
corpus ihu. **T**unc pilatus iussit red

cccxxv
cccxxvi
cccxxvii
cccxxviii
cccxxviiii
cccxxviiii
cccxxviiii
cccxxviiii

cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
Sol

cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii

cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii
cccxxviii

di corpus. **E**t accepto corpore
 ioseph inuoluit illud in syndone
 munda. et posuit illud in monu-
 mento suo nouo. quod exciderat in
 petra. **E**t aduoluit saxum magnum
 ad ostium monumenti. et abiit.

Erat autem ibi maria magdale-
 ne et altera maria. sedentes con-
 tra sepulchrum.

Altera autem die que est post
 parasceuen. conuenerunt princi-
 pes sacerdotum et pharisei ad
 pilatum dicentes. Domine. recorda-
 ti sumus quia seductor ille dixit
 adhuc uiuens. post tres dies re-
 surgam. **I**nbe ergo custodiri se-
 pulchrum usque in diem tertium. ne
 forte ueniant discipuli eius. et
 fixerint eum. et dicant plebi. sur-
 rexit a mortuis. **E**rit nouissi-
 mus error. peior priore. **A**it autem
 pilatus. **H**abetis custodiam. et
 custodite sicut scripsit. **I**lli autem
 abeuntes munerunt sepulchrum.
 signantes lapide cum custodibus.

Quod sabbati que **xxviii.**
 luxessit in prima sabbati.
 uenit maria magdalene. et al-
 tera maria uidere sepulchrum.
Ecce terre motus factus est
 magnus. **A**ngelis enim domini

descendit de celo. et accedens reuol-
 uit lapidem. et sedebat super eum.
Erat autem aspectus eius sicut ful-
 gur. et uestimentum eius sicut nix.
Pre timore autem eius exterriti sunt
 custodes. et facti sunt uelut mor-
 tui.

Respondens autem angelus
 dixit mulieribus. **N**olite timere
 uos. **S**cio enim quod ihm qui cruci-
 fixus est queritis. **N**on est hic. sur-
 rexit enim sicut dixit. **V**enite et
 uideate locum. ubi positus erat
 dominus. **E**t cito euntes dicite disci-
 pulis eius quia surrexit. et ecce
 precedit uos in galileam. **I**bi enim
 uidebitis ecce dixi uobis.

Et
 exierunt cito de monumento cum
 timore et gaudio magno. curren-
 tes nuntiare discipulis eius. **E**t
 ecce ihesus occurrit illis dicens. **A**ue-
 te. **I**lle autem accesserunt et tenuerunt
 pedes eius. et adorauerunt
 eum. **T**unc ait illis ihesus. **N**olite
 timere. **I**te nuntiate fratribus meis.
 ut eant in galileam. ibi me ui-
 debunt. **Q**ue cum abiissent. ecce
 quidam de custodibus. uenerunt in ci-
 uitatem et nuntiauerunt princi-
 pibus sacerdotum. omnia que fac-
 ta fuerant. **E**t congregati cum
 senioribus. consilio accepto pecunias

ccccviii
 cccviii
 cccviii

ccccviii
 cccviii
 cccviii

ccccviii
 cccviii
 cccviii

ccccviii
 cccviii
 cccviii

ccccviii
 cccviii
 cccviii

ccccviii
 cccviii
 cccviii

ccccviii
 cccviii
 cccviii

nam copiosam dederunt militi-
bus dicentes. Dicite quia discipu-
li eius nocte uenerunt. & fixati
sunt eum uobis dormientibus. Et si
hoc auditum fuerit a preside. nos
suadebimus ei. & securos uos facie-
mus. At illi accepta pecunia fe-
cerunt sicut erant docti. Et di-
uulgatum est uerbum istud apud
iudeos. usque in hodiernum diem.

Undecim autem discipuli abie-
runt in galileam. ubi constitue-
rat illis ihesus. & uidentes eum ado-
rauerunt. quidam autem dubita-
uerunt. & accedens ihesus. locutus
est eis dicens. Data est michi om-
nis potestas. in celo & in terra.
Euntes ergo docete omnes gentes.
baptizantes eos in nomine pa-
tris & filii et spiritus sancti. docentes
eos seruare omnia quecumque ma-
daui uobis. Et ecce ego uobis
cum sum omnibus diebus. usque ad
consummationem seculi.

EXPLICIT.
EVANGELII SE-
CUNDUM MATHEVM.

Incipit prologus sup. ^{mathevm}
AR

M**CVS.**
euglista dei.
& petri in bap-
tismate filii.
atq; in diuino
sermone dis-
cipulus. sa-

L
iber
scē
maxie
cerdotium in his agent. scilicet in carne
leuita. conuersus ad fidem christi.
euglistam in italia scripsit. ostendens ideo.
quid & generi suo deberet. & christo.
Nam in titulum principii in uoce p-
phetice exclamationis instituit.
ordine leuitice electionis ostendit.
ut predicans iohannem predestinatum
filium zacharie in uoce angeli
annuntiantis emissum. non solum
uerbum carnem factum. sed & corpus
cum in omnia uerbum diuine uo-
cis animatum. initio euglistice pre-
dicationis ostenderet. ut qui hec
legens sciret cui in titulum carnis in
domino & ihesu aduentantis habitacu-
lum caro deberet agnoscere. atq;
in se uerbum uocis quod in consonan-
tibus perdidit inueniret. Denique
& perfecti euglistice opus intrant. & a
baptismo domini predicare dominum in

choans. n̄ laboravit natiuitatem
 carnis quā in priocib: uiderat di-
 cere: s; totus in p̄mis expositionē
 deserti. ieiunium numeri. temp-
 tationē diaboli. congregationē
 bestiarū. & ministeriū p̄tulit
 angloꝝ. ut instituent nos ad in-
 telligendū singula in breui cō-
 pingens. nec auctoritatē facte
 rei demeret. & p̄ficiendo operi
 plenitudinē non negaret. De-
 niq; amputassē s̄ post fidē pol-
 licem dicitur. ut sacerdotio re-
 probus haberetur. S; tantū cō-
 sentiens fidei p̄destinata potu-
 it electio. ut nec sic inope uer-
 bi p̄deret. quod prius merue-
 rat in genere. Nam alexandrie
 episcopus fuit. Eius p̄singla
 opus scire. & euanglū in se dicta dis-
 ponere. et disciplinā in se lege
 agnoscere. & diuinā in carne
 dñi intelligere naturā. que no-
 requiri. de hinc inquisita uob-
 mus agnosci. habentes merce-
 dem exhortationis. qm̄ q̄ plan-
 tat & qui rigat unū sunt. qui
 autem mercedem prestat.
 ds̄ et 4.

EXPLICIT PLOG

INCIPIT E-
 VANGELI-
 UM. S. C. D. M.
 M. A. R. C. V. O.
 R. I. C. I. V.

euanglū ihesu xpi filij dei: sicut
 scriptum est in ysaiā propheta.
Ecce mitto anglm̄ meum. d. i.
 ante faciem tuā. qui preparab̄ uiam tuā
Quoniam clamantis in deserto. ante te:
 parate uiam dñi. rectas facite
 semitas eius. **F**uit iohannes
 in deserto baptizans: & p̄dicās
 baptisinū penitentię in remis-
 sionem peccatoꝝ. Et egrediebatur
 ad illū omnis iudee regio.
 & iherosolymite uniuersi: bap-
 tizabantur ab illo in iordane flu-
 mine confitentes peccata sua.
Et erat iohannes uestitus pi-
 lis cameli. & zona pellicia circa
 lumbos eius: & locustas & mel
 siluestre edebat. et predicabat
 dicens. Veniet fortior me post
 me: cui non sum dignus p̄cubens

1. ii.
 2. vii.
 3. vii.
 4. iii.
 5. viii.

iii.
 xi.
 x.
 xii.

soluere corrigam calciamus. ei.
Ego baptizauit uos aqua: ille uero
baptizabit uos spiritu sancto. **E**t
factum est in diebus illis: uenit ihesus
a nazareth galilee: et baptizatus
est a iohanne in iordane. Et statim
ascendens de aqua: uidit celos
apertos: et spiritum tanquam columba
descendentem et manentem in ipso.
Et uox facta est de celis: tu es fili
us meus dilectus in te compla
cui. **E**t statim spiritu expulit
eum in desertum: et erat in deser
to quadraginta diebus: et quadra
ginta noctibus: et temptabatur a
sathana. Eratque cum bestis: et
angeli ministrabant ei. **P**ost
quam autem traditus est iohan
nes: uenit ihesus in galileam pre
dicans euangelium regni dei: et dicens:
Quia impletum est tempus: et
appropinquauit regnum dei. Pe
niteant: et credite euangelio. **E**t
preteriens secus mare galilee:
uidit symonem et andream fratrem
eius mittentes retia in mare.
Erant enim piscatores. Et dixit
eis ihesus. **V**enite post me: et
faciam uos fieri piscatores ho
minum. **E**t protinus relictis re
tibus: secuti sunt eum. **E**t

progressus pusillum: uidit iacobum
zebedei et iohannem fratrem eius: et ipso
in nauis componentes retia: et sta
tim uocauit illos. Et relicto patre
suo zebedeo in nauis cum mercema
tibus: secuti sunt eum. **E**t ita
greduntur capharnaum: et statim
sabbatis ingressus sinagogam do
cebat eos. **E**t stupebant super doctri
na eius. **E**rat enim docens eos
quasi potestate habens: et non sicut
scribe. **E**t erat in synagoga
eius in spiritu immundo: et exclamauit
dicens. Quid nobis et tibi ihesu na
zarene: uenisti perdere nos? **S**cio
qui sis: sanctus dei. **E**t comminatus
est ihesus dicens. Obmutescite: et eri
te de homine. **E**t discerpens eum
spiritus immundus: et exclamans uoce
magna: exiit ab eo. **E**t mirati sunt
omnes: ita ut conquirerent in se
dicentes. Quidnam est hoc: que
doctrina hec noua: qua in potesta
te et spiritibus immundis imperat:
et obediunt ei? **E**t pressus rumor
eius statim in omnem regionem gali
lee. **E**t protinus egressi
entes de synagoga uenerunt
in domum symonis et andree: cum
iacobo et iohanne. Decubebat au
tem socius symonis febricitans.

vi
xviii
xv

vi
xv
xv

vii
xvi

viii
xvii
xvi

viii
xv

x
xvi
xvii

xi
xvii
xviii

vii
xviii
xviii

viii
xvii
xvii

viii
xviii
xvii

vii
xvii
xvii

et statim ei dicunt de illa. Et accedens eleuauit illam apprehensa manu eius: et continuo dimisit eam febris. et ministrabat eis. Vespere autem facto cum occidisset sol: afferebant ad eum omnes male habentes. et demonia habentes. Et erat omnis ciuitas congregata adianua: et curauit multos. qui uerabantur uariis languoribus: et demonia multa eiebat. Et non sinebat loqui ea: quoniam sciebant eum. **E**t diluculo ualde consurgens. abiit in desertum locum: ibique orabat. **E**t persecutus est symon: et qui cum illo erant. Et cum inuenissent eum. dixerunt ei. quia omnes querunt te. Et ait illis. Eamus in primos uicos et ciuitates. ut et ibi predicem: ad hoc enim ueni. Et erat predicans in synagogis eorum. et omni galilea: et demonia eiciens.

Et uenit ad eum leprosus deprecans eum: et genu flexo dixit. Si uis: potes me mundare. Ihesus autem misertus eius. extendit manum suam: et tangens eum ait illi. Volo. Mundare. Et cum dixisset: statim discessit lepra ab eo. et mundatus est. Statimque

Et comminatus est ei.

eiecit illum: et dicit ei. Vide ne cui dixeris: sed uade ostende te principi sacerdotum: et offer per muneratione tua que precepit moyses in testimonium illis. **E**t ille egressus. cepit predicare et diffamare sermonem: ita ut iam non possit manifeste in ciuitate introire: sed foris in desertis locis esse. Et conuenebant ad eum undique. **E**t iterum intrauit in capharnaum. post dies: et auditum est quod in domo esset. Et conuenerunt multi ita ut non caperet neque adianua: et loquebatur eis uerbum. Et uenerunt ferentes ad eum paraliticum quem a quatuor portabatur. Et cum non possent offerre eum illi pro turba nudauerunt tectum ubi erat. Et patefacientes summiserunt grabatum in quo paraliticus iacebat. Cum uideret autem ihesus fidem illorum: ait paralitico. fili. dimitte tibi peccata tua. Erant autem illic quidam de scribis sedentes: et cogitantes in cordibus suis. Quid hic sic loquitur? blasphematur. Quis potest peccata dimittere: nisi solus deus? Quo statim cognito ihesu spiritu suo. quia sic cogitarent intra se: dicit illis. Quid ista cogitatis in cordibus uestris?

xxviii
sol
xxvii
lxx
lxxvii
lxxviii

ij.

xxvii
lxxvii
lxxviii
lxxviii
lxxviii

Quid est facilius dicere paralitico. dimitte tibi peccata. an dicere surge tolle grabatū tuū & ambula. Et autē sciatis quia potestatem habet filius hominis in terra dimittendi peccata: ait paralitico. Tibi dico surge tolle grabatū tuū & uade in domū tuam. Et statū ille surrexit: & sublato grabato abiit coram omnib;: ita ut mirarentur omēs & magnificarent ih̄m dicentes. quia nunquā sic uidimus. **E**t egressus ē rursus ad mare: omnisq; turba ueniebat ad eum: et docebat eos. Et cum p̄teriret uidit leuī alpheī sedentem ad theloneū: et ait illi. Sequere me. Et singul̄ secutus est eum. **E**t factū est cum accumberet in domo illius: multi publicani & peccatores simul discumbebant cū ih̄u & discipulis eius. Erant enī multi: qui et sequebantur eū. Et scribe & pharisei uidentes q̄a manducaret cū publicanis & peccatorib;: dicebant discipulis eius. Quare cum publicanis & peccatorib; manducat & bibit. **H**ec audito ih̄s: ait illis. Nō necesse habent sani medicos.

l. 5. r. xxi.
l. 6. r. lxxi.
l. 7. r. xxxviii.

l. 8. r. xxi.
l. 9. r. lxxi.
l. 10. r. xxxviii.
l. 11. r. lxxi.

l. 12. r. xxi.
l. 13. r. lxxi.
l. 14. r. xl.

ſ; qui male habent. Non enī ueni uocare iustos: sed peccatores. Et erant discipuli iohannis & pharisei ieiunantes: & ueniunt et dicunt ei. Quare discipuli iohannis & pharisei ieiunant: tui autē discipuli nō ieiunant. & ait illis ih̄s. Nunquid possunt filii nuptiarū quādiu sponsus cum illis ē ieiunare. Quanto tempore habent secū sp̄sū: non possunt ieiunare. Venient autē dies cum auferetur ab eis sponsus: & tē ieiunabunt in illis dieb;. Nemo assumentum panni rudis assuit in uestimento ueteri: alioquin aufert supplementum nouū a uetere & maior scissura fit. Et nemo mittit uinū nouellū in utres uetēs: alioquin dirumpit uinū utres: & uinū effundetur: & utres pibunt: ſ; uinum nouū in utres nouos mitti. **E**t factum ē iterū. **S** debet. cum sabbatis ambularet p̄sata: & discipuli eius cepunt p̄gredi et uellere spicas. Pharisei autē dicebant ei. Ecce quid faciūt sabbatis quod nō licet. Et ait illis. Nunquā legistis quid fecerit dauid quando necessitatē habuit. & esurit ipse & qui cum eo erant.

l. 15. r. xxi.
l. 16. r. lxxi.
l. 17. r. xl.

quomodo introiit in domū
 dei sub abyathar principe sacer-
 dotum & panes ppositionis mā-
 ducavit quos non licebat mā-
 ducare nisi sacerdotib; & dedit
 eis qui cum eo erant. Et di-
 cebat eis. **S**abbatum ppter
 hominē factum est: & nō ho-
 mo ppter sabbatū. Itaq; dñs est
 filius hominis etiam sabbati.
Et introiit iterū in synago-
 gam: & erat ibi homo habens
 manū aridam. Et observabat
 eum si sabbatis curaret: ut ac-
 cusarent illum. **Q**uare autem homini
 habenti manū aridam. Sur-
 ge in mediū. Et dicit eis. Licet
 sabbatis bene facere an male?
 animā saluam facere an per-
 dere. At illi tacebant. Et cir-
 cumspiciens eos cū ira. contē-
 tatus super cecitatem cordis
 eor; dicit homini. **E**xtende
 manū tuam. Et extendit: &
 restituta est manus illi. **E**x-
 euntēs autē statim pharisei
 cum herodianis consiliū facie-
 bant aduersus eū: quom̄ eum
 pderent. **E**t ihc cum dis-
 cipulis suis secessit ad mare. **Q**
 multa ^{turba} galilea & iudea secuta

est eum & ab iherosolimis. & aby-
 dumea. & transiordanen. et qui
 circa tyrum et sydonem. multi-
 tudo magna: audientes que fa-
 ciebat uenerūt ad eum. Et dixit
 discipulis suis ut nauicula sibi
 deseruiret: ppter turbam: ne
 cōprimerent eū. Multos enim
 sanabat: ita ut irruerent ī eū.
 ut illum tangerent. q̄ quot ha-
 bebant plagas. Et sp̄s in mun-
 di cū illum uidebant pcede-
 bant ei: & clamabant dicentes.
Tu es filius dei. Et uehementer
 cōminabatur eis: ne manifes-
 tarent illum. **E**t ascendens
 in montē uocauit ad se quōs uo-
 luit ipse: et uenerūt ad eum. Et
 fecit ut essent duodecim cū il-
 lo: & ut mitteret eos p̄dicare:
 et dedit illis potestatem curandi
 infirmitates. & eiciendi demo-
 nia. **E**t imposuit symoni
 nomen petrus: & iacobum &
 iohannē fr̄m iacobi.
 & imposuit eis nomina boaner-
 ges. quod est filij tonitruus: & an-
 dream. & philippū. et bartholo-
 meū. et matheum. et thomam.
 et iacobu alphet. et symonem
 cananeū. et taddaeum. & iudā.

xxv
11
cxi
xli

11

xxviii
viii
xxvii

xxviii
11
lxxviii
lxxvii

xxv
11
lxxv
xlvi

xxvi
11
cxi
xlv

xxvi
11
cxi
xlv

aliud cecidit in spinas: & ascē-
 derunt spine et suffocauerunt
 illud: et fructū non dedit. Et
 aliud cecidit in terram bonā. et
 dabat fructū ascendentem &
 crescentē: et afferbat unū tri-
 ginta. & unū sexaginta. et u-
 num centū. Et dicebat. Qui
 habet aures audiendi audiat.
 & cum esset singularis: interro-
 gauert eum hy qui cū eo erāt
 duodecim. parabola. Et dice-
 bat illis. Vobis datum ē nosse
 mysteriū regni dei: illis autē
 qui foris sunt in parabolis om-
 nia fiunt: ut uidentes uideāt
 & n̄ uideant: et audientes au-
 diant et n̄ intelligant: nequā-
 do conuertant: & dimittantur
 eis peccata. Et ait illis. Nesci-
 tis parabola hanc? Et quom̄
 omnes parabolat cognoscetis?
Qui seminat: uerbu seminat.
 Hy autē qui circa uiam ubi
 seminat uerbum: & cū audie-
 runt confestum uenit sathana
 & auferit uerbum qđ semina-
 tum est in cordib; eor. Et hy s̄
 similiter q̄ sup petrosa semina-
 tur: qui cū audierint uerbu.
 statim cū gaudio accipiūt illd.

xxviii
 ii
 cccvii
 lv

xxviii
 ii
 cccvii
 lv

xl
 ii
 cccvii
 lv

xl
 ii
 cccvii
 lv

xl
 cccvii
 lv

xl
 cccvii
 lv

et n̄ habent radicem in se. s; tem-
 porales sunt. Deinde orta tribu-
 latione & p̄secutione p̄t uerbu.
 confestum scandalizant. Et alij
 sunt qui in spinis seminantur.
 Hy sunt q̄ uerbu audiunt: et
 erumpne se. & deceptio diuiti-
 arum. et circa reliqua concupis-
 centie introeunt: suffocant
 uerbu: & sine fructu efficit. Et
 hy sunt q̄ supra bonā terrā se-
 minati sunt: qui audiūt uerbu
 & suscipiunt et fructificāt: unū
 triginta. et unū sexaginta. et
 unū centum. Et dicebat illis.
Nunquid uenit lucerna ut
 sub modio ponat̄ aut sub lecto?
 Nonne ut sup candelabru po-
 natur? **N**on enim ē aliquid
 absconditū quod non manifes-
 tetur: nec factum ē occultum:
 s; ut in palam ueniat. Si quis
 habet aures audiendi audiat.
Et dicebat illis. Videte qđ au-
 diatis. In qua mensura mensi-
 fueritis: remetiet̄ uobis. & adici-
 etur uobis. **Q**ui enim habe-
 dabitur illi: & qui n̄ habet etiā
 quod habet auferetur ab illo.
 t dicebat. Sic est regnum di.
 quē admodum si homo iaceret

sementem in terram & dormiat. et exurgat nocte ac die. et semen germinet & crescat dum nescit ille. Vltro enim terra fructificat: primum herba. deinde spicam: deinde plenum frumentum in spica. & cum se produerit fructus. statim mittit falcem. quoniam adest messis. Et dicebat **C**ui assimilabim regnum dei: aut cui parabole comparabimus illud? Sic granum sinapis: quod cum seminatum fuerit in terra minus est omnibus seminibus: que sunt in terra. Et cum seminatum fuerit. ascendit & fit maior omnibus herbarum: et facit ramos magnos: ita ut possint sub umbra eius aves celi habitare. **E**t talibus multis parabolis loquebatur eis uerbum. pro ut poterant audire. Sine parabola autem: non loquebatur eis. Serorsum autem: discipulis suis dicebat omnia. **E**t ait illis in illa die: cum sero esset factum. Transeamus contra. Et dimittentes turba. assumunt eum ita ut erat in nauis: et alie naues erant cum illo. Et facta est procella magna uenti. & fluctus mittebat in nauis: ita ut impleteretur nauis. & ipse erat in puppi super ceruicem dormiens: et excitant eum. & dicunt ei. Magister: non ad te

6. xlviii
7. xlviii
8. xlviii

7. xlv
8. xlv
9. xlv

7. xlv
8. xlv
9. xlv
10. xlv
11. xlv
12. xlv

perinet quia pimus: Et exurgens comminatus est uento. & dixit mari. Tace. obmutescit. Et cessauit uentus: et facta est tranquillitas magna. **Q**uod ait illis. Quid timidi estis? Hec dum habetis fidem. Et timuerunt magno timore. Et dicebant ad alterutrum. Quis putas est iste: quia & uentus et mare obediunt ei. **E**t uenerunt trans fretum maris: in regionem gerasenorum. Et exeunti ei de nauis. statim occurrit de monumentis homo in spiritu immundo. qui domicilium habebat in monumentis. & neque catenis iam quosquam eum poterat ligare: quoniam sepe compedibus. & catenis uinctus dirupisset catenas. et compedes comminasset. Et nemo poterat eum domare. et semper nocte ac die in monumentis & in montibus erat: clamans et concidens se lapidibus. Videns autem ihesus a longe. cucurrit & adorauit eum: et clamans uoce magna dixit. Quid enim et tu ihesu fili dei summi. Adiuro te per deum: ne me torqueas. Dicebat enim illi. Exi spiritus in munde ab homine. & interrogaui eum. Quod tamen nomen est. Et dicit ei. Legio michi nomen est: quia multi sumus. Et deprecabatur eum multum: ne se expelleret extra regionem. Erat autem ibi circa montem grex porcorum.

magnis pascent: et deprecabantur eius
 spe dicentes. Mite nos in porcos:
 ut in eos introeamus. Et concessit
 eis statim ihc. Et exeuntes spe in
 mundi: introierunt in porcos. Et
 facto impetu magno grex preci
 pitatus est in mare ad duo milia:
 et suffocati sunt in mari. Qui aut
 pascebant eos fugerunt: & nunti
 auerunt in ciuitate et in agris:
 et egressi sunt uidere qd esset facti.
 Et ueniunt ad ihm & uident il
 lum qui a demonio uexabat: se
 dentem uestitum & sane mentis.
 et timuerunt: et narrauerunt
 illis qui uiderant qualiter factum
 esset ei qui demonium habuerat: &
 de porcis. Et rogare eum cepunt:
 ut discederet de finibus eorum. **C**um
 ascenderet nauim: cepit illum dep
 cari qui a demonio uexatus fue
 rat: ut esset cum illo. & non admi
 sit eum: sed ait illi. Vade in domum
 tuam ad tuos: & annuntia illis
 quanta dominus fecerit: et mi
 seratus sit tui. Et abiit et cepit
 predicare in decapoli quanta s
 fecisset ihc: & omnes mirabantur:
 et cum transcendisset ihc in
 nauim rursus transiit. uenit
 quidam de archy sinagogis nomi

abim viii lxxviii

abim ii lxxv

Iduent turba multa ad eum:
 & erat circa mare: &

ne iayrus: et uident eum prostrat ad
 pedes eius: & deprecabatur eum
 multum dicens: quoniam filia mea in ex
 tremis est: ueni impone manus
 super eam: ut salua sit & uiuat. Et
 abiit cum illo: et sequebatur eum
 turba multa: et comprimebant
 eum. **E**t mulier que erat in pro
 fluuio sanguinis annis duode
 cum: & fuerat multa pressa a co
 pluribus medicis: et erogauerat
 omnia sua nec quicquam profecerat:
 sed magis deterius habebat: cum au
 disset de ihu uenit in turba retro:
 et tetigit uestimentum eius. Dicebat
 enim: quia si uel uestimentum eius
 tetigero: salua ero. Et confestim
 siccatum est fons sanguinis eius:
 et sensit corpore quod sanata esset
 a plaga. Et statim ihc cognoscens
 in semet ipso uirtutem que exiit
 de eo: conuersus ad turbam aiebat.
 Quis tetigit uestimenta mea? Et
 dicebant ei discipuli sui. Vides
 turbam comprimente te: & dicit: quis
 me tetigit? Et circumspiciebat
 uidere eam: que hoc fecerat. Mu
 lier autem timens & tremens: scies
 quod factum esset in se: uenit & p
 cidit ante eum: et dixit ei omne
 ueritate. Ille autem dixit ei.

Filia fides tua te saluam fecit. **V**ade
in pace: et esto sana a plaga tua. **A**d
huc eo loquente: ueniunt serui ar-
chy sinagogi dicentes: qm̄ filia tua
mox tua est. **Q**uid ultra uexas magis-
trum? **H**ic autem uerbo qd̄ dicebat
audito: ait archy sinagogo. **N**oli ti-
mere: tantummodo crede. **E**t non
admisit quequam sequi se: nisi pe-
trum & iacobu. et iohannem fr̄m
iacobi. **E**t ueniunt ad domū archy
sinagogi: et uidit tumultū. & flen-
tes. et euulantes multū. **E**t ingres-
sus ait eis. **Q**uid turbamini & plo-
ratis? **P**uella non est mortua: sed
doeruit. **E**t irridebant eum. **I**pse
uero electis omnib; assumpsit pa-
trem et matrē puellę. & qui secum
erant. et ingrediuntur ubi erat pu-
ella iacens: et tenens manū puel-
le. ait illi. **T**alita cumi: quod ē in-
terpretatū. puella tibi dico surge.
Et confestim surrexit puella: et
ambulabat. **F**rat autē annorū
duodecim: & obstupuerūt stupore
maximo. **E**t precepit illis ueheme-
ter: ut nemo id sciret. **E**t dixit
dari illi manducare. **E**t egres-
sus inde abiit in patriam suam: &
sequebantur illū discipuli sui. **E**t
facto sabbato: cepit in synagoga

docere. **E**t multi audientes. **I**nnuunt
indoctrina eius dicentes. **V**nde huc
hec omnia. et que est sapientia que da-
ta est illi: et uirtutes tales que p̄ ma-
nus eius efficiunt? **N**onne iste est
faber filius marie: frater iacobi. et
ioseph. & iude. et symonis? **H**onne. &
sorores eius nobiscum hic sunt? **E**t
scandalizabant in illo. **E**t dicebat
eis ih̄c. **Q**uia non ē p̄pheta sine hono-
re nisi in patria sua: & in cognatione
sua. et in domo sua. **E**t n̄ potuit ibi
uirtutē ullam facere. nisi paucos i-
firmos impositis manib; curauit:
et mirabatur p̄pter incredulitatem
illoꝝ. **E**t circuebat castella in circui-
tu docens. **E**t conuocauit duode-
cim. et cepit eos mittere binos. & da-
bat illis potestatem sp̄um immū-
doꝝ. et precepit eis ne quid tolle-
rent in uia. nisi uirgam tantū. nō
peram. n̄ panem. neq; in zona es. s;
calciatos sandals. & ne indueren-
tur duab; tunicis. **E**t dicebat illis.
Quocumq; introieritis in domū
illie manere: donec exeat inde.
Et quicumq; n̄ receperit uos. nec
audierint uos: exeuntes inde. ex-
cite puluerē de pedib; uestris in
testimoniū illis. **E**t exeuntes
p̄dicabant ut penitentiā agerent

li. i.
c. lxxi
lxvii
lxviii

li. ii.
c. lxxviii
lxviii

li. iii.
c. lxxviii
lxviii
lxx

li. iii.
c. lxxviii
lxviii
lxx

li. iii.
c. lxxviii
lxviii
lxx

li. iii.
c. lxxviii
lxviii

li. i.
c. lxxi
lxvii
lxviii

et demonia multa eiciebant. et un-
gelant oleo multos egros. et sanabat.

Et audiuit herodes rex. manifes-
tum enim factum est nomen eius. et
dicebat. Quia iohannes baptista re-
surrexit a mortuis. et propterea uir-
tes operantur in illo. Alii autem dice-
bant. quia hebas est. Alii uero di-
cebant quia propheta est. quasi un-
de propheta. **Q**uo audito herodes
ait. Quem ego decollauit iohanne.
hic a mortuis resurrexit. **I**pse
enim herodes misit et tenuit ioha-
nem. et uinxit eum in carcerem.
propter herodiam uxorē philip-
pi fratris sui. quia duxerat eam.

Dicebat enim iohannes herodi.
Non licet tibi habere uxorem fris-
tui. Herodias autem insidiabatur
illi. et uolebat occidere eum. nec
poterat. Herodes enim metuebat
iohanne. sciens eum uirū iustū
et sc̄m. et custodiebat eum. **E**t au-
dito eo multa faciebat. et liben-
ter eum audiebat. **E**t cum dies
opportuni accidisset. herodes na-
talis sui cenam fecit principibus
et tribunus. et primis galilee. **C**ū
q; introisset filia ipsius herodia-
dis. et saltasset et placuisset hero-
di simulq; discumbentibus. rex

ait puelle. Pete a me quod uis. et
dabo tibi. **E**t iurauit illi. quia quic-
quid petieris dabo tibi. licet dimi-
dium regni mei. **Q**ue cum exisset.
dixit matri sue. Quid petam. et
illa dixit. Caput iohannis baptis-
te. **C**umq; introisset statim cum
festinatione ad regem. petiuit
dicens. **H**olo ut ptinus des michi
in disco. caput iohannis baptiste.
Et contristatus est rex propter ius-
iurandum. et propter simul discum-
bentes. noluit eam contristari.
sed misso spiculatore. precepit af-
ferri caput eius in disco. **E**t decol-
lauit eum in carcere. et attulit
caput eius in disco. et dedit illud
puelle. **E**t puella dedit matri sue.
Quo audito discipuli eius uene-
runt et tulerunt corpus eius. et
posuerunt illud in monumento.

Et conuenientes apostoli ad ihe-
sum. reuertantur illi
omnia que egerant et docuerant.
Et ait illis. **Q**uante scorsum
in desertum locum. et requiesci-
te pusillum. **E**rant enim qui ue-
niebant et rediebant multi. et
nec manducandi spaciū habe-
bant. **E**t ascendentes in na-
uim abierunt in desertū locum

seorsum et uiderunt eos abeuntes
 & cognouerunt multi et pedestres
 de omnib; ciuitatib; concurrerunt
 illuc: & preuenierunt eos. Et erant
 ihc uidit multā turbam. & miser
 tus est sup eos: quia erant sic oues
 non habentes pastorem. Et cepit
 docere illos multa. **E**t cū iā
 hora multa fieret: accesserūt dis
 cipuli eius dicentes. Desertus lo
 cus est hic. & iam hora preterit.
 dimitte illos ut euntes in prima
 uillas & uicos. emant sibi cibos
 quos manducant. Et respondens
 ait illis. Date illis manducare.
 Et dixerunt ei. Euntes emam
 denarijs ducentis panes: & dabi
 mus eis manducare. & dicit eis.
 Quot panes habetis? Itē uidere.
 Et cum cognouissent. dicunt.
 Quinq; et duos pisces. Et prece
 pit illis ut accumbere facerent
 omnes scdm contubernia sup
 uiride fenum. & discubuerunt
 in partes pcentenos & p quinq;
 genos. Et acceptis quinq; panib;
 et duob; piscib; intuens in celu.
 benedixit & fregit panes. et de
 dit discipulis suis ut ponerent
 ante eos: & duos pisces diuisit
 omnib;. Et manducauerūt

lxxv
 .i.
 .xxlvii
 .xcvii
 .xlviii

lxxv
 .vi.
 .cxlviii

lxxv
 .ii.
 .cxlviii

lxxv
 .v.
 .cxlviii

lxxv
 .iiii.
 .cxlviii

lxxv
 .i.
 .cxlviii

lxxviii
 .vi.
 .cxlii

lxxviii
 .ii.
 .cxlii
 .xxvii

omnes: & saturati sunt. Et sustu
 lerunt reliquias fragmtoꝝ duode
 cim cophinos. plenos: & de piscibus.
 Erant autē qui manducauerunt.
 quinq; milia iuroꝝ. **E**t statim
 coegit discipulos suos ascendere i
 nauim: ut precederent cū trans
 fretum ad bethsaida dum ipse di
 mitteret ipm. **E**t cum dimis
 set eos. abiit in montem orare.
Et cum sero esset. erat nauis i
 medio mari: et ipse solus in terra.
 Et uident eos laborantes in remi
 gando: erat enim uentus eis con
 trarius. **E**t circa quartā uigiliā
 noctis. uenit ad eos ambulans sup
 mare: et uolebat preterire eos. At
 illi ut uiderunt eum ambulante
 sup mare. putauerunt fantasma
 esse: et exclamauerūt. Omnes enim
 eum uiderunt: et conturbati fē.
 Et statim locutus est cū eis: & dix
 illis. Confidite. Ego sum. nolite ti
 mere. **E**t ascendit ad illos i na
 uim: et cessauit uentus. Et plus
 magis intra se stupebant. Non e
 nim intellexerant de panib;. Erat
 enim cor illoꝝ oboccatū. Et cum
 transiretissent. peruenerunt in
 ttram genesareth: & applicuerunt.
Cumq; egressi essent de nau:

continuo cognouerunt eum. Et percurrentes uniuersam regionem illam cepunt ingratis eos qui se male habebant circumferre: ubi audiebant eum esse. Et quocumque introibat in uicos uel uillas: aut ciuitates: in plateis ponebant infirmos: & deprecabantur eum ut uel fimbriam uestimenti eius tangere. Et quocumque tangebant eum: salui fiebant. **vij.**

Et conueniunt ad eum pharisaei & de scribis quidam: uenientes ab iherosolymis. Et cum uidissent quosdam ex discipulis eius communibus: id est non lotis manibus: manducare panes: uituperauerunt. Pharisei autem & omnes iudei nisi crebro lauent manus: non manducant: tenentes traditiones seniorum: et absque nisi baptizentur: non comedunt. Et alia multa sunt que tradita sunt illis seruari: baptizimata calicum & urcearum et craticularum et lectorum. **E**t interrogabat eum pharisaeus & scriba. Quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem: sed communibus manibus manducant panem. At ille respondens: dixit eis.

Bene prophetauit ysaias de uobis hypocritis: sicut scriptum est. Populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. In uanum autem me colunt: docentes doctrinas precepta hominum. baptizimata urcearum & calicum: et alia similia his facitis multa. Et dicebat illis. Bene irritum facitis preceptum dei: ut traditionem ueram seruetis. Moyses enim dixit. Honora patrem tuum & matrem tuam: & qui maledixerit patri uel matri: morte moriatur. Vos autem dicitis. Si dixerit homo patri aut matri: corban quod est donum quodcumque ex me factum fuerit: & ultra non dimittitis eum quam facere patri suo aut matri. reuoluentes uerbum dei per traditionem ueram: quam tradidistis: & similia huiusmodi multa facitis. Et aduocans iterum turbam: dicebat illis. Audite me: omnes: & intelligite. Nichil est extra hominem introiens in eum quod possit eum conquinare: sed que de homine procedunt: illa sunt que conquinant hominem. Si quis habet aures audiendi: audiat. **E**t cum introisset in

luc vi sol

luc vi elvii

luc vi elvii

domum a turba: interrogabant
eum discipuli ei' parabolam. Et
ait illis. Sic & uos imprudentes
estis: Non intelligitis quia omne
ex trinsecus introiens in homine
non potest eum communicare. quia
non introit in cor eius: sed in uentre.
& in secessum exit purgans omnes
escas. Dicebat autem quonia' que
de homine exeunt: illa communi-
cant hominem. Abintus enim de
corde hominum cogitationes ma-
le procedunt: adulteria. fornicati-
ones. homicidia. furta. auaritie.
nequicie. dolus. impudicia. o-
culus malus. blasphemia. superbia.
stulticia. Omnia hec mala abin-
tus procedunt: & communicant

Et inde **I** hominem.
Surgens: abiit in fines tyri
& sidonis. Et ingressus domum
nemine uoluit scire: et non po-
tuit latere. Mulier enim statim
ut audiuit de eo cui habebat
filia spiritum immundum: intrauit
& prostrata ad pedes eius. Erat enim
mulier gentilis: syrophoenicia
genere. **E**t rogabat eum: ut
demonium eiceret de filia eius. Qui
dixit illi. Sine prius satinare
filios. Non est enim bonum su-

mere panem filiorum: & mittere canibus.
At illa respondit: et dicit ei. Nequid
dne. Nam & canelli sub mensa come-
dunt de micis puerorum. **E**t ait illi.
Propter hunc sermonem uade: exiit
demonium de filia tua. **E**t cum abi-
isset domum suam: inuenit filiam
iacentem super lectum: et demonium
exisse. **E**t iterum exiens de
finibus tyri uenit p'sydone ad mare
galilee: inter medios fines decapoleos.
Et adducunt ei surdum et
mutum: & deprecabantur eum ut im-
ponat illi manum. **E**t apprehensum
eum de turba seorsum: misit di-
gitos suos in auriculas eius: & ex-
spuens tetigit linguam eius. **E**t
suspiciens in celum ingemuit: et
ait illi. Effeta. quod est adapire.
Et statim aperte sunt aures eius.
& solutum est uinculum lingue
eius: et loquebatur recte. **E**t prece-
pit illis: ne cui dicerent. **Q**uan-
to autem precipiebat: tanto magis
plus predicabant: & eo amplius
ammirabantur dicentes. Bene om-
nia fecit: et surdos fecit audire.
& mutos loqui. **vii.**

Illis diebus iterum cum turba
multa esset cum ihu. & nec ha-
berent quod manducaret: con-

lxvii
vi
clviii

lxviii
vii
Sol

lxv
viii

lxvii
vi
clv

uocatis discipulis ait illis. **D**ise-
 reor sup turbam. quia iam ecce
 triduo sustinent me: nec habet
 qd manducent. Et si dimisero
 eos ieiunos: deficient in uia.
 Quidam autem ex eis: de longe ue-
 nerunt. Et responderunt ei
 discipuli sui. Unde istos pote-
 rit quis hic saturare panib; in
 solitudine. **Q**uero interrogauit eos.
 Quot panes habetis. Qui dixerit.
 Septem. Et precepit turbe dis-
 cumbere sup terram. Et accipi-
 ens septem panes. gras agens fre-
 git & dabat discipulis suis. ut
 apponerent. Et apposuerit turbe.
 Et habebant pisciculos paucos.
 & ipsos benedixit et iussit appo-
 ni. Et manducauerit: & satu-
 rati sunt. & sustulerit qd su-
 perauerat de fragmentis: septē
 sportas. Erant autē qui man-
 ducauerunt quasi quatuor mi-
 lia: et dimisit eos. **E**t sta-
 tim ascendens in nauim cum
 discipulis suis: uenit in partes
 dalmanutha. Et exierit phari-
 sei et cepunt conquirere eum
 eo: querentes ab illo signū de
 celo. temptantes eū. Et inge-
 miscens spū. ait. Quid genera-

of lexxvii
 o elviii
 lv colunt

of lexxvii
 o elviii
 lv colunt

of lexxvii
 o elviii
 lv colunt

of lexxvii
 o elviii
 lv colunt

of lexxvii
 o elviii
 lv colunt

tio ista querit signū. Amen dico
 uobis: si dabitur generationi is-
 ti signū. Et dimittens eos ascen-
 dit iterum nauē: & abiit trans
 fretum. Et obliui sunt sumere
 panes: & nisi unū panem n̄ ha-
 bebant secum in naui. **E**t pre-
 cepiebat eis dicens. Videte caue-
 te a fermento pharisee: & fer-
 mento herodis. **E**t cogita-
 bant ad alterutrum dicentes: qā
 panes n̄ habemus. Quo cognito
 ih̄s ait illis. Quid cogitatis quia
 panes n̄ habetis. Non dū cognos-
 citis nec intelligitis. Adhuc ce-
 catum habetis cor in m̄. oculos
 habentes n̄ uidetis. et aures ha-
 bentes non auditis: nec recor-
 damini quando quinq; panes
 fregi in quinq; milia hominū.
 et quod cofinos fragmentorū pleno
 sustulistis. Dicunt ei. Duodeci.
 Quando & septem panes in qua-
 tuor milia: quod sportas frag-
 mentorū tulistis. Et dicunt ei.
 Septem. Et dicebat eis. Quom̄
 non intelligitis. **E**t uenit
 bethsaida: & adducunt ei cecū.
 et rogabant eū ut illū tangere.
 Et apprehensa manu cecū. eduxit
 eum extra uicū: & exspuens

in oculos eius. impositis manib;
suis. interrogauit eum si aliquid
uideret. Et aspiciens ait. Video
homines uelut arbores ambulā
tes. Deinde iterū imposuit ma
nus sup oculos eius: & cepit ui
dere. Et restitutus est ita ut uide
ret clare omnia: & misit illum in
domū suam. dicens. Vade in do
mum tuā: & si inuicem introi
eris. nemini dixeris. **E**t egres
sus est ihc & discipuli eius in cas
tella cesaree phylippi: et in uia
interrogabat discipulos suos
dicens eis. Quem me esse dicūt
homines. Qui responderūt illi
dicentes. Iohannē baptistam.
alij helyam: alij uero quasi unū
de pphetis. Tunc dicit illis. Vos
uero quem me esse dicitis?
Respondens petrus. ait ei. Tu
es xpc. Et comminatus est eis:
ne cui dicerent de illo. Et cepit
docere illos. qm̄ oportet filium
hominis multa pati. et repba
ri a seniorib; & a summis sacer
dotib; et scribis. & occidi. et post
tres dies resurgere: et palam
uerbū loquebatur. **E**t appre
hendens eum petrus: cepit in
crepare eum. Qui conuersus

lxxvii
lxxviii
lxxviiii
lxxviiii

lxxvii
lxxviii
lxxviii

lxxvii
lxxviii
lxxviii

& uident discipulos suos: commi
natus est petro dicens. Vade retro
me sathanas: qm̄ non sapiſ ea que
dī sunt. s; que hominū. **E**t con
uocata turba cum discipulis suis:
dixit eis. Si quis uult me sequi.
deneget semetipm̄: & tollat cru
cem suam et sequatur me. Qui
enim uoluerit animā suam sal
uam facere: pdet eam. Qui autē
pdiderit animā suam ppter me
& euſm: saluam eā faciet. Quid
enim pderet homini si lucratur
mundū totum: & detrimentum
faciat anime sue. Aut quid da
bit homo cōmutationis parua
sua. **Q**ui enim me cōfessus
fuerit. & mea uerba in generatio
ne ista adultera et peccatrice: & fi
lius hominis confundet eū cum uenerit
in glā patris sui cum an
gelis sanctis. **E**t dicebat illi.
Amen dico uobis: quia sunt qdā
de hic stantib; qui n̄ gustabunt
mortē donec uideant regnum
dī ueniens in uirtute. Et post
sex dies assumit petrū & iacobū
et iohannē: & ducit illos in mon
tem excelsum secretū solus: & tās
figuratus est coram ipsis. Et
uestimta eius facta sūt splenden

lxxv
lxxvi
lxxvi

lxxvii
lxxviii
lxxviii
lxxviii

lxxvii
lxxviii
lxxviii
lxxviii

tia et candida nimis sicut nix:
 qualia fullo sup terram n̄ potest
 candida facere. Et apparuit illis
 helyas cum moysse: & erant lo-
 quentes cum ihu. Et respondes
 petrus: ait ihu. Rabbi bonū est
 esse nos hic: et faciamus hic ta-
 bernacula. Tibi unū: moysi
 unum: et helye unū. Non enī
 sciebat quid diceret. Erant enī
 pre timore exterriti. Et facta
 est nubes obumbrans eos: et
 uenit uox de nube dicens. Hic
 est filius meus carissimus: au-
 dite illum. Et statim circum-
 spicientes: neminē amplius
 uiderunt. nisi ihm tantū secū.
 & descendit illis de mon-
 te: precepit illis ne cui queui-
 disse narrarent: nisi cū fi-
 lius hominis a mortuis resur-
 rexit. Et uerbu conti-
 nuerunt apud se: conquiren-
 tes quid esset. cum a mortuis
 resurrexit. Et interrogab-
 ant eum dicentes. Quid ex-
 go dicunt pharisei & scribe:
 quia oporteat helyam p̄mum
 uenire. Qui respondens ait
 illis. Helyas cū uenerit: p̄mo
 restituet omnia. Et quomodo

septimum est in filiū hominis: ut
 multa patiatur & contempnat̄.
 Sed dico uobis quia & helyas ue-
 nit. et fecerunt illi quecūq; uo-
 luerunt: sicut septimum est de eo.
Et ueniens ad discipulos su-
 os uidit turba magnam circa
 eos: et scribas conquientes cū
 illis. Et confestim omnis p̄ls
 uidens ihm stupefactus est. &
 expauerunt: et accurrentes
 salutabant eū. Et interrogauit
 eos. Quid inter uos conquiri-
 tis. **E**t respondens unus
 de turba. dixit. Magister. attu-
 li filiū meum ad te. habentē
 sp̄m mutum. Qui ubicumq;
 eum apprehendit. allidit eum.
 et spumat. & stridet dentib; &
 arefcit. Et dixi discipulis tuis
 ut eicerent illum: & n̄ potuerūt.
 Qui respondens eis dixit. O
 generatio incredula. quādiu
 apud uos ero: quādiu uos pati-
 ar. Afferte illum ad me. Et at-
 tulerunt eum. Et cum uidisset
 illum: statim sp̄e conturbauit
 eum. & elisus in terra: uoluta-
 batur spumans. Et interrogauit
 patrem et. Quantū temp̄is ē
 ex quo hoc ei accidit. At ille

lxxxv
sol

lxxxvii
sol

lxxxviii
sol

lxxxviiii
sol

ant. Ab infantia. Et frequenter.
cum iugue & maquis misit: ut
eum pderet. S; si quid potes adiu-
ua nos: miseratus nri. Ihesus aut
art illi. Si potes credere: omnia
possibilia credenti. Et continuo
exclamans pater pueri cum la-
crimis: aiebat. Credo dne: adiu-
ua incredulitate meam. Et cu
uideret ihc concurrente turba:
communatus est spu in mun-
do. dicens illi. Surde & mute
spe. ego tibi precipio exi ab eo:
& amplius ne introcas in eum.
& lamans et multu discerpens
eum: exiit ab eo. Et factus est
sicut mortuus: ita ut multi
dicerent. quia mortuus e. Ihesus
autem tenens manum ei eleva-
uit eum: & surrexit. Et cu
introisset in domu: discipuli
eius secreto interrogabant eum.
Quare nos n potuimus eicere
eum? Et dixit eis. Hoc genus i
nullo potest exire: nisi in ora-
tione & ieiunio.

Et inde pfectj. pretergre
diebantur galilea: nec uo-
lebant quequam scire. Docebat
autem discipulos suos. & dicebat
illis: qm filius hominis trade-

tur in manus hominu. & occidet
eum: et occisus tercia die resurget.
At illi ignorabant uerbu: & time-
bant eum interrogare. **E**t ue-
nerunt capharnaum. Qui cum
domi essent: interrogabat eos. Quid
in uia tractabatis? At illi tacebat.

Siquide inter se in uia disputa-
uerant: quis esset illoz maior. Et
residens uocauit duodecim: et
ait illis. Si quis uult primus
esse: erit omniu nouissimus. &
omniu minister. Et accipiens
puerum: statuit eu in medio eoz.
Quem cu complexus esset: ait illis.
Quisquis unu ex huiusmodi pu-
eris recepit in nomine meo: me
recepit. **E**t quicumq; me sus-
ceperit: non me suscepit: s; eum
qui me misit. Respondit illi iohes
dicens. **M**agister uidem quon-
dam in nomine tuo eicitur de-
monia. qui n sequitur nos: & p-
hibuimus eu. Ihesus autem ait. Nolite
phibere eum. Nemo est enim qui
faciat uirtute: & possit cito ma-
le loqui de me. Qui enim non est
aduersum uos: puobis est.

Quisquis enim potu dederit
uobis calice aque in nomine meo.
quia xpi estis: amen dico uob. n

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

perdet mercedē suam. **E**t q̄sq̄s scandalizauerit unū ex his pusillif credentib; in me: bonum est ei magis si circumdaret mola asinaria collo eius. & in mare mitteret.

Et si scandalizauerit te manus tua: abscide illam. Bonū est tibi debilem introire in uitam: quā duas manus habentē ire in gehennam in ignē inextinguibile: ubi uermes eorū non moriuntur. & ignis non extinguit. Et si pes tuus te scandalizat: amputa illū. Bonum ē tibi claudū introire in uitam eternā: quam duos pedes habentē mitti in gehennam ignis inextinguibilis: ubi uermes eorū non moriuntur. & ignis n̄ extinguitur. Ad si oculus tuus scandalizat te: eice eum. Bonum ē tibi b̄scū introire in regnū dei: quam duos oculos ^{habente} mitti in gehennam ignis: ubi uermes eorū nō moriuntur. & ignis nō extinguit. Omnis enim igne salietur: et omnis uictima salietur. **B**onū est sal. Quod si sal in sulcū fuerit: in quo illud condictis: Ha- bere sal in uobis: & pacem habete inter uos. **E**t inde exurgens uenit in fines iudae ultra

iordanem: & conueniunt iterū turbe ad eum: & sicut consueuerat tūm docebat eos. Et accedentes pharisei: interrogabant eum. Si licet uiro uxore dimittere? **T**emptantes eum. At ille respondens: dixit eis. Quid uobis precepit moyses? Qui dixerunt. Moyses permisit libellū repudiij scribere: & dimittere. Quib; respondens ih̄c ait. Ad duriciā cordis ur̄i scripsit uobis p̄ceptum istud. Ab initio autem creature: masculū & feminam fecit eos d̄s. P̄pter hoc relinquet homo patrem et matrem. & adheret ad uxore suam: et erūt duo in carne una. Itaq; iam nō sunt duo: s; una caro. Ad ergo d̄s iunxit: homo n̄ separet. **E**t in domo iterum discipuli eius i- terrogauerūt eum. & dicit illis. **Q**uicumq; dimiserit uxore suam. & aliam duxerit: cōmittit adulterium sup̄ eam. Et si uxor dimiserit uirū suum. & alij nupsierit: mechatur. **E**t offeriebant illi paruulos: ut tangeret eos. Discipuli autē: conuincantur offerentib;: Quos cuiq; uideret ih̄c indignē tulit: & ait illis. Sinite paruulos uenire ad

xxviii
11
clxxxviii
cxcvii

xxviii
11
clxxxviii
cxcvii

cl
sol

clviii
11
sol

clv
11
cxcvii
cxcvii

clvi
11
cxcviii
cxcviii

cl
11
cxcviii
cxcviii

clviii
11
cxcviii

clviii
11
cxcviii

me et ne phibueris eos: talium enim ē regnum dī. Amen dico uobis: quisquis n̄ recepit regnū dei uelut paruulus. non intrabit in illud. Et complexant eos. et imponens manus sup illos. benedicebat eos. **E**t cum egres-
sus esset in uia: p̄current quidam genu flexo ante eum. rogabat eū. Magister bone: quid faciam. ut uitam eternā p̄cipiam? Ihe autē dixit ei. Quid me dicis bonum? Nemo bonus: nisi unus d̄s. Precepta nosti. Ne adulteres. ne occidas. ne fureris. ne falsum testimonium dixeris. ne fraudē feceris: honora patrem tuum & matrem. At ille respondens: ait illi. Magister: hec omnia obseruaui a iuuentute mea. **I**hesus autē intuens eū. dilexit eum: & dixit illi. Num t̄ deest. Hade quecūq; habes uende & da paup̄ibus. et habebis thesaurū in celo: & ueni sequere me. **Q**ui contritatus in uerbo. abiit merens: erat enim habens multas possessiones. Et circumspiciens ihe: ait discipulis suis. Quam difficile qui pecunias habent: in regnum dī introibunt. Discipuli

autē obstupescabant in uerbis eius. At ihe rursus respondens. ait illis. filioli quam difficile est confidentes in pecuniis. in regnū dei introire. Facilius est camelū p̄ foramen ac' transire: quam diuitē intrare in regnum dī. Qui magis ammira-
bantur: dicentes ad semetipsos. Et quis potest saluus fieri? Et intuens illos ihe. ait. Apud homines i-
possibile est: s; non apud d̄m. Omnia enim possibilia sunt apud d̄m. Et cepit petrus dicere ei. **E**cce nos dimisimus omnia: & secuti sumus te. Respondens ihe ait. Amē dico uobis: nemo est qui reliquerit domū aut fratres. aut sorores. aut patrem. aut matrem. aut filios aut agros. p̄pter me & p̄pter euang' qui n̄ accipiat centies tantū in uicem in tempore hoc. domos. & fr̄s. & sorores. & mats. & filios. & agros. cū p̄secutionib;: & in futuro seculo uitam eternam. **M**ulti autē erunt p̄mi nouissimi: & nouissimi p̄mi. **E**rant autē in uia ascenden-
tes in iherosolimā: et p̄cedebat illos ihe. Et stupebant: & sequentes timebant. **R**assumens itum duodecim. cepit illis dicere que

lv
c vii
- 11 -
cxviii
lv
cc. xviii
c. xxi.

lv
c vii
- 11 -
cxviii
lv
cc. xviii
c. xxi.

lv
c vii
- 11 -
cxviii
lv
cc. xviii
c. xxi.

lv
c vii
- 11 -
cxviii
lv
cc. xxi

lv
c vii
- 11 -
cxviii
lv
cc. xviii
c. xxi

lv
c vii
- 11 -
cxviii
lv
cc. xviii
c. xxi

illi essent euentura: quia ecce as-
 cendimus iherosolimā. et filius
 hominis tradetur principib; sa-
 cerdotum & scribis et senioribus.
 et dampnabunt eū morte. Et
 tradent eū gentib; & illudent ei
 & conspuent eū. et flagellabunt
 eum. & interficient eū: et tercia
 die resurget. **E**t accedunt
 ad eum iacob; & iohannes filij
 zebedei dicentes. Magister. uolu-
 mus ut quodcumq; petierim;
 facias nobis. At ille dixit eis. Quid
 uultis ut faciam uobis? Et di-
 xerunt. Da nobis ut unus ad
 dexterā tuam. & alius ad sinis-
 tram tuam sedeamus in gloria
 tua. Ille autē ait eis. Nescitis quod
 petatis. Potestis bibere calicem
 quē ego bibo? aut baptismum quod
 ego baptizor baptizari? At illi
 dixerunt ei. Possim; Ille autē
 ait eis. Calicem quidē quē ego
 bibo bibetis. & baptismum quod ego
 baptizor baptizabimini. se-
 dere autē ad dextam meā uel
 ad sinistram non est meū dare
 uobis: sed quibus paratum est.
Et audientes decem cepit
 indignari de iacobo et iohane:
 Ille autem conuocans eos ait

illis. Scitis quia hi qui uidentur
 principari gentib; dominantur
 eis? & principes eorū potestatem
 habent ipsorū. Non ita est autē
 in uobis: sed quicumq; uoluerit
 fieri maior. erit uir minister.
 Et quicumq; uoluerit in uob
 primus esse. erit omnium seruus.
Nam et filius hominis nō ue-
 nit ut ministretur ei. sed ut mi-
 nistraret. et dare animā suā
 redemptionē pro multis. **E**t
 uenunt iheric. Et proficiscē-
 te eo de ihericho. & discipulis eius
 & plurima multitudine. filius
 tymeri barthymeus cecus sede-
 bat secus uiam mendicans.
 Qui eū audisset quia ihesusa-
 renus est. cepit clamare. & dice-
 re. Ihu fili dauid. miserere mei.
 Et comminabantur ei multi
 ut taceret. At ille multoma-
 gis clamabat. fili dauid mi-
 serere mei. Et stans ihes. uisit
 illum uocari. & uocant ceteri.
 dicentes ei. Animē quior esto.
 surge uocat te. Qui procto ue-
 timento suo. exiens uenit
 ad eum. Et respondens ihes.
 dixit illi. Quid uis tibi faciam?
 Cecus autē dixit ei. Rabboni.

lxvii
vi
en

lxvii
lxviii
lxviiii

lxvii
lxviii
lxviiii

lxvii
lxviii
lxviiii

ut uideam. **I**he autem dixit ei.
Vade fides tua te saluum facit.
Et confestim uixit: & sequebat^r

secum in uia. **XI.**

Et cum appropinquarent
iherosolimę & bethanie ad
montem oliuarii: mittit duas
ex discipulis suis: & ait illis. **I**te
in castellum quod est contra uos:
& statim introcuntes illuc iue-
nietis ^{pullum} ligatum: super quem nemo
adhuc hominum sedit. Soluite
illum: & adducite. Et si quis uo-
bis dixerit quid facitis: dicite
quia domino necessarius est: et co-
tinuo dimittet illum huc. **E**t
abeyntes inuenerunt pullum li-
gatum ante ianuam foris in bi-
uio: et soluunt eum. & quidam
de illis stantibus: dicebant illis.
Quid facitis soluentes pullum?
Qui dixerunt eis sicut preceperat il-
lis ihesus: & dimiserunt eis. Et du-
xerunt pullum ad iherosolimam: & impo-
nunt illi uestimenta sua: et se-
dit super eum. Multi autem: stra-
uerunt uestimenta sua in uia.
Alij autem frondes cedebant
de arboribus: & sternebant in uia.
Et qui preibant & qui seque-
bantur: clamabant dicentes.

Osanna benedictus qui uenit in
nomine domini: benedictum quod ue-
nit regnum patris nostri dauid.
osanna in excelsis. **E**t introi-
uit iherosolimam in templum: et
circumspexit omnibus: cum iam ues-
pera esset hora: erit in bethania: &
cum duodecim. Et alia die cum eri-
ret abethania: ^{ficum} **E**t cum ui-
disset alonget ^{ficum} habentem folia: ue-
nit si quid forte inueniret in ea.
& cum uenisset ad eam: nichil inue-
nit preter folia. Non enim erat
tempus ficarum. Et respondens dixit
ei. **I**am si amplius in eternum quod
quam fructum ex te manducet.
Et audiebant discipuli eius. **E**t
ueniunt iherosolimam. Et cum in-
troisset templum: cepit eicere uen-
dentes & ementes in templo: et
mensas nummulariorum: & cathedras
uendendum columbas euerit. &
non sinebat ut quisquam transfer-
ret uas pro templum: et docebat di-
cens eis. **N**onne scriptum est quia
domus mea domus orationis uo-
cabitur omnibus gentibus: Vos au-
tem fecistis illam speluncam latrum.
Quo audito principes sacer-
dotum & scribe querebant quomodo
eum proderent. Timebant enim eum:

cxvii
11
ccvii
lv ccxxvii

cxviii
11
ccviii
lv ccxxviii

cxviiii
11
ccviii
lv ccxxviii
jo c

cxvii
11
ccvii

cxviii
11
ccviii
lv ccxxviii
jo

cxviiii
11
ccviii
lv ccxxviii
jo

qm̄ uniuersa turba ammiraba-
tur sup̄ doctrina eius. **E**t cuius
uespa facta esset: egrediebatur
de ciuitate. Et cum mane tran-
sirent: uiderunt ficū aridam
factam aradiab. Et recordat̄
petrus. dixit ei. Rabbi. ecce ficus
cui maledixisti aruit. **E**t re-
spondens ihs: ait illis. Habete
fidem dī. Amen dico uobis: quā-
quicumq; dixerit huic monti.
tollere & mittere in mare: et nō
hesitauerit in corde suo: s; cre-
diderit quia q̄d cumq; dixerit
fiat: fiet ei. Propterea dico uobis.

Omnia quecumq; orantes
petitis: credite quia accipietis:
& euenient uobis. **E**t cū sta-
bitis adorandū: dimitte si
quid habetis aduersus aliquem:
ut & pater ur̄ qui in celis ē: di-
mittat uobis peccata uestra.
Quod si uos nō dimiseritis: nec
pater uester qui in celis est di-
mittet uobis peccata uestra.

Et ueniunt rursus iheroso-
lymam. Et cū ambularet
in templo: accedunt ad eū
summi sacerdotes: & scribe: et
seniores. et dicunt ei. In qua
potestate hec facis? & q̄s dedit

tibi hanc potestatem ut ista facias?
Ihs autem respondens: ait illis.
Interrogabo uos & ego uerbum
unum: respondete m̄: et dicam
uobis in qua potestate hec faciā.
Baptistinū iohannis de celo erat:
an ex hominib;? Respondete m̄.
At illi cogitabant secum dicen-
tes. Si dixerimus de celo: dicit.
Quare ergo nō credidistis ei? Si
dixerimus ex hominib;: time-
mus pplm̄. Omnes enī habebat
iohannē: quia uere p̄pheta esset.
Et respondentes: dixerūt ihesu.
Nescimus. Et respondens ihs:
ait illis. Neq; ego dico uobis: i
qua potestate hec faciam. **E**t
cepit illis in parabolis loqui.

Sineam pastinauit homo: et
circumdegit sepe: et fodit la-
cum: & edificauit turrum: et
locauit eam agricolis: & pere-
gre p̄fectus est. Et misit ad ag-
colas seruum in tempore: ut ab
agricolis acciperet de fructu ui-
ner. Qui apprehensum eū cicide-
runt: & dimiserunt uacuum.
Et iterum misit ad illos alium
seruū: & illum in capite uul-
nerauerūt: et contumelijs affe-
cerunt. Et rursum alium misit.

cxviii
sol.

cxviii
vi
ccv

cxv
111
ccvii
lo el. ye
xxviii

cxvii
vi
cliiii

cxviii
11
ccviii
ly cccxi

xv

cxvii
11
ccvii
lo el

& illum occiderunt: & plures alios quosdam cedentes: alios uero occidentes. Adhuc ergo uñ habes filiū carissimū: & misit illū ad eos nouissimū dicens: quia reuerbuntur filiū meum. Coloni autem dixerunt adinuicē. Hic est heres: uenite occidamus eum. et nra erit hereditas. Et apprehendentes eū occiderunt: & eiecerunt extra uineam. Ad ergo faciet dñs iunex. Veniet et pdet colonos: & dabit uineā alijs. Nec septuram hanc legis. lapidem quē repbauerunt edificantes. hic factus est incipit anguli: a dño factum est istud. & est mirabile in oculis nr̄is. **E**t querebant eum tenere: & timuerūt turbam: cognouerūt enim quoniā adeos parabolam hanc dixerit: et relicto eo abierunt. **E**t mittunt ad eum quosdā ex phariseis & herodianis: ut eū capent in uerbo. Qui uenientes: dicūt ei. Magister scimus quia uerax es: & non curas quemqm̄. Hec enim uidet in faciem hominū: s; in ueritate uiam dñi docet. Licet dari tbitum cesari: an n̄

dabimus. Qui sciens ueritū ex: ait illis. Quid me temptatis. Afferte m̄ denarium: ut uideā. At illi optulerunt ei. & ait illis. Sur est imago hec & inscriptio. Dicit ei. Cesaris. Respondens autem ihs: dixit illis. Reddite ergo que sunt cesaris cesari: & que sunt dei deo. Et mirabantur sup eo. **E**t uenerunt saducei ad eum qui dicunt resurrectionē non esse: & interrogabant eum dicentes. Magister: moyses nobis sc̄psit. ut si cui fr̄at mortuus fuerit & dimiserit uxorem et filios n̄ reliquerit: accipiat frater eius uxorem ipsius: et resuscitet semen fr̄i suo. Septē ergo fratres erant: & primus accepit uxorem: et mortuus est n̄ relicto semine. Et sc̄ds accepit & mortuus est: et nec iste reliquit sem̄. & tertius similiter: Et accepit eam similiter septem: et n̄ reliquerunt semen. Nouissima omnū: defuncta est & mulier. In resurrectione ergo cū resurrexerit: cui de his erit uxor. Septem enī habuerunt eā uxorem. Et respondens ihs: ait illis. Nonne idō erratis non scientes septuram: neq; uirtutem dñi. Cum enī a mortu

cxxviii
 cxxv
 ccxlii
 lxxviii

cxxviii
 cxxviii
 ccxviii
 ccxlii

is resurrexerit neq; nubent neq;
 nubentur: s; sunt sicut angeli
 celis. De moxius autem qd resur-
 gant. n̄ legitis in libro moyli su-
 per rubum. q̄modo dixerit illi
 d̄s inquit. ego sum d̄s abraha.
 ⁊ d̄s ysaac. et deus iacob. Non
 est d̄s mortuor: s; uiuor. Hos ergo
 multum eratis. **E**t accessit
 unus de scribis. qui audierat il-
 los conquirentes. ⁊ uident qm̄
 bene illis responderit. interroga-
 uit eum qd esset p̄mū omniuor
 mandatu. **I**he autem respondit
 ei: quia p̄mum omniu mandatu
 est. Audi isrl̄. dñs deus n̄r
 d̄s unus est. ⁊ diliges dñm tuū
 ex toto corde tuo. et ex tota ani-
 ma tua. et ex tota mente tua.
 et ex tota uirtute tua. Hoc est
 p̄mum mandatu. Sedim autē.
 simile est illi. Diliges p̄ximū tu-
 um: tanquam te ipsū. **M**aius
 hoc: aliud mandatu non est.
Et ait illi scriba. Bene magister
 in ueritate dixisti: quia unus
 est. ⁊ n̄ est alius preter eum. Et
 ut diligatur ex toto corde. ⁊ ex to-
 to intellectu. ⁊ ex tota anima.
 et ex tota fecitidine. ⁊ diligē
 p̄ximū tanquā se ipsum: mai

omnib; holocaustomatib; est et
 sacrificijs. **I**he autem uident qd
 sapienter respondisset: dixit illi.
 Non es longe a regno dei. **E**t ne-
 mo iam audebat eū interrogare.
Et respondens ihe: dicebat
 docens in templo. Quom̄
 dicunt scribe. xp̄m filium esse.
 dauid. **I**psē enim dauid: dicit
 in spū sancto. Dixit dñs dño meo.
 sede a dextris meis: donec ponā
 inimicos tuos scabellū pedum
 tuor. **I**psē ergo dauid dicit eum
 dñm: ⁊ unde est filius eius. ⁊
 multa turba eum libenter au-
 diunt. **E**t dicebat eis in doc-
 trina sua. **C**auete a scribis q̄uo-
 lunt in stolis ambulare. et salu-
 tari in foro. et in p̄mis cathedris
 sedere in synagogis: ⁊ primos
 discubitus in cenis. **Q**ui de-
 uorant domos uiduarū. sub
 obtentu plixor orationis: hy ac-
 cipient p̄lixius iudiciū. **E**t
 sedens ihe contra gazophilaciū.
 aspicebat quom̄ turba iactaret
 et in gazophilaciū. **E**t multi di-
 uites: iactabant multa. **C**um
 uenisset autē una uidua paup:
 misit duo minuta qd est qua-
 drans. ⁊ conuocans discipulos

ccxcv
 ccxcvi
 ccxcvii
 ccxcviii
 ccxcviiii

ccxcv
 ccxcvii
 ccxcviii
 ccxcviiii

ccxcv
 ccxcviii

ccxcv
 ccxcviii

ccxcv
 ccxcviii

fuerunt ab initio creature quā
condidit d's usq; nunc: neq; fiet.

Et nisi breuissset dñs dies
illos. n̄ fuisset salua omnis ca
ro: s; ppter electos quos elegit bre
uauit dies.

Et tunc si quis
uobis dixerit. ecce hic est xpc. ec
ce illic: ne credideritis. **E**xin
gent enim pseudo xpi. & pseu
do pphety: et dabunt signa et
portenta ad seducendos si potest
fieri etiam electos. Vos ergo ui
dere: ecce dixi uobis. **S**ed

in illis dieb; post tribulationē
illam. sol contenebrabitur. et
luna non dabit splendore suū:
et stelle celi erunt decedentes:
& uirtutes que sunt in celis mo
uebuntur.

Et tunc uide
bunt filium hominis uenien
tem in nubib;: cum uirtute
multa & gloria. Et tunc mit
tet anglos suos. et congregab
electos suos a quatuor uentis:
a summo terre usq; ad sumū
celi. A sicu autem discite para
bolam. Cum iam ramus eius
tener fuerit. & nata fuerint
folia: cognoscitis quia ppe sit
etas. Sic & uos cum uideritis
hec fieri: scitote qd̄ in primo

sit in ostijs. Amen dico uobis: qd̄
non transibit generatio hec do
nec omnia fiant. Celum & tra
transibunt: uerba autē mea n̄
transibunt. **D**e die autem
illo uel hora nemo scit: neq; an
geli in celo. neq; filius. nisi pater:

Videte & uigilate et orate: nes
citis enim quando tempus sit.

Sicut homo qui p̄gre pfect'
reliquit domū suam. & dedit
seruis ^{suis} potestate cuiusq; opis:
& ianitori p̄c̄ p̄t ut uigilet.

Vigilate ergo. nescitis enim
quando dñs domus ueniat: se
ro. an media nocte. an galli can
tu. an mane: ne cum uenerit
repente. inueniat uos dormi
entes. Quod autē uobis dico.
omnib; dico: uigilate.

Erat autem pascha et
azima post biduum.
Et querebant summi
sacerdotes & scribe: quomodo
eum dolo tenerent & occiderent.

Dicebant enim. Non in die
festo: ne forte tumultus fieret
ppli. **E**t cum esset bethanie.
in domo symonis lepsi & recū
beret. uenit mulier habens ala
bstrum ungenti nardi spicati

clvii
clv

clviii
clvii
clviii

clviii
clvii
clviii

cl
clvii
clviii

cl
clviii
clvii

clv
clvii
clviii

clvii
clviii

clviii
clvii
clviii

clv
clviii
clvii

clvi
clviii
clvii
clviii

clvii
clviii

clviii
clvii
clviii
clvii

Ab hinc usq; ad illu
locum. Ma
ria autem
magdalene
n̄ legitur.

XXXV

preciosi. Et fracto alabastro. effudit super caput eius. Erant autem quidam indignè ferentes intra se met ipsos. & dicentes. Ut quid predictio ista ungenti facta est. Potuit enim ungentum istud uendari plusquam trecentis denariis. & dari pauperibus. Et fremebant in eam. Ihesus autem dixit. Sinite eam. Quid illi molesti estis. Bonum opus operata est in me. Semper enim pauperes habetis uobiscum. & cum uolueritis potestis illis benefacere. Me autem non semper habetis. **Q**uod habuit hoc fecit. prouent ungeret corpus meum in sepultura. Amen dico uobis. ubicumque predicatum fuerit euangelium istud in uniuerso mundo. et quod fecit hec narrabitur in memoria eius. **E**t iudas scariothes unus de duodecim abiit ad summos sacerdotes. ut perderet eum illis. Qui audientes gauisi sunt. & promiserunt ei pecuniam sedaturos. Et querebat quomodo illum oportune traderet. Et primo die azimæ. quando pascha imolabant. dicunt ei discipuli. Quo uis eamus & paremus tibi

clxxxiii.
clxxxvii
clxxxviii

clxxxi.
clxxxviii
clxxxviii

ut manduces pascha. **E**t mittit duos ex discipulis suis. & dicit eis. Ite in ciuitatem. et occurret uobis homo lagenam aque. **C**onsecratis. Sequimini cum. & quocumque introierit dicite domino domus. quia magister dicit. Vbi est refectio mea ubi pascha cum discipulis meis manducem. **E**t ipse uobis demonstrabit cenaculum grande stratum. et illic parate nobis. **A**biierunt discipuli eius. & uenerunt in ciuitatem. & inuenerunt sicut dixerat illis. et parauerunt pascha. **V**espere autem facto. uenit cum duodecim. **E**t discumbentibus. eis & manducantibus. ait ihesus. Amen dico uobis. quia unus ex uobis me tradet qui manducat mecum. **A**t illi ceperunt contristari. & dicere ei singillatim. Nunquid ego. **Q**ui ait illis. **U**nus ex duodecim. qui intingit mecum in catino. **E**t filius quidem hominis uadit. sic scriptum est de eo. **S**e autem homini illi pro quem filius hominis tradetur. **B**onum erat ei. si non esset natus homo ille. **E**t manducantibus illis. accepit ihesus panem. & benedicens fregit et dedit eis et ait. **S**umite. hoc est corpus meum.

clxxxiii.
clxxxviii
clxxxviii

clxxxiii.
clxxxviii
clxxxviii

clxxxiii.
clxxxviii
clxxxviii

clxxxiii.
clxxxviii
clxxxviii

clxxxiii.
clxxxviii
clxxxviii

Arce

Et accepto calice gratias agens dedit eis. & biberunt ex illo omnes. Et ait illis. Hic est sanguis meus novi testamenti qui pro multis effundetur. Amen dico vobis. quod iam non bibam de genuinis vineis. usque in diem illi cum illud bibam novum in regno dei.

Et ymno dicto. exierunt in montem oliivarum. Et ait eis ihesus. Omnes scandalizabimini in nocte hac. quia scriptum est. Percutia pastorem. & dissipabunt oves. Sed postea quam resurreverero: precedam vos in galileam. Petrus autem ait ei. Et si omnes scandalizati fuerint si non ego. Et ait illi ihesus. Amen dico tibi. quia tu hodie in nocte hac prius quam bis gallus uocem dederit. ter me es negaturus. Et ille amplius loquebatur. Et si oportuerit me simul commoueri tibi. non te negabo.

Similiter autem & omnes dicebant. Et ueniunt in preteritum cui nomen gethsemani. & ait discipulis suis. Sedete hic. donec orem. Et assumptum petrum & iacobum et iohannem secum. & cepit pauere & te-

dere. Et ait illis. Tristis est anima mea usque ad mortem. Sustinete hic. & uigilate. Et cum processisset paululum. cadit super terram & orabat ut si fieri posset. transiret ab eo hora. Et dixit. Abba pater. omnia tibi possibilia sunt. transfer calicem hunc a me. Sed non quod ego uolo. sed quod tu. Et uenit. inuenit eos dormientes. Et ait petro. Symon dormis? Non potuisti una hora uigilare? Vigilate & orate. ut non intretis in temptationem. Spiritus quidem promptus est. caro uero infirma. Et iterum abiens. orauit eundem sermonem dicens. Et reuersus denuo. inuenit eos dormientes. Erant enim oculi eorum grauati. et ignorabant quid responderent ei. Et uenit tertio. et ait illis. Dormite iam. & requiescite. Sufficit. Venit hora. ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum. Surgite eamur. Ecce qui me tradidit prope est. Et adhuc colloquente uenit iudas scarioth unus de duodecim. et cum illo turba multa cum gladys & lignis.

clxxvi
clxxvii
clxxviii
clxxviiii

clxxvii
clxxviii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxviii
clxxviiii
clxxviiii

clxxxvii
cccl
clxxxvii

clxxxviii
cccl
clxxxviii
clxx

clxxxviiii
cccl
cccl

clxxxviiii
cccl
cccl

clxxxviiii
cccl
cccl
clxxv

clxxxviiii
cccl
cccl
clxxv

a summis sacerdotibus & scribis et asenioribus. **O**derat autem traditor eius signum eis dicens. Quicumque osculatus fuero ipse est. tenere eum & ducite eum. Et cum uenisset. statim accedens ad eum ait. Rabbi. Et osculatus est eum. At illi manus iniecerunt in eum. et tenuerunt eum.

Vnus autem de circumstantibus educens gladium percussit seruum summi sacerdotis. & amputauit illi auriculam. Et respondens ihesus ait illis. Tanquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me. Cotidie eram apud uos in templo docens. & non me tenuistis. **S**icut adimpleantur scripture.

Tunc discipuli omnes relinquentes eum. fugerunt. **A**dolens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo. & tenuerunt eum. At ille reiecta sindone. nudus profugit ab eis. **E**t adduxerunt ihesum ad summum sacerdotem. & conuenerunt omnes sacerdotes et scribe et seniores. **P**etrus autem a longe secutus est eum. usque in atrium summi sacerdotis.

clxxxviiii
cccl
ccclv

clxxxviiii
cccl
ccclviii

clxxxviiii
cccl
ccclviii

clxxxviiii
cccl
ccclviii

clxxxviiii
cccl
ccclviii

Et sedebat cum ministris. & calefaciebat se ad ignem. **S**ummi uero sacerdotes & omne concilium querebant aduersus ihesum testimoniu(m) ut eum morti traderent. nec inueniebant. **O**ulti enim testimonium falsum dicebant aduersus eum. et conuenientia testimonia non erant.

Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant aduersus eum. dicentes. quoniam nos audiuimus eum dicentem. Ego dissoluam templum hoc manu factum. & per triduum aliud non manu factum edificabo. **Q**uia non erat conueniens testimonium illorum. **E**t exsurgens summus sacerdos in medio. interrogauit ihesum dicens. Non respondes quicquam ad ea que tibi obiciuntur ab his.

Ille autem tacebat. & nichil respondit. **R**ursum summus sacerdos interrogabat eum. & dixit ei. Tu es christus filius dei benedicti. **I**hesus autem dixit illi. Ego sum. **E**t uidebitis filium hominis sedentem a dextris uirginitatis. & uenientem cum nubibus celi.

Summus autem sacerdos sciens uestimenta sua. ait. **Q**uid adhuc desideramus testes. **A**udistis blasphemiam. **Q**uid uobis uidetur. **Q**ui omnes condempnauerunt eum.

esse reum mortis. **E**t ceperunt quidam conspuere eum. & uelare faciem eius. & colaphis eum cedere et dicere ei. Prophetiza. Et ministri alapis eum cedebant. **E**t cum esset petrus in atrio deorsu uenit una ex ancillis summi sacerdotis. Et cum uidisset petrum calefacientem se. aspiciens illum ait. & tu cum ihu nazareno eras. At ille negauit dicens. Neq; scio. neq; noui quid dicas. **E**t erit foras ante atrium. & gallus cantauit. Rursus autem cum uidisset illum ancilla. cepit dicere circumstantibus. quia hic ex illis est. At ille iterum negauit. Et post pusillum. rursus qui astabant dicebant petro. Vere ex illis es. Nam & galileus es. Ille autem cepit anathematizare & iurare. quia nescio hominem istum quem dicitis. Et statim iterum gallus cantauit. **E**t recordatus est petrus uerbi quod dixerat ei ihesuprius quam gallus cantet bis. ter me negabis. & cepit flere.

Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes eius semetibus. & scribis et uniuerso concilio. uincientes ihm dure

ee .1.
ccc.xx
cccxi
elxxviii
cc .1.
ccc.xxv
cccxxvi
elxxvii
ccxi
ccc.xxvii
cccxxviii
ccxi
ccc.xxviii
elxxviiii
ccxi
ccc.xxviii
elxxviiii
ccxi
ccc.xxviii
elxxviiii
ccxi
ccc.xxviii
elxxviiii

xv.

runt & tradiderunt pilato. **E**t interrogauit eum pilatus. Tu es rex iudeor. At ille respondens ait illi. Tu dices. **E**t accusabant eum summi sacerdotes in multis. Pilatus autem rursus interrogauit eum dicens. Non respondes quicquam. Vides in quantis te accusant. Ihesus autem nichil respondit ita ut miraretur pilatus. Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex uinctis quemcumq; petissent. **E**rat autem qui dicebatur barrabas. qui cum seditionis erat uinctus. qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascendisset turba. cepit rogare sicut semper faciebat illis. Pilatus autem respondit eis. et dixit. Vultis dimitta uobis regem iudeor. Sciebat enim. quod pro inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes. **P**ontifices autem concitauerunt turba ut magis barraban dimitteret eis. **P**ilatus autem iterum respondes ait illis. Quid ergo uultis facia regi iudeor. At illi iterum clamauerunt. Crucifige eum. Pilatus uero dicebat eis. Quid enim mali fecit. At illi magis clamabat.

ccvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
ccvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
ccviii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
ccviii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
ccviii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
ccviii
cccxviii
cccxviii
cccxvii

Crucifige eum. **P**ilatus autem uolens ipso satisfacere. dimisit illis barabam. et tradidit ihesum flagellis cesum. ut crucifigeret. **M**ilitēs autem duxerunt eum intro in atrium pretoris. et conuocant totam cohortem. Et induunt eum purpura. et imponunt ei plectentes spineam coronam. et cepunt salutare eum. **A**ue rex iudeorū. **E**t percutiebant caput eius harundine. et conspuiebant eum. **E**tponentes genua. adorabant eum. **E**t postquam illuserunt ei. exuerunt illum purpura. et induerunt illum uestimentis suis. et ducunt illum ut crucifigerent. **E**t angariauerunt pretorium quepiam symonem cyrenicum uenientem de uilla patrem alexandri et rufi. ut tolleret crucem eius. **E**t perducunt eum in golgotha locum. quod est interpretatum caluarie locus. **E**t dabant ei bibere myrratum unum. et non accepit. **E**t crucifigentes eum. diuiserunt uestimenta eius mittentes sortem super eis. quis quid tollet. **E**rat autem hora tertia. et crucifixerunt eum. **E**t erat titulus

cccxvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii
cccxviii
cccxviii
cccxvii

cause eius in septuaginta. rex iudeorum. **E**t cum eo crucifigunt duos latrones. unum ad dextris. et alium a sinistris eius. **E**t adimpleta est scriptura que dicit. et cum iniquis deputatus est. **E**t pretereunt blasphemabant eum. mouentes capita sua. et dicentes. **V**ah qui destruit templum. et in tribus diebus edificat. **S**aluum fac te ipsum descendens de cruce. **S**imilitur et summi sacerdotes iudentes ad alterutrum cum scribis dicebant. **A**lios saluos fecit. se ipsum non potest saluum facere. **X**p̄s rex israel descendat nunc de cruce. ut uideamus et credamus. **E**t qui cum eo crucifixi erant. conuertiabantur ei. **E**t facta hora sexta. tenebre facte sunt super totam terram usque in horam nonam. **E**t hora nona exclamauit ihesus uoce magna dicens. **H**eloy. heloy. lamazababani. **Q**uod est interpretatum. **D**eus meus. deus meus. ut quid dereliquisti me. **E**t quidam de circumstantibus audientes dicebant. **E**cce helyam uocat. **C**urrit autem unus et implens spongiam aceto. circumponensque calamo. potum dabat ei dicens.

rat enim eas timor & pavor: et
nemini quequā dixerunt. **Ti**
mebant enim. Surgens autem
mane prima sablaci apparuit pri
mo marie magdalene: de qua e
iecerat septem demonia. **I**lla au
tem uadens nuntiavit his qui
cum e o erant: lugentib; & fien
tibus. **E**t illi audientes quia ui
ueret: & uisus esset ab ea: n̄ cre
diderunt. **P**ost hec autē duob;
ex eis ambulantib; ostensus est
in alia effigie: euntib; in uilla.
Et illi euntes nuntiauerūt cre
tis: nec illis crediderunt.

ccccciii
sol.

Douissime recumbentibus
illis undecim apparuit.
& exprauit increduli
tatem illorū & duriciā cordis.
quia his qui uiderant eū resur
rexisse non crediderūt. **E**t dixit
eis. **E**untes in mundum un
uersum: predicate euāgēliū om
ni creature. **Q**ui crediderit &
baptizatus fuerit: saluus erit.
Qui uero n̄ crediderit: cōdemp
nabitur. **S**igna autē eos qui
crediderunt: hec sequentur.
In nomine meo demonia eici
ent: linguis loquentur nouis:
serpentes tollent. **E**t si moxi

ferum quid biberint: non eis no
cebit. **S**up egros manus imponet:
et bene habebunt. **E**t dñs quide
ih̄e postquam locutus est eis: as
sumptus est in cælum: & sedet a
dextris dī. **I**lli autē pfecti predi
cauerunt ubiq;: dōmno coope
rante et sermone confirmante
sequentibus. **S**ignis *et*.

EXPLICIT.

ET UO L M

SE E V N D Ū .

MA R C Ū .

IN C I P I T .

PR O L O G I U M .

SE C Ū N D Ū .

LY C A M .

LU C A S .

syrius antiocensis
arte medicus. discipulus apłorū
postea paulum secutus usq; ad

confessionem eius. seruiens do-
 mino sine crimine. Nam neq;
 uxorem unquam habens neq; fi-
 lios. septuaginta & quatuor.
 annos obiit in bithinia. plen'
 spu sancto. Qui cum iam septa-
 essent euglia. p matheum qui-
 dem in iudea. p marcu autem
 in italia. sco instigante spiritu
 in achate partib; hoc scripsit
 euglin: significans etiam ipse
 in principio ante alia esse descip-
 ta. cui extra ea que ordo euglia
 gehue dispositionis exposcit. ea
 maxime necessitas laboris fu-
 it. ut pimum grecis fidelib;
 omni pphetatione uenturi i
 carnem di xpi manifestata
 humanitas. ne iudaicis fabu-
 lis attendi. in solo legis desidio
 tenerent. ne ue hereticis fa-
 bulis & stultis sollicitationib;
 seducti. excederent aueritate.
 elaboraret. dehinc ut in prin-
 cipio euglii. iohannus natui-
 tate presumpta. cui euglin
 scriberet. et in quo electus scri-
 beret indicare. contestans in-
 se completa. que essent ab ali-
 is inchoata. Cui ideo post bap-
 tismum filii di apfectione

L
 I
 B
 e
 R
 S
 o
 a
 R
 l
 e

generationis in xpo implete.
 repetende a principio natu-
 ritatis humane potestas pmissa e
 ut requirentib; demonstraret.
 in quo apprehendens erat per-
 nathan filium. in trortu recur-
 rentis in dm generationis ad-
 missu. indisputabilis ds p dicit
 in hominib; xpm suu. perfecti
 opus hominis redire in se p fili-
 um faceret. qui p dauid patre
 uementib; iter prebeat in xpo.
 Cui lux etia non immerito
 scribendor aplice actuu potes-
 tas in mysterio datur. ut deo
 in dm pleno. & filio p ditionis
 extincto. oratione ab apostolis
 facta. sorte dni electionis nu-
 merus compleret. sicq; paulo
 consumatione apostolicis acti-
 bus daret. que diu contra sti-
 mulu calcitrante dni elegit.
 qd & legentib; ac requirentib;
 dm et si p singula expectari a
 nobis utile fuerat. scientes ta-
 men qd opantem agricolam
 oporteat de fructib; suis edere.
 uitauim' publicam curiositate.
 ne n tam uolentib; dm uide-
 remur qm fastidientib; posse.
Explicit prologo vs

Incipit euangelium secundum lucam.

lv . f .
sol

multi conati sunt ordinare
narrationē que in nobis com-
plete sunt rerum. sicut tradi-
derunt nobis qui ab inicio ipi
viderunt. & ministri fuerunt
sermonis: uisum ē & michi as-
secuto a principio omnib; dili-
genter ex ordine t̄ scribere op-
time theophile: ut cognoscas
eoz uerbozum de quib; eruditus
es ueritate oī .

Fuit in diebus herodis regi-
s iudee sacerdos quidam
nomine zacharias de
uice abyae: & uxor illi de filiabus
aaron: et nomen eius elysa-
beth. Erant autē iusti ambo
ante dñm: incedentes in om-
nib; mandatis & iustificatio-
nib; dñi sine querela. Et nō

erat illis filius: eo qd̄ esset elysabeth
sterilis: & ambo p̄cessissent in die-
bus suis. Factum ē autem cū sa-
cerdotio fungeretur zacharias
in ordine uicis sue ante dñm: se-
cundū consuetudinē soete exiit
ut incensū poneret ingressus ē
templū domini. Et omnis mul-
tudo erat ipsi orans foris: ho-
ra incensi. Apparuit autem illi
angl̄s domini: stans a dextris alta-
ris incensi. Et zacharias turba-
tus est uident: & timor irruit
sup̄ eum. ait autē ad illū angl̄s.
Ne timeas zacharia: qm̄ exaudi-
ta est deprecatio tua: et uxor tua
elysabeth pariet t̄ filiū: & uoca-
bis nomen ei' iohannē. Et erit
gaudiū tibi & exultatio: & mul-
ti innatiuitate eius gaudebunt.
Erit enim magnus corā dño: &
uinū et siceram non bibet. Et
spū sancto replebitur adhuc ex-
utero matris sue: & multos filioz
isrl̄ conuertet ad dñm dñm ipsoz.
Et ipse p̄cedet ante illū in spū &
uirtute helye: ut conuertat cor-
da patrum in filios. et incredu-
los ad prudentiā iustoz: parare
dño plebem p̄fectam. Et dixit
zacharias ad angl̄m. Vnde hoc

seiam. Ego enim sum senex: et
uxor mea precessit in diebus suis.
Et respondens angelus: dixit ei.

Ego sum gabriel qui asisto
ante dominum: et missus sum loqui
ad te. et hec tibi euangelizare.

Ecce eris tacens & non poteris
loqui usque in diem quo hec fiat.
pro quod non credidisti uerbis
meis: que implebuntur in tem-
pore suo. Et erat plebs expec-
tans zachariam: & mirabatur
quod tardaret ipse in templo.

Egressus autem non poterat
loqui ad illos: & cognouerunt
quod uisione uideret in templo.

Et ipse erat inueniens illis: et
permansit mutus. Et factum
est ut impleti sunt dies officij
eius: abiit in domum suam.

Post hos autem dies concepit e-
lyzabeth uxor eius: & occulta-
bat se mensibus quinque: dicens:
quia sic fecit michi dominus in die-
bus quibus respexit auferre op-
probrium meum inter homines.

In mense autem sexto

Missus est angelus gabriel a
deo in ciuitate galilee cui
nomen nazareth. ad uirginem
desponsatam uiro cui nomen erat

ioseph de domo dauid: & nomen
uirginis maria. Et ingressus
angelus ad eam. dixit. Ave gratia
plena. dominus tecum: benedicta tu
in mulieribus. Que cum audisset
turbata est in sermone eius: et
cogitabat qualis esset ista salu-
tatio. Et ait angelus ei. Ne time-
as maria: inuenisti gratiam apud
dominum. Ecce concipies in utero et
paries filium: & uocabis nomen
eius iesum. Hic erit magnus: &
filius altissimi uocabitur. Et
dabit illi dominus deus sedem da-
uid patris eius: et regnabit in
domo iacob in eternum: & regnum
eius non erit finis. Dixit autem
maria ad angelum. Quomodo fi-
et istud? quoniam uirum non cognos-
co. Et respondens angelus: dixit
ei. Spiritus sanctus superueniet in
te. & uirtus altissimi obumbrabit
tibi: ideoque & quod nascetur
ex te sanctum. uocabitur filius dei.
& ecce elyzabeth cognata tua:
et ipsa concepit filium in senectute
sua. Et hic mensis est sextus
illi que uocatur sterilis: quia
non erit impossibile apud deum
omne uerbum. Dixit autem maria.
Ecce ancilla domini fiat in secundum

uerbum tuū. Et discessit angl's

Exurgens autē **J**abilla.
oaxia indieb; illis. abijt us
montana cū festinatione in ciui
tatem iuda: & intrauit in domū
zacharie et salutauit elysabeth.
Et factum ē ut audiuit saluta
tionem marie elysabeth: exul
tauit infans in utero eius. Et
repleta est spū sancto elysabeth:
& exclamauit uoce magna et
dixit. **B**enedicta tu inter mu
lires: et benedictus fruct' uen
tris tui. Et unde hoc michi ut
ueniat mater dñi mei ad me?
Ecce enim ut facta est uox salu
tationis tue in aurib; meis: ex
ultauit in gaudio infans in u
tero meo. Et beata que credidit
tibi: qm̄ pficientur ea que dicta
sunt tibi a domino. **P**ait **o**a

Magnificat **M**aria.
anima mea dñm: et exul
tauit sp̄e meus in deo saluta
ri meo. **Q**uia respexit humi
litate ancille sue: ecce enim
ex hoc beatam me dicent om̄s
generationes. **Q**uia fecit in
magna qui potens est. & sc̄m
nomen eius. **E**t misericordia ei'
a p̄genie in p̄genies: timentib;

eum. **F**ecit potentia in brachio
suo: disp̄sit superbos mente cordis
sui. **D**eposuit potentes de sede:
& exaltauit humiles. **E**t s̄rien
tes impleuit bonis: & diuites di
misit inanes. **S**uscepit isrl'
puerū suum: recordatus misericordie
sue. **S**icut locutus est ad patres
nr̄os: abraham & semini ei' in se
cula. **M**ansit autē maria
cum illa quasi mensib; tribus:
et reuersa est in domū suam.

Elysa^{eth} autem impletū
est tempus parendi: & peperit
filium. Et audierunt uicini et
cognati eius: quia magnificauit
dñs misericordiam suam cū illa: et
congratulabant' ei. Et factum ē
indie octauo uenerunt circūci
dere puerum: et uocabant eum
nomine patris sui zachariam. Et
respondens mater eius: dixit. Ne
quaquā: s; uocabitur iohannes.
Et dixerunt ad illam: quia ne
mo est in cognatione tua: qui uo
cetur hoc nomine. Innuēbant
autem patri eius: quē uellet uo
cari eum. Et postulans pugilla
rem: scripsit dicens. **I**ohannes est
nomen eius. **E**t mirati sunt uni
uersi. **A**pertum ē autē ilico os ei'

& lingua eius: & loquebatur
 benedicens dñm. Et factus est ti-
 mor sup omnes uicinos eoz.
 et sup omnia montana iudee
 diuulgabant omnia uerba
 hec. Et posuerunt omñs q̄ au-
 dierunt in corde suo: dicentes.
Quis putas puer iste erit. Et
 enim manus dñi: erat cū illo.
Et zacharias pater eius reple-
 tus est spū scō: & pphetauit dies.
Benedictus dñs deus isrl̄:
 quia uisitauit & fecit re-
 demptionē plebis sue. **E**t
 erexit cornu salutis nobis in
 domo dauid pueri sui. **S**ic
 locutus est p̄ os scō. qui a scō
 sunt pphetarū eius. **S**alu-
 tem ex inimicis nr̄is. & de ma-
 nu omniū qui oderunt nos.
Ad faciendā misericordiā cū
 patrib; nr̄is. & memorari testa-
 menti sui sancti. **I**n iuran-
 dum qd̄ iurauit ad abrahā pa-
 trem nr̄m. daturum se nobis.
 t sine timore de manu ini-
 micōz nr̄ōz. liberati seruamur
 illi. **I**n sanctitate & iusticia
 coram ip̄o omñib; dieb; nr̄is.
Et tu puer ppheta altissimi
 uocaberis. preibis enim ante

faciem dñi parare uias eius.
Ad dandam scienciā salutis
 plebi eius in remissionē peccatoz
 eoz. **P**er uiscera misericōdie dei
 nr̄i. in quib; uisitauit nos ori-
 ens ex alto. **I**lluminare his q̄
 intenebris & in umbra mortis
 sedent. ad dirigendos pedes no-
 stros in uiam pacis. **P**uer autē
 crescebat & confortabatur spū
 scō: et erat in desertis usq; in
 diem ostensionis sue ad isrl̄.
Factum est autē in dieb; illis.
 exiit edictum a cesare au-
 gusto: ut describeret̄ uni-
 uersus orbis. **H**ec descriptio p̄-
 ma facta est. a preside syrie. cy-
 rino. Et ibant omnes ut p̄fite-
 rentur: singuli in suam ciuita-
 tem. **A**scendit autē & ioseph
 a galilea de ciuitate nazareth.
 in iudeā ciuitatem dauid que
 uocatur bethleem. eo qd̄ esset
 de domo & familia dauid: ut
 p̄ficeretur cū maria despon-
 sata s̄ uxorē pregnante. **F**actū
 est autem cū essent ibi: imple-
 ti sunt dies ut pareret. Et pepe-
 rit filium suū primogenitū.
 & pannis eū inuoluit. et recl-
 nauit eum in presepio: quia

11.

non erat ei locus induer seruo.
Et pastores erant in regione
 eadem: uigilantes & custodien-
 tes uigilias noctis supra gregē
 suum. Et ecce angls domini ste-
 tit iuxta illos: & claritas di cir-
 cumfulsit illos. & timuerunt
 timore magno. Et dixit illis
 angls. Nolite timere. Pax enim
 suglizo uobis gaudiū magnū
 qđ erit omni p̄lo: quia natus
 est uobis hodie saluator qui est
 xp̄e domus in ciuitate dauid.
 Et hoc uobis signum. Inuenie-
 tis infantē pannis inuolutus:
 & positum in presepio. Et subi-
 to facta est cum anglo multi-
 tudo milicie celestis: laudanti-
 um dñm & dicentū. Gloria in
 altissimus dō: & in terra pax ho-
 minib; bone uoluntatis.
Et factum ē ut discesserūt
 angli ab eis in celū: pastores
 loquebantur ad inuicē. Tran-
 seamus usq; bethleem: & uide-
 amus hoc uerbum qđ factū ē
 qđ fecit dñs & ostendit nobis.
 Et uenerunt festinantes: et
 inuenerūt mariam & ioseph
 & infantem positū in prese-
 pio. Videntes autem: cogno-

uerunt de uerbo qđ dictum erat
 illis de puero hoc. & omnes qui
 audierunt mirati sunt: & de his
 que dicebant a pastorib; ad ipsos.
 Maria autem conseruabat omnia
 uerba hec: conferens in corde suo.
 Et reuersi sunt pastores glori-
 cantes & laudantes dñm in omnib;
 que audierant & uiderant: sicut
 dictum est ad ill os.

Et postquam consummati sunt
 dies octo ut circumcideretur
 puer: uocatum est nomen ei ihe:
 quod uocatum est ab anglo pri-
 quam in utero concipitur.

Et postquā impleti sunt dies
 purgationis eius: scđm legem
 moysi: tulerunt illū in iherlm
 ut sisterent eum dño: sicut scđ-
 tum est in lege dñi: quia omne
 masculinū adapiens uulnam.
 scđm domino uocabitur: & ut
 darent hostiā scđm quod dictū
 est in lege dñi. par turtur uol.
 aut duos pullos columbaruol.
 Et ecce homo erat in iherlm
 cui nomē symeon: et homo iste
 iustus & timoratus. expectans
 consolationē isrl. et sp̄e sanct⁹
 erat in eo. Et responsū accepe-
 rat aspū sancto: n̄ uisurum iē-

mortem nisi prius uideret apm
 dm. Et uenit in spm in templu.
 Et cum induerent puerum ihm
 parentes eius in templu ut face
 rent scdm consuetudinem legis
 pro eo: & ipse accepit eum in
 suas et benedixit dm et dixit:

Nunc dimittis seruum tuum
 dne scdm uerbum tuu in pa
 ce: quia uiderunt oculi mei
 salutare tuum: quod parasti
 ante facie omnium pploru.

Lumen ad reuelatione gen
 tium: & glam plebis tue isrl.

Et erat pater eius & mat
 riantes: super his que dice
 bantur de illo. Et benedixit
 illis symeon: et dixit ad ma
 riam matrem ei. Ecce posit
 est hic in ruinam et resurrectio
 nem multoꝝ in isrl: & in sig
 num cui contradicetur. Et
 tuam ipsius anima ptransib
 gladius: ut reuelentur ex mul
 tis cordib; cogitationes. **E**t
 erat anna pphetissa filia pha
 nuel: de tribu a. ser. Hec pces
 serat in dieb; multis: & uixe
 rat cum uiro suo annis septē
 a uirginitate sua. & hec ui
 dia erat usq; ad annos octogi

ta quatuor: que n̄ discedebat
 de templo. ieiunijs & obsecra
 tionib; seruens nocte ac die. Et
 hec ipsa hora supuentens con
 fitebatur dno: et loquebatur
 de illo omnib; qui exspectabat
 redemptione iherusale. Et
 ut pfererunt scdm legem dm
 reuersi sunt in galilea ciuita
 tem suam nazareth. Puer au
 tem ihs crescebat & confortaba
 tur: plenus sapientia: & gratia
 di erat in illo. Et ibant paren
 tes eius p omnes annos in ihe
 rusalem: in die sollempni pas

Et cum factus **J**che.
 esset annoz duodecim: as
 cendentib; illis iherosolimam
 scdm consuetudine diei festi:
 consummatisq; dieb; cu rediret
 remansit puer ihs in iherlm
 & n̄ cognouerunt parentes ei.
 Crisumantes autē illum esse
 in comitatu uenerē iter diei:
 & requirebant eū inter cogna
 tos & notos. Et non inuenien
 tes: regressi sunt in iherlm re
 quirentes. Et factum ē post
 triduu. inuenerunt eum in
 templo sedente in medio doc
 torum: audiente illos & inter

lv iii
7 leu
9 xiii

rogantem eos. **S**tupuebant autem omnes qui eum audiebant. super prudentia & responsis eius. Et uidentes: ammirati sunt.

lv v
x
sob

Et dixit mater eius ad illum. fili quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus & ego dolentes: querebamus te. & ait ad illos. Quid est quod me querebatis? Nesciebatis quia in his que patris mei sunt oportet me esse? Et ipsi non intellexerunt uerbum quod locutus est ad illos. Et descendit cum eis & uenit nazareth: & erat subditus illis. & mater eius conseruabat omnia uerba hec: in corde suo. Et ihc proficiebat sapientia & etate et gratia apud deum & homines.

lv vi
7 .iiii.
9 vii
10 ii. xxv.

In anno quinto .iiii. In decimo impy tyberij cesaris. procurante pontio pilato iudeam. tetrarcha autem galilee herode. philippo autem fratre eius tetrarcha iturie & diacritidis regionis: et lysania abyline tetrarcha. sub principibus sacerdotum anna & caypha: factum est uerbum domini super iohanne zacharie filium in deserto. **E**t uenit iom-

lv vii
7 viii
9 ii
10 x

nem regionem iordanis predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum. sicut scriptum est in libro sermonum ysaie prophete. Vox clamantis in deserto. parate uiam domini: rectas facite semitas eius. Omnis uallis implebitur: & omnis mons & collis humiliabitur. Et erunt praua indirecta: et aspera iuas planas: & uidebit omnis caro salutare dei.

Dicebat ergo ad turbas que exiebant ut baptizarentur ab ipso. Genimina uiperarum: quis ostendit uobis fugere a uentura ira? Facite ergo fructus dignos penitentie: & ne cepitis dicere. patrem habemus abraham. Dico enim uobis: quia potest de lapidibus istis suscitare filios abrahe. Jam enim securus ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum: excidetur & in ignem mittetur. **E**t interrogabat eum turbe dicentes. Quid ergo faciemus? Respondens autem dicebat illis. Qui habet duas tunicas: det non habenti. & qui habet escas: similiter faciat. **V**enerunt autem & publicani ut baptizarentur: & dixerunt ad illum. Magister

lv viii
7 x
9

lv viii
7 x
9 sob

quid faciemus? At ille dixit
adeos. Nichil amplius quā qđ
constitutū est uobis. faciatis.

Interrogabant autē, & multi ei
dicentes. Quid faciemus et nos?

Et ait illis. Nemine concutia-
tis. neq; calumpniā faciatis.
et contenti estote stipendijs
uris.

Existimante autē
ipso. & cogitantib; omnib; in
cordib; suis de iohanne. ne
forte ipse esset xp̄s. respondit
iohannes dicens omnib;.

Ego quidē aqua baptizo uos:
ueniet autem fortior me cuius
n̄ sum dignus soluere corrigiam calci-
amentorū eius. ipse uos bapti-
zabit in sp̄u sancto & igni.

Cuius uentilabrum in manu
eius. & purgabit aream suā.
et congregabit triticū in hor-
reum suum. paleas autē con-
buret igni inextinguibili.

Multa quidem & alia exhortas
euuangelizabat illis. **H**e-
rodes autē tetrarcha cum cor-
riperetur ab illo de herodia
de uxore fratris sui. & de om-
nib; malis que fecit herodes.
adiexit & hoc sup̄ omnia. et
inclusit iohannē in carcerem.

lv .xiii.
xiiii
v
30 xv

Factum est autē cum baptiza-
retur omnis ip̄s. & ihu bap-
tizato & orante. apertum ē celū.
et descendit sp̄s sanctus corpo-
rali specie sicut columba in ip̄sū.
& uox de celo facta est. Tu es fi-
lius meus dilectus. in te com-
placuit m̄. **E**t ipse ih̄s erat
incipiens quasi annorū trigin-
ta. ut putabatur filius ioseph.

lv .xviii.
l .xiii.
30 .xviii. .xv.

- Q**ui fuit Hely: qui fuit mathath.
- Q**ui fuit leui: qui fuit melchi.
- Q**ui fuit lamne: qui fuit ioseph.
- Q**ui fuit othathie: qui fuit amos.
- Q**ui fuit Naum: qui fuit Heli.
- Q**ui fuit Haggge: qui fuit oiaath.
- Q**ui fuit Oathathie: & fuit Semei.
- Q**ui fuit Ioseph: qui fuit ioda.
- Q**ui fuit Iohanna: & fuit resa.
- Q**ui fuit Zorobabel: & fuit Salathiel.
- Q**ui fuit Neri: qui fuit melchi.
- Q**ui fuit Adai: qui fuit Cosam.
- Q**ui fuit Helmadan: & fuit Heli.
- Q**ui fuit Ihesu: & fuit Iuerer.
- Q**ui fuit Iorim: & fuit Oathath.
- Q**ui fuit leui: & fuit Symeon.
- Q**ui fuit Iuda: qui fuit Ioseph.
- Q**ui fuit Iona: & fuit Iuachim.
- Q**ui fuit melcha: & fuit Oenna.
- Q**ui fuit Oathatha: & fuit Nathan.
- Q**ui fuit Dauid: & fuit Jesse.

lv .x.
xvi
30 xii

lv .xv.
xviii

lv .xviii.
xiiii
30 xviii

Qui fuit Obeth: cui fuit Booz.

Qui fuit Salmon: & fuit Naafon.

Qui fuit Aminadab: & fuit Aran.

Qui fuit Esrom: & fuit Phares.

Qui fuit Iude: cui fuit Jacob.

Qui fuit Ysaac: & fuit Abrahæ.

Qui fuit Thare: cui fuit Nachor.

Qui fuit Saris: & fuit Ragau.

Qui fuit Salech: cui fuit Eber.

Qui fuit Sale: & fuit Cainan.

Qui fuit Arfaxat: cui fuit Sem.

Qui fuit Noe: cui fuit Lamech.

Qui fuit Matufale: & fuit Enoch.

Qui fuit Iareth: & fuit Olalaleel.

Qui fuit Cainan: cui fuit Enos.

Qui fuit Seth: & fuit Adæ: qui

fuit dñi. **I**hesus autem plen-

plenus spū sancto regressus

est ab iordane: & agebatur in

spū in deserto dieb; quadra-

ginta: & temptabatur a dia-

bolo. **E**t nichil manduca-

uit nullis dieb;: & consumma-

tis illis esurijt. Dixit autē il-

li diabolus: Si filius dñi es: dic

lapidi huic ut panis fiat. **E**t

respondit illi ihc. Scriptum

est: quia non in pane solo ui-

uit homo: s; in omni uerbo

dñi. **E**t duxit illum diabolus: &

ostendit illi omnia regna or-

bis terre in momento temporis: &
ait ei. Tibi ^{dabo} potestatem hanc uniu-
ersam & gl'am illor: quia michi tra-
dita sunt. et cui uolo do illa. Tu
ergo si adoraueris coram me: erit
tua omnia. **E**t respondens ihesus:
dixit illi. Scriptum ē enim. Do-
minum dñm tuum adorabis: et
illi soli serues. **E**t duxit illū in
iherusalem: & statuit eum supra
pinnā templi. et dixit illi. Si fi-
lius dñi es: mitte te hinc deorsus.
Scriptum est enim qd' angelis suis
mandauit de te. ut conseruent
te. & quia in manib; tollent te:
ne forte offendas ad lapide pedē
tuum. **E**t respondens ihc: ait il-
li. Dictum est: non temptabis
dñm deū tuum. **E**t consummata
omni temptatione: diabolus re-
cessit ab illo usq; ad tempus.

Et regressus est ihc in uirtute
spē in galileam: & fama exijt per
uniuersā regionem de illo: et ip-
se docebat in synagogis eor: & mag-
nificabatur ab omnib;. **E**t
uenit nazareth ubi erat nutritus:
& intrauit scdm consuetudinē
diei sabbati in synagogam. **E**t
surrexit legere: et traditus est ei
liber ysaiæ pphete. **E**t ut reuoluit

lv
xvi
xvii
xviii

lv
xvi
xvii
xviii

lv
xvii
xviii
xviiii

lv
xviii
xviiii
xviiii

librum: inuenit locum ubi scriptum
 erat. **S**pe domini super me: propter
 quod unxit me: euangelizare pau-
 peribus misit me. sanare con-
 tos corde: predicare captiuis re-
 missionem. & ceteris iussum: dimi-
 ttere contractos in remissionem:
 predicare annu domini acceptum.
 & diem retributionis. Et cum pli-
 casset librum: reddidit ministro
 & sedit. **E**t omnium in synago-
 ga erant oculi intendentes eius.
 Ceptit autem dicere ad illos: quia
 hodie impleta est hec scriptura
 in auribus uestris. Et omnes testi-
 monium illi dabant: & mira-
 bantur in uerbis gratie que pro-
 cedebant de ore ipsius. **E**t di-
 cebant. Nonne hic est filius io-
 seph? **R**att illis. Vtique dixit illis
 hanc similitudinem: Medice cu-
 ra te ipsum. Quanta audiuius
 facta in capharnaum: fac et
 hic in patria tua. **R**att autem:
Amen dico uobis: quia nemo
 prophetus acceptus est in patria sua.
 In ueritate dico uobis. multe
 uidue erant in diebus helye in-
 isit. quando clausum est celu
 annis tribus & mensibus sex.
 cum facta esset famel magna

in omni terra: & adnulla illarum
 missus est helyas: nisi in sarepta
 sydonie ad mulierem iuduam.
Et multi leprosi erant in israhel
 sub helyeo propheta: et nemo ex-
 mundatus est. nisi naaman sy-
 rus. **E**t repleti sunt omnes in
 synagoga illa: hec audientes. **E**t
 surrexerunt & eiecerunt eum
 extra ciuitatem: & duxerunt
 illum usque ad speculum monti
 supra que ciuitas illorum: erat edi-
 ficata: ut precipitarent eum. Ip-
 se autem transiens per medium il-
 lorum ibat. **E**t descendit in
 capharnaum ciuitate galilee:
 ibique docebat illos sabbatis.
Et stupebant in doctrina eius:
 quia in potestate erat sermo ip-
 sius.
Et in synagoga **I**esus.
 erat homo habens demoni-
 um inmundum: & exclamauit
 uoce magna dicens. Sine: quid
 nobis & tibi ihesu nazarene?
 Venisti perdere nos. Scio te. quis
 sis: sanctus dei. Et increpauit
 illum ihs dicens. Obmutescere:
 et exi a illo. Et cum percussit
 illum demonium in medium: eri-
 it a illo. nichilque nocuit illum.
Et factus est pavor in omnibus:

lxviii
cxi
Lxxviii

lxviii
cxi
Lxxviii

lxviii
cxi
Lxxviii

lxviii
cxi
Lxxviii

lxviii
cxi
Lxxviii

lxviii
cxi
Lxxviii

& colloquebantur ad inuicē dicen-
tes. Quod est hoc uerbum: quia in
potestate & uirtute impat in un-
dis spiritibus & exiunt. Et diuul-
gabatur fama de illo in omnē lo-
cum regionis.

Surgens autē de synagoga:

Introiit in domū symonis.

Socrus autem symonis. teneba-
tur magnis febris: et rogaue-
runt illum pro ea. Et stans super
illam impauit febris: & dimisit
illam. Et continuo singens. mi-
nistrabat illis. Cum sol autem
occidisset: omnes qui habebant
infirmos uariis languoribus: du-
cebant illos ad eum. At ille
singulis manus imponens: cu-
rabat eos. **E**xiebant autem
demonia a multis clamantia i-
dicentia: quia tu es filius dī. Et
increpans n̄ sinebat ea loqui:
quia sciebant ipsum esse xpm̄.

Acta autem hac die: egressus
ibat in desertum locum. Et
turbe requirebant eum: et ue-
nerunt usq; ad ipsum: & deti-
nebant eum ne discederet ab eis.
Quibus ille ait. Quia & alijs ci-
uitatibus oportet me euanglizare.
regnum dī: quia idō missus sū.

Et erat predicans in synagogis galilee.

Factum est autem cum turbe irru-
erent in eum ut audirent uerbu
dei: & ipse stabat secus stagnū gene-
sareth. Et uidit duas naues stante
secus stagnum: piscatores autē des-
cenderant & lauabant retia. Ascen-
dens autē in unam nauem que erat
symonis: rogauit eum a terra redy-
cere pisillum. Et sedens. docebat de
nauicula turbas. **V**t cessauit
autem loqui: dixit ad symonem.

Duc in altum: & laxate retia uīra
in captura. Et respondens symon:
dixit illi. Preceptor. pro tam nocte
laborantes nichil cepimus:
in uerbo autem tuo laxabo rete.
Ecum hoc fecisset: concluderunt
piscum multitudinē copiosam.
Cum pebatur autem rete eos. Et
annuerunt socijs qui erant i alia
nauī: ut uenirent & adiuuarent
eos. Et uenerunt et impleuerunt
ambas nauiculas: ita ut mergerē-
tur. **Q**uod cum uidisset symon
petrus: prostratus ad genua ihu dicens.

Exi a me: quia homo peccator sum
dñe. Stupor enim circumdederat
eum & omnes qui cum illo erant
in captura piscum quā ceperant.
Similiter iacobi & iohannē filios

lxvii
lxviii
lxviiii

lxviii
lxviiii
lxviiii

lxviiii
lxviiii
lxviiii

lxviii
Sol

lxviii
lxviiii
lxviiii

lxviii
Sol

zebedei: qui erant socii symonis.

Et ait ad symonem ihs. Noli timere: ex hoc iam homines eris capiens. Et subductis ad terram nauibus: relictis omnibus secuti sunt eum.

Et factum est cum esset in una ciuitatum: et ecce uir plenus lepra. Et uidentem ihm et pudentem in faciem: rogauit eum dicens. Domine si uis: potes me mundare. Et extendens manum: tetigit eum dicens. Volo. Mundare. Et confestim lepra discessit ab illo. Et ipse precepit illi. ut nemini diceret. sed uade ostende te sacerdoti. & offer per mundationem tuam sicut precepit moyses in testimonio illis.

Perambulabat autem magis sermo de illo: & conueniebant turbe multe: ut audirent & curarentur ab infirmitatibus suis. Ipse autem sedebat in deserto: et orabat.

Et factum est in prima dierum. et ipse sedebat docens: et pharisaei sedentes & legis doctores qui uenerant ex omni castello galilee. & iudee. & iherusalem: & uirtus erat domini ad sanandum eos. **E**t

ecce uiri portantes in lecto hominem qui erat paralyticus: & querabant eum inferre et ponere ante eum. Et non inuenientes quae parte illum inferrent pre turba: ascenderunt supra tectum: & per regulas submiserunt illum cum lecto in medium ante ihm. Quae fidem ut uidit. dixit. Homo remittuntur tibi peccata tua. Et ceperunt cogitare scribae & pharisaei dicentes. Quis hic qui loquitur blasphemias? Quis potest dimittere peccata nisi solus deus? Et cognouit autem ihs cogitationes eorum: respondens dixit ad illos. Quid cogitatis praua in cordibus uestris? Quid est facilius dicere dimittere tibi peccata? an dicere surge & ambula? Ut sciatis autem quia filius hominis potestatem habet in terra dimittere peccata: ait paralytico. Tibi dico surge tolle lectum tuum: & uade in domum tuam. Et confestim surgens coram illis tulit in quo iacebat: et abiit in domum suam magnificans deum. Et stupor apprehendit omnes: et magnificabant deum. Et repleti sunt timore dicentes: quia

uidimus mirabilia hodie.

Et post hec existit et uidit publicanum nomine leui. sedentem ad theloneum: et ait illi. Sequere me. Et relictis omnibus: surgens secutus est eum. **E**t fecit ei conuulsum magnum leui in domo sua: et erat turba multa publicanorum: et aliorum qui cum illis erant discumbentes. Et mirabantur pharisaei et scribae eorum: dicentes ad discipulos eius. Quare cum publicanis: et peccatoribus manducatis et bibitis? **E**t respondens ihesus: dixit ad illos. Non egent qui sani sunt medico: sed qui male habent. Non enim ueni uocare iustos: sed peccatores in penitentiam. At illi dixerunt ad eum. Quare discipuli iohannis ieiunant frequenter: et obsecrationes faciunt: similiter et pharisaeorum: tui autem discipuli edunt et bibunt? **Q**uibus ipse ait. Nunquid potestis filios sponsi dum cum illis est sponsus facere ieiunare? Venient autem dies: et cum ablatum fuerit ab illis sponsus: tunc ieiunabunt in illis diebus. Dicebat autem: et similitudinem ad illos.

Quia nemo commissuram a uestimento nouo inmittit in uestimentum uetere: alioquin et nouum rumpit: et ueteri non conuenit commissura a nouo. Et nemo mittit uinum nouum in utres ueteres: alioquin rumpet uinum nouum utres: et ipsum effundetur: et utres peribunt. Sed uinum nouum in utres novos mittendum est: et utraque conseruantur. Et nemo bibens uetus: statim uult nouum. Dicit enim: uetus melius est.

Factum est autem in sabbato sedo. **P**rimo cum transiret per sata: uellebant discipuli eius sycas: et manducabant confricantes manibus. Quidam autem pharisaeorum dicebant illis. Quid facitis quod non licet in sabbatis? **E**t respondens ihesus ad eos: dixit. Hec hoc legistis: quod fecit dauid cum esurisset ipse: et qui cum eo erant: quomodo intrauit in domum dei: et panes propositio nis sumpsit et manducauit: et dedit qui cum ipso erant: quos non licet manducare: nisi tantum sacerdotibus? **E**t dicebat illis. Quia dominus est filius hominis: etiam sabbati.

Factum est autem in alio sabbato: ut intraret in synagogam: et doceret. **E**t erat

lv xxxviii
lvi
lxvii

lv xxxviii
lvi
lxvii

lv xli
lxviii
lxviiii

lv xli
lxviii
lxviiii

lv xli
lxviii
lxviiii

Lucam

ibi homo: & manus ei dextera
 erat arida. **O**bservabant autē
 scribæ & pharisæi si in sabbato cu-
 raret: ut inveniunt unde il-
 lum accusarent. **I**psē uero sci-
 ebat cogitationes eorū: & ait ho-
 mini qui habebat manū aridā.
Surge & sta in medium. **E**t
 surgens stetit. **A**it autem ad il-
 los ih̄e. **I**nterrogo uos. si licet
 sabbatis benefacere an male?
 animā saluam facere an perdere?
Et circumspēctis omnib;: dixit
 homini. **E**t tende manū tuam.
Et extendit: et restituta ē ma-
 nus eius. **I**psi autem repleti sūt
 zelo: & colloquebantur ad iui-
 am quid nam facerent de ih̄e.
Actum est autem in illis
 dieb;: exist in monte ora-
 re: et erat p̄noctans in oratiōe
 dei. **E**t cum dies factus es-
 set: uocauit discipulos suos. &
 elegit duodecim ex ipsis. quos
 & ap̄tōs nominauit: symonē
 quem cognominauit petruos.
 & andream fr̄m eius: iacobū
 et iohannē. philippum & bar-
 tholomeum: mattheum et tho-
 mam. iacobū alphaei & symo-
 nem qui uocatur zelotes: iu-

dam iacobi & iudam scarioth.
 qui fuit p̄ditor. **E**t descen-
 dens cum illis. stetit in loco cam-
 pestri. & turba discipulorū eius:
 et multitudo copiosa plebis ab
 omni iudea & iherl̄m et mari-
 tima et tyri & sydonis: qui ue-
 nerant ut audirent eū. et sana-
 rentur a languorib; suis. **E**t qui
 uexabantur a spiritib; imundis:
 curabantur. **E**t omnis turba
 querebat eum tangere: quia uir-
 tus de illo exibat et sanabat
 omnes. **E**t ipse eleuatis o-
 culis suis in discipulos suos: di-
 cebat. **B**eati pauperes sp̄s: quia
 ur̄m est regnum dei. **B**eati
 qui nunc esuritis: quia satura-
 bimini. **B**eati qui nunc fletis:
 quia ridebitis. **B**eati eritis cū
 uos oderint homines. & cum
 separauerint uos. et exprobraue-
 rint. & eiecerint nomen ur̄m
 tanquā malum: p̄pter filium
 hominis. **G**audete in illa die &
 exultate: ecce enim merces ur̄a
 multa in celo. **S**ecundum hec
 enim: faciebant p̄phetis pat̄s
 eorū. **U**eruntamen ue uobis
 diuitib;: quia habetis consolati-
 onem ur̄am. **U**e uobis qui sa-

lv xlv
 9 xviii
 9 xxvii
 9 xlii

lv xlii
 9 xxv

lv xliii
 9 xxviii

lv xliiii
 9 xxxi

lv xliiiii
 9 xxxv

lv l.
 9 sol

lv xliii
 9 xxviii
 9 xxxi

lv xliiiii
 9 xxxv
 9 xxxv

turati estis: quia esurietis. **U**e uobis qui ridetis nunc: quia lugebitis & flebitis. **V**e uobis qui benedixerunt omnes homines: secundum haec enim faciebant pseudo prophetis patres eorum. **S**ed uobis dico. Diligite inimicos uostros: benefacite his qui oderunt uos. Benedicite maledicentibus uos: orate pro calumpniantibus uos. **E**t qui percutit in maxillam. prebe et alteram: & ab eo qui auferit uestimentum. etiam tunicam noli prohibere. **O**mnis autem petenti tribue: et qui auferit que tua sunt. ne repetas. **E**t percutit uultus ut faciant uobis homines: et uos facite illis similiter. **E**t si diligitis eos qui uos diligunt: que uobis est gratia? Nam et peccatores diligentes se diligunt. **E**t si bene feceritis eis qui uobis benefaciunt: que uobis est gratia? Siquidem & peccatores hoc faciunt. **E**t si mutuum dederitis his a quibus spatium recipite: que gratia est uobis? Nam & peccatores ^{peccatores} fenciantur: ut recipiant equalia. **V**eruntamen diligite inimicos uostros: & benefacite. et mutuum date: nichil despondentes.

lv
11
sol

lv
11
xl

lv
11
xxxviii

lv
11
Liiii

lv
11
xli

lv
11
xli

lv
11
xli

lv
11
re
xxxviii
xxxviii

lv
11
Li

lv
11
Liiii

et erit merces uestra multa. & eritis filii altissimi: quia ipse benignus est super ingratos & malos.

Ergo misericordes: sicut et pater uester misericors est. **N**olite iudicare: & non iudicabimini. **N**olite condemnare: et non condemnabimini. **D**imitte: & dimittemini. **D**ate: et dabitur uobis. **M**ensuram bonam & confertam et coagitatam. et supereffluentem: dabunt in sinum uestrum. **E**adem uero mensura qua mensi fueritis: remetietur uobis. **D**icebat autem illis & similitudinem. **Q**uoniam quid potest cecus cecum ducere? **N**onne ambo in foueam cadunt? **N**on est discipulus super magistrum. **F**ectus autem omnis erit: si sit sicut magister eius. **Q**uid autem uidet festucam in oculo fratris tui: trabem autem que in oculo tuo est non considerat? **A**ut quomodo potest dicere fratri tuo. frater sine cicama festucam de oculo tuo: ipse in oculo tuo trabem non uidens? **H**ypocrita. ecce primum trabem de oculo tuo: & tunc perspicies ut educas festucam de oculo fratris tui. **N**on est arbor bona que facit fructus malos:

neq; arbor mala faciens fructu
bonum. Vnaqueq; enim arbor
de fructu suo cognoscitur. Neq;
enim de spinis colligunt ficus:
neq; de rubo uindemiant uia.

Bonus homo de bono thesau-
ro cordis sui pferet bonum: et
malus homo de malo thesauro
pferet malum. Ex habundan-
tia enim coedit. os loquitur.

Quid autem uocatis me do-
mine dñe. & non factus que

dico: **O**mnis qui uenit ad
me & audit sermones meos. &
facit eos. ostendam uobis cui
similis sit. Similis est homini
edificanti domu: qui fodit in
altum. & posuit fundamenta
supra petram. Inundatione fac-
ta illisum est flumen domui
illi: & n̄ potuit eam moue. **F**un-
data enim erat supra petram.

Qui autem audit & n̄ facit. simi-
lis est homini edificanti domu
suam supra terram sine funda-
mento: in qua illisus est fluius
et continuo cecidit: & facta est
ruina domus illius magna.

Cum autem compleisset
omnia uerba sua in au-
res plebis: intrauit capharna.

Centurionis autem cui da ser-
uus male habens erat mortuus.
qui illi erat preciosus. **E**t cu au-
disset de ihu: misit ad eum seni-
ores iudee rogans eum ut ue-
niret et saluaret seruum eius. **A**t
illi cum uenissent ad ihm: roga-
bant eum sollicitate dicentes ei:
quia dignus est ut hoc illi pres-
tes. Diligit enim gentem suam:
et synagogam ipse edificauit
nobis. **I**hesus autem ibat cum illis.
Et cum iam n̄ longe esset ad
mo: misit ad eum centurio a-
micos dicens. Domine noli ue-
rari: non enim dignus su ut
sub tectum meum intres. **P**ropter
qd & me ipsum no sum dignu
arbitratus ut uenirem ad te:
sed dic uerbo et sanabitur puer
meus. **N**am & ego homo sum
sub potestate constitutus: ha-
bens sub me milites. **E**t dico
huic uade. & uadit: & alio ue-
ni et uenit: et seruo meo fac
hoc & facit. **Q**uo audito ihesus
miratus est: et conuersus se-
quentibus se turbis dixit. **A**m
dico uobis: nec inueni tantam
fidem in ueni. **E**t reuersi
qui missi fuerant domu: in

lv lxx
o lxxi

lv lxx
o lxxv

lv lxx
o lxxii
o lxxv

lv lxxiii
o lxxv

lv lxx
o lxxii
o lxxv

lv lxxv
o lxxv

uenerunt seruum qui langue-
rat sanuoy.

Et factum est deinceps ibat
in ciuitatem que uocatur
naym: et ibant cum illo discipuli
eius: & turba copiosa. Cum autē
appropinquaret portę ciuitatis: ec-
ce defunctus efferebatur filiū uni-
cus matris sue. Et hec uidua erat:
& turba ciuitatis multa cum illa.
Quam cū uidisset dñs: misedia
motus sup eam dixit illi. Noli
flere. Et accessit & tetigit loculu
Huius autem qui portabant steterit.
Et ait. Adolescens tibi dico sur-
ge. Et resedit qui erat mortuus
& cepit loqui: et dedit illum ma-
tri sue. Accepit autem omnes
timor: & magnificabant deuo-
dicens. Quia ppheta magnus
surrexit in nobis: et quia dñs ui-
sitauit plebem suam. **E**t exi-
it hic sermo in iudeam de eo et
omnē circa regionem. **E**t
nuntiauerunt iohanni disci-
puli eius de omnib; his: & conuo-
cauit duos de discipulis suis io-
hannes: & misit ad ihm dicens.
Tu es qui uenturus es an aliuoy
expectamus: Cum autem ue-
nissent ad eum uiri: dixerunt.

lv lxxvi
sol

lv lxxviii
sol

lv lxxviiii
sol

scdm

Iohannes baptista misit nos ad te di-
cens. Tu es qui uenturus es an aliū
expectamus: In ipsa autē hora cu-
trauit multos a languorib; & plagis
et spiritibus malis: & cecidit multis
donauit uisum. Et respondens
dixit illis. Euntes nuntiate ioha-
ni que uidistis & audistis: quia ceci-
uident. claudi ambulauit. leprosi
mundantur: Surdi audiunt. mor-
tui resurgunt. pauperes euangelizant.
Et beatus est: qui non fuerit scan-
dalizatus in me. & cum discessis-
sent nuntii iohannis: cepit dice-
re de iohanne ad turbas. Quid exis-
tis uidere in deserto? Harum
dinem uento moueri: S; qđ ex-
itis uidere. Pphetam: Vtiq; di-
co uobis: & plus quam pphetam.
Hic est de quo scriptum est. **E**cce
mitto angelum meum ante faciem
tuam: qui pparabit uiam tuam
ante te. **D**ico enim uobis: ma-
ior inter natos mulierū propheta
iohannes baptista nemo est. Qui
autem minor est. in regno dei:

lv lxxv
sol

lv lxxvi
sol

lv lxxvii
sol

Et maior est illo.
Et omnis populus audiens
& publicani. iustificauerunt deum:
baptizati baptismo iohannis. Pha-
risei autē & legis pici: consilium

di spreuerunt in semet ipsis: n̄ baptizati ab eo. **C**ui ḡ similes dicam homines generatioms huius: & cui similes sunt. Similes sunt pueris sedentib; in foro & loquentib; adinuicē et dicentib;. Cantauim' uobis tybis & non saltastis: lamentauimus & n̄ plorastis. Venit enim iohannes baptista neq; manducans panem neq; bibens uini: & dictis demonium habet. Venit filius hominis māducans & bibens. et dictis ecce homo deuorator et bibens uinum amicus publicanor et peccator: et iustificata ē sapientia ab omnib; filius fims.

Rogauit autem illū quidam phariseus: ut māducaret cum illo. Et ingress' domum pharisei: discubuit. Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix. ut cognouit qd' accubuit in domo pharisei: attulit alabastrū unguenti. et stans ret' sec' pedes ei' lacrim' cepit rigare pedes ei' & capilli capiti sui t'gebat: & osculabatur pedes eius: & ungento ungebat. Videns autem phariseus qui uocauit eū?

ait intra se. dicens. Hic si esset ppheta sciret utiq; que & qualis esset mulier que tangit eū qā peccatrix est. Et respondens ihc: dixit ad illum. Symon. habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Magister dic. Duo debitores erant cui dam feneratori: unus debebat denarios quingentos. & alius quinquaginta. Non habentib; illis unde redderent. donauit utrisq;. Quis ergo eū plus diligit. Respondens symō. dixit. Estimo. quia is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem: dixit symoni. Uides hac mulierem. Intraui in domū tuam: aquam pedibus meis n̄ dedisti. Hec autē lacrimis rigauit pedes meos: & capillis suis terxit. Osculum m̄ non dedit: hec autē ^{et quo int'uit} non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum n̄ unxisti: hec autē ungento unxit pedes meos. Pp̄t quod dico tibi: remittuntur ei peccata multa. qm̄ dilexit multum. Qui autē minus dimittitur: minus diligit. Dixit autem ad illam. Remittuntur

lxviii
vii

lxviii
celxxvi
elyu
xxvii

tibi peccata tua. Et cepunt qui simul accumbebant dicere inter se. Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Dixit autem ad mulierem. fides tua te saluam fecit: uade in pace.

Et factum est deinceps. et ipse iter faciebat per ueritatem & castellum predicans et euangelizans regnum dei. & duodecim cum illo. et mulieres aliquae que erant curate ab spiritibus malignis. & infirmitatibus: maria que uocatur magdalene. de qua septem demonia exierat. & iohannam uxor chuze procuratoris herodis. & susanna. et alie multe. que ministrabant ei de facultatibus suis.

Cum autem turba plurima conueniret. et de ciuitatibus properarent ad eum: dixit per similitudinem. Exiit qui seminat seminare semen suum. Et dum seminat. aliud cecidit secus uiam & conculcatum est: et uolucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram. & natum aruit. quia non habebat humorem. Et aliud ^{cecidit} inter spinas: & simul exerce spinae suffo-

cauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bonam: et ortum fecit fructum centuplum. Hec dicens clamabat. Qui habet aures audiendi. audiat. Interrogabant autem eum discipuli eius: que esset hec parabola. Quibus ipse dixit. Vobis datum est nosse mysterium regni dei. ceteris autem in parabolis. ut uidentes non uideant. & audientes non intelligant. **E**st autem hec parabola. Semen est uerbum dei. Qui autem secus uiam: hi sunt qui audiunt. Deinde uenit diabolus. et tollit uerbum de corde eorum: ne credentes salui fiant. Nam que supra petram: qui cum audierit eum gaudio suscipiunt uerbum. & hi radices non habent: quia ad tempus credunt. & in tempore temptationis recedunt. Ad autem in spinis cecidit: hi sunt qui audierunt. & a sollicitudinibus & diuitiis et uoluptatibus uitae euntel suffocantur: & non referunt fructum. Ad autem in bonam terram: hi sunt qui in corde bono & optimo. audientes uerbum retinent: & fructum afferunt in patientia.

Nemo autem accendens lucernam. et sub-

lv lxxv
sol

lv lxxvii
xxvii
xxviii

lv lxxviii
xxviii
xxviiii

lv lxxvi
xxvii
xxviii

lv lxxviii
xxviii
xxviiii

lectum ponit: sed supra candela
brum ponit: ut intrantes uide
ant lumen. **N**on enim est
occultum qd non manifestet:
nec absconditū quod non cog
noscat: et in palam ueniat.

Videte ergo quom̄ auditis:
Qui enim habet: dabitur illi.
Et quicumq; non habet: etiam
qd̄ putat se habere auferetur
ab illo.

Venerunt autem
ad illum mater & fratres eius.
et n̄ poterant adire eum p̄tur
ba: & nuntiatum ē illi. **M**ater
tua & fratres tui stant foris:
uolentes te uidere. Qui respō
dens dixit ad illos. **M**at̄ mea
et fratres mei hi sunt: qui uer
bum dī audiunt & faciunt.

Factum ē autem in una
dierum: & ipse ascendit
in nauiculā. et discipuli eius.

Erat ad illos. Transiretemus
trans stagnum. **E**t ascenderunt.

Nauigantib; autem illis obdormi
uit: & descendit p̄cella uenti
in stagnum: & complebantur
et periclitabantur. **A**ccedentes
autem: suscitauerūt eum dicē
tes. **P**receptor. p̄imus. **A**t ille
surgens increpauit uentū et

tempestatem aque & cessauit:
et facta est tranquillitas. **D**ixit
autem ad illos. **U**bi est fides
uīa. **Q**ui timentes: mirati sūt
dicentes ad inuicem. **Q**uis pu
tas hic est quia & uentis impe
rat & mari: et obediunt ei.

Nauigauerūt autem ad regio
nem gerasenox: que est contra
galileam. **E**t cum egressus es
set ad tiam: occurrit illi uir
quidam qui habebat demoni
um iam temporib; multis: &
uestimento n̄ induebatur: ne
q; in domo manebat: s; in mo
numētis. **I**t̄ ut uidit ih̄m. p̄
cidit ante illum: & exclamās
uocē magna dixit. **Q**uid m̄ i
tibi est ih̄u fili dei altissimi.

Obscuro te: ne me torqueas. **I**re
cipiebat enim sp̄iū immundo:
ut exiret de homine. **M**ultis
enim temporib; arripiebat il
lum: & uinciebatur catenis:
et compedib; custoditus: et
ruptis uinculis agebatur a
demonio in deserētis. **I**ntrōga
uit autem illū ih̄c dicens. **Q**u
id nomen est. **A**t ille dixit.

Legio. quia intrauerant demo
nia multa in eū. **E**t rogauerūt

lxvii
xxii
xl

lxvii
xxii
xxvii

lxvii
xxii
xxv

lxvii
xxii
xliii

illum. ne imparet illis ut in abyssum irent. Erat autem ibi grex multorum porcorum pascentium in monte: & rogabant eum ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis. Exierunt ergo demonia ab homine & intrauerunt in porcos: et impetu abiit grex prope precipitium in stagnum: & suffocatus est. Quod ut uiderent factum qui pascebat fugerunt: & nuntiauerunt in ciuitatem et in uillas. Exierunt autem uidere quod factum est: et uenerunt ad Iesum. et inueniunt hominem sedentem a quo demonia exierant uestitum. ac sana mente ad pedes eius. & timuerunt. Nuntiauerunt autem illis & qui uiderant. quomodo sanus factus esset a legione: & rogauit eum omnis multitudo regionis geraseno: ut discederet ab ipsis: quia timore magno tenebantur. Ipse autem ascendens nauim reuersus est: et rogauit eum uir a quo demonia exierant. ut cum eo esset. Dimisit autem eum dominus dicens. Redi domum tuam: & narra quanta tibi fecit deus. Et abiit per uniuersam ciuitatem

lv lxxvii
r xlvi

predicans quanta fecisset illi ihesu. factum est autem cum redisset ihesu: excepit illum turba. Erant enim omnes expectantes eum.

Et ecce uir cui nomen iayez & ipse princeps synagoge erat: et cecidit ad pedes ihesu. rogans eum ut intraret in domum eius. quia filia unica erat illi. fere annorum duodecim: & hec moriebat. & contigit dum iret: a turbis comprimebatur. Et mulier quedam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim. que in medicos erogauerat omnem substantiam suam. nec ab ullo poterat curari: accessit ret & tetigit simbriam uestimenti eius: et confestim stetit fluxus sanguinis eius. Et ait ihesu. Quis est qui me tetigit? Negantibus autem omnibus: dixit petrus. & qui cum illo erant. Preceptor turbe te comprimunt & affligunt: & dicis quis me tetigit? & dixit ihesu. Tetigit me aliquis: nam ego noui uirtutem de me exisse. Vident autem mulier quia non latuit: uenit tremens. & prostrata ante pedes illius: et obquam causam tetigerit eum indicauit coram omni populo. et quem admodum sanata sit. ^{confestim} At

ipse dixit illi. filia fides tua te
saluam fecit: uade in pace. Ad
huc illo loquente: uenit quida
ad principē synagoge dicens
ei. Quia mortua est filia tua:
noli uexare illum. **H**ic autem
audito hoc uerbo: respondit
patri puelle. Noli timere: cre
de tantum. & salua erit. **E**t cū
uenisset domum. n̄ permisit
quemquā intrare secum nisi
petrū & iacobum et iohannē:
& patrem et matrem puelle.
fiebant autē omnes: & plāge
bant illam. **A**t ille dixit. Noli
te flere: non est mortua pu
ella. sed dormit. **E**t deridebat
eum: scientes quia mortua esset.
Ipse autem tenens manū ei:
clamauit dicens. Puella sur
ge. **E**t reuersus est sp̄s eius:
& surrexit continuo. **E**t iussit
illi dari manducare. **E**t stu
puerunt parentes eius. Quib̄
precepit ne alicui dicerent.

E quod factum erat. **lx.**
Conuocatis autē duode
cim aplis dedit illis uir
tutem & potestatem sup om
nia demonia: & ut languo
res curarent. **E**t misit illos

predicare regnum di. & sana
re infirmos. **Q**uod ait illis. **N**i
chil tuleritis in uia neq; uirgā
neq; peram. neq; pecuniā. neq;
duas tunicas habeatis. **E**t i quā
cumq; domum intraueritis
ibi manete: & inde ne exeatis.

Et quicumq; non receperint
uos: exeuntes de ciuitate illa.
etiam puluerem pedum ur̄e
excutite in testimoniu supra
illos. **E**gressi autem circui
bant p castella euagilantes et
curantes ubiq;.

Audiuit autē herodes te
trarcha omnia que fie
bant ab eo: et hesitabat eo qd̄
diceretur a quib; dam q̄a ioh̄s
surrexit a mortuis. quibusdā
uero quia helyas apparuit. ab
alijs autem quia ppheta un⁹
de antiquis surrexit. **E**t ait
herodes. Johannē decollauit.
Quis est autem iste de quo ego
audio talia. **E**t querebat eū
uidere. **E**t reuersi aposto
li: narrauerunt illi quecūq;
fecerunt. **E**t assumptis
illis secessit seorsum in locum
desertum: qui est bethsaide.
Quod cum cognouissent turbe:

lv lxxvii
r
9
9
lii
lxxvii
lii
lv

lv lxxviii
r
9
9
lii
lxxviii
lii
lv

lv lxxviiii
r
9
9
lii
lxxviiii
lii
lv

lv lxxviiii
r
9
9
lii
lxxviiii
lii
lv

lv lxxviiii
r
9
9
lii
lxxviiii
lii
lv

lv lxxviiii
r
9
9
lii
lxxviiii
lii
lv

lv lxxviiii
r
9
9
lii
lxxviiii
lii
lv

secute sunt illum. **E**t excepit illos
& loquebatur eis de regno dei: et
eos qui cura indigebant sanabat.
Dies autem cepit declinare:
& accedentes duodecim dixerunt
illi. **D**imittite turbas. ut euntes
in castella uillasq; que circa sunt
diuertant. & inueniant escas:
quia hic in loco deserto sumus.
Ait autem ad illos. **V**os date illis
manducare. **A**t illi dixerunt
Non sunt nobis plus quam quinque
panes & duo pisces. nisi forte
nos eamus & emamus in om-
nem hanc turbam escas. **T**ransiit
autem fere iuri quinque milia.
Ait autem ad discipulos suos.
facite illos discumbere paucis
uiua: quinquagenos. **E**t ita fece-
runt. **E**t discubuerunt omnes.
Accipiens autem quinque panibus
& duobus piscibus. respexit in ce-
lum et benedixit illos: & fre-
git et distribuit discipulis suis
ut ponerent ante turbas. &
manducauerunt omnes: & satu-
rati sunt. **E**t sublatum est quod
superfuit illis fragmentorum: cophi-
nos duodecim.

Et factum est cum esset so-
lus orans erant cum illo

lv .xcvii
o .xlvi
o .xcviii
o .xcviiii

lv .xcviii
o .xcvii
o .xcviii
o .xcviiii

& discipuli: et interrogauit illos di-
cens. **Q**uem me esse dicunt turbas?
At illi responderunt & dixerunt.
Iohanne baptistam. alij autem helyam:
alij quia propheta unus de prioribus
surrexit. **D**ixit autem illis. **V**os au-
tem quem me esse dicitis? **R**espon-
dens symon petrus dixit. **X**p̄m dei.
At ille increpans illos precepit
ne cui dicerent hoc: dicens quia
oportet filium hominis multa pa-
ti et replari a senioribus: & princi-
pibus sacerdotum. et scribis. & oc-
cidi. et tertia die resurgere.

Dicebat autem ad omnes. **S**i
quis uult post me uenire.
abneget semetipsum: & tollat
crucem suam cotidie et sequatur me.
Qui enim uoluerit animam suam
saluam facere: perdet illam. **N**am qui
perdidit animam suam propter me:
saluam faciet illam. **Q**uid enim
proficere homo si lucretur uniuersum
mundum. se ipsum autem perdat. et
detrimendum suum faciat? **N**am qui
me erubuerit & meos sermones:
hunc filius hominis erubescet
cum uenerit in maiestate sua.
& patris et sanctorum angelorum. **D**i-
co autem uobis. **V**ere sum aliquis
hic stans qui non gustauit

lv .xcv
o .xlvi
o .xcvii

lv .xcvi
o .xlvi
o .xcv

lv .xcvii
o .xcviii
o .xcviiii

lv .xcviii
o .xcvii
o .xcviii

mortem donec uideant regnū
 actum est autē **I** dei.
 post hec uerba fere dies oc-
 to. assumpsit petrum. & iaco-
 bum & iohannem. et ascendit
 in montē ut oraret. **E**t factū
 est dum oraret. spectes uultus
 eius altera: & uestitus eius al-
 bus resurgens. **E**t ecce duo ui-
 ri loquebantur cū illo. erant
 autem moyses & helyas. uisi in
 maiestate. **E**t dicebant exces-
 sum eius: quem erat completu-
 rus in iherusalem. **P**etrus u-
 & qui cum illo grauari erant
 sompno. & uigilantes uiderūt
 maiestatem eius. & duos uiros
 qui stabant cum illo. **E**t fac-
 tum est dū discederent ab illo.
 ait petrus ad ihm. **P**receptor
 bonum nos hic esse. & faciam
 tria tabernacula. unum tibi. et
 unū moysi. & unum helye.
 nesciens quid diceret. **H**ec au-
 tem illo loquente: facta ē nu-
 bes. & obumbravit eos. **E**t ti-
 muerunt intransib; illis in
 nubem. & uox facta est de nu-
 be dicens. **H**ic est filius meus
 dilectus. ipsum audite. **E**t
 dū fieret uox: inuentus ē

lv
 xxviii
 cxxviii
 xxi

lv
 c
 viii
 lxxv

ihē solus. **E**t ipsi tacuerunt. et
 nemini dixerunt in illis dieb;
 quicquā ex his que uiderant.
Factum est autē in sequen-
 ti die descendentib; illis
 de monte: occurrit illis turba
 multa. **E**t ecce uir de turba
 exclamauit dicens. **M**agister
 obsecro te respice in filiū meū.
 quia unicus est in. **E**t ecce spē
 apprehendit illū. & subito cla-
 mat. & elidit et dissipat eum
 cum spuma. & uix discedit di-
 lamans. **E**t rogauit discipu-
 los tuos ut eicerent illū. et nō
 potuerunt. **R**espondens autē
 ihē. dixit. **O** generatio infide-
 lis & perversa. usq; quo ero apud
 uos. et patiar uos. **A**dduc
 huc filium tuū. & cum acce-
 deret. elisit illum demoniū.
 & dissipauit. **E**t increpauit
 ihē spiritum in mundū. & sa-
 nauit puerū. & reddidit illū
 patri eius. **S**tupebant
 autem omnes: in magnitudi-
 ne dī. **O**mnib; q; mirantibus
 in omnib; que faciebat: dixit
 ad discipulos suos. **P**onite
 uos in cordib; uirū sermones
 istos: filius enī hominis futu-

lv
ciii
cxxxviii
rev

rum est. ut tradatur in manū ho-
minum. At illi ignorabant uer-
bum istud: & erat uelatum a-
te eos. ut non sentirent illud: &
timebant interrogare eum de
hoc uerbo. **I**ntiauit autē co-
gitatio in eos: quis eorū maior es-
set. At ihc uidens cogitationes
cordis illorum: apprehendens pue-
rum statuit illum secus se. & ait
illis. **Q**uicumq; susceperit puerū
istum in nomine meo. me reci-
pit. Et quicumq; me receperit.
recipit eum qui me misit. **N**aq;
qui minor est inter omēs uos. hic
maior est. **R**espondens autē
autē iohannes dixit. **P**recepta
uidimus quēdam in nomine
tuo demonia eicientem. & pro-
hibuimus eū: quia non sequit̄
nos. Et ait ad illum ihc. **H**oli-
te phibere. Qui enim n̄ est ad-
uersum uos: puobis est.

lv
ciii
cxxxviii
rev

lv
ciii
cxxxviii
rev

Factum est autem dū com-
plerentur dies assumpti-
onis eius: & ipse faciem suā
firmavit ut ueret in iherusalē.
Et nuntios misit ante conspec-
tum suum: ut euntes in ciuita-
tem samaritanorū & prepararēt
illi. **E**t non receperunt eum: q̄a

Sactm

facies eius erat euntis iherosolim. Cum
uidissent autem discipuli eius iaco-
bus & iohannes: dixerunt. **D**ñe. uis
dicimus ut ignis descendat de celo.
& consumat illos. **E**t conuersus:
inrepauiit illos dicens. **N**escitis
cuius sp̄s estis. **F**ilius hominis nō
uenit animas perdere: s; saluare.
Et abierunt in aliud castelli orū.

lv
cv
lxxviii

Factum est autē ambulantib;
illis in uia: dixit quidā ad illū.
Sequar te: quocumq; ieris. Et ait
illi ihc. **V**ulpes foueas habent: et
uolucres celi nidol: filius autem
hominis n̄ habet ubi caput recli-
net. Ait autem ad alterum. **S**equere
me. Ille autem dixit. **D**ñe. per-
mitte michi prius ire & sepelire
patrem meū. **D**ixitq; ei ihc. **S**ine
ut mortui sepeliant mortuos fu-
os: tu autem uade et annuntia
regnum dī. **E**t ait alter. **S**e-
quar te domine: sed p̄mum per-
mitte michi renuntiare his qui
domi sunt. **E**t ait ad illum ihesus.
Nemo mittens manū suam in a-
tatum. & aspiciens retro: aptus
est regno dei. **X.**

lv
cv
lxxviii

lv
cv
lxxviii

Post hec autem designauit do-
minus & alios septuaginta
duos: & misit illos binos ante e-

faciem suam. in omne civitatem
& locum quo erat ipse venturus.

Et dicebat illis. **M**essis quidem
multa: operarii autem pauci. Ro-
gate ergo dominum messis: ut mittat

operarios in messem. **I**te. **E**cce
ego mitto uos: sicut agnos inter

lupos. **N**olite portare sacculum
neque peram neque calceamenta: et
neminem per uiam salutaueritis:

In quamcumque domum intraue-
ritis: primum dicite. Pax huic do-
mui. Et si ibi fuerit filius pacis:

requiescet super illam pax uestra.
Sin autem: ad uos reuertetur.

In eadem autem domo manete:
edentes & bibentes que apud illos
sunt. Dignus est enim operarius

mercede sua. **N**olite transire
de domo in domum. & in quam-
cumque civitatem intraueritis &

susceperint uos: manducate que
apponuntur uobis: et auate in
firmos qui in illa sunt: & dicite

illis. Appropinquauit in uos reg-
num dei. **I**n quamcumque cui-
tatem intraueritis: & non rece-

perint uos: exeuntes in plateas
eius dicite: etiam puluerem qui
adhesit nobis de ciuitate uia ex-

tergimus in uos. **I**tamen hoc sci-

tote: quia appropinquauit regnum
dei. **D**ico uobis: quia sodomis in
die illa remissius erit quam ciui-

tati illi. **N**e tibi corozaim ue-
tibi bethsaida: quia si in tyro &

sydone facte fuissent uirtutes
que facte sunt in uobis: olim in
cilicio & cinere sedentes penite-

rent. Veruntamen tyro & sydo-
ni remissius erit in iudicio quam
uobis. Et tu capharnaum usque:

ad celum exaltata: usque: ad infer-
num dimergeris. **Q**ui uos
audit: me audit. & qui uos

spnit: me spnit. **R**euer si se-
ntem septuaginta cum gau-
dio dicentes. Domine. etiam de-

monia subiciuntur nobis in
nomine tuo. Et ait illis. **V**ide-
bam sathanam: sicut fulgur

de celo cadentem. **E**cce dedi uo-
bis potestatem calcandi supra ser-
pentes & scorpiones. et supra om-

nem uirtutem inimici: & nichil
uos nocebit. Veruntamen in hoc nolite
gaudere: quia spiritus uobis subici-

untur. **G**audete autem: quod no-
mina uia scripta sunt in celis:
in ipsa hora. exultauit in spiri-

tu sancto: & dixit. **C**onfiteor tibi
pater domine celi & terre quod

lv cviii
o lxxviii

lv cviii
o lxxviii

lv cx
o lxxviii
o lxxviii

lv cx
o lxxviii

lv cxv
o cviii

lv cxv
o lxxviii
o lxxviii
o lxxviii

lv cxvii
o lxxviii
o lxxviii

lv cxvii
o lxxviii
o lxxviii

lv cxviii
o lxxviii

lv cxviii
o lxxviii
o lxxviii

lv cxviii
o lxxviii

abscondisti hec a sapientibus & prudentibus: et reuelasti ea paruulis. Etiam pater: quia sic placuit ante te. **O**mnia michi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit qui sit filius: nisi pater: et qui sit pater nisi filius: & cui uoluerit filius reuelare. & conuersus ad discipulos suos: dixit.

Quati oculi: qui uident que uos uidetis. Dico enim uobis. quod multi prophetę & reges uoluerunt uidere que uos uidetis: & non uiderunt: & audire que auditis et n̄ audierunt.

Et ecce quidam legis peritus surrexit: temptans illum & dicens. Magister: quid faciendo uitam eternam possidebo? At ille dixit. ad eum. In lege quid scriptum est? Quomodo legis? Ille respondens: dixit. Diliges dominum deum ex toto corde tuo. et ex tota anima tua. et ex omnibus uiribus tuis. & ex omni mente tua: et proximum tuum sicut te ipsum. Dixitque illi. Recte respondisti. Hoc fac & uiues. Ille autem uolens iustificare se ipsum: dixit ad ihm. Et quis est meus proximus? Suspiciens autem

ihc. dixit. Homo quidam descendebat ab iherosolimis in iherico: & incidit in latrones. Qui etiam despoliauerunt eum: et plagis impositis. abierunt semi uiuo relicto. Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem uia: et uiso illo preteriiit. Similit̄ & leuita cum esset secus uiam & uideret eum: pertransiit. Samaritanus autem quidam iter faciens uenit secus eum: et uidens eum misericordia motus est. Et appropians alligauit uulnera eius: infundens oleum et uinum. Et imponens illum in iumentum suum. duxit in stabulum: & curam eius egit. Altera die per tulit duos denarios. et dedit stabulario: & ait. Curam illi habe. et quodcumque superogaueris. ego cum rediero reddam tibi. Quis horum trium uidetur tibi proximus fuisse illi qui incidit in latrones? At ille dixit. Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi ihc. Vade. & tu fac similit̄.

Factum est autem dum uent. & ipse intrauit in quoddam castellum: & mulier quedam martha nomine excepit illum in domum suam. Et huic erat soror nomine maria: que etiam sedens secus pedes ihu audiebat uerbum illius. **M**arta

lv
cxviii
cxviiii
lxxvii

lv
cxv
lxxviii

lv
cxvi
cxviii
cxvii

lv
cxvii
sol

autem: satagebat circa frequent
 ministeriū. Que stetit & ait. **D**ne:
 non est t̄ cure quod soror mea re
 liquit me solam ministrare.
Dic ergo illi: ut me adiuuet. Et
 respondens: dixit illi dñs. **M**ar
 tha Martha. sollicita es: & turba
 ris erga plurima. Porro. unum
 est necessariū. **M**aria optimam
 partem elegit: que n̄ auferetur
 ab ea. **E**t factum ē dum esset
 in loco quodā orans: ut cessauit.
 dixit unus ex discipulis ei' ad
 eum. Domine doce nos orare:
 sicut iohannes docuit discipu
 los suos. Et ait illis. **C**um oratis
 dicite. **P**ater sanctificet̄ no
 men tuum. **A**dueniat regnum
 tuum. panem nr̄m cotidia
 num da nobis cotidie. Et di
 mitte nobis peccata nr̄a. si qui
 dem & ip̄s dimittim' omni de
 bentia nobis. Et ne nos inducat
 in temptationē. Et ait ad illos.

Quis inr̄m habebit
 amicum. & ibit ad illū
 media nocte. et dicet illi. ami
 ce commoda m̄ tres panes. qm̄
 amicus meus uenit de uia ad
 me. et n̄ habeo qd̄ ponam ante
 illum. & ille deintus respōdes

dicat. noli michi molestus esse.
 iam ostiū clausum est. & pueri
 mei mecum s̄t incubili. nō pos
 sum surgere & dare tibi. Et ille
 si p̄seuerauerit pulsans: dico uo
 bis et si non dabit illi surgens eo
 qd̄ amicus sit: p̄pter imphitatem
 tamen eius surget. & dabit illi
 quotq̄t̄ habet necessarios. Et ergo
 uobis dico. **P**etite & dabitur
 uobis. Querite. et inuenietis.
 Pulsate: & apietur uobis. Om̄s
 enim qui petit accipit. et q̄ que
 rit inuenit: et pulsanti apiet̄.
Quis autē ex uobis patre petit
 panem. Nunquid lapidē da
 bit illi. Aut piscem. Nunquid
 p̄p̄isce serpentem dabit illi.
 Aut si pecierit ouū: nunquid
 porriget illi scorpionē. **S**i ḡ
 uos cum sitis mali nostis bona
 data dare filiis ur̄is: quanto
 magis pater uester de celo da
 bit sp̄m bonum petentibus se.

Et erat eiciens demoniū.
 & illud erat mutū. Et
 cum eiecisset demoniū. locut̄
 est mutus: & ammirate s̄t tur
 be. **V**idam autē ex eis dice
 runt. In beelzebub principe de
 monior: eicit demonia. **E**t

o
 et
 lv cxxiii
 v
 s
 alii

lv cxxv
 v
 lu
 v

lv cxxvii
 v
 sol

lv cxxvii
 v
 s
 cxxviii

lv cxxvii
 v
 s
 cxxvii
 cxxvii

lv cxxviii
v
c cxxvii

alijs temptantes: signum de celo
quererant ab eo Ipse autem ut ui
dit cogitationes eor: dixit eis.

lv cxxviii
v
c cxxvii
v
c cxxviii

Omne regnum in se ipsu diu
sum desolabitur: & domus sup
domu cadet. Si autē & sathana
in se ipsum diuisus est. quomō
stabit regnū eius: quia dicitis
in beelzebub eicere me demonia.

lv cxxvii
v
sol

Si autem ego in beelzebub eici
o demonia: filij ur̄i in quo eici
unt: Ideo ipsi iudices ur̄i er̄t.
Porto si indigito dī eicio de
monia: pfecto puenit in uos
regnum dei. Cum fortis arma
tus custodit atum suū: in pa
ce sunt ea que possidet. Si au
tem fortior illo supueniens
tuerit eum: uniuersa arma
eius aufert in quib; confidebat.
& spolia eius distribuet. Qui
non ē mecum: aduersum me
est. Et qui n̄ colligit mecum:

lv cxxvii
v
c cxxviii

lv cxxviii

dispergit. **C**um immundus
sp̄s exierit de homine: ambulat
p loca inaquosa. querens requiē
et non inueniens dicit. Reuer
tar in domū meam. unde exiij.
Et cū uenerit: inuenit scopis
mundatā & ornatam. Et tunc
uadit & assumit alios septem

lv cxxviii
v
c cxxviii
v
c cxxviii

lv cxxviii
v
c cxxviii

sp̄e nequiores se. & ingressi habi
tant ibi. & sunt nouissima ho
minis illius. peiora priorib;. **F**ac
tum ē autem cum hec diceret: ex
tollens uocem quedā mulier detur
ba. dixit illi. Beatus uenter qui te
portauit: et ubera que suxisti. At
ille dixit. Quin immo. beati qui
audiunt uerbu dei: & custodiunt

Turbis autē concur
rentibus: cepit dicere. Gene
ratio hec: generatio nequā est. Sig
num querit: et signum non daby
tur ei nisi signū iōne. Nam sicut
fuit iōnas signum iniustis: ita
erit & filius hominis generationi
isti. Regina austri surget in iudi
cio cum uiris generationis hui; et
condempnabit illos: quia uenit
a finib; terre audire sapientiā sa
lomonis. Et ecce plus quā salomon
hic. Viri iniuste surgent in iu
dicio cum generatione hac. et cō
dempnabunt illā: quia peniten
tiam egerunt ad p̄dicationē iōne.

Et ecce plus quā iōna hic. **N**emo
accendit lucernā. & in absconso po
nit s; supra candelabrū: ut qui i
grediuntur lum̄ uideant. **L**v
cerna corporis tui: est oculus tuus.
Si oculus tuus fuerit simplex: to

Secdm Iuom

lv cxxv
v
c cxxviii

Lycam

tum corpus tuū lucidum erit. Si autē nequam fuerit: tenebrosū erit. Vide ergo ne lumen tuum qđ intē est: tenebrę sint. Si ergo corpus tuū lucidum fuerit: nō habens aliquam partē tenebrarum: erit lucidū totum: & sicut lucerna fulgoris illumina bit te. **E**t cū loqueretur: rogauit illū quidā phariseus ut pranderet apud se. **E**t ingressus: recubuit. Phariseus autem cepit intra se reputans dicere: quare nō baptizatus esset ante prandū. **E**t ait dñs ad illum. Nunc uos pharisei qđ deforis est calicis & catini mundatis: qđ autē intus est ur̄m: pleni est rapina & iniquitate. **S**tultus: nonne qui facit quod deforis est: etiam qđ deintus est fecit. Veruntan̄ qđ superest date elemosinā: & ecce omnia munda sunt uobis.

Sed ue uobis phariseis qđ decimatis mentā & rutam: omne holus: et preteritis iudicium et caritatē dei. **H**ec autem oportuit facere: & illa nō omittere. **U**e uobis phariseis: qđ diligitis p̄ma cathedras

dras in synagogis: & salutationes in foro. **U**e uobis: qđ estis ut monumta que nō apparent: & homines ambulantes supra nesciunt. **R**espondens autē quidā ex legisptis: ait illi. Magister: hec dicent ^{etiam} contumeliam nobis facis. **A**t ille ait. **E**t ue uobis legisptis: quia oneratis homines onerib; que portari nō possunt: & ipsi uno digito ur̄o non tangitis sarcinas. **U**e uobis qui edificatis monumta pphetarū: patres autem ur̄i occiderunt illos. **P**fecto testificamini qđ consentitis opib; patrum ur̄o: quomā quidē ipsi eos occiderunt: uos autē edificatis eorū sepulchra. **P**pterea et sapientia dī dixit. **M**ittam ad illos pphetas & apl̄os: et erunt occisus et psequentur: ut inquiratur sanguis pphetarū omniū qui effusus est a constitutione mundi: a sanguine abel usq; ad sanguinē zacharie: qui p̄iit inter altare & edem. **I**ta dico uobis: rapiretur ab hac generatione. **U**e uobis legisptis: quia tulistis clauē sciē

lv cxxvii
v
o cxxviii

lv cxxviii
v
o cxxviiii

lv cxi
v
o cxxviiii

lv cxli
v
o cxxl

lv cxlii
v
o cxxv

lv cxxv
v
o cxxv

lv cxxvi
v
o cxxviii

lv cxxvii
v
o cxxv

lv c. xliii
sol

tie. Ipsi non introiit: & eos qui i
troubant phibuitis. **C**um hec
ad illos diceret: cepunt pharisei
& legisperiti grauitate ei insistere.
et os eius opprimere. de multis
insidiantes ei: & querentes ali
quid cape ex ore eius. ut accusa
rent illum. Multas autem turbas
circumstantibus: ita ut se inuicem
conculcarent: cepit dicere ad
discipulos suos.

xliii.

At tendite a fermento pha
riseorum: quod est hypocrisis.

lv c. xliiii
II
e. lxxii
lxxiiii

Nihil autem optimum est quod
non reueletur: neque absconditum
quod non sciatur: quoniam que intene
bris dixistis in lumine dicentur:
& quod in aurem locuti estis in
cubiculis: predicabitur in tectis.
Dico autem uobis amicum meum.
ne timeamini ab his qui occi
dunt corpus: & post hec non habent
amplius quid faciant. **O**sten
dam autem uobis: quem timea
tis. **T**imete eum: qui postquam
occiderit habet potestatem mit
tere in gehennam. **I**ta dico uobis:
hunc timeate. **N**onne quinque
passeres ueneunt di pondio: &
unus ex illis non est in obliuione
coram deo? **S**ed & capilli capi

lv c. xlv
v
c. lxxv

lv c. xlv
II
c. lxxvii
lxxviii

lv c. xlvii
II
c. lxxviii
lxxviiii

lv c. xlviii
II
c. lxxviiii
c. lxxviiii

lv c. xlviii
II
sol

ris uiri: omnes numerati sunt. **N**o
lite ergo timere: multis passeribus
pluris estis uos. **D**ico autem uobis.
Omnis quicumque confessus fuerit
me coram hominibus: & filius homi
nis confitebitur illi coram angelis
dei. **Q**ui autem negauerit me
coram hominibus: denegabitur coram
angelis dei. **E**t omnis qui dicit
uerbum in filium hominis: remitte
tur ei. **S**i autem qui in spiritum sanctum
blasphemauerit: non remittetur.
Cum autem inducent uos in sy
nagogas: & ad magistratus: et potes
tates: nolite solliciti esse qualiter
aut quid respondeatis: aut quid
dicatis. **S**piritus enim sanctus docebit
uos in ipsa hora: que oporteat dice
re. **A**t autem quidam de turba.
Magister: dic fratri meo: ut
diuidat mecum hereditatem. **E**t il
le dixit ei. **H**omo: quis me consti
tuit iudicem aut diuisorem supra
uos? **D**ixitque ad illos. **V**idete et
cauete ab omni auaricia: quia non
in habundantia cuiusquam uita
eius est: ex his que possidet. **D**ixit
autem similitudinem ad illos dicens.
Hominis cuiusdam diuitis uberes
fructus ager attulit: & cogitabat
intra se dicent. **Q**uid faciam quod

non habeo quo congregem fructus meos. & dixit. Hoc faciam. Destruam horrea mea & maiora faciam: et illuc congregabo omnia que nata sunt michi. & bona mea: et dicam anime mee. Anima habes multa bona posita in annos plurimos: requiesce. comede. bibe. epulare. Dixit autem illi dñs. Stulte: hac nocte repetunt animā tuam a te. que autem parasti cui erunt? Sic ē qui s̄ thesaurizat: & non est in

Ordem diues.
 Dixitq; ad discipulos suos. Ideo dico uobis: nolite solliciti esse anime ur̄e quid manducetis: neq; corpori quid induamini. Anima plus est quā esca: et corpus plus quā uestimentum. Considerate coruos. quia n̄ seminant neq; metunt: quib; n̄ est cellarium neq; horreū: & dñs pascit illos. Quanto magis pluris estis illis: Quis autem in m̄ cogitando potest adicere ad statutam suam cubitū unum? Si ergo neq; qd̄ minimū est potestis: quid de ceteris solliciti estis? Considerate lilia agri: quomodo crescunt. Non laborant:

n̄ nent. Dico autem uobis: nec salomon in omni gl̄a sua uestiebatur sicut unum ex istis. Si autem fenū quod hodie in agro est: & cras in chebanū mittit. dñs sic uestit: quanto magis uos pusille fidei? Et uos nolite querere quid manducetis. aut quid bibatis: & nolite in sublimē tolli. Hec enim omnia gentes mundi querunt. Pater autē uester scit: qm̄ his indigetis. Verum tamen querite regnū dei: et hec omnia adicientur uobis.

Nolite timere pusillus grex: quia complacuit pat̄i ur̄o dare uobis regnum. **U**endite q̄ possidetis: & date elemosinam.

Facite uobis sacculos qui non ueterascunt: thesaurū non deficientem in celis: quo fur n̄ appropriat. neq; tinea corrumpit. Vbi enim thesaurus ur̄i est: ibi & cor uestrum erit.

Sunt lumbi ur̄i precincti: & lucerne ardentes. Et uos similes hominib; expectantibus dñm suum. quando reuertatur a nuptiis: ut cū uenerit & pulsauerit. confestim apiant ei **O**cati serui illi:

lv el
9. xlviii

lv el
v. Sol

lv el
v. ercun
9. evii

lv el
v. xlvii

lv el
v. Sol

lv el
9. xlvi

quos cum uenerit dñs. inuene-
 rit uigilantes. Amen dico uob.
 qđ precinget se. & faciet illos dis-
 cumbere. & transiens ministra-
 bit illis. Et si uenerit in scda ui-
 gilia. et si intercia uigilia uene-
 rit. & ita inuenerit. beati sunt
 serui illi. **H**oc autem scitote.
 qm̄ si sciret pater familias qua
 hora fur ueniret. uigilaret u-
 tiq; et non sineret pfodi domũ
 suam. Et uos estote parati: quia
 qua hora n̄ putatis. filius homi-
 nis ueniet.

lv clvi
 9 cclxvii
 9 clv

lv clvii
 9 cclxviii

At autem ei petrus. Domi-
 ne. ad nos dicis hanc para-
 bolam. an & ad omnes. Dixit
 autem dñs. Quis putas e fidelis
 dispensator. et prudens. quem
 constituit dñs sup familiã suã.
 ut det illis in tempore tritici
 mensurã. **B**eatus ille seruus.
 quẽ cum uenerit dñs. inuenit
 ita facientẽ. Vere dico uobis.
 quia supra omnia que possidet
 stituet illi. **Q**uod si dixerit
 seruus ille in corde suo. moram
 facit dñs meus uenire. et cepit
 p̄tere pueros & ancillas. et
 edere & bibere. et inebriari. ue-
 niet dñs serui illius in die qua

lv clviii
 9 cclxx

lv clx
 9 cclxxi

lv clxi
 9 cclxxii

nescit. et diuidet eum. partemq;
 eius cum infidelib; ponet. **I**lle au-
 tem seruus qui cognouit uolun-
 tatem dñi sui. et non preparauit.
 et n̄ fecit sedm uoluntatẽ eius.
 uapulabit multis. Qui autẽ non
 cognouit & fecit digna. plagis ua-
 pulabit paucis. **E**t autem cui mul-
 tum datum e. multũ queretur
 ab eo. & cui cõmendauerũ multũ.
 plus petent ab eo.
Ignem ueni mittere in terrã. et
 quid uolo nisi ut accendatur.
Baptisma autẽ habeo baptizari.
 & quom̄ coartor usq; dũ pficiatur.
 Putatis quia ueni pacẽ dare in-
 terrã. Non dico uobis. s; separa-
 tionem. Erunt enim ex hoc quinq;
 in domo una diuisi. tres in duo.
 & duo in tres diuidentur. pater
 in filium. & filius in patre suum.
 mater in filiam. & filia in matre.
 socrus in nurũ suam. & nurus
 in soerũ suam. **D**icebat autẽ
 & ad turbas. Cum uideritis nube
 orientem ab occasu. statim dicitis.
 Nubus uenit. & ita fit. Et euy
 austrũ flancem. dicitis. qđ estus
 uenit. & fit. Hypocrite faciẽ celi
 et terre nostis pbare. hoc autem
 tempus quomodo n̄ probatis.

lv clxii
 9 cclxxiii
 lv clxiii
 9 cclxxiiii
 lv clxiv
 9 cclxxv
 lv clxv
 9 cclxxvi
 lv clxvi
 9 cclxxvii
 lv clxvii
 9 cclxxviii
 lv clxviii
 9 cclxxix
 lv clxix
 9 cclxxx
 lv clxx
 9 cclxxxi
 lv clxxi
 9 cclxxxii
 lv clxxii
 9 cclxxxiii
 lv clxxiii
 9 cclxxxiiii
 lv clxxiiii
 9 cclxxxv
 lv clxxv
 9 cclxxxvi
 lv clxxvi
 9 cclxxxvii
 lv clxxvii
 9 cclxxxviii
 lv clxxviii
 9 cclxxxix
 lv clxxix
 9 cclxxxx
 lv clxxx
 9 cclxxxxi
 lv clxxxi
 9 cclxxxxii
 lv clxxxii
 9 cclxxxxiii
 lv clxxxiii
 9 cclxxxxiiii
 lv clxxxiiii
 9 cclxxxxv
 lv clxxxv
 9 cclxxxxvi
 lv clxxxvi
 9 cclxxxxvii
 lv clxxxvii
 9 cclxxxxviii
 lv clxxxviii
 9 cclxxxxix
 lv clxxxix
 9 cclxxxxx
 lv clxxxx
 9 cclxxxxxi
 lv clxxxxi
 9 cclxxxxxii
 lv clxxxxii
 9 cclxxxxxiii
 lv clxxxxiii
 9 cclxxxxxiv
 lv clxxxxiiii
 9 cclxxxxxv
 lv clxxxxv
 9 cclxxxxxvi
 lv clxxxxvi
 9 cclxxxxxvii
 lv clxxxxvii
 9 cclxxxxxviii
 lv clxxxxviii
 9 cclxxxxxix
 lv clxxxxix
 9 cclxxxxxx
 lv clxxxxx
 9 cclxxxxxxi
 lv clxxxxxi
 9 cclxxxxxxii
 lv clxxxxxii
 9 cclxxxxxxiii
 lv clxxxxxiii
 9 cclxxxxxxiiii
 lv clxxxxxiv
 9 cclxxxxxxv
 lv clxxxxxv
 9 cclxxxxxxvi
 lv clxxxxxvi
 9 cclxxxxxxvii
 lv clxxxxxvii
 9 cclxxxxxxviii
 lv clxxxxxviii
 9 cclxxxxxxix
 lv clxxxxxix
 9 cclxxxxxxx
 lv clxxxxxx
 9 cclxxxxxxxi
 lv clxxxxxxi
 9 cclxxxxxxxii
 lv clxxxxxxii
 9 cclxxxxxxxiii
 lv clxxxxxxiii
 9 cclxxxxxxxiiii
 lv clxxxxxxiiii
 9 cclxxxxxxxv
 lv clxxxxxxv
 9 cclxxxxxxxvi
 lv clxxxxxxvi
 9 cclxxxxxxxvii
 lv clxxxxxxvii
 9 cclxxxxxxxviii
 lv clxxxxxxviii
 9 cclxxxxxxxix
 lv clxxxxxxix
 9 cclxxxxxxx
 lv clxxxxxxx
 9 cclxxxxxxxxi
 lv clxxxxxxx
 9 cclxxxxxxxii
 lv clxxxxxxxii
 9 cclxxxxxxxiii
 lv clxxxxxxxiii
 9 cclxxxxxxxiiii
 lv clxxxxxxxiiii
 9 cclxxxxxxxv
 lv clxxxxxxxv
 9 cclxxxxxxxvi
 lv clxxxxxxxvi
 9 cclxxxxxxxvii
 lv clxxxxxxxvii
 9 cclxxxxxxxviii
 lv clxxxxxxxviii
 9 cclxxxxxxxix
 lv clxxxxxxxix
 9 cclxxxxxxx
 lv clxxxxxxx
 9 cclxxxxxxxxi
 lv clxxxxxxxxi
 9 cclxxxxxxx
 lv clxxxxxxx
 9 cclxxxxxxx

Lucam

Quid autē & a uobis ipsis n̄ iudi-
 catis qđ iustum est. **C**um au-
 tem uadis cū aduersario tuo ad
 principē inuua da opam liberari
 ab illo. ne forte tradat te apud iu-
 dicem. et iudex tradat te exactori.
 & exactor mittat te in carcerem.
 Dico t̄ non exies inde: donec eti-
 am nouissimū minutum reddis.

Aderant enim ipso tempore
 quidā nuntiantes illi de gal-
 leis: quæ sanguinē pilatus mis-
 cuit cum sacrificiis eorū. Et respo-
 dens dixit illis. Putatis qđ hi ga-
 lilei pre omnib; galileis peccatores
 fuerunt: quia talia passi sunt.

Non dico uobis: s; nisi peniten-
 tiam habueritis. omnes similiter
 pibitis: sicut illi decem & octo
 supra quos cecidit turris in sylo-
 am: & occidit eos. Putatis qđ et
 ipsi debitores fuerunt: preter
 om̄s habitantes in iherosolymis. **H**o-
 dico uobis: s; nisi penitentiam
 egeritis. omnes similiter pibitis.

Dixit autē hanc simili-
 tudinē. Arborem ficū ^{habebat} qui-
 dam plantatā in uinea sua: et
 uenit querens fructū in illa. &
 n̄ inuenit. Dixit autem ad cul-
 tūrem uinea. Ecce anni tres sūt

ex quo uenio querens fructū in
 ficulnea hac: & non inuenio.
Succide ergo illam. **U**t quid etiā
 terram occupat. **E**t ille respon-
 dens: dixit illi. Domine. dimit-
 te illam. & hoc anno: usq; dum
 fodiam circa illam. et mittam
 stercorea. **E**t si quidē fecerit fruc-
 tum: sin autem. in futuro suc-
 cides eam. **E**rat autem docens ī
 synagoga ex sabbatis. **E**t ecce
 mulier quæ habebat sp̄m infir-
 mitatis annis decem & octo: &
 erat inclinata. nec omnino po-
 terat sursum respicere. **Q**uam
 cum uideret ih̄s: uocauit ad se.
 et ait illi. **M**ulier dimissa es
 ab infirmitate tua. **E**t im-
 posuit illi manus. & confestim
 erecta est: et gloriificabat deum.
Respondens autē archysinago-
 gus indignans quia sabbato
 curasset ih̄s: dicebat turbe. **S**ex
 dies sunt. in quib; opari oportet.
In his ergo uenite et cura-
 mini: & non in die sabbati. **R**e-
 spondit autē ad illum dñs: et
 dixit. **H**ypocrita. unusquisq;
 uirum sabbato non soluit bouē
 suum aut asinū a presepio. et
 ducit ad aquam. **H**anc autem

XIII.

lv clx v
of cxvi

lv clxii
9 aaxv

lv clxiii
9 sol

lv clxiiii
9 sol

filiam abrahe quam alligauit
sathanas exx decem & octo anni:
non oportuit solum a uinculo is-
to die sabbati. **E**t cum hec
diceret: erubescabant omnes ad-
uersarij eius. & omnis populus gau-
debat in uniuersis que gloriose
fiebant ab eo.

Dicebat ergo. Cui simile est
regnum dei: & cui simile
estimabo illud: Simile est gra-
no synapis. quod acceptum homo
misit in hortum suum: et creuit
& factum est in arborem magna:
et uolucres celi requieuerunt in
ramis eius. **E**t iterum dixit

Cui simile estimabo regnum dei.
Simile est fermento quod accep-
tum mulier abscondit in fari-
ne: sata tria: donec fermenta-
retur totum. **E**t ibat per ci-
uitates & castella docens: & iterum
faciens in iherosolymis.

Att autem
illi quidam. Domine: si pauci sunt
qui saluantur. **I**psa autem dixit
illis. Contendite intrare per
angustam portam: quia multi
dico uobis querent intrare et
non poterunt.

Cum autem
intrauerit paterfamilias. et
clauserit ostium: incipietis foris

stare. & pulsare ostium dicentes. Do-
mine aperi nobis. **E**t respondens di-
cet uobis. Nescio uos unde sitis. Tunc
incipietis dicere. Manducauimus
coram te & bibimus: & in plateis no-
stris docuisti. **E**t dicet uobis. Nescio
uos unde sitis. **D**iscendite a me omnes
oparij iniquitatis: in ignem eternum.
Ibi erit fletus. & stridor dentium.

Cum uideritis abraham & ysaac
& iacob. et omnes prophetas in regno
dei. uos autem expelli foras. **E**t ue-
nient ab oriente & occidente. & ab
aquilone et austro: & accumbent
in regno dei.

In ipsa die accesserunt
quidam phariseorum: dicentes illi.
Eri & uade hinc: quia herodes uult
te occidere. **R**espondit illis. **I**te & dicitte
uulpi illi. **E**cce cicio demonia. et
sanitates perficio hodie et cras: & ter-
cia die consumor. **V**eruntamen
oportet me hodie & cras & sequenti
die ambulare: quia non capio prophetas
pure extra iherosolymis.

Hierusalem
iherosolymis que occidisti prophetas & lapi-
das eos qui mittuntur ad te: quo-
tiens uolui congregare filios tuos
quemadmodum auis nidum suum sub
pennis. & noluisti. **E**cce relinquet
uobis domus ustra deserta. **D**ico
autem uobis. quia non me uidebitis

lv elxvi
x
sob

lv elxvii
x
cxvii
x
cxviii

lv elxviii
x
cxviii

lv elxviiii
x
cxviiii
x
lxi

lv elxv
x
lxv

lv elxvi
x
lxv

lv elxvii
x
lxv

lv elxviii
x
cxviii
x
cxviii

lv elxviiii
x
sob

lv elxv
x
cxv

donec ueniat cum dicitis. Be-
nedictus qui uenit in nomine

lv clxxvi
sol

Et factum est **viii** dñi.
cum intraret ih̄c in domū
cuiusdā principis pharis̄e & sa-
bato manducare panē: & ipsi
obseruabant eū. Et ecce homo
quidam ydropicus: erat ante il-
lum. **E**t respondens ih̄esus:

lv clxxvii
ii
cxv
cxv

dixit ad legis p̄tōs & pharis̄eos
dicens. Si licet sabbato cinare:

At illi tacuerunt. Ipse uero ap-
prehensū sanauit eum: ac dimy-
sit. **E**t respondens ad illos dixit.
Cuius ur̄m asinus aut bos ipu-
teum cadet: & non continuo
extrahet illum die sabbati: Et
si poterant ad hec respondeū illi.

lv clxxviii
sol

Dicebat autem & ad inuita-
tos parabolam: intendens quo-
modo p̄mos accubitus eligerēt.
dicens ad illos. Cum inuitatus
fueris ad nuptias: si discumbas
in p̄mo loco: ne forte honorati-
or te sit inuitatus ab eo: & ue-
niens ut qui te & illum uocauit.
dicat tibi. Da hunc locū: & tunc
incipias cum rubore nouissimi
locum tenere. S: cū uocatus
fueris: uade recumbe in nouis-
simo loco: ut cum uenerit qui

lv clxxviii
ii
ccxxi

te inuitauit: dicat t̄. Amice as-
cende superius. Tunc erit t̄ gloria
coram simul discumbentib: q̄a
omnis qui se exaltat humiliabi-
tur: & qui se humiliat exaltabit̄.

lv clxxx
ii
sol

Dicebat autē & ei qui se in-
uitauerat. Cum facis p̄u-
dium aut cenā: noli uocare ami-
cos tuos neq; fratres tuos: neq;
cognatos: neq; uicinos diuites:
ne forte & ipsi te reuoluerint.
et fiat t̄ retributio: s; cū facis
conuiuuiū uoca paupes: debiles:
claudos: cecos: et beatus eris: q̄a
non habent retribuere t̄. Retri-
buetur enim t̄: in resurrectione
iustōe. Hec cum audisset q̄dam
de simul discumbentib: dixit
illi. Beatus qui manducab pa-
nem in regno di.

lv clxxxv
ii
ccxxi

Hic ipse dixit
Domo quidā fecit **vi** ei-
cenam magnā: & uocauit
multos. Et misit seruū suum
hora cene dicere inuitatis ut
uenirent: quia iam parata sūt
omnia. Et cepunt simul om̄s
excusare. Primus dixit ei. Vil-
lam emi: & necesse habeo exire
& uidere illam. Rogo te: habe
me excusatū. **A**lter dixit.
Juga bouum emi quinq;: & eo

pbare illa. Rogo te: habe me excusatum. Et alius dixit: uxorem duxi: & ideo n̄ possum uenire. Et reuersus seruus: nuntiavit hec domino suo. Tunc iratus pat̄ familias: dixit seruo suo. Exi cito in plateas & uicos ciuitatis: & paupes ac debiles: cecos & claudos introduce huc. & ait seruus. Domine factū est ut impasti: & adhuc locus est. Et ait dñs seruo. Exi cito in uias & sepes et compelle intrare: ut impleat̄ domus mea. Dico autē uobis: qđ nemo uirḡ illorū qui uocati sūt gustabit cenā meam. **I**bant autē turbe multe cum eo: & cōuersus dixit ad illos.

Si quis uenit ad me & nō odit patrē suum & matrē & uxorem et filios & fr̄s et sorores: adhuc autem et animam suā: non potest meus esse discipulus. Et qui non baulat crucē suam & uenit post me: non potest meus esse discipulus.

Quis enim ex uobis uolens turrem edificare: n̄ prius sedes computat sumptus qui necessarij sunt: si habeat ad pficiendū: ne postea quam posuerit

fundamentum & non potuerit pficere: omnes qui uident incipiant illudere ei dicentes: quia hic homo cepit edificare: & n̄ potuit consummare. **A**ut quis rex iturus cōmittere bellum aduersus aliu regem: non sedens prius cogitat si possit cū decem milib; occurrere ei qui cū uiginti milib; uenit ad se. Alioquin: adhuc illo longe agente: legationē mittens rogat ea que pacis sunt.

Sic ergo omnis ex uobis qui n̄ renuntiat omnib; que possidet n̄ potest meus esse discipulus.

Bonum ē sal. Si autem sal euauerit: in quo condietur. Neq; in tiam: neq; in interitū ualebit: s; foras mittetur. Qui habet aures audiendi audiat. **xxv.**

Etant autē appropinquantes ei publicani & peccatores: ut audirent illum. Et murmurabat pharisei & scribe dicentes: auapeccatores hic recipit & manducat cum illis. **E**t ait ad illos parabola istam dicens. **Q**uis ex uobis homo qui habet centū oues: Et si perdidit unā ex illis: nōne dimittit nonaginta nouē in deserto: & uadit ad illā que perierat: donec inueniat illam. Et cum

lv elxxxv
o acvi

lv elxxxviii
o acvi

lv elxxxv
o acxvii
o cii

lv elxxxvii
o lxxxvii
o acxvii

lv elxxxvii
o lxxxvii

lv elxxxviii
o sol

Lucam

cum inuenerit eam: imponit
in humeros suos gaudens. Et
ueniens domū: conuocat ami-
cos & uicinos dicens illis. Congra-
tulamini mihi: quia inueni ouē
meā que perierat. Dico uobis quod
ita gaudium erit in celo super uno
peccatore penitentiam agente: quod
supra nonaginta nouē iustis.
qui non indigent penitentia.

Aut que mulier habens drag-
mas decem si perdidit dragmā
unam: nonne accendit lucernā
& querit domū: & querit dili-
genter donec inueniat. Et
cum inuenerit: conuocat ami-
cas & uicinas dicens. Congra-
tulamini mihi: quia inueni drag-
mam quā perdideram. Ita dico
uobis: gaudium erit coram an-
gelis dei super uno peccatore pen-
itentiam agente. **A**ut autem.

Homo quidam habuit duos
filios: & dixit adolescenti-
or ex illis patri. Pater: da michi
portionem substantie que me at-
tingit. Et diuisit illi substan-
tiam. Et non post multos dies.
congregatis omnibus: adolescen-
tior filius peccare profectus est.
in regionem longinquā: & ibi di-

spauit substantiā suā: inuendo
luxuriose. Et postquam omnia
consumasset: facta est fames ua-
lida in regione illa: & ipse cepit
egere. Et abiit et adhesit uni ci-
uium regionis illius: & misit illum
in uillā suam: ut pasceret por-
cos. Et cupiebat implere uentrem
suum de siliquis quas porci man-
ducabant: & nemo illi dabat. In-
se autem reuersus: dixit. Quan-
ti mercennarius in domo patris
mei habundant panibus: ego au-
tem hic fame preor. Surgam igitur
ad patrem meum: & dicam illi.
Pater peccaui in celum & coram te:
& iam non sum dignus uocari fi-
lius tuus: fac me sicut unum
de mercennariis tuis. Et sur-
gens: uenit ad patrem suum. Cui
autem adhuc longe esset: uidit
illum pater ipsius: & misericordia
motus est. & accurrens cecidit
supra collum eius: et osculatus
est eum. Dixitque ei filius. Pater
peccaui in celum & coram te:
iam non sum dignus uocari fili-
us tuus. Dixit autem pater ad ser-
uos suos. Cito perferite stolam pri-
mam & induite illum: et date a-
nulum in manu eius: & calciamenta

impedes. Et adducite utculū sa-
ginatum & occidite. & mandu-
cemus. et epulem. quia hic filius
meus mortuus erat & reuirit.
pierat & inuentus est. & cepit
epulari. Erat autem filius eius
senior magro. Et cum ueniret
& appropinquaret domui: audi-
uit symphoniā & eorum. Et
uocauit unū de seruis: & inter-
rogauit quæ hec essent. Isq; dixit
illi: frater tuus uenit: & occidit
pater tuus utculū saginatum.
quia saluū illum recepit. Indi-
gnatus est autē: & nolebat introi-
re. Pater ergo illius egressus: ce-
pit rogare illū. At ille respōdes:
dixit patri suo. Ecce tot annis
seruio t. & nunquā mandatū
tuū preterui: et nunquā de-
disti m̄ hedum ut cum amicis
meis epularer. S; postquā fi-
lius tuus hic deuorauit sub-
stantiā suam cum meretricib;
uenit: occidisti illi utculū sagi-
natum. At ipse dixit illi. fili.
tu semp̄ mecum es: & omnia
mea tua sunt. Epulari autē
gaudere oportebat: quia frat-
er tuus hic mortuus erat & reui-
xit: pierat & inuentus est. Di-

xvi cebat autē & ad discipulos suos.

Homo quidā erat diues qui habe-
bat uillicum: & hic diffamatus
est apud illū quasi dissipasset bo-
na ipsius. Et uocauit illū: & ait il-
li. Quid hoc audio de te? Redde
rationem uillicationis tue. Jam
enim n̄ poteris uillicare. Ait autē
uillicus intra se. Quid faciā quia
dñs meus aufert a me uillicatio-
nem? fodere n̄ ualeo: mendicare
erubescō. Scio quid faciā: ut cū
amotus fuerō a uillicatione: reci-
pianc me in domos suas. Conuo-
catis itaq; singulis debitorib; dñi
sui: dicebat primo. Quantū debes
dño meo? At ille dixit. Centū ca-
dos olei. Dixitq; illi. Accipe cautio-
nem tuam: & sede cito scribe quin-
quaginta. Deinde alio dixit. Tuū
quantū debes? Qui ait. Centum
choros tritici. Ait illi. Accipe litte-
ras tuas: et scribe octoginta. Et
laudauit dñs uillicū iniquitatē
quia prudenter fecisset: q̄a filij
huius seculi prudentiores filijs iusti
in generatione sua sunt. Et ego uob̄ dico.
facite uob̄
ut cum defeceritis recipiant uos
in eterna tabernacula.

Qui fidelis est in minimo. & n̄

matore fidelis est. Et qui immodico iniquus est. & in maiore iniquus est. Si ergo inimico mamona fideles non fuistis: quod uerum est quis credet uobis? Et si in alieno fideles non fuistis: quod uerum est quis dabit uobis?

Nemo seruus: potest duobus dominis seruire. Aut enim unum odiet. & alterum diliget: aut uni adheret. & alterum contempnet. Non potest deo seruire & mamone. **A**diebant autem omnia hec pharisei qui erant auari: & deridebant illum. **E**t ait illis. Vos estis qui iustificatis uos coram hominibus: deus autem nouit corda uestra: quia quod hominibus altum est. abhominatio est ante deum.

Et propheta usque ad iohannem: exco regnum dei euertatur. & omnis in illud uisum factus. **F**acilius est celum & terram preterire: quam de lege unum apicem cadere. **O**mnis qui dimittit uxorem suam. et ducit alteram: mechatur. **E**t qui dimissam a uiro ducit: mechatur.

Homo quidam erat diues. & induebatur purpura et

bisso: & epulabatur cotidie splendide. **E**t erat quidam mendicus nomine lazarus: qui iacebat ad ianuam eius. ulceribus plenus. cupiens saturari de micis que cadebant de mensa diuitis. et nemo illi dabat. **S**ed & canes ut mebant: et lugebant ulcera eius. **F**actum est autem ut moreretur mendicus: & portaretur ab angelis in sinum abrahe. **M**ortuus est autem & diues: & sepultus est in inferno. **E**leuans autem oculos suos cum esset in tormentis: uidit abraham a longe. et lazarium in sinu eius. **E**t ipse clamans dixit. **P**ater abraham miserere mei: et mitte lazarium ut intingat extremum digiti sui in aqua. ut refrigeret linguam meam: quia crucior in hac flamma. **E**t dixit illi abraham. **F**ili. recordare quia recepisti bona multa tua: et lazarus similiter mala. **N**unc autem hic consolatur: tu uero cruciaris. **E**t in his omnibus. **M**it nos. & uos chaos magnum firmatum est: ut hi qui uolunt hic transire ad uos non possint: neque inde huc transire. **E**t ait. **R**ogo ergo te pater. ut mittas

cum in domū patris mei: habeo enim quinque fratres: ut testentur illis. ne et ipsi ueniant in locum hunc timentorum. Et ait illi abraham. Habent moysen & pphas: audiant illos. Et ille dixit. Non pater abraham: s; si quis ex mortuis ierit ad eos. penitentiam agent. Ait autē illi. Si moysen & pphetas nō audiūt: neq; si quis ex mortuis resurrexerit. credent. **xvii.**

Et ad discipulos suos ait. Impossibile est: ut nō ueniant scandala. Ne autem illi: pro quem ueniunt. Utilius est illi si lapis molaris imponatur circa collum ei & piciatur in mare: quā ut scandalizet unum de pusillis istis. **A**tendite uobis. Si peccauerit frater tuus: increpa illum. Et si penitentiam egerit: dimitte illi. **E**t si septies in die peccauerit in te. et septies in die conuersus fuerit ad te dicens. penitet me: dimitte illi. **E**t dixerunt ap̄li domino. Adauge nobis fidē. Dixit autem dñs. Si habueritis fidem sicut granū synapis: dicetis huic arbori moro. eradi-

care. & transplantare in mare: & obediet uobis. **Q**uis autem iur̄m habens seruum arantē aut pascentem. qui regresso de agro dicit illi statim transi recumbe. & non dicit ei para quod cenem. et p̄cinge te i sinistra michi donec manducē & bibam: et post hec tu manducabis et bibes. Nunquid grām habet seruo illi: quia fecit que impauerat. Non puto. Sic & uos cum feceritis omnia que p̄cepta sunt uobis. dicitis. Serui inutilēs sumus: quōd debemus facere fecimus.

Et factum est dñi uent in iherl̄m. transibat p̄ mediā samariam et galileam. Et cū ingrederetur quōdam castellū: occurrerūt ei decē uiri leprosi. Qui steterunt a longe: et leuauerūt uocem dicentes. Ihesu p̄ceptor: miserere nr̄i. Quos ut uidit: dixit. Ite ostendite uos sacerdotibus. Et factum ē dum uent: mundati sunt. **U**nus autē ex illis ut uidit quia mundatus est: regressus ē cum magna uoce magnificans dñm. Et occidit in facie ante pedes eius: grās agens. Et hic erat samaritanus. Respondens autē ih̄c dixit. Nonne decem mundati sunt. & nouē ubi sunt. Non est

lv cxxvii
o clxxviii
o cxxviii

lv cxxviii
o clxxviii

lv cxxviii
o clxxviii

lv cc
o clxxxv

inuentus qui rediret & daret glo-
riam deo: nisi hic alienigena.

Et ait illi. Surge uade: quia fi-
des tua te saluum fecit.

Interrogatus autē a pharisaeis quā-
do uenit regnum dī: respondit

eis & dixit. Non uenit regnum
dī cum obseruatione: neq; dicēt

ecce hic aut ecce illic. Ecce enim
regnum dei intra uos est. **E**t

ait ad discipulos suos. Venient
dies quando desideretis uidere

unū diem filij hominis: & nō
uidebitis. **E**t dicent uobis.

Ecce hic: et ecce illic. Nolite ire:
neq; sectemini. **N**am sicut

fulgur chaouscans de subcelo in
ea que subcelo sunt fulget: ita

erit filius hominis in die illa.

Primū autē oportet illum
multi pati & repbari agenāti

one hac. **E**t sicut factum ē
in dieb; noe: ita erit & in dieb;

filij hominis. **E**debant et bibe-
bant: uxores ducebant: & da-

bantur ad nuptias. usq; i diē
qua intrauit noe in arcam: &

uenit diluuū & perdidit omīs

Similiter sicut factū est in
dieb; loth: edebant & bibebant:

emebant et uendebant: plan-

tabant & edificabant. Quā die
autem erit loth a sodomis: plu-

it ignem & sulphur de celo: & p-
didit omīs. **S**edm̄ hec erit: quā

die filius hominis reuelabitur.

In illa hora qui fuerit in lecto.

& uas eius in domo: ne descendat
tollere illud. **E**t qui in agro: si-

militer ne redeat retro. **N**emo

res estoce uxoris loth. **Q**uicū-

q; quesierit animā suā saluā
facere: perdet illam. **E**t quicūq;

perdidit illam: uiuificabit eā.

Dico uobis. In illa nocte erūt
duo in lecto uno: unus assume-

tur: & alter relinquetur. **D**uo

in agro: unus assumet: & alter

relinquetur. **D**ue erūt
molentes in unū: una assumet:

& altera relinquetur. **R**espon-

dentes dicunt illi. **U**bi dñe?

Qui dixit illis. **U**bicumq; fuit
corpus: illuc congregabuntur

Dicebat xvij. **S** aquile:
autem & parabolam ad

illos: quā oportet semp orare:
et non deficere. dicens **J**udex

quidā erat in quādā ciuitate:
qui dñm non timebat: & homi-

nem non reuerbat. **V**idua
autē quēdam erat in ciuitate

lv ccl
o cclv

lv cclii
o sol

lv ccliii
o ccliiii
o cclviii

lv cclv
o cclvi

lv cclvi
o cclvii
o cclxiii

lv cclvii
o cclviii

lv cclviii
o sol.

lv cclviii
o cclviiii
o cclviiii

lv cclx
o sol
lv cclxi
o cclxii
o cclxv

lv cclxii
o cclxiii
o cclxviii

lv cclxiii
o sol

illa: & ueniebat ad eum dicens. **V**in-
dica me de aduersario meo. **E**t
nolebat p̄ multū tempus. Posth̄
autem dixit intra se. **E**t si deū
n̄ timeo nec hominē reueror:
tamen quia molesta est in uidua
hec. uindicabo illam: ne in no-
uissimo ueniens suggillet me.
Att autem dñs. **A**udite quid iu-
dex iniquitatis dicit. **D**s autem
n̄ faciet uindictam elector: suor:
clamantiū ad se die ac nocte:
& patientiam habebit in illis.
Dico uobis: quia cito faciet ui-
dictam illor. **V**eruntamen fili
hominis ueniens: putas inue-
niet fidem in terra.

Mixta autem & ad quosdā qui
in se confidebant tanquā
iusti. & asp̄nabantur ceteros:
parabola istam. **Q**uo homines
ascenderunt in templū ut ora-
rent: unus pharisēus & alter
publicanus. **P**harisēus stans:
hec apud se orabat. **D**eus grās
ago tibi. quia n̄ sum sicut ceteri
hominū. raptores. iniusti. ad-
ulteri: uelut etiam hic publi-
canus. **J**eiuno bis in sabbato:
decimas do omniū que possi-
deo. **E**t publicanus a longe stās:

nolebat nec oculos ad celi leuare &
percutiebat pectus suum dicens. **D**s
pp̄tius esto michi peccatori. **A**men
dico uobis. descendit hic iustifica-
tus in domū suam ab illo: quia
omnis qui se exaltat humiliabit:
& qui humiliat exaltabitur.

Afferiebant autē ad illum et
infantes: ut eos tangeret.
Quod cum uiderent discipuli: in-
crepabant illos. **I**hesus autem cōuo-
cans illos dixit. **S**inite pueros ue-
nire ad me. et nolite eos uetare:
talium ē enim regnū dei. **A**men
dico uobis: quicumq; n̄ accepit
regnum dī sicut puer: n̄ intrabit

Et interroga **I** in illud.
Eut cum quidā princeps di-
cens. **M**agister bone: quid facien-
tiam eternā possidebo. **D**ixit
autē ei ih̄s. **Q**uid me dicis bonū.
Nemo bonus: nisi solus d̄s. **M**an-
data nosti. **N**on occides. n̄ mecha-
beris. non furtū facies. non falsū
testimoniū dices: honora patrē
tuum & matrē. **Q**ui ait. **H**ec om-
nia custodiui a iuuentute mea.
Quo audito. ih̄s ait ei. **A**d huc
unū tibi deest. **O**mnia quecūq;
habes uende & da paup̄ib: et ha-
bebis thesaurū in celo: & ueni se-

lv
ccxv
ccxvi

lv
ccxvi
ccxvii
ccxviii

lv
ccxvii
ccxviii
ccxviiii

lv
ccxviii
ccxviiii
ccxviiii

lv cxxv
11
9 cxxviii

quere me. **H**is ille auditis co-
tristatus est: quia dives erat ual-
de. Videns autem illum ihc tris-
tem factu: dixit. Quam difficile
qui pecunias habent in regnum
di intrabunt. Facilius est enim
camelu p foramen acus transire:
qua diuitem intrare in regnuo
dei. Et dixerunt q audierunt. Q-
uis potest saluus fieri? At ille.
Que impossibilia snt apud homi-
nes: possibilia sunt apud dm.

lv cxxvi
11
9 cxxviii

Att autem petrus. Ecce nos reli-
quimus omnia: & secuti sumus
te. Qui dixit ei. Amen dico uo-
bis: nemo est qui relinquit domu
aut parentes. aut frs. aut uxo-
rem aut filios. ppter regnu dei:
et non recipiat multo plura
in hoc tempore: & in seculo uentu-
ro uitam eternam.

lv cxxvii
11
9 cxxviii

Asumpsit autem ihc duo-
decim: & att illis. Ecce as-
cendumus iherosolimam: & con-
sumabuntur omnia que scip-
ta sunt p pphetas de filio homi-
nis. Tradetur enim gentib; et
illudetur: & flagellabitur & con-
spuetur. Et post qua flagella-
uerint occident eum: & tercia
die resurget. **E**t ipsi nichil

lv cxxviii
11
9 cxxviii

lv cxxviii
11
9 cxxviii

horum intellexerit. Et erat uerbu
istud absconditu ab eis: & non
intelligebant que dicebantur.
actum est autem cu appropin-
quaret ihericho: cecus quoda
Sedebat secus uiam mendicans.
Et cum audiret turba pretereun-
tem: interrogabat quid hoc esset.
Dixerunt autem ei: quod ihc na-
zarenus transiret. Et clamauit
dicens. Ihu fili dauid: miserere
mei. Qui preibant: increpabant
eum ut taceret. Ipse uero mul-
to magis clamabat: fili dauid
miserere mei. Stans autem ihc:
iussit illum adduci ad se. Et cum
appropinquasset: interrogauit illum
dicens. Quid tuis faciam? At
ille dixit. Domine ut uideam.
Et ihc dixit illi. Respice fides
tua te saluum fecit. Et confectio
uidit: & sequebatur illum mag-
nificans dm. & omnis plebs
ut uidit: dedit laudem deo. **vix.**

lv cxxviii
11
9 cxxviii

Et ingressus ihc: pambu-
labat ihericho. Et ecce unus
nomine zacheus: & hic erat prin-
cipis publicanorum: et ipse dives.
Et querebat uidere ihm quis
esset. et non poterat preterire:
quia statura pusillus erat.

Et precurrentes ascendit in arborē siccomorū ut uideret eum: quā inde erat transiturus. Et cū uenisset ad locum. suspiciens ih̄s uidit illum: & dixit ad eum. Zachar̄e festinans descende: quā hodie in domo tua oportet me manere.

Et festinans descendit: & excepit illum gaudens. & cum uideret om̄s: murmurabant dicentes. quid ad hominē peccatorem diuertisset. Stans autē zachar̄us: dixit ad dñm. Ecce dimidiū bonorū meorū domine do pauperib;: & si quid aliquē defraudauit. reddo quadruplū. Att ih̄s ad eum. Quā hodie domui huic salus facta est: eo quod et ipse filius sit abrahe.

Uenit enim filius hominis querere & saluū facere quod perierat. **H**ec illis audientib; adiciens dixit parabolam. eo quod esset p̄pe iher̄s̄im: & quia eris timarent quos confestim regnum d̄i manifestaret. Dixit ḡ.

Homo quidā nobilis abiit in regionē longinquā: accipe sibi regnum & reuert̄i.

Vocatis autē decē seruis suis: dedit illis decem mna. Et ait ad illos. Negotiamini d̄v

uenio. Quies autē eius oderant illū. & miserunt legationē post illum dicentes. Nolumus hunc regnare super nos. Et factum ē ut rediret accepto regno. iussit uocari seruos suos quib; dedit pecuniā: ut sciret quantum quisq; negociatus esset. Venit enim primus dicens. Dñe. mna tua: decē mna acquisiuit. Et ait illi. Euge serue bone & fidelis: quia in modico fidelis fuisti: eris potestātē habens supra decē ciuitates. & alter uenit dicens. Dñe. mna tua. fecit quinq; mna. Et huic ait. Et tu esto super quinq; ciuitates. Et alter uenit dicens. Dñe. ecce mna tua. quā habui repositam in sudario. Timui enim te quia homo austeris es. tolles quod non posuisti. & metis quod non seminasti. Dicit ei. De ore tuo te iudico: serue nequam. Sciebas quod ego homo austeris sum: tollens quod non posui: & metens quod non seminavi. Et quare n̄ dedisti pecuniā meam ad mē sam: & ego ueniēs cum usuris utiq; exegissem illam. Et astantib; dixit. Auferte ab illo mnam: et date illi qui decē mna habet. & dixerunt ei. Dñe. habet decem mna. **D**ico autē uob;: quia omni habenti dabitur: ab eo

lv cccxxvi
¶ c lxxii

lv cccxxvii
¶ sol

lv cccxxviii
¶ c lxxviii
¶ c lxxvii

lv cccxxviiii
¶ c lxxx

lv cccxxix
¶ c lxxxii
¶ c lxxx

Lucam

autē qui non habet. et qđ habet
 auferetur ab eo. **U**eruntamē
 in uicos meos illos qui noluerūt
 regnare me sup se adducite huc.
 & interficite ante me. Et his die
 tis: precebat ascendens ihero
 solimam.

Et factum est cū appingēs
 set ad bethfage ad montē
 qui uocatur oliueti: misit duos
 discipulos suos dicens. Ite i cas
 tellum qđ contra est: in quod
 introeuntes inuenietis pullū
 asine alligatū cui nemo unqđ
 hominū sedit. Soluite illum
 & adducite. Et si quis uos int
 rogauerit quare soluitis: sic
 dicetis ei. Quia dñs opam eius
 desiderat.

Abierunt autem
 qui missi erant. & inuenerunt
 sicut dixit illis. stantē pullū.
 Soluentib; autē illis pullum:
 dixerunt dñi eius ad illos. Qđ
 soluitis pullū. At illi dixerūt.
 Quia dñs necessariū eū habet.
 & duxerunt illum ad ihm. Et
 iactantes uestimenta sua sup
 pullū: imposuerūt ihm. Eun
 te autem illo: substernebant
 uestimta sua in uia.

Et
 cum appinguarē iam ad des-

centium montis oliueti. cepunt
 omnes turbe discipulorū gauden
 tes laudare dñm uoce magna su
 p omnib; quas uiderant uirtu
 tibus dicentes. Benedictus qui
 uenit rex in nomine dñi: pax
 in celo & glā in excelsis. **E**t
 quidam phariseorū deturbis: di
 aerunt ad illū. Magister incre
 pa discipulos tuos. Quib; ipse
 ait. Dico uobis: quia si ipsi ta
 cueri ne lapides clamabunt.

Et ut appinquauit.
 uidens ciuitatē fleuit
 sup illam dicens: quia si cogno
 uisses & tu. Et quidē in hac die
 tua que ad pacem ē: nunc autē
 abscondita sunt ab oculis tuis.
 quia uenient dies in te. & cir
 cūdabunt te inimici tui
 uallo. et circūdabūt te. & co
 angustabunt te undiq;: et ad
 tiam psterigent te. & filios tu
 os qui in te sunt. **E**t nō re
 linquent in te lapidem super
 lapidem: eo quod nō cognoueris
 tempus uisitacionis tue.

Et ingressus in templū. ce
 pit eicere uendentes in illo &
 anentes: dicens illis. Scriptū
 est: qđ domus mea dom' orati

lx cxxxi
7 cclxxv

lx cxxxi
7 cclxxv
7 cclxxv

lx cxxxi
7 cclxxv
7 cclxxv

lx cxxxi
7 cclxxv

lx cxxxi
7 cclxxv

lx cxxxi
7 cclxxv
7 cclxxv

lx cxxxi
7 cclxxv
7 cclxxv
7 cclxxv

lx cxxxi
7 cclxxv
7 cclxxv
7 cclxxv

lv cccxviii
o cccxv
o cccxvi
jo cccxvii

lv cccxl
o cccxli
o cccxlii

onis est: uos autem fecistis illa
spelunca latronum. **E**t erat
cotidie docens in templo. Prin
cipes autem sacerdotum & scribe &
principes plebis querebant illu
pderet: & non inueniebant quod face
rent illi. Omnis enim populus sus
pensus erat: audiens illum. **xx**

Et factum est in una die
doxente illo populum in templo.
& congregante: conuenerunt prin
cipes sacerdotum et scribe cum
senioribus: & aiunt dicentes ad
illum. Dic nobis in qua potes
tate hec facis: et quis est qui de
dit tibi hanc potestatem? Respon
dens autem dixit ad illos. **I**n
terrogabo uos & ego unum uer
bum: respondete mihi. Baptis
mum iohannis de celo erat: an
ex hominibus? At illi cogitabat
inter se dicentes: quia si dixerit
mus de celo: dicit. Quare ergo
non credidistis illi? Si autem dixe
rimus ex hominibus: plebs uni
uersa lapidabit nos. Certi sunt
enim: iohannem prophetam esse.
Et responderunt se nescire unde
esset. **E**t ille ait illis. Neque ego
dico uobis: in qua potestate hec
facio. **C**epit autem dicere ad ple

lv cccxli
o cccxlii
o cccxliii
jo cccxliiiii

lv cccxli
o cccxlii
o cccxliiii
jo cccxliiiii

bem parabolam hanc.

Homo plantauit uineam: & lo
cauit eam colonis: & ipse pere
gre fuit multis temporibus. Et in tem
pore misit ad cultores seruum: ut de
fructu uinee darent illi. Qui cesum
dimiserunt eum in anem. Et addidit
alium seruum mittere. Illi autem
hunc quoque cedentes & afficientes
contumelia: dimiserunt in anem. Et
addidit tertium mittere. Qui & il
lum uulnerantes ceciderunt. Dixit
autem dominus uinee. Quid faciam?
Mittam filium meum dilectum. **E**x
sitan cum hunc uiderint: uerebun
tur. **Q**uoniam cum uidissent coloni:
cogitauerunt inter se dicentes.
Hic est heres: occidamus illum: ut no
stra fiat hereditas. Et electum illum
extra uineam: occiderunt. Quid
ergo faciet illis dominus uinee? **V**eni
et & perdet colonos istos: et dabit
uineam aliis. Quo audito: dixe
runt illi. Absit. Ille autem aspiciens
eos ait. Quid est ergo hoc quod scriptum
est. Lapidem quem reprobauerunt edifi
cantes: hic factus est in caput angu
li. **O**mnis qui occiderit super
lapidem illum: conuallabit. **S**uper
quem autem occiderit: conuallabit
illum. **E**t querebant prin

capitulum
m
er
E
m
l
n
e
p
g
g
d
l
l
a
n
d
m
m
n
e
m
d
l
l
p
d
r
e
s
A
g
e
h
f

capel sacerdotu & scribe mitte
in illu manus. illa hora: & timy
erunt ipm. Cognouerunt eni:
qd' ad ipsos dixerit similitudi
nem istam.

lv cclii
vi cccvii
v cccv

Et obseruantes miserunt
insidiatores qui se iustos simu
larent. ut caperent eum in sermo
ne. ut traderent eu' principatuy
& potestati presidis. Et interro
gauerunt illum dicentes. Ma
gister. scimus qd' recte dicis et
doce. et non accipis persona
s; in ueritate uiam dei doces.
Licet nobis dare tributū cesari
an non. Considerans autem
dolum illoꝝ. dixit ad eos. Quid
me temptatis. Ostendite mi de
narum. Cui' habet imaginē
& inscriptionē. Respondentes
dixerunt. Cesaris. & ait illis.
Reddite ergo que sunt cesaris
cesari. & que sunt di deo. Et nō
poterant uerbu eius reprehen
dere coram plebe. & mirati in
responsō eius. tacuerunt.

Accesserūt autem iuduceoꝝ q̄
negant esse resurrectionē.
& interrogauerūt eum dicentes.
Magister. moyses sc̄psit nobis.
si frater alicui' mortuus fuerit

lv cclii
vi cccvii
v cccviii

habens uxorem. et hic sine filius
fuerit. ut accipiat frater ei' uxo
rem. & suscitēt semen frat' suo.
Septem ḡ fratres fuerunt apud nos.
& primus accepit uxore. & mortu
us est sine liberis. Et sequens ac
cepit eam: et mortuus est sine
filio. & tertius accepit illā. Si
militer & omīs septem. & nō re
liquerunt semen: et mortui sūt.
Nouissime omnium defuncta ē
& mulier. In resurrectione ergo
cui' eoz erit uxor. Siquide sep
tem habuerunt eā uxorem. Et
ait illis ihc. filij hui' secl'i nubūt
& traduntur ad nuptias. illi ū
qui digni habebunt secl'o illo &
resurrectione ex mortuis. neq;
nubunt. neq; ducunt uxores.
neq; enim ultra mei poterūt.
Equales enī angelis sunt. & filij
sunt di: cum sint. filij resurrec
tionis. Quia ū resurgant mor
tui. & moyses ostendit secus ru
bum. sicut dicit. dñm dñm abra
ham. & dñm ysaac. & dñm iacob.
Deus autem nō est mortuoz: sed
uiuoz. Omnes enī uiuunt ei.
Respondentes quidā scribarū.
dixerunt. Magister. bene dixis
ti. **I** tampli' nō audebat ei'

lv
ccxlv
ccxv
ccxxviii

quisquam interrogare. **D**ixit
autem ad illos. Quomodo dicunt
christum filium dauid esse. Et ipse
dauid quid dicit in libro psalms.
dixit dominus domino meo sede a dextris
meis donec ponam inimicos tuos
sub pedibus pedum tuarum. Dauid
ergo dominum illum uocat. et quomodo filius

lv
ccxvii
ccxviii
ccxxv

Audiente autem **I**e
uise.
omni populo dixit discipulis
suis. Attendite a scribis qui uolunt
ambulare in stolis. et amant
salutationes in foro. et primas
cathedras in synagogis. et primos
discubitus in conuiuiis. **Q**ui

lv
ccxvii
ccxviii
ccxxv

deuorant domos uiduarum. si-
mulantes longam orationem. hi
accipient damnationem ma-
iorem. **R**espiciens autem uidit
eos qui mittebant munera sua
in garophylacium diuites. **V**idit
autem et quandam uiduam pau-
perculam mittentem era minu-
ta duo. et dixit. Vere dico uobis.
quia uidua hec pauper plus quam
omnes misit. Nam omnes hi ex
habundantiis miserunt in mu-
nera dei. Hec autem ex eo quod deest
illi omnem uictum suum quem
habuit misit. **E**t quibusdam
dicentibus de templo quod lapidibus

xxi

lv
ccxviii
ccxvii
ccxxv

lv
ccxviii
ccxvii
ccxxv

bonis et donis ornatum esset. dixit.
Hec que uidetis. uenient dies in
quibus non relinquetur lapis super lapi-
dem qui non destruatur. **I**nterro-
gauerunt autem illum dicentes.
Preceptor quando hec erunt. et quod
signum cum fieri incipient. **R**espondit
dixit. Videte ne seducamini. Quia enim
uenient in nomine meo dicentes.
quia ego sumus. et tempus appropinqua-
bit. Nolite ergo ire post illos.

Cum autem audieritis prelia et
seditiones. nolite terri. Oportet
prius hec fieri. sed nondum sta-
tum finis. Tunc dicebat illis. Sur-
get gens contra gentem. et regnum
aduersus regnum. et terremotus
magni erunt pro loca. et pestilentie
et fames. terræque de celo. et sig-
na magna erunt. **S**ed ante
hec omnia inicient uobis manus
suarum et persequentur. tradentes in sy-
nagogas et custodias. trahentes ad
reges et presides propter nomen meum.
Continget autem uobis in testimo-
nium. **N**on tene ergo in cordibus uestris.
non premeditari quemadmodum re-
spondeatis. Ego enim dabo uobis
os et sapientiam. cui non poterunt
resistere et contradicere omnes ad-
uersarij uestri. Trademini autem

lv
ccxviii
ccxvii
ccxxv

lv
ccxviii
ccxvii
ccxxv

a parentib; & fratrib; et cognatis.
& amicis: et inerte afficient ex
uobis. **E**t eritis oclio omnib;: p̄t
nomen meū. **E**t capillus de capi
te ur̄o non p̄bit. **I**n patientia
ur̄a: possidebitis animas ur̄as.

Qum autē uideritis ab exer
citu circumdari iherusalē: tūc
scitote quia app̄pinquabit de
solatio eius. **T**unc qui in iudea
sunt fugiant in montes. & qui
in medio eius discedant: et q̄
in regionib;: n̄ utrent in eam:
quia dies ultionis h̄y s̄t. ut im
pleantur omnia que scripta s̄t.

Ue autē pregnantib;: & nutri
entibus in illis diebus. **E**rit
enim pressura magna sup̄ terrā:
et ira populo huic. **E**t cadet
more gladij: & captiui ducent̄
in omnes gentes. **E**t iherlm̄ cal
cabitur a gentib;: donec imple
antur tempora nationū.

Et erunt signa in sole
et luna et stellis: & in tr̄is
pressura gentiū. preconfusione
sonitus maris & fluctuū: ares
centib; hominib;: p̄ timore et
expectatione que sup̄uenient
uniuerso c̄bi. **N**am uirtutes
cel̄e mouebunt. **E**t tunc

uidebunt filiū hominis uenien
tem innubib;: cum potestate mag
na et maiestate. **H**is autem fieri
incipientib;: respicite & leuate
capita ur̄a: qūm app̄pinquat re
demptio ur̄a. **E**t dixit illis sim
litudine. **V**idete ficulneā: et
omnes arbores. **C**um p̄ducunt
iam ex se fructum: scitis qūm p̄pe
est estas. **I**ta et uos cum uideritis
hec fieri: scitote qūm p̄pe est reg
num di. **A**men dico uobis: quia
n̄ preteribit generatio hec: do
nec omnia fiant. **C**elūm & ter
ra transibunt: uerba autem
mea non transibunt.

Atendite autē uobis ne gra
uentur corda ur̄a in crapu
la & ebrietate. et curis hui' uite:
et sup̄ueniat in uos repentina
dies illa. **T**anquā laqueus enī
sup̄ueniet in omnes: qui sedet
sup̄ faciem omnis terre. **V**igi
late itaq; omni tempore oran
tes. ut digni habeamini fugē
ista omnia que uentura sunt:
& stare ante filium hominis.
Erat autē dieb; docens in templo:
noctib; uero exiens morabatur
in monte qui uocat̄ oliueti. **E**t
omnis populus manebat ad

uide mane ut
nue accole
tibat

lv celu
sol.

lv celu
sol
celu

lv celu
sol
celu

lv celu
sol

lv celu
sol

lv celu
sol
celu

lv celu
sol
celu

lv celu
sol

lv ecle xxii
o eclarum
o elvi
jo xii
lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxvii
lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxviii
lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxviii
lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxviii

cum in templo audire eum. **A**ppropinquabat autē dies festus azimoz qui dicitur pascha. Et querebant principes sacerdotū & scribe quomodo eum interficerent. timebant uero plebem. **I**stiauit autē sathanas in iuda qui cognominabatur scarioth unū de duodecim. **E**t abiit & locutus ē cum p̄ncipib; sacerdotū & magistratib; quem admodū illum traderet eis. **E**t gauisi sunt & pacti sūt pecuniā illi dare. & sponndit. **E**t querebat oportunitatē ut traderet eū sine turbis. **V**enit autē dies azimoz in qua necesse erat occidi pascha. **E**t misit petrū & iohannē dicens. **F**inites parate nobis pascha ut manducemus. **A**t illi dixerūt. **V**bi uis parem? **E**t dixit ad eos. **C**ecero introeuntib; uobis incuitatem. occurret uobis homo amphorā aque portans. **S**equimini eū in domū inquam intrat & dicitis patri familias domus. **D**icit ē magister. **V**bi est diuersariū ubi pascha cū discipulis meis manducet. **E**t ipse uobis ostendet cenaculū

lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxviii
lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxviii
lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxviii
lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxviii
lv ecle
o ecle
o ecle
jo lxxviii

magnū stratum & ibi parate. **F**inites autē inuenerūt sicut dixit illis & parauerūt pascha. **E**t cum facta esset hora discubunt. et duodecim apli cum eo. **E**t ait illis. **D**esiderio desiderati hoc pascha manducare uobiscum. ante quā patiar. **D**ico enim uobis. quia ex hoc nō manducabo illud. donec impleat in regno di. **E**t accepto calice. grās egit & dixit. **A**ccipite & diuidite inter uos. **D**ico enim uobis. qd̄ n̄ bibam de generatione uisq. donec regnum di ueniat. **E**t accepto pane. grās egit & fregit et dedit eis dicens. **H**oc est corpus meum qd̄ pro uobis datur. hoc facite in meam cōmemorationē. **S**imilit̄ & calicem. postquā cenauit dicens. **H**ic est calix noui testamenti in sanguine meo. qd̄ pro uobis fundetur. **U**eruntam̄ ecce manus tradentis me. mecum est in mensa. **E**t quidē filius hominis scdm̄ qd̄ diffinitū est uadit. ueruntam̄ ue uili hominis quē tradetur. **E**t ipsi cepunt querere intra se. quis esset; ex eis qd̄ hoc facturū esset. **F**acta ē autē & contentio inter eos. quis eorū uideretur esse maior. **D**ixit autē

eis. Reges gentium dominantur eis
 & qui potestatem habent super eos
 benefici uocantur. Vos autem
 non sic. Sed qui maior est in uo-
 bil. fiat sicut minor. **E**t qui p-
 cessor est sicut ministrat. **N**am
 quis maior est qui recumbit.
 an qui ministrat. **H**onne qui
 recumbit. **E**go autem in medio
 uirum sum. sicut qui ministrat.
 Vos autem estis. qui permansistis
 mecum in temptationibus meis.
Et ego dispono uobis sicut dis-
 posuit michi pater meus regnum
 ut edatis & bibatis super mensam
 meam in regno meo et sedeat
 super thronos iudicantes duode-
 cum tribus. **N**it autem sy-
 moni dominus. **S**ymon ecce satha-
 nas expetiuit uos. ut cribrares
 sicut triticum. **E**go autem ro-
 gaui pro te. ut non deficiat fides
 tua. **Q**uod tu aliquando conuersus
 confirma fratres tuos. **Q**ui dixit
 ei. Domine tecum paratum sum
 & in carcerem & in mortem ire.
Et ille dixit. **D**ico tibi petre. non
 cantabit hodie gallus. donec
 ter abneges nomen meum. **E**t dixit
 eis. Quando misi uos sine sac-
 culo & pera et calciamentis. nunquam

aliquid defuit uobis. **A**t illi dixe-
 runt. Nichil. **D**ixit ergo eis. Sed
 nunc qui habet sacculum tollat.
 similiter & peram. **E**t qui non habet
 uendat tunicam & emat gladium.
Dico enim uobis. quoniam adhuc
 hoc quod scriptum est oportet imple-
 ri in me. & cum iniquis deputa-
 tus es. **E**t enim ea que facta sunt de me.
 finem habent. **A**t illi dixerunt.
 Domine ecce gladius duo hic. **A**t
 ille dixit eis. Satis est. **E**t
 egressus. ibat secundum consuetudi-
 nem in montem oliuarum. **S**ecuti
 sunt autem illum & discipuli.
Et cum puenisset ad locum. dixit
 illis. **O**rate ne intretis in tempta-
 tionem. **E**t ipse auulsus est
 ab eis quantum iactus est lapidis.
 & positus genibus orabat dicens.
Pater si uis transfer calicem istum
 a me. **V**eruntamen non mea uo-
 luntas. sed tua fiat. **A**pparu-
 it autem illi angelus de celo con-
 fortans eum. **Q**uod factus in ago-
 nia. pluries orabat. **E**t factus
 est sudor eius sicut gutte sang-
 nis. decurrentis in terra. **E**t
 cum surrexisset a oratione. ue-
 nit ad discipulos suos & inuenit
 eos dormientes pro tristitia. **E**t

lv cclxxi
v. sol

lv cclxxvii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol
lv cclxxviii
v. sol
lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxviii
v. sol

lv cclxxv
7
9 ecc
9 elxxvi
10 elviii

lv cclxxvii
7
9 ccc
9 elxxvii

lv cclxxviii
7
9 cccii
9 elxxviii
10 elix

lv cclxxviiii
7
9 Sol

lv cclxxix
7
9 cccvii
9 elxxix
10 elx

lv cccix
7
9 cccvi
9 elxxxviii
10 elvii

lv cccxi
7
9 cccviii
9 elxxxi
10 elviii

ait illis. Quid dormitis? Surgi-
te orate. ne intretis in temptati-
onem. **A**d huc eo loquente.
ecce turba & qui uocabatur iudas
unus de duodecim antecesserat
eos. & appropinquauit ihu ut oscu-
laretur eum. **I**he autem dixit
illi iuda osculo filium hominis tra-
dis. **V**identes autem hi q̄
circum ipsum erant qd̄ futurum
erat. dixerunt ei. Dñe si percussum
ingladio. **E**t percussit unus ex il-
lis seruū principis sacerdotum.
& amputauit auriculā ei & dex-
tram. **R**espondens autem ihe.
ait. Sinite usq; huc. **E**t cum
terigisset auriculam ei. sanauit
eum. **D**ixit autē ihe ad eos
qui uenerant ad se principes
sacerdotū & magistratus tem-
pli et seniores. Quasi ad latronē
existis cum gladys & fustibus?
Cum cotidie uobiscū fuerim in
templo. n̄ extendistis manus in
me. S; hec est hora uia. & potes-
tas tenebrarū. **C**omphen-
dentes autem eū. duxerunt ad
domū principis sacerdotum.
Petrus uero sequebatur a longe.
Accenso autē igne in medio atō
& circumsedentibus illis. erat pe-

Sedm

lv cccxii
7
9 cccv
9 elxxv

lv cccxiii
7
9 cccvi
9 elxxvi

lv cccxiv
7
9 cccviii
9 elxxvii
10 elxxviii

lv cccxv
7
9 cccvii
9 elxxviii

lv cccxvi
7
9 Sol

nā & galileus est.

trus in medio ex. **Q**uē cum uidis-
set ancilla quedā sedentem ad hy-
men. & cum fuisset intincta dixit.
Et hic cum illo erat. **A**t ille ne-
gauit dicens. **U**lier. nō noui illi.
Et post pusillū. alius uidens eum
dixit. **E**t tu de illis es. **P**etrus uero
ait. **N** homo. nō sum. **E**t inuallo
facto quasi hore unius. alius qd̄
affirmabat dicens. **V**ere & hic cō
illo erat. **E**t ait petrus. **H**omo nes-
cio quid dicis. **E**t continuo gale-
cantauit. **E**t conuersus dñs
respexit petrum. **E**t recordatus ē
petrus uerbi dñi sicut dixerat.
quia p̄us quam gallus canet ter-
me negabis. **E**t egressus petrus fo-
tas. fleuit amare. **E**t uirḡ
tenebant eum illud ebant ei ce-
dentes. & uelauerūt eum & p̄ante-
bant faciem ei. et interrogabat
eum dicentes. **P**phetiza. Quis est
qui te percussit? **E**t alia multa.
blasphemantes dicebant in eum.
Et ut factus est dies. conuie-
runt seniores plebis & p̄ncipes sa-
cerdotum & scribe et duxerūt illi
in conciliū suum dicentes. **S**i tu
es xp̄c. dic nobis. **E**t ait illis. **S**i uo-
bis dixerō. nō creditis in. **S**i autē
& interrogauerō. n̄ respondebitis.

michi neq; dimitteris. **E**x hoc autem erit filius hominis sedes a dextris virtutis di. **D**ixerunt autem omnes. Tu ergo es filius di.

Qui ait. Vos dicitis quia ego sum.

At illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimoniu. **I**psi audimus de ore eius. **E**t surgens omnis multitudo eorum duxerunt illu ad pilatum. **T**erunt autem accusare illum dicentes. **H**unc inuenimus subuertente gentem nram. et prohibentem tributa dari cesari. et dicente se xpm regem esse.

Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeoru. **A**t ille respondens ait. Tu dicis.

At autem pilatus ad principes sacerdotum et turbas. Nichil inuenio cause in hoc homine.

At illi inualescebant dicentes. **C**omouit pplm docens puniu sam iudeam. incipiens a galilea usq; huc. **P**ilatus autem audiens galileam. interrogauit si homo galileus esset. **E**t ut cognouit qd de herodis potestate esset. remisit eu ad herodem qui et ipse iherosolimis erat us illis dieb; **H**erodes autem uiso

ihu. gaudens e ualde. Erat enim cupiens ex multo tempore uidere eum. eo quod audierat multa de illo. et sperabat signu aliquod uide ab eo fieri. **I**ntrogauit autem illu multis sermonib; at ipse nichil illi respondebat.

Stabant autem principes sacerdotu et scribe. **S**tanter accusantes eum. **S**preuit autem illum herodes cu exercitu suo. et illu sit indutu ueste alba et remisit ad pilatu. **E**t facti sunt amici herodes ^{pilatus} indie illa. na antea inimici erant ad inuicem.

Pilatus autem conuocatis principibus et magistratib; et plebe. dixit ad illos. **O**btulistis in hunc homine quasi auertente pplm et ecce ego coram uobis interrogans nulla causam inueni in homine isto ex his in quib; eum accusatis. **S** neq; herodes. **N**am remisi uos ad illu. et ecce nichil dignu morte actum e ei.

E in edatum ergo dimitta. **N**ecessse autem habebat dimittere eis p diem festu unum. **F**aclamauit autem simul uniuersa turba dicens. **T**olle hunc. et dimitte nobis barraban. **Q**ui erat ppe seditione quanda factam incuuta

lv cccvii
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviiii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccv
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccvi
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

lv cccviii
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

te & homicidium missus in carcerem.

Iterum autem pilatus locutus est ad illos uolens dimittere ihm. At illi succlamabant dicentes. Crucifige. crucifige eum. **I**lle autem tercio dixit ad illos. Quod enim mali fecit. Nullam causam mortis inuenio in eo. Scripnam ergo illi. & dimittam. **A**t illi instabant magnis uocibus postulantes ut crucifigeret. Et inualescebant uoces eorum. **E**t pilatus ad iudicauit fieri petitionem eorum. **D**imisit autem illis eum qui propter homicidium & seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant. **I**hm uero tradidit uoluntati eorum.

Et cum ducerent eum. apprehenderunt symonem quendam cyrenensem uenientem de uilla. et imposuerunt illi crucem portare post ihm. **S**equebatur autem illum multa turba populi & mulierum. que plangebant et lamentabantur eum. **C**onuersus autem ad illas ihesus dixit. Filie iherusalem nolite flere super me sed super uos. ^{ipfas} flete & super filios uestros. Quoniam ecce dies ueniunt in quibus dicent. Beate steriles & uentres qui non genuerunt. et ubera que non lactauerunt.

Tunc incipient dicere montibus cadite super nos. & collibus optete nos. Quia si in uiridi ligno hec faciunt. marido quid fiet. **D**ucebantur autem & alii duo nequam cum eo. ut interficerentur. **E**t postquam uenerunt in locum qui dicitur caluarie. ibi crucifixerunt eum. **E**t latrones. unum ad dexteram. & alium a sinistris. **I**hesus autem dicebat pater. dimitte illis. non enim sciunt quid faciunt. **D**iuidentes uero uestimenta eius. miserunt sortibus. **E**t stabat populus expectans. **E**t deridebant eum principes iudeorum dicentes. **A**lios saluos fecit. se ipsum saluum faciat si hic est christus dei electus. **I**lludiebant autem et inimici accedentes & acetum offerentes illi dicentes. **S**i tu es rex iudeorum. saluum te fac. **E**rat autem & suspensio scripta super illum litteris grecis et latinis. & ebraicis. **H**ic rex iudeorum. **V**nus autem de his qui pendebant latronibus. blasphemabat eum dicens. **S**i tu es christus. saluum fac te ipsum et nos. **R**espondens autem alter. increpabat eum dicens. **N**eque tutum est deum. quod in eade damnatione es. **E**t nos quidem iuste nam digna factis

lv ccc. vii
1.
ccc. xvi
9
ccv
10 ccc. xviii

lv ccc. xlii
1.
viii
10 ccc. xliii

lv ccc. xlii
1.
ccc. xlii
9
ccv
10 ccc. xliii

lv ccc. xlii
1.
ccc. xliii
9
ccv
10 ccc. xliii

lv ccc. xlv
1.
ccc. xliii
9
ccviii
10 ccc. xlvii

lv ccc. xlv
1.
Sol

lv ccc. xvii
1.
ccc. xvi
9
ccv
10 ccc. xviii

lv ccc. xviii
1.
ccc. xviii
9
ccv
10 ccc. xviii

lv ccc. xviii
1.
ccc. xviii
9
ccv
10 ccc. xviii

lv ccc. xv
1.
Sol

lv ccc. xlii
1.
ccc. xliii
9
ccviii
10 ccc. xliii

lv ccc. xlv
1.
ccc. xlvii
9
ccviii

lv ccc. xlvii
1.
ccc. xlvii
9
ccviii

lv ccc. xliii
1.
ccc. xlv
9
ccviii
10 ccc. xlviii

lv ccc. xlv
1.
ccc. xlviii
9
ccviii

lv ccc. xlv
1.
Sol

cordate sunt uerbo eius: & regres-
se a monumento nuntiauerunt
hec omnia illis undecum & ceteris

Ly ecclesie viii
Sol

Erat **S**omnibus: **E**rat
autem maria magdalene
et iohanna et maria iacobi. & ce-
tere que cum eis erant: que dice-
bant ad apostolos hec. Et uisa sunt
ante illos sicut deliramentum
uerba ista: et non credebant illis.
Petrus uero surgens cucurrit ad
monumentum: & percumbens uidit
lintheamina sola posita. Et abiit
secum mirans: quod factum fuerat.

Et ecce duo ex illis ibant
ipsa die in castellum quod erat
in spacio stadiorum sexaginta ab
iherusalem: nomine emaus. Et ip-
si loquebantur ad inuicem de his
omnibus que acciderant. Et fac-
tum est dum fabularentur et
secum quererent: & ipse ihesus ap-
propinquans ibat cum illis. Ocu-
li autem eorum tenebantur: ne eum
agnoscerent. **E**rat ad illos. Qui
sunt hi sermones quos confer-
tis ad inuicem ambulantes et
estis tristes. **E**t respondens un-
ui nomen cleophas: dixit ei.
Tu solus pegrinus es in iherusalem
& non cognouisti que facta sunt

in illa his diebus: Quibus ille dixit.
Que: **E**t dixerunt. De ihesu nazare-
no. qui fuit uir propheta potens in
ope & sermone coram deo & omni
populo: & quomodo eum tradiderunt
summi sacerdotes & principes nostri
in dampnationem mortis: et crucifixe-
runt eum. **N**os autem speramus:
quia ipse esset redempturus israel.
Et nunc super hec omnia: tertia
dies est hodie quod hec facta sunt.
Si et mulieres quedam ex nostris tex-
tuerunt nos: que ante lucem fu-
erunt ad monumentum. **E**t non inue-
to corpore eius uenerunt dicentes
se etiam uisionem angelorum uidisse:
qui dicunt eum uiuere. **E**t abiit
quidam ex nostris ad monumentum: et
ita inuenit sicut mulieres dixe-
runt: ipsum uero non inuenit.
Et ipse dixit ad eos. **O** stulti et
tardi corde ad credendum: in omni-
bus que locuti sunt prophete. **N**one
hec oportuit pati christum: & ita re-
trahere in gloriam suam. **E**t incipi-
ens a moysse & omnibus prophetis:
interpretabat illis in omnibus
scripturis que de ipso erant. **E**t
appropinquauerunt castello quod ibant:
et ipse se finxit longius ire. **E**t
coegerunt illum dicentes. **M**ane

nobiscum qm̄ aduerserasset: & melinata est iam dies. Et intrauit cum illis. Et factum est dū recumberet cum illis: accepit panem & benedixit ac fregit. et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorū: et cognouerunt eum. Et ipse euauit ex oculis eorū. & dixerunt adinuicē. Nonne cor nrm̄ ardens erat innobis. dum loqueretur in uia: & aperiret nobis scripturas. Et surgentes eadem hora reuersi sunt in iherusalem: & inuenerunt cōgregatos undecim et eos qui cū ipsis erant dicentes. quod surrexit dñs uere & apparuit symoni. Et ipsi narrabant que gesta erant in uia: et quomodo cognouerunt eum in fractione panis. Bū hec autē locuntur.

Dñs stetit in medio eorū. Et dixit eis. Par uobis. Conturbati uero & conterriti. existimabant se spm̄ uidere. Et dixit eis. Quid turbati estis: & cogitationes ascendunt in corda ur̄a. Videte manus meas & pedes meos: quia ipse ego sum. Palpate et uidete. quia sp̄s carnem et ossa non habet.

lv ccc xli
viii
Jo ccc xlii

ficut me uidetis habere. Et cum hoc dixisset: ostendit eis manus & pedes. Adhuc autem illis n̄ credentibus: & mirantibus pre gaudio: dixit. Habetis hic aliquid qd̄ manducetur. Ad u obtulerunt ei partē piscis assis: & fauim̄ mellis. Et cū manducasset coram eis: sumens reliquias dedit eis. & dixit ad eos.

lv ccc xli
Sol

Hec sunt uerba que locutus sum ad uos cū adhuc essem uobiscū: quoniam necesse est impleri omnia que scripta sunt in lege moysi et p̄phetis. & psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum: ut intelligerent scripturas. Et dixit eis. Qm̄ sic scriptum est. et sic oportebat. xpm̄ pati et resurgere a mortuis tertia die. et p̄dicari in nomine eius penitentiā & remissionem peccatorum in omnes gentes. incipientes ab iherosolima. Vos autem estis testes horū: et ego mitto p̄missū patris mei in uos. Vos autē sedete in ciuitate: quo ad usq; induamini uirtute ex alto. Eduxit autē eos foras extra ciuitatē in bethaniam: & eleuatis manib; suis

Li
Ber
ſce
ora
rie

lv ccc xli
viii
Jo ccc xlii

benedixit eis. Et factum est dum
benediceret illis: recessit ab eis: et
ferrebat in celum. Et ipsi adorantes
regressi sunt in iherosolimam cum
gaudio magno: et erant semper
in templo laudantes et benedicentes
deo. *de v. o. d. o. e. c.*

EXPLICIT.

EO G L M.

SCDM. LVCIA.

INCIPIT.

PROLOG. SUP.

IOHAN. **Q.**

Questus est
iohannes
euglysta u
nus ex disci
pulis dei.
qui uirgo electus a deo est: que
de nuptiis uolentem nubere.
uocauit deus: cui uirginitatis
in hoc duplex testimonium in
euglysto datur: quod preceperis a deo
dilectus dicitur: et huic matrem

suam de cruce comendauit dominus.
ut uirginem uirgo seruaret. Deni
que manifestans in euglysto quod erat
ipse incorruptibilis uerbi opus in
choans. solus uerbum carne fac
tum: nec lumen comprehensum a
tenebris fuisse testatur. primum
signum ponens quod in nuptiis fecit
dominus: ut ostendens quod erat ipse
legentibus: demonstraret. quod ubi
dicit inuitatus deficere nuptiarum
uinum debeat: ut et ueteribus: imu
tatis. noua omnia que a christo in
stituantur appareant. Hoc autem
euglym scripsit in asya. postea quam in path
mos insula apokalypsin scripsit.
ut cui in principio canonis incor
ruptibile principium in agnesi et
am incorruptibilis finis purgati
nem in apokalypsi redderetur: di
cente christo. ego sum. *A. et. x.*
Et hic est iohannes qui sciens
supuenisse diem recessus sui: con
uocatis discipulis in epheso. multa
signorum experimenta premonens. christum
descendit in defossam sepulture
sue locum: et facta oratione positus
est ad patres suos: tam extraneus
a dolore mortis: quam a corrup
tione carnis inuenitur alienus.
Tamen post omnia euglym scripsit.

et hoc uirgini debebatur. Quae
tamen uel scripturae temporum
dispositio. uel libri ordinatio. id
a nobis per singula non exponitur:
ut scienti desiderio collocato. et
querentibus fructus laboris. id
magisterij doctrina seruetur.

EXPLICIT.

PROLOGUS.

INCIPIT.

EVANGELIUM SECUNDUM

Iohannem.

In principio erat
uerbum: et uerbum erat
apud deum: et deus erat uer-
bum. Hoc erat in prin-
cipio apud deum. **O**mnia
per ipsum facta sunt: et si-
ne ipso factum est nihil.

Quod factum est in ipso uita
erat: et uita erat lux hominum.

Et lux in tenebris lucet: et tene-
brae eam non comprehenderunt.

Ut homo missus a deo: cui
nomen erat iohannes. hic uenit
in testimonium. ut testimonium per-
hiberet de lumine: ut omnes

crederent per illum. Non erat ille
lux: sed ut testimonium perhiberet
de lumine. Erat lux uera: quae il-
luminat omnem hominem ueni-
entem in hunc mundum. In mundo
erat: et mundus per ipsum factus
est: et mundus eum non cognouit.
In propria uenit: et sui eum non re-
cepit. Quoties autem recepit
eum. dedit eis potestatem filios dei
fieri: his qui credunt in nomi-
ne eius. Qui non ex sanguinibus
neque ex uoluntate carnis. neque
ex uoluntate uiri: sed ex deo nati
sunt. Et uerbum caro factum
est: et habitauit in nobis. Et ui-
dimus gloriam eius gloriam quasi
unigeniti a patre: plenum gratia
et ueritate. **I**ohannes testi-
monium perhibet de ipso: et clamat
dicens. Hic erat quem dixi: quod
post me uenturus est: quia prius
me erat. **E**t de plenitudi-
ne eius nos omnes accepimus:
et gratiam per gratiam: quia lex per
moysen data est: gratia et ueri-
tas per ipsum christum facta est. **D**e-
um nemo uidit unquam. **U**n-
genitus ^{filius} qui est in sinu patris:
ipse enarrauit.

Et hoc est testimonium iohannis

Jo III
11
12
13

Jo III
14
15

Jo V
1
2
3

Jo VI
1
2
3
4

Jo VII
1
2

Jo VIII
1
2
3

Jo VIII
1
2

hanis. quando miserunt iudei
 ab iherosolimis sacerdotes & leui-
 tas: ut interrogarent eū. Tu q̄s
 es? Et confessus est: & n̄ negauit.
 Et confessus est: quia non sum
 ego xp̄s. & interrogauerit eum.
 Quid ergo? Helyas es tu? Et dixit.
 Non sum. Ppheta es tu? Et re-
 spondit. Non. Dixerunt ergo
 ei. Quis es? Et responsū dem-
 nis qui miserunt nos. quid di-
 cis de te ip̄so? At. Ego uox
 clamantis in deserto. dirigite
 uiam dñi: sicut dixit ysaias p̄-
 pheta. Et qui missi fuerat.
 erant ex pharisais. Et interroga-
 uerunt eum: & dixerunt ei.
 Quid ergo baptizas si tu nō es
 xp̄s. neq; helyas. neq; ppheta?
 Respondit eis iohannes dicens.

Ego baptizo in aqua: medi-
 autem ur̄m stetit quem uos
 nescitis. Ipse est qui post me uē-
 turus ē. qui ante me factus ē:
 cui ego non sum dignus ut sol-
 uam eius cōrigiā calciamenti.

Hec in bethania facta sunt
 trans iordanem: ubi erat ioh̄es
 baptizans.
 Die uidit iohannes ihm
 uenientē ad se: & ait. Ecce agn̄

dei: ecce qui tollit peccata mundi.

Hic est de quo dixi. Post me uenit
 uir qui ante me factus ē: quia
 prior me erat. Et ego nesciebam
 eum. S; ut manifestet̄ in israhel:
 p̄pterea ueni ego in aqua bap-
 tizans. Et testimoniū phibu-
 it iohannes dicens: quia uidi sp̄-
 ritum descendente quasi colum-
 bam de celo. & mansit super eum:
 et ego nesciebam eum: s; qui mi-
 sit me baptizare in aqua. ille m̄
 dixit. Super quem uideris sp̄ritū
 descendente & manente super
 eum: hic est qui baptizat in sp̄-
 s̄o. Et ego uidi et testimoniū
 phibui: quia hic est filius dei.

Alterā die iterū stabat
 iohannes: & ex discipulis ei-
 duo. Et respiciens ihm ambu-
 lantem: dicit. Ecce agnus dei.
 & audierunt eū duo discipuli
 loquentem: & secuti sunt ihm.
 Conuersus autem ih̄s & uidens
 eos sequentes se: dicit eis. Quid
 queritis? Qui dixerunt ei. Ra-
 bi. quod dicitur interpretatum
 magister. Ubi habitas? Dicit
 eis. Venite & uidete. Venerunt
 et uiderunt ubi maneret: et ap̄-
 cum manserunt die illo. Hora

Jo. i.
 viii.
 ii.
 lv. vii.

Jo. xi.
 .y.
 Sob.

Jo. xii.
 .i.
 xi.
 iii.
 x.

Jo. xiii.
 .x.
 Sob.

Jo. i.
 .viii.
 .xiii.
 .xv.

Jo. i.
 .xv.
 .xviii.
 .y.
 .xiii.

Jo. xvi.
 .x.
 Sob.

autem erat: quasi decima. **E**rat autem andreas frater symonis petri unus ex duobus qui audierant a iohanne: et secuti fuerant eum.

Inuenit hic primum fratrem suum symonem: et dicit ei. Inuenimus messiam: quod est interpretatum christum. Et adduxit eum ad ihm. **I**ntuitus autem eum ihesus: dixit. Tu es symon filius iohanna: tu uocaberis cephias. quod interpretatur petrus. **I**n crastinum uoluit exire in galileam: et inuenit philippum. Et dicit ei ihesus. Sequere me. **E**rat autem philippus abethsaida ciuitate andree et petri. **I**nuenit philippus nathanael: et dicit. Quem scripsit moyses in lege et prophete: inuenimus ihm filium ioseph anazareth. Et dicit ei nathanael. Anazareth potest aliquid boni esse? **D**icit ei philippus. Veni et uide. **V**idit ihesus nathanaelem uenientem ad se: et dicit de eo. Ecce uere israhelita: in quo dolus non est. **D**icit ei nathanael. Unde me nosti? **R**espondit ihesus: et dixit ei. Prius quam te philippus uocaret. cum esses sub ficu:

uidi te. **R**espondit ei nathanael: et ait. Rabbi. tu es filius dei: tu es rex israhel. **R**espondit ihesus: et dixit ei. Quia dixi tibi. uidi te sub ficu credis: maior his uidebis. **E**t dicit ei. Amen amen dico uobis: uidebitis celum apertum: et angelos dei ascendentes et descendentes supra filium hominis.

Et die tercio nuptie facte sunt in chana galilee: et erat mater ihesu ibi. **V**ocatus est autem et ihesus: et discipuli eius ad nuptias. **E**t deficiente uino: dicit mater ihesu ad eum. Unum non habent. **E**t dicit ei ihesus. Quid michi et tibi est mulier? **N**ondum uenit hora mea. **D**icit mater eius ministris. Quodcumque dixerit uobis facite. **E**rant autem ibi lapidee ydrie sex posite secundum purificationem iudeorum: capientes singule metretas binas uel ternas. **D**icit eis ihesus. Implete hydrias aqua. **E**t impleuerunt eas usque ad summum. **E**t dicit eis ihesus. Haurite nunc: et ferte archytelino. **E**t tulerunt. **E**t autem gustauit archytelinus aqua uinum factum: et non sciebat unde esset: ministri autem

sciēbant qui hauserant aquam: uocat sponsium archytelinus et dicit ei. Omnis homo p̄mum bonum unū pontē: & cum inebriati fuerint: tunc id qđ dēteri est. Tu autem seruasti unū bonum usq; adhuc. Hoc fecit initium signū: ihc in chana galilee. et manifestauit glām suam: et crediderunt in eū discipuli eius.

Post hec autem descendit capharnaum. et ipse & discipuli eius. & mater ei et fratres eius: et ibi manserunt n̄ multis dieb;. **E**t p̄pe erat pascha iudeorū: et ascendit iherosolimā ihc. **E**t inuenit in templo uendentes boues & oues & colūbas: et nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellū de funiculis: omnes eiecit de templo. Oues quoq; & boues: et nummulariorū effudit es: et mensas subuertit. Et his q̄ columbas uendebant. dixit. Auferte ista hinc: & nolite facere domū patris mei domum negotiationis. **R**ecordati uero sunt discipuli eius: quia scriptum est. Zelus domus tue comedit me. **R**esponderūt

ergo uidet: & dixerunt ei. Ad signum ostendis nobis. quia hec facis? Respondit ihc: et dixit eis. **S**oluite templum hoc: & in trib; diebus excitabo illud. Dixerūt ergo ei. Quadraginta et sex annis edificatum ē templum hoc. et tu in trib; diebus excitabis illud? Ille autem dicebat de templo corporis sui. **C**um ergo surrexisset a mortuis. recordati sunt discipuli eius. quia hec dicebat: & crediderunt scripturę & sermōni quem dixit ihc. **C**um autē esset iherosolimis in pascha in die festo: multi crederūt in nomine eius. uidentes signa ei que faciebat. Ipse autem ihc non crederat semetip̄m eis. eo quod ip̄e nosset omnes: & quia opus ei n̄ erat ut quis testimonium perhiberet de homine. Ipse enim sciebat quid esset in homine.

ij. **F**rat homo ex pharisęis nichodem nomine: princeps iudeorū. Hic uenit ad ihm nocte: & dixit ei. Rabbi. scim̄ qđ a deo uenisti magister. Nemo enī potest hec signa facere que tu facis: nisi fuit d̄s cū eo. Respondit ihc: & dixit ei. Am̄ am̄ dico t̄. nisi q̄s natus fuerit de nouo. n̄ potest uide regnū dei. Dixit ad eū nichodemus. Quom̄ potest homo nasci cū sit senex? Nūquid potest in uentre matris sue iterato introire & nasci? Respondit

Jo. xviii
vii
viii

Jo. xx.
i.
oc. lxxviii
clvi
oc. lxx

Jo. xxv.
i.
oc. lxxi
oc. lxxviii

Jo. xxv.
i.
sol

Jo. xxviii
clxxi
lxxvii

Jo. xxviii
x
sol

ihc. Am̄ am̄ dico t̄: nisi q̄s renat̄ fuerit
 ex aqua & sp̄u sc̄o. n̄ potest intrare in
 regnū dei. Qd̄ natū est ex carne: caro
 est. Et qd̄ natū est ex sp̄u: sp̄s est. Non
 mireris q̄a dixit: oportet uos nasci de
 nouo. Sp̄s ubi uult sp̄uat: & uocē eius
 audis. s; n̄ scis unde ueniat aut q̄ uadat.
 Sic est om̄is: q̄ natū ē ex sp̄u. Respon-
 dit nichodem̄: & dixit ei. Quom̄ pos-
 sunt hec fieri? Respondit ihc: & dixit
 ei. Tu es magister in isrl̄ & hec ignoras?
 Am̄ am̄ dico t̄: q̄a qd̄ scim̄ loquim̄
 & qd̄ uidim̄ hoc testam̄. & testimonij
 um uim̄ n̄ accipit̄. Si t̄rena dixi uob̄
 & n̄ creditis. quom̄ si dixero uob̄ celestia
 credetis? Et nemo ascendit in celū nisi
 qd̄ descendit de celo: fili hōis q̄ est in celo. Et
 sic moyses exaltauit serpente in deserto. ita
 exaltari oportet filiu hōis: ut ois q̄ cōdit sp̄m n̄

Sic enim d̄s dilexit
 mundū ut filium suum
 unigenitū daret: ut omnis
 qui credit in ipsum n̄ pereat
 s; habeat uitam eternā.
 Non enim misit d̄s filium
 suū in mundū ut iudicet
 mundū: s; ut saluetur mun-
 dus per ipsum. Qui credit in eū
 non iudicatur. Qui autē nō
 credit. iam iudicatus est: q̄a
 non credit in nomine unige-
 niti filij dei. Hoc est autē iu-
 dicium. quia lux uenit in mū-
 dum. & dilexerunt homines
 magis tenebras quam lucem.
 Erant enim eorū mala opera.

jo xxv
 .iii
 .vii
 .lv
 .xxviii
 .x.
 .sol

Om̄is enim qui male agit odit
 lucem: et n̄ uenit ad lucem ut n̄
 arguantur opa eius. Qui autem
 facit ueritatem uenit ad lucē:
 ut manifestent̄ eius opa. q̄a in
 deo sunt facta.

Post hec autem uenit ihc & dis-
 cipuli eius in iudeam t̄ram:
 & illic demorabat̄ cum eis. bap-
 tizabat. **E**rat autem & ioha-
 nes baptizans in ennon iuxta
 salym. quia aque multe erant
 illic: et ueniebant & bap-tiza-
 bantur. Hōdū enim missus
 fuerat in carcerem iohannes.

Facta est autem questio ex dis-
 cipulis iohannis cū iudeis de
 purificatione: et uenerūt ad
 iohannē & dixerunt ei. Rabbi
 qui erat tecū transiordanen-
 cui tu testimonij phibuiti.
 ecce hic baptizat: & om̄s ueni-
 unt ad eum. Respondit ioha-
 nes & dixit. Non potest ^{homo} accipere
 quequā: nisi fuerit ei datum
 de celo. **I**psi uos in testimo-
 nium phibetis qd̄ dixi. ego
 non sum xp̄s: s; q̄a missus suus
 ante illū. **Q**ui habet spon-
 sam: sponsus est. Amicus autē
 sponsi qui stat & audit eum:

jo xxviii
 .i.
 .xiii
 .lv
 .xxviii
 .i.
 .sol

gaudio gaudet ppter uocē spōsi.
 Hoc ergo gaudiū meum imple-
 tum est. Illud oportet crescere.
 me autē minui. Qui de sursum
 uenit: sup omnes est. Qui est de
 terra: de terra ē. & de terra loquitur.
 Qui de celo uenit sup omēs est:
 & qd uidit & audiuit hoc testa-
 tur: & testimoniu eius nemo ac-
 cepit. Qui ^{autē} accepit eius testimo-
 nium: signauit quia d's uerax
 est. Quē enim misit deus: uer-
 ba d'i loquitur. **N**on enim
 ad mensurā dat deus spm. Pat̄
 diligit filium: & omnia dedit
 in manu eius. **Q**ui credit ī
 filium: habet uitam eternam.
 Qui autē incredulus est filio.
 n̄ uidebit uitam: s; ira d'i ma-
 net sup eum. **E**t ergo cogno-
 uit ihe quia audier̄ pharisei
 quia ihe plures discipulos fac̄
 et baptizat quā iohannes. qm̄
 quam ihe non baptizaret sed
 discipuli ei: reliquit iudeam.
 & abiit iterū in galileam. Opor-
 tebat autē eum transire per sa-
 mariam. **S**amaritanos.
Ihe in ciuitatē samarie que
 dicitur sychar: iuxta peditum
 qd dedit iacob ioseph filio suo.

erat autē ibi fons iacob. Ihe ergo
 fatigatus erit inere: sedebat sic
 sup fontem. Hora autē erat quasi
 sexta. Venit mulier de samaria:
 haurire aquā. Dicit ei ihe. Da m̄
 bibere. Discipuli enim ei abierat
 in ciuitatē: ut cibos emerent. Di-
 cit ḡ ei mulier illa samaritana.
 Quomodo tu iudeus cū sis. bibe
 a me potes: que sum mulier sa-
 maritana. Non enim conuertunt
 iudei samaritanis. Respondit
 ihe: & dixit ei. Si scires donum
 dei. et quis est qui dicit tibi da m̄
 bibere: tu forsitan percusses ab eo.
 et dedisset t̄ aquam uiuā. Dicit
 ei mulier. Neq; in quo haurias habes: i pu-
 teus altus est. Unde ergo habes
 uiuam. Nunquid tu maior es
 patre nr̄o iacob qui dedit nobis
 puteum: et ipse ex eo bibit & filij
 eius: et pecora eius. Respondit
 ihe: et dixit ei. Omnis qui bibit
 ex aqua hac: siccet it̄m. Qui au-
 tem biberit ex aqua quam ego da-
 bo ei. non siccet in eternū: s; aq̄
 quā dabo ei fiet in eo fons aque
 salientis in uitā eternā. Dicit ad
 eum mulier. Domine da m̄ hac
 aquam: ut n̄ siciam neq; ueniā
 huc haurire. Dicit ei ihe. Sade

Dicit ei
 mulier.
 aqm̄

10 xxx
 11
 12 xviii
 13 cxxviii

14 xxxi
 15 x
 16 sol

17 m

18 xxxvii
 19 vii
 20 cxxviii

uoca uirum tuum: et ueni huc.
Respondit mulier: & dixit. **N**o
 habeo uirum. Dicit ei ihc. Bene
 dixisti: quia n̄ habeo uirum. **Q**uoniam
 enim uiros habuisti: & nunc
 que habes non est tuus uir. **H**oc
 uere dixisti. Dicit ei mulier. **D**o-
 mine uideo quia propheta es tu.
Patres nri in monte hoc adora-
 uerunt: & uos dicitis quia ihe-
 rosolymis est locus ubi adorare
 oportet. Dicit ei ihc. **M**ulier cre-
 dem: quia ueniet hora quando
 neq; in monte hoc neq; in ihero-
 solymis adorabitis patrem. **V**os
 adoratis quod nescitis: nos ado-
 ramus quod scimus: quia salus
 ex iudeis est. **S**ed uenit hora et
 nunc est: quando ueri adora-
 tores adorabunt patrem in spu
 et ueritate. **H**am et pater ta-
 les querit: qui adorent eum.
Spiritus est deus: et eos qui adorant
 eum in spu & ueritate oportet
 adorare. Dicit ad eum mulier.
Scio quia messias uenit: qui
 dicitur xpc. **C**um ergo uenit:
 ille nobis annuntiabit omnia.
 Dicit ei ihc. **E**go sum: qui loqr
 tecum. **E**t continuo ueniunt
 discipuli eius: & mirabantur

quia cum muliere loquebatur.
Nemo tamen dixit quid queris:
 aut quid loqueris cum ea. **R**eli-
 quit ergo hydria suam mulier: &
 abiit in ciuitate. & dicit illis ho-
 minibus. **V**enite & uideate homi-
 nem: qui dixit in omnia que
 cumq; feci. **N**unquid ipse est
 xpc. **E**xierunt de ciuitate: et
 ueniebant ad eum. **I**nterea ro-
 gabant eum discipuli dicentes.
Rabbi manduca. **I**lle autem dixit
 eis. **E**go cibum habeo mandu-
 care: quem uos nescitis. **D**ice-
 bant ergo discipuli adinuicem.
Hunquid aliquis attulit ei
 manducare. **D**icit eis ihc. **M**e-
 us cibus est ut faciam uolunta-
 tem eius qui misit me: ut pfi-
 ciam opus eius. **N**onne uos di-
 citis quod adhuc ^{quatuor} tres menses
 sunt. et messis uenit. **E**cce di-
 co uobis. **U**eruate oculos uros:
 & uideate has regiones: qa albe
 sunt ad messem. **E**t qui metit
 mercedem accipit. & congregat
 fructu in uitam eternam: ut et
 qui seminat simul gaudeat: &
 qui metit. **I**n hoc enim est uer-
 bum ueru: quia alius est qui
 seminat. & alius qui metit.

Ego misi uos metere: quod non laborastis. Alij laborauerunt: uos in labores eorum introistis. Excitauit autem illa multi crediderunt in eum samaritanorum: propter uerbum mulieris testimonium prohibentis: quia dixit in omnia quecumque feci. Cum uenissent ergo ad illu[m] samaritanu[m]: rogaue- runt eum ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt propter sermonem eius: et mulierj dicebat: quia iam non propter tuam loquelam credimus. Ipsi enim audi- uimus et scimus: quia hic est uere saluator mundi.

Post duos autem dies exiit inde: et abiit in galileam.

Ips[e] enim ihes[us] testimonium prohibuit: quia propheta in sua patria honorem non habet.

Cum ergo uenisset in galileam: excepunt eum galilei cum omnia uidissent que fecerat in iherosolymis in die festo: et ipsi uenerant in diem festu[m]. Et uenit iterum in galileam: ubi fecit aqua[m] uinum.

Et erat quidam regulus: cui[us] filius infirmabatur caphar-

naum. Hic cum audisset quia ihesus adueniret a iudea in galileam: abiit ad eum et rogabat eum ut descenderet et sanaret filium eius. Incipiebat enim mori. Dixit ergo ihes[us] ad eum. Huius signa et prodigia uideritis: non creditis. Dicit ad eum regulus. Domine descende prius quam moriatur filius meus. Dicit ei ihes[us]. Vade filius tuus uiuit. Credit homo sermone[m] que[m] dixit ei ihes[us]: et ibat. Jam autem eo descende[n]te: serui occurrerunt ei et nuntiauerunt dicentes. quia filius eius uiuere[n]t. Interrogabat ergo horum ab eis: in qua melius habuerat. Et dixerunt ei: quia hery hora septima reliquit eum febris. Cognouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei ihes[us] filius tuus uiuit: et credidit ipse et domus eius tota. Hoc iterum secundum signu[m] fecit ihes[us]: cum uenisset a iudea in galileam.

Post hec erat dies festus iudeorum: et ascendit ihes[us] iherosolimam. Est autem p[er] bethsaida piscina que cognominatur ebrai et bethsaida: quinq[ue] porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentiu[m]: cecoru[m].

Jo xxxiii
vii
xviii

Jo xxxv
i
xlii
li
lvi

Jo xxxvi
x
sol

Jo xxxvii
liii
lxi
lv

Jo xxxviii
i
lex
x
xxxvii

claudox. aridox. expectantium
 aque motum. Angls autem dñi
 scdm tempus descendebat in pis-
 cinam. et mouebatur aqua. Et
 qui prior descendisset in pisci-
 nam post motionē aque: sanus
 fiebat a quacumq; tenebatur
 infirmitate. Erat autem ibi q̄-
 dam homo: triginta & octo an-
 nos habens in infirmitate sua.
 Hunc cū uidisset ih̄c iacentem.
 & cognouisset quia multū iam
 tempus habet: dicit ei. Vis sanus
 fieri? Respondit ei languidus.
 Domine n̄ habeo hominē: ut
 cum turbata fuerit aqua. mit-
 tat me in piscinā. Dum uenio
 enim ego: alius ante me descē-
 dit. Dicit ei ih̄c. Surge tolle
 grabatū tuum. & ambula. Et
 statim sanus factus est homo:
 et sustulit grabatū suum et
 ambulabat. Erat autē sabba-
 tum in illo die. Dicebant iu-
 dei illi qui sanus fuerat. Sab-
 batum est: nō licet tibi tollē
 grabatū tuum. **R**espon-
 dit eis. Qui me fecit sanū: ille
 michi dixit. Tolle grabatum
 tuū: & ambula. Interrogauē-
 runt ḡ eum. Quis ē ille homo

qui dixit t̄: tolle grabatū tuum
 & ambula? Is autem qui sanus
 fuerat effectus: nesciebat q̄s esset.
 Ih̄c autem declinauit a turba:
 constituta in loco. Postea inue-
 nit eum ih̄c in templo: & dixit
 illi. Ecce sanus factus es: iam
 amplius noli peccare: ne detur
 t̄ aliquid contingat. Abiit ille
 homo & nuntiavit iudeis: q̄a
 ih̄c esset qui fecit eum sanū.
 Pp̄terea p̄sequēbant̄ iudei ih̄c:
 quia hec faciebat in sab̄bato.
 Ih̄c autem respondit eis. Pater
 meus usq; modo opatur: & ego
 operor. Propterea ergo magis
 querebant eū iudei m̄ficere:
 non solum q̄a soluebat sab̄b̄m:
 sed & patrē suum dicebat dñm:
 equalē se faciens deo. Respon-
 dens itaq; ih̄c: dixit eis. Am̄
 amen dico uobis: n̄ potest fili⁹
 a se facere quicquā. nisi quod
 uiderit patrē facientem. Que-
 cumq; enim ille fecit: hec et
 filius similiter facit. Pat̄ enim
 diligit filium: & omnia demō-
 strat ei que ipse facit. Et ma-
 iora hui⁹ demonstrabit ei opa-
 ut uos miremini. Sic enim
 pater suscitāt mortuos: & ui-

xxviii
 50

Jo. xl.
1.
arviii
cxvi
lxvii

Jo. xli.
x.
sel

uificat: sic & filius quos uult
uiuificat. Neq; enim ^{pater} iudicat
quemquā: sed iudicium omne
dedit filio. ut omnes hono-
rificent filiū sicut hono-
rificant patrem. Qui nō hono-
rificat filiū: nō hono-
rificat patrem qui misit

Amen amen. **I**llum.
dico uobis: quia qui uerbu
meum audit & credit ei q̄ mi-
sit me. habet uitam eternam.
Et iudiciū non uenit: s; tran-
siet a morte in uitam. **A**m̄ an̄
dico uobis: quia uenit hora &
nō est. quando mortui audiet
uocem filij dī. & qui audierint
uiuent. Sicut enim pater ha-
bet uitam in semet ipso: sic de-
dit & filio uitam habere in se-
met ipso. Et potestatem dedit
ei iudiciū facere: quia filius
hominis est. Nolite mirari
hoc: quia uenit hora in qua oēs
qui in monumentis sunt. audi-
ent uocem eius. Et procedent
qui bona fecerunt in resurrec-
tionem uitę: qui uero mala
egerunt in resurrectionē iudi-
cij. Non possum ego ame fa-
cere quicquā. **S**icut audio
iudico. & iudicij meum ius-

Jo. xlii.
1.
cc. xc
clxxvii
lxxviii

Salm

Jo. xliii.
x.
sol

Jo. xliiii.
1.
arviii
lxvii

Jo. xliii.
x.
sol

tum est: quia nō quero uoluntate
meam. s; uoluntate ei' qui misit
me. **S**i ego testimoniū perhi-
beo de me: testimoniū meum nō
est uerum. Alius est qui testimo-
nium phibet de me: & scio quia
uerū est testimoniū quod phibet
de me. Vos misistis ad iohannē:
& testimoniū phibuit ueritatē.
Ego autē non ab homine testi-
monium accipio: sed hec dico ut
uos salui sitis. **H**uc erat lucerna
ardens & lucans: uos autē uolu-
istis ad horam ex utrare in luce
eius. **E**go autē habeo testimo-
nium maius iohanne. **O**pa enim
quę dedit michi pater ut pficiā
ea: ipsa opa quę ego facio. testi-
monium phibent de me: q̄a pater
me misit. **E**t qui misit me
pater: ipse testimoniū phibu-
it de me. Neq; uocem ei' unquā
audistis: neq; spectā ei' uidistis.
Et uerbu eius nō habetis in
uobis manens: quia quē misit
ille huic uos nō creditis. **S**eru-
tamini scripturas: quia uos pu-
tatis in ipsis uitam eternam ha-
bere: & ille sunt quę testimo-
nium phibent de me: & non
uultis uenire ad me. ut uitam

habeam. **C**ui
nō accipio: s;
dilectionē ei'
bis. **E**go
me: & non
uenit in
apient. **O**
credet. q̄
apient. &
nō querit.
ego acrisa
patrem. **E**
moyses in q̄
credetis in
sitam et me
scipit. **S**u
credetis. **E**
Patrem
abre
le: quod ei
hanc em
qua uidet
hanc sup
Subre
ce tibi sed
suis.
pūha: d
om su
sue uidet
magna ce
pūppū.

iohann

habeatis. Claritate ab hominibus non accipio: sed cognoui uos quia dilectione dei non habetis in uobis. Ego ueni in nomine patris mei: & non accepistis me. Si alius uenerit in nomine suo: illum accipietis. Quomodo potestis uos credere. qui gloriam ab inuicem accipitis: & gloriam que a solo est deo non queritis. Nolite putare: quia ego accusaturus sum uos apud patrem. Est qui accusat uos: moyses in quo uos speratis. Si enim crederetis moysi: crederetis forsitan et michi. De me enim ille scripsit. Si autem illius litteris non creditis: quomodo uerbis meis

Post hec **vij.** **J** credetis: abiit ihesus transire galilee quod est tyberiadis. Et sequabatur eum multitudo magna: quia uidebant signa que faciebat super his qui infirmabantur. **S**ubijt ergo in montem ihesus: et ibi sedebat cum discipulis suis. **F**rat autem proximum pascha: dies festus iudeorum.

Cum subleuasset ergo oculos ihesus & uidisset quia multitudo maxima uenit ad eum: dicit ad philippum. Unde enim panes.

ut manducent hi? Hoc autem dicebat temptans eum: ipse enim sciebat quid esset facturus. Respondit ei philippus. Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis: ut unus quisque modicum quod accipiat. Dicit ei unus ex discipulis eius: andreas frater symonis petri. Est puer unus hic: qui habet quinque panes ordeaceos: et duos pisces. Sed hec quid sunt inter tantos? Dicit ergo ihesus. Facite homines discumbere. Erat autem fenum multum in loco. Discubuerunt ergo uiri: numero quasi quinque milia. Accepit ergo ihesus panes: & cum gratias egisset: distribuit discubentibus: Similiter et ex piscibus: quantum uolebant. Ut autem impleti sunt: dixit discipulis suis. Colligite que superauerunt fragmenta: ne pereant. Collegit ergo: & impleuerunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus ordeaceis que superauerunt his qui manducauerant. Illi ergo homines cum uidissent quod fecerat signum: dicebant. Quia hic est uenturus propheta qui est in mundo.

xlii
xlvi
xlv

xliii
xlvi
xlv

xlvii
xlvi
xlv

xlviii
xlvi
xlv

io
l.
sol.

Jo 14
cl
lxvii

Dominus ergo cum cognouisset
quia uenturi essent ut ra-
perent eum & facerent eum regem:
fugit iterum in montem ipse solus. **U**t
autem sero factum est: descenderunt
discipuli eius ad mare. **E**t cum as-
cendissent nauim: ueniunt trans-
mare in capharnaum. **E**t tenebre
iam facte erant: et non uenerat
ad eos ihesus. **M**are autem: uento
magno flante ex urgebat. **C**um
remigassent ergo quasi stadia
uiginti quinq; aut triginta:
uiderunt ihesum ambulante super
mare & proximum nauis fieri: & ty-
muerunt. **I**lle autem dicit eis.
Ego sum: nolite timere. **V**olu-
erunt ergo accipere eum in nauis.
& statim fuit nauis ad terram
quam ibant.

Jo 14
x
sot

Altera die turba que stabat
transmare uidit quia na-
uicula alia non erat nisi una: &
quia non introisset cum discipulis
suis ihesus in nauim: sed solum disci-
puli eius abissent. **A**lic uero su-
puenerunt naues a tyberide: iux-
ta locum ubi manducauerant
panem. **g**ras agentes deo.
Cum ergo uidisset turba quod
ihesus non esset ibi neque discipuli

Jo 14
clxi
lxviii

Jo 14
x
sot

Jo 14
clxxvii
clxxv
clxxvi

eius: ascenderunt in nauiculas &
uenerunt capharnaum: requirentes ihesum.
Et cum inuenissent eum transmare:
dixerunt ei. **R**abbi: quando huc
uenisti? **R**espondit eis ihesus: & dixit.
Amen amen dico uobis: quia si me-
cum non qui uidistis signa: sed quia man-
ducastis ex panibus: & saturati estis.
Opanim non cibum qui perit: sed qui
permanet in uita eterna: quem filius
hominis dabit uobis. **H**unc enim
pater signauit deus. **D**ixerunt ergo
ad eum. **Q**uid faciemus ut operemur
opera dei? **R**espondit eis ihesus: et dixit.
Hoc est opus dei: ut credatis in eum
quem misit ille. **D**ixerunt ergo.

Quod ergo tu facis signum ut
uideamus & credamus tibi? **Q**uid
operaris? **P**ateres nostri manna man-
ducauerunt in deserto: sicut scriptum
est. **P**anem de celo dedit eis man-
ducare. **D**ixit ergo eis ihesus. **A**men
amen dico uobis: non moyses de-
dit uobis panem de celo: sed pater
meus dat uobis panem de celo ue-
rum. **P**anis enim dei est qui des-
cendit de celo: & dat uitam mundo.
Dixerunt ergo ad eum. **D**ne.
semper da nobis panem hunc. **D**ixit
autem eis ihesus. **E**go sum panis uitae.
Qui uenit ad me non esuriet:

& qui credit in me. non faciet unquam. **S**; dixi uobis: quia uidiſtis me & non creditis.

Omne quod dat pater ^{michi} ad me ueniet. & cum qui uenit ^{ad me} no-
ciciam foras. quia descendi de celo non ut faciam uoluntate meam. s; uoluntate eius qm misit me. **H**ec est autem uoluntas eius qui misit me patris. ut omne quod dedit michi n pdam exeo: s; resuscitem illud in nouissimo die. **N**ec est enim uoluntas patris mei qui misit me. ut omnis q uidet filiu & credit in eu habeat uitam etnam. **E**t ego resuscitabo eum in nouissimo die.

Murmurabant ergo iudei de illo. qa dixisset. ego sum panis qui de celo descendi. & dicebant. **H**omme hic est filius ioseph cuius nos nouimus patre et matre. **Q**uomodo g dicit hic. quia de celo descendi. **R**espo-
dit ergo ihc. & dixit. Nolite murmurare in uice. Nemo potest uenire ad me. nisi pater qui misit me traxerit eum. **E**t ego resuscitabo eu in nouissimo die. **E**st scptum in prophetis. **E**rant omnes docibiles dei. Omnes qui

Jo lvi. iiii
x. xiiii
ly xviii
Jo lxxi.
x. xlv
Sob
Jo lxxv.
i. cclxxviii
x. cclv
ly cclvii
Jo lxxviii.
x. xlviii
Sob
Jo lxxviii.
i. cclxxviii
x. cclv
ly cclvii
Jo lxxviii.
x. xlviii
Sob

audiuit a patre & didicit. uenit ad me. **N**on quia patrem uidit quisquam. nisi is qui est a do-

Amen am dico uobis: qui credit in me habet uitam eterna.

Ego sum panis uitae. **P**atres ueteri manducauerunt manna in deserto: et mortui sunt. **H**ic est panis de celo descendens: ut si quis manducauerit ex ipso non moriatur. **E**go sum panis uiuus: qui de celo descendi. **S**i quis manducauerit ex hoc pane: uiuet in eternum. **E**t panis quem ego dabo: caro mea est p mundi uita.

Litigabant ergo iudei ad inuice dicentes. **Q**uom potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum. **D**ixit ergo eis ihc. **A**men amen dico uobis: nisi manducaueritis carnem filij hominis & biberitis eius sanguinem. non habebitis uitam in uobis. **Q**ui manducat carnem meam et bibit sanguinem meum. habet uitam eterna. & ego resuscitabo eu in nouissimo die. **C**aro enim mea uere est cibus: & sanguis meus uere est potus. **Q**ui mandu-

cat carnem meā & bibit meum
 sanguinē: in me manet & ego i
 illo. Sicut misit me uiuens pa
 ter: & ego uiuo ppter patrem: &
 qui manducat me: et ipse uiu
 prop̄ me. Hic est panis qui de
 celo descendit: non sicut man
 ducauerunt patres ur̄i manna
 & mortui sunt. Qui manducat
 hunc panē: uiuet in eternuo.
 Hec dixit in synagoga: docens i
 capharnaū. Multi ergo audien
 tes ex discipulis ei dixerūt. Vix
 est hic sermo? Quis potest eum
 audire? Sciens autē ih̄c apud
 semetip̄m: quia murmurabat

de hoc discipuli ei: dixit eis.
Hoc uos scandalizat. Si
 ergo uideritis filiū hominis
 ascendentē ubi erat p̄ns. Sp̄s
 est qui uiuificat: caro n̄ p̄dest
 quicquā. **U**erba que ego lo
 cutus sum uobis: sp̄s & uita s̄t.
 S; sunt quidam ex uobis: qui
 non credunt. **S**ciebat enī
 ih̄c ab initio qui essent creden
 tes: & quis traditurus ess; eū.

Et dicebat. Ppterea dixi uo
 bis quia nemo potest uenire ad
 me: nisi fuerit ei datum a pat̄
 meo. Et hoc multi discipulor̄

Jo lexiu
 r̄
 c̄
 lxxvii
 lv
 xciiii

Jo lxxv
 r̄
 sot

eius abierunt retro: & iam n̄ cum
 illo ambulabant. **D**ixit ḡ ih̄c
 ad duodecim. Nunqd̄ & uos uult
 abire? Respondit ergo ei symon
 petrus. Domine: ad que ibimus?
 Verba uite eterne habes: & nos
 credimus & cognouim; q̄a tu es
 xp̄c filius di. **R**espondit eis ih̄c.
 Nonne ego uos duodecim elegi:
 & unus ex uobis diabolus ē? Di
 cebat autem iuda symonē scari
 othem. Hic enim erat traditurus
 eum: cum ess; un; ex duodecim.

Post hec ambulabat ih̄c in
 galileam: non enim uolebat
 in iudeam ambulare: q̄a quere
 bant eū iudei interficere. Erat
 autē in primo dies iudeor̄: see
 nophēgia. Dixerunt ad eum fr̄s
 eius. Transi hinc & uade in iude
 am: ut et discipuli tui uideant
 opa tua que facis. Nemo quippe
 in occulto quid facit: et querit
 ipse in palam esse. Si hec facis:
 manifestas te ip̄m mundo. Hec;
 enim fr̄s eius credebant in euo.
 Dicit ergo eis ih̄c. Tempus meū
 n̄dum aduenit: tempus autē
 ur̄m semp̄ est paratum. Nō po
 test mundus odisse uos. Quia autē
 odit: quia ego testimonium p̄

Jo lexiu
 r̄
 c̄
 lxxvii
 lv
 xciiii

Jo lxxv
 r̄
 sot

Jo lxxv
 r̄
 sot

Jo lxxv
 r̄
 sot

Jo lxxv
 r̄
 sot

habeo de illo. quia opa eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festum hunc: ego non ascenda ad diem festum istum: quia tempus meum nondum implecum est. Nec cum dixisset: ipse mansit in galilea. Et autem ascenderunt fratres eius: tunc et ipse ascendit ad diem festum. non manifeste: sed quasi in occulto. Iudei ergo querebant eum in die festo: et dicebant. Vbi est ille? Et murmur multum erat in turba de eo. Quidam enim dicebant quia bonus est: alij autem dicebant non: sed seducit turbas. Nemo tamen palam loquebatur de illo: propter metum iudeorum. Jam autem die festo mediante: ascendit ihesus in templum et docebat. Et mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic literas scit cum non didicerit? Respondit eis ihesus: et dixit. Mea doctrina non est mea: sed eius qui misit me. Si quis uoluerit tatem eius facere: cognoscat de doctrina utrum ex deo sit. atque ego a me ipso loquar. Qui a se metipso loquitur: gloriam ipsam querit. Qui autem querit gloriam eius qui misit illum: hic uerax est

et in iusticia in illo non est. Nonne moyses dedit uobis legem: et nemo ex uobis facti legem? Ad me queritis interficere? Respondit turba: et dixit. Demoniū habes. Quis te querit interficere? Respondit ihesus: et dixit eis. Unum opus feci: et omnes ammirant. Propterea moyses dedit uobis circumcisionem: non quia ex moyse est: sed ex patribus: et in sabbato circumciditis hominē. Si circumcisionem accipit homo in sabbato ut non soluat lex moysi. in uobis dignamini quia totum hominem sanum feci in sabbato? Nolite iudicare secundum faciem: sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex iherosolymis. Nonne hic est quem querunt interficere? Ecce palam loquitur: et nichil ei dicunt. Nunquid uere cognouerunt principes quia hic est christus? Sed hunc scimus unde sit: christus autem cum uenit. nemo scit unde sit. **C**lamabat ergo docens in templo ihesus: et dicens. Et me scitis. et unde sum scitis: et a me ipso non ueni: sed est uerus qui misit me. quem uos nescitis.

Ego scio eum: quia ab ipso sum.

lo lxxvi
o lxxvii
lv cxxviii

lo lxxvii
o lxxviii
lv cclxv

et ipse me misit. Querebant quem
apprehendere: et nemo misit in il-
lum manus. quia nondum uenit
hora eius. **O**e turba autem mul-
ti crediderunt in eum. Et dicebat
Iesus cum uenerit: nunquam plura
signa faciet quam que hic facit.

Audierunt pharisaei turbam
murmurante de illo hec: et mi-
serunt principes et pharisaei mi-
nistros ut apprehenderent eum.

Dixit ergo Iesus

Quid hic modicum tempus uobiscum
sum: et uado ad eum qui misit
me. Queritis me: et non inuenie-
tis: et ubi sum ego. uos non potes-
tis uenire. Dixerunt ergo iudei ad
semet ipsos. Quo hic iturus est.
quia non inueniemus eum. Huiusmodi
indispositione gentium iturus est.
et docturus gentes. Quis est hic
sermo quem dixit. queritis me: et
non inuenietis: et ubi sum ego.
uos non potestis uenire. **I**nno-
uissimo autem die magno festi-
uitatis: stabat Iesus et clamabat.
dicens. Si quis sitit: ueniat ad
me et bibat. Qui credit in me.
sicut dicit scriptura: flumina
de uentre eius fluent aque ui-
ue. Hoc autem dixit de spiritu quem

accepturi erant credentes in eum. No-
dum enim erat spiritus datus: quia Iesus
nondum fuerat glorificatus. **E**x illa
ergo turba cum audissent hos ser-
mones eius: dicebant. Hic est uere
propheta. Alii dicebant. Hic est Iesus.

Quidam autem dicebant. Nunquam
a galilea Iesus uenit. **H**omine scriptu-
ra dicit: quia ex semine dauid. et
de bethleem castello ubi erat dauid
uenit Christus. **D**issensio itaque fac-
ta est in turba propter eum. Quidam au-
tem ex eis uolebant apprehendere eum:
sed nemo misit super illum manus.

Venerunt ergo ministri ad ponti-
ficem et pharisaeos: et dixerunt eis il-
li. Quare non adduxistis eum. **R**e-
sponderunt ministri. Nunquam
sic locutus est homo: sicut hic. **R**e-
sponderunt ergo pharisaei. Nunquid
et uos seducti estis. Nunquam aliquis
ex principibus credidit in eum aut
ex pharisaeis. **S**ed turba hec que non
nouit legem: maledicti sunt. **D**ie
ad eos nichodanus ille qui uenit
nocte: qui unus erat ex iudeis. Huius-
modi quid lex nostra iudicat hominem: non
audierit ab ipso patre: et cognouit
quid faciat. **R**esponderunt et dixe-
runt ei. Nunquam et tu galileus es.
Scrutare et uide: quia propheta a

Jo lxxviii
x
sol

Jo lxxviii
ccc
e lxxviii
lv cclxxxv

Jo lxxx
x
sol

Jo lxxviii
vii
e xx

Jo lxxviii
vii
v

Jo lxxviii
x
sol

Jo lxxv
i
e lxxv
lv cclxxv

Jo lxxv
x
sol

galilea n̄ surgit. Et reuersi sunt unusquisq; in domū suam. **vii.**

Dominus autem prexit in nocte olueti: et iterum diluculo uenit in templū. Et omnis pp̄s uenit ad eum: & sedens docebat eos. Adducunt autē scribe et pharisaei mulierē in adultēio deprehensam: et statuerunt eam in medio. & dixerunt ei. Magister: hec mulier in deprehensa est in adultēio. In lege autē moyses mandauit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis? Hec autē dicebant temptante eum: ut possent accusare eum. Hic autem inclinans se deorsū: digito scribebat in terra. Cū autem perseuerarent interrogantes eum: erexit se & dixit eis. Qui sine peccato est uirginis: primus in illam lapidē mittat. Et iterū se inclinans: scribebat in terra. Audientes autē unus post unum exibant: incipientes a senioribus. Et remansit solus: et mulier in medio stans. Frigens se ih̄s: dixit ei. Mulier: ubi s̄ qui te accusabant? Nemo te condempnauit. Que dixi. Nemo dñe. Dixit autē ih̄s. Hec

ego te condempnabo. Vade & amplius iam noli peccare. **terum ergo locutus ē eis ih̄s dñs. Ego sum lux mundi. Qui sequit me n̄ ambulabit in teneb̄s: sed habebit lumen uitę. Dixit ergo ei pharisaei. Tu de te ipso testimonium phibes: testimoniu tuū n̄ est uerum. Respondit ih̄s: & dixit eis. Et si ego testimoniu phibeo de me ipso: testimoniu meū uerum est: quia scio unde ueni et quo uado. Vos autē nescitis unde uenio aut quo uado. Vos scdm carnē iudicatis: ego n̄ iudico quęquā. Et si ego iudico: iudiciū meū uerum est: q̄a n̄ sum solus: s; ego & q̄ misit me pater. Et in lege ur̄a sc̄ptum ē: quia duoq; hominū testimoniū uerum ē. Ego sum q̄ testimoniū phibeo de me ipso: & testimoniū phibet de me q̄ misit me pater. Dicebant ḡ ei. Vbi ē pater tuus? Respondit ih̄s. Neq; me scitis: neq; patrē meū. Si me sciretis: forsitan & patrē meum sciretis. **H**ec uerba locutus est in gazophilacio: docens in templo. Et nemo apprehendit eum: quia nec dū uene**

10 Lxxvii
11
12
13
14 Lxxviii
15
16
17
18

rat hora eius. Dixit ergo iterum
eis ihesus.

Ego uado & queratis me: et in
peccato ur̄o moriemini. Quo
ego uado: uos non potestis ueni
re. Dicebant ergo iudei. Num
quid interficiet semetipsum: quia
dicit: quo ego uado uos non potest
is uenire. Et dicebat illis. Vos
de deorsum estis: ego de supernis
sum. Vos de mundo hoc estis: ego
non sum de hoc mundo. Dixit
ergo uobis: quia moriemini
in peccatis ur̄is. Si enim non cre
didistis quia ego sum: morie
mini in peccato ur̄o. Dicebant
ergo ei. Tu quis es? Dixit eis ihesus.
Principium: qui & loquor uobis.
Nihil habeo de uobis loqui &
iudicare: sed qui misit me uerax
est. & ego que audiui a eo: hec
loquor in mundo. Et non cogno
uerunt: quia patrem eius dice
bat dominum. Dixit ergo eis ihesus. Quos
exaltaueratis filium hominis: tunc
cognoscetis quia ego sum: & a me
facio nihil: sed sicut docuit me
pater hec loquor. Et qui misit
me mecum est & non reliquit me
solum: quia que placita sunt
ei facio semper. Hec illo loquente:

sectm

multi crederunt in eo).
Dicebat ergo ihesus ad eos qui credide
runt ei iudeos. Si uos manserit
is in sermone meo: uere discipuli
mei eritis. Et cognoscetis ueritatem:
& ueritas liberabit uos. Respon
derunt ei. Semen abrahe sumus:
& nemini seruumus unquam. Quo
modo tu dicis. Liberi eritis? Re
spondit eis ihesus. Amen amen dico
uobis: quia omnis qui facit pec
catum: seruus est peccati. Seruus
autem non manet in domo in eter
num: filius manet in eternum.
Si ergo uos filius liberauit: uere
liberi eritis. Scio quia filii abrahe
estis: sed queritis me interficere: quia
sermo meus non capit in uobis. Ego
quod uidi apud patrem meum loqui:
& uos que iudicatis apud patrem
ur̄m facitis. Responderunt: et
dixerunt ei. Pater noster abraham
est. Dicit eis ihesus. Si filii abrahe
estis: opera abrahe facite. Hunc au
tem queritis me interficere: homi
nem qui ueritatem locutus sum
uobis: quam audiui a deo. Hoc abra
ham non fecit. Vos facitis opera patris
uestri. Dixerunt itaque ei. Nos ex
fornicatione non sumus nati: unum
patrem habemus dominum. Dixit ergo

est ihc. Si ds pater ur' esset: diligeretis utiq; me. Ego enim ex deo processi: & ueni. Sed enim a me ipso ueni: s; ille me misit. Quate loquelam mea non cognoscitis. Quia n̄ potestis audire sermonem meum. Vos ex parte diabolo estis: et desideria patris ur̄i uultis facere. Ille homicida erat ab initio: & in ueritate n̄ stetit. quia n̄ est ueritas i eo. Cum loquitur mendaciū exprius loquit: quia mendax est & pater eius. Ego autē quia ueritatē dico: non creditis m̄.

Quis ex uobis arguet me de peccato? Si ueritatē dico: quare uos n̄ creditis m̄? Qui est ex deo: uerba di audit. Propterea uos n̄ audistis: quia ex deo non estis. Responderunt ergo iudei: & dixerunt ei. Nonne bene dicimus nos. q̄a sama- ritanus es tu. & demoniū habes? Respondit ihc. Ego demonium n̄ habeo: s; honoreifico patrem meū. & uos inhonoratis me. Ego autē non quero gloriam meā: est qui querat & iudicet. Amen am̄ dico uobis: si quis sermonem meum seruauit.

mortē non uidebit in eternum. Dixerunt ergo iudei. Nunc cognouimus: quia demoniū habes. Abraham mortuus ē: & pphete: et tu dicis. si quis sermonem meum seruauit. non gustabit mortem in eternum. Nunquid tu maior es patre nr̄o abraham qui mortuus est? Et pphete mortui sunt. Quē te ipsum facis? Respondit ihc. Si ego glifico me ipsum: gl̄a mea nichil est. Est pater qui glificat me: quem uos dicitis quia ds nr̄ est. & n̄ cognouistis eum. Ego autē noui eum. Et si dixerō q̄a n̄ scio eum: ero similis uobis mendax. S; scio eum: et sermonem eius seruo. Abraham pater ur̄ exultauit ^{ut uideret} ierusalem meū: & uidit & gaudiuus est. Dixerunt ḡ iudei. Quinquaginta annos n̄dum habes? & abraham uidisti? Dixit eis ihc. Am̄ am̄ dico uobis: antequā abraham fieret ego sū. Tulerūt ḡ lapides: ut iacerent i eū. Ihesus autē abscondit se & exiit de templo.

io. lxxviii
x.
Sol.

Et preteriens ihc: uidit hominē cecum annu- tuitate. Et interrogauit eum discipuli sui. Rabbi quis peccauit? hic aut parentes ei: ut

cecus nasceretur? Respondit ihc.
Neq; hic peccauit neq; parentes
eius: s; ut manifestentur opa di
in illo. Ne oportet opari opera ei
qui misit me: donec dies e. Ve
nit nox: quando nemo potest
opari. Quam diu in mundo su:
lux^{sum} mundi. Hec cu dixisset. ex
puit intram. & fecit lutum ex
spuito: et hiniuit lutum sup oculo
los ei: & dixit ei. Vade laua in a
tatoria syloe: quod intpretatur
missus. Abijt ergo & lauit: & uen
it uidens. Itaq; uicini & qui
uidebant eu pus quia mendicau
erat: dicebant. Nonne hic qui
sedebat et mendicabat? Alij au
tem dicebant quia hic est: alij
uero nequaquam: s; similis ei est.
Iue uero dicebat: quia ego su.
Dicebant ergo. Quomodo apu
sunt t ocli? Respondit. Ille
homo qui dicitur ihc. lutum
fecit & unxit oculos meos: et
dixit mi. Vade ad natatoriam
syloe: & laua. Et abijt & lauit: &
uidit. Et dixerunt ei. Vbi e ille?
At. Nescio. Adducunt eum ad
phariseos: qui cecus fuerat. Erat
autem sabbatum quando lutum
fecit ihc: & apuit oculos eius.

Iterum ergo interrogabant eum
pharisei: quom uideret. Ille autem
dixit eis. Lutum posuit mi super
oculos: & laui et uideo. Dicebant
ergo ex phariseis quida. Non e hic
homo a deo: qui sabbatum non cus
todit. Alij dicebant. Quom po
test peccator hec signa face? Et
scilina erat inter eos. Dicunt ergo
ceco illum. Tu quid dicis de eo q
apuit oculos tuos? Ille autem dixit:
quia ppha est. Non credidunt g
iudei. quia cecus fuisset & uidis
set: donec uocauerunt parentes
eius qui uiderat: & interrogaue
runt eos dicentes. Hic e filius ur:
que uos dicitis. quia cecus nat
est? Quom ergo nunc uidet?
Responderunt parentes eius: &
dixerunt. Scimus qa hic est fi
lius nr: & quia cecus natus est.
Quom autem ne uideat nesci
mus: aut quis eius apuit oculos
nos nescimus. Ipsum interroga
tatem habet: ipse de se loquat.
Hec dixerunt parentes ei: quia
timebant iudeos. Nam eni con
spiraauerant iudei: ut si quis eu
confiteretur xpm. extra synago
gam fieret. Propterea parentes ei
dixerunt qa etate habet: ipsum in

terrogate. Vocauerunt autem rursus hominem qui fuerat cecus: et dixerunt ei. **Da gl'am d'o.** Nos scimus: quia hic homo peccator est. Dicit ergo ille. Si peccator est nescio: unum scio. q'a cecus cum essem. n' uideo. Dixerunt g' ei. **Quid fecit t'.** Quom' apuit t' oculos? Respondit eis. Dixi uobis iam: & audistis. Q'd iterum uultis audire? Nunquid & uos uultis discipuli ei' fieri? **Maledixerunt ei: & dixerunt.** Tu discipulus ei' sis: nos autem moysi discipuli sumus. **Nos scimus q'a moysi locutus est d's:** hunc autem nescimus unde sit. Respondit ille homo: & dixit eis. **In hoc enim mirabile e' q'a uos nescitis unde sit & apuit meos oculos.** Scimus autem quia peccatores d's non audit: s; si quis di' cultor est. & uoluntate eius facit. **he exaudit.** A seculo n' est auditu' quia quis apuit oculos ceci nati. **Hic hic est; adeo: no' poterat facere quaquam.** Responderunt: & dixerunt ei. **In peccatis natus es totus: & tu doces nos.** & eiecerunt eu' foras. **Auduit ihe quia eiecerunt eu' foras:**

& cum inuenisset eum. dixit ei. Tu credis in filiu' dei? Respondit ille: & dixit. **Quis est d'ne ut credam in eum?** Et dixit ei **ihsus.** Et uidisti eu' & qui loquitur tecu' ipse est. At ille ait. **Credo d'ne.** & prostratus adorauit eum. Et dixit ei **ihe.** In iudiciu' ego in hunc mundu' ueni. ut qui n' uident uideant: & qui uident ceci fiat. Et audierunt ex phariseis qui cum ipso erant: & dixerunt ei. **Nunquid et nos ceci sumus?** Dicit eis **ihe.** Si ceci essetis. n' haberetis peccatu': nunc u' dicitis. q'a uidemus. peccatu' ur'm manet.

Amen am' dico uobis. qui n' incitat postium mouile ouiu' s; ascendit aliunde: ille fur est et latro. Qui autem incitat postium: pastor est ouiu'. **Huc ostiarius apit: & oues uocem ei' audiunt: & pp'ias oues uocat nominatim. et educit eas.** Et cum pp'ias oues emisert ante eas uadit: et oues illu' secunt: quia sciunt uoce eius. **Alienu' autem non secunt: s; fugiunt ab eo: quia n' nouerunt uoce' alienoz.** **Hoc puerbiu' dixit eis ihe: illi autem non cognouerunt**

quid loqueret eis. Dixit eis iterum
 ihe. Amen am dico uobis: qa ego
 sum ostium ouiu. Omnes quot
 quot uenerunt fures sunt & lat
 nes: s; si audierunt eos oues. Ego
 sum ostium. P me si quis introi
 erit saluabitur: & ingrediet et
 egredietur: & pasua inueniet:
 fur n uerit: nisi ut furetur et
 mactet & pdat. Ego ueni ut ui
 tam habeant: & habundantius

Ego sum **S** habeat.

pastor bonus. Bonus pasce
 animam suam dat pouib; suis.
 Mercenari' & qui n est pastor:
 cui non sunt oues ppe: uidet
 lupum uenientem & dimittit oues
 et fugit. Et lupus rapit: et dis
 pergit oues. Mercenari' autem
 fugit quia mercenari' est: et
 n ptinet ad eum de ouib;. **E**go
 sum pastor bonus: & cognosco
 meas et cognoscunt me mee.
 Sicut nouit me pater & ego
 agnosco patrem: et animam me
 am pono pouib; meis. **E**t
 alias oues habeo que n sunt
 ex hoc ouili: & illas oportet me
 adducere: et uocem meam audi
 ent: & fiet unum ouile: et unus
 pastor. Ppterea me pater diti

Jo. xx.
 111.
 cc. lxxv

Jo. xx.
 111.
 cc. lxxv

git: quia ego pono animam meam et
 iterum sum eam. Nemo tollit
 eam a me: sed ego pono eam a me
 ipso. Potestatem habeo ponendi
 eam: & potestatem habeo iterum su
 mendi eam. Hoc mandatū acce
 pi a patre meo. Dissensio iterum facta
 est inter iudeos: ppter sermones hos.
 Dicebant autem multi ex iudeis:
 demonium habet et insanit. Quid
 eum auditis? Alij dicebant. Hec
 uerba n sunt demonium habentis.
 Nunquid demonium potest cecorum
 oculos aperire?

Facta sunt autem ^{aut} incenia in iherosoli
 mis: & hyemps erat. Etambu
 labat ihe in templo: in porticu sa
 lomonis. Circumdederunt ergo eum
 iudei: et dicebant. Quo usque ani
 mam tuam tollis? Si tu es xpc:
 dic nobis palam. Respondit eis
 ihe. Loquor uobis: et non creditis.
 Opa que ego facio in nomine pa
 tris mei: hec testimonium phibet
 de me. S; uos n creditis: qa non
 estis ex ouib; meis. Oues mee uo
 cem meam audiunt: & ego cog
 nosco eas: et secuntur me. Et ego
 uitam eternam do eis: & non pibit
 in eternum: & non rapiet eas quis
 quam de manu mea. Pat' meus

Jo. xx. ii.
 x.
 Sol.

quod dedit in manus omnibus; est:
 & nemo potest rapere de manu
 patris mei. Ego & pater unum
 sumus. Sustulerunt ergo lapides
 iudei: ut lapidarent eum. Re-
 spondit eis ihc. Multa bona o-
 pera ostendi uobis a patre meo:
 propter quod eorum opus me lapida-
 tis. Responderunt ei iudei.
 De bono opere non lapidamus te: sed
 de blasphemia: & quia tu homo
 cum sis: facis te ipsum deum. Re-
 spondit eis ihc. Nonne scriptum
 est in lege uera: quia ego dixi.
 di estis. Si illos dixit deos ad
 quos sermo dei factus est: & non
 potest solui scriptura: quem pater
 sanctificauit & misit in mundum.
 uos dicitis quia blasphemus.
 quia dixi filius dei sum. Si non
 facio opera patris mei: nolite in-
 credere. Si autem facio: et si
 in non uultis credere: operibus
 credite: ut cognoscatis & creda-
 tis quia in me est pater: & ego
 in patre. **Q**uerebant ergo
 apprehendere eum: & exiit de
 manibus eorum. Et abiit iterum
 transiordanem in eum locum ubi
 erat iohannes baptizans primum:
 & mansit illic. Et multi uene-

runt ad eum et dicebant: quia
 iohannes quidem signum fecit nul-
 lum: omnia autem quecumque dixit
 iohannes de hoc uera erant: et
 multi crediderunt in eum. **XI**

Erat quidam languens lazarus
 abethania: de castello marie
 & marthe sororis eius. Maria
 autem erat que unxit dominum un-
 guento & exersit pedes eius capil-
 lis suis: cuius fratrem lazarus in-
 firmabatur. Miserunt ergo sorores
 eius ad eum: dicentes. Domine.
 ecce quem amas infirmatur. Au-
 diens autem ihc: dixit eis. Infir-
 mitas hec non est usque ad mor-
 tem: sed pro gloria dei: ut glorificetur fi-
 lius dei pro eam. Diligebat autem
 ihc martham: et sororem eius ma-
 riam: & lazarus. Ut ergo au-
 diuit quia infirmabatur: tunc
 quidem mansit in eodem loco duobus
 diebus. Deinde post hec: dicit dis-
 cipulis suis. Caminus in iudeam
 iterum. Dicunt ei discipuli. Rab-
 bi. nec querebant te iudei lapi-
 dare: et iterum uadis illuc. Re-
 spondit ihc. Nonne duodecim
 horis sunt dies: Si quis ambu-
 lauerit in die non offendit: quia
 lucem huius mundi uidet. Si

ambulauerit nocte offendit: quia
lux non est in eo. **H**ec ait: & post hoc
dicit eis. **L**azarus amicus noster
dormit: sed uado ut a somno ex-
suscitem eum. **D**ixerunt ergo disci-
puli eius. **D**omine si dormit: sal-
uus erit. **D**ixerat autem ^{ihc} de morte
eius: illi autem putauerunt quia de
dormitione somni diceret. **T**unc
ergo dixit eis manifeste **i**hesus.
Lazarus mortuus est: & gaudeo
propter uos ut credatis quia non eram
ibi. **S**ed etiam ueni ad eum. **D**ixit ergo
thomas qui dicitur didimus:
ad condiscipulos. **C**amus in omni-
bus & moriamur cum eo. **V**enit ita-
que **i**hesus & inuenit eum quatuor
dies iam in monumento habentem.
Erat autem bethania iuxta
iherosolimam: quasi stadiis quin-
decim. **Q**uidam autem ex iudeis ue-
nerant ad martham & mariam:
ut consolarentur eas de fratre suo.
Martha ergo ut audiuit quia
ihesus uenit: occurrit illi. **M**arta
autem: domi sedebat. **D**ixit
ergo martha ad **i**hesum. **D**omine
si fuisses hic: frater meus non
fuisset mortuus. **S**ed & non scio:
quia quaecumque poposceris a deo.
dabit tibi deus. **D**icit illi **i**hesus.

Resurget frater tuus. **D**icit ei mar-
tha. **S**cio quia resurget in resurrec-
tione: in nouissimo die. **D**icit ei
ihesus. **E**go sum resurrectio: & uita.
Qui credit in me: etiam si mortuus
fuerit uiuet. **E**t omnis qui ui-
uit & credit in me: non morietur
in eternum. **C**redis hoc? **A**it illi.
Sed quid digne. **E**go credidi quia tu es
christus filius dei: qui in hunc mun-
dum uenisti. **E**t cum hec dixisset:
abiit et uocauit mariam sororem
suam silentio dicens. **M**agister
adest: et uocat te. **N**on uult audiui:
surrexit cito & uenit ad eum.
Nondum enim uenerat **i**hesus in cas-
tellum: sed erat adhuc in illo loco
ubi occurrerat ei martha. **J**udei
ergo qui erant cum ea in domo & con-
solabantur eam: cum uidissent
mariam quia cito surrexit & exiit:
secuti sunt eam dicentes: quia
uadit ad monumentum ut plorat
ibi. **M**arta ergo cum uenisset ubi
erat **i**hesus: uidens eum cecidit ad
pedes eius & dixit ei. **D**omine si
fuisses hic: non esset mortuus fra-
ter meus. **I**hesus ergo ut uidit eam
plorantem: & iudeos qui uenerant
cum ea plorantes: fremuit spiritu: &
turbauit seipsum: & dixit. **N**on

posuisti eum. Dicunt ei Domine ueni & uide. Et lacrimatus est ihc. Dixerunt g̃ iudei. Ecce quomodo amabat eum. Quidā autem dixerunt ex ipsis. Non poterat hic qui apertit oculos cæci nati facere ut hic non moreretur? Ihc g̃ rursus fremens in semetipso uenit ad monuitum. Erat autē spelunca: & lapis suppositus erat ei. At ihc. Tollite lapidē. Dicit ei martha: soror eius qui mortuus fuerat. Domine iam fecerit: quare uiduatur enim est. Dicit ei ihc. Nonne dixi t̃ qm̃ si credideris uidebis gl̃am dei? Tulerunt ergo lapidē. Ihc ergo elatus summum oculis: dixit. Pater gratias ago t̃: qm̃ exaudisti me. Ego autē sciebam quia semp̃ me audis: sed p̃pter p̃ph̃m qui circumstat dixi: ut credant q̃a tu emisisti. Hec cum dixisset: uoce magna clamauit. Lazare ueni foras. Et statim p̃dixit qui fuerat mortuus. ligatus mañ et pedes nistis: & facies illius sudario erat ligata. Dicit eis ihc. Soluite eū: & sinte abire. Multa ergo ex iudeis qui ueniunt ad mariā & uiderāt que

fecit: crederunt in eū. Quidam autē ex ipsis abierunt ad phariseos: & dixerunt eis que fecit ihc.

Collegerunt ergo pontifices & pharisei concilium: et dicebant. Quid facimus? quia hic homo multa signa facit? Si dimittimus eum sic: omnes credent in eum. Et ueniunt romani: & tollent nr̃m et locum gentem. Unus autē ex ipsis cayphas nomine cum esset; pontifex anni illius: dixit eis. Vos nescitis quæquam nec cogitatis: quia expedit uobis ut unus moriatur homo p̃ p̃plo: & non tota gens pereat. Hoc autē a semetipso nō dixit: sed cum esset; pontifex anni illius: p̃phetauit quia ihc mortuus erat p̃ gente. & non tantum p̃ gente: sed ut filios d̃i qui erant dispersi congregaret in unum.

In illo ergo die: cogitauerunt ut interficerent eum. Ihc ergo tam n̄ in palam ambulabat apud iudeos: sed abiit in regionē iuxta desertum in ciuitatē que dicitur effrem: & ibi morabatur cum discipulis suis.

Proximū autē erat pascha iudeorum. **E**t ascenderunt i.

10. xcv.
11. iiii.
12. cxvii.
13. cxvii.

14. xcvii.
15. i.
16. cclxxvii.
17. clvi.
18. clv.

19. xcvii.
20. c.
21. sol.

multi iherosolimā de regione an-
te pascha: ut sanctificarent seipō.
Querebant ergo ihm: & colloque-
bantur adinuicē in templo stan-
tes. Quid putatis quā n̄ ueniet ad
diem festum h̄c: **D**ederant autē
pontifices & pharisei mandatū.
ut si quis cognouerit ubi sit in-
dicet: ut apprehendant eū. **I**hesus
ergo ante sex dies pasche uenit
bethaniā ubi fuerat lazari in-
genuus: quē suscitauit ih̄c. **F**e-
cerunt autem cenā ibi. & mar-
tha ministrabat: lazarus uero un-
guentum erat ex discumbentib; cū eo. **M**aria
autem accepit libram ungenti
nardī pythici p̄ciosi: & unxit pe-
des ih̄u & extersit capillis suis
pedes eius: & domus impleta ē
ex odore ungenti. **D**icit ergo unus
ex discipulis eius iudas scariothis:
qui erat eum traditurus. **Q**ua-
re hoc unguentum n̄ uenit tre-
centis denarijs: & datum ē ege-
nis. **D**ixit autem hoc nō quia
de egenis p̄tinebat ad eum: sed
quia fur erat & loculos habens
ea quę mittebant p̄portabat. **D**i-
xit ergo ih̄c. Sine illā: ut indi-
cem sepulture mee seruet illud.
Pauper enim semp̄ habetis uo-

biscum: me autem n̄ semper habe-
tis. **C**ognouit ergo turba multa
ex iudeis quia illic est: & uenerunt
n̄ p̄pter ihm tantū: sed ut lazari
uiderent quē suscitauit a mortu-
is. **C**ogitauerunt autē p̄ncipes sa-
cerdotum ut & lazarus interficerent:
quia multi p̄pter illum abibant ex
iudeis. et credebant in ihm. **I**n
crastinū autem turba multa quę
uenerat ad diem festū: cum audis-
sent quia uenit ih̄c iherosolimā:
accepunt ramos palmarū: et pro-
cesserunt obuiam ei. & clamabat.
Osanna benedictus quę uenit in no-
mine dñi: rex isrl̄. **E**t inuenit
ih̄c asellum & sedit super eum: sic
scriptum est. **N**oli timere filia syon:
ecce rex tuus uenit sedens super
pullū asine. **H**ec non cognoue-
runt discipuli eius p̄mū: s; quā-
do gl̄ificatus est ih̄c. tunc recorda-
ti sunt quia hec scripta erant de eo.
& hec fecerunt ei. **T**estimoniū ḡ
p̄hibebat turba quę erat cum eo
quando lazari uocauit a mo-
nuto: et suscitauit eū a mor-
tuis. **P**ropterea & obuiā uenit ei
turba: quia audierunt eū fecisse
hoc signum. **P**harisei ergo dix-
erunt ad semet ipsos. **V**idētis quia

XV.

jo xxvii
v. colerum
v. el. xvii
lv. lxxvii

jo xxviii
v. Sol.

jo c. l.
ocviii
v. xxviii
lv. cccxxviii

jo c. vii.
v. ccvii

jo c. v.
v. Sol.

iiii

nihil proficimus: **E**cce mundus
 totus post eum abiit. Erant au-
 tem gentiles quidam ex his qui as-
 cenderant ut orarent in die fes-
 to. **H**ij ergo accesserunt ad philip-
 pum qui erat abethsaida galilee:
 & rogabant eum dicentes. **D**ne.
 uolumus ibi uideri. **V**enit phil-
 lipus: & dicit andree. **A**ndreas
 rursum et philippus: dixerunt
 ihu. **I**he autem: respondit eis
 dicens. **V**enit hora: ut clarificet
 filius hominis. **A**men am-
 dico uobis. nisi granum frumenti
 cadens in terram mortuum fuerit:
 ipsum solum manet. **S**i autem
 mortuum fuerit: multum fructum
 affert. **Q**ui amat animam
 suam: perdet eam. **E**t qui odit
 animam suam in hoc mundo: in
 uitam eternam custodit eam. **S**i
 quis in ministerium me sequatur:
 ubi sum ego: illic & minister
 meus erit. **S**i quis in minist-
 rauerit: honorificabit eum pater
 meus. **N**unc anima mea turbata est. **E**t quid
 dicam. **P**ater saluifica me ex
 hora hac. **S**ed propterea ueni
 in horam hanc. **P**ater clarifica
 nomen tuum. **V**enit ergo uox de

celo. **E**t clarificauit: & terram clari-
 ficabo. **T**urba autem que stabat et
 audierat: dicebat tonitruum factum
 esse. **A**lij dicebant: angelus ei locutus
 est. **R**espondit ihesus: & dixit. **N**on
 propter me uox hec uenit: sed propter
 uos. **N**unc iudicium est mundi:
 nunc princeps huius mundi eiciet
 foras. **E**t ego si exaltatus fuero
 a terra: omnia traha ad me ip-
 sum. **H**oc autem dixit: signifi-
 cans quia morte esset mortuus.
Respondit ei turba. **H**os audi-
 tumus ex lege: quia xpus manet
 in eternum. **E**t quomodo tu dicis
 oportet exaltari filium hominis:
Quis est iste filius hominis? **D**ixit
 ergo eis ihesus. **A**d huc modicum lu-
 men in uobis est. **A**mbulate dum
 lucem habetis: ut non tenebre uos
 comprehendant. **E**t qui ambulat
 in tenebris: nescit quo uadat. **D**um
 lucem habetis: credite in lucem:
 ut filij lucis sitis. **H**ec locutus est
 & abiit: & abscondit se ab eis. **C**um
 autem tanta signa fecisset coram
 eis non credebant in eum: ut ser-
 mo ysaię prophete impleret quem
 dixit. **D**ne quis credidit audi-
 tui tuo: & brachium domini cui
 reuelatum est. **P**ropterea non

eu
m
ocxxvii
elxxv

eu
s

eu
m
ocxxvii
ocxxv

eu
s

eu
m
ocxxvii
elxxvii

eu
s

eu
m
ocxxvii
ocxxvii
ocxxvii

poterant credere! quia iterū dixit
ysaias. **C**ecauit oculos eorum & in-
durauit cor eorum ut non uideant
oculis nec intelligant corde! et
conuertantur & sanentur. **H**ec
dixit ysaias quando uidit gloriam
eius! & locutus est de eo. Verunta-
men et ex principibus multi cre-
diderunt in eum! sed propter pharise-
os non confitebantur. ut de synago-
ga non eicerentur. **D**ilexe-
runt enim gloriam hominum! ma-
gis quam gloriam dei. **I**hesus autem
clamauit & dixit. Qui credit in
me non credit in me! sed in eum qui
misit me. Et qui uidet me! ui-
det eum qui misit me. **E**go
lux in mundum ueni! ut omnis
qui credit in me. in tenebris non
maneat. & si quis audierit uer-
ba mea et non custodierit! ego non
iudico eum. Non enim ueni ut
iudicem mundum! sed ut saluificem
mundum. Qui spernit me & non ac-
cipit uerba mea! habet qui iu-
dicet eum. Sermo quem locutus
sum ille iudicabit eum in nouissi-
mo die! quia ego ex me ipso non
sum locutus! sed qui misit me pater
ipse in mandatum dedit. quod dicebam
& quid loquar. Et scio quia manus

datum eius uita eterna est. **Q**ue ergo
ego loquor! sicut dixit in pater sic
est. **H**ic diem **xvii**. **I** loquor.
festum pasche. sciens ihesus
quia uenit eius hora ut transeat
ex hoc mundo ad patrem! cum di-
lexisset suos qui erant in mundo!
in fine dilexit eos. **E**t cena fac-
ta cum diabolus iam inisset in
cor. ut traderet eum iudas symo-
nis scariothis! sciens quia omnia de-
dit pater in manus. & quia ad o-
perum & ad deum uadit. surgit a
cena et ponit uestimenta sua. Et
cum accepisset linteam! precinxit
se. Deinde misit aquam in peluim.
et cepit lauare pedes discipulorum!
& ex tergere linteo quo erat pre-
cinctus. Venit ergo ad symonem
petrum! & dicit ei symon petrus.
Domine! tu in lauas pedes! **R**e-
spondit ihesus & dixit ei. Quod ego
facio tu nescis modo! scies autem
postea. Dicit ei petrus. Non laua-
bis in pedes in eternum. **R**espo-
dit ei ihesus. **S**i non lauero te non ha-
bebis partem meam. Dicit ei sy-
mon petrus. Domine non tantum
pedes meos! sed & manus et ca-
put. Dicit ei ihesus. Qui lotus est non
indiget nisi ut pedes lauet! sed

Jo. cxv
Sol.

Jo. cxv
cxviii
cxvi
cxvi

Jo. cxv
Sol.

Jo. cxviii
Sol.

Jo. cxviii
cxli
cxviii

Jo. cxv
Sol.

est mundus totus. Et uos mundi estis: sed non omnes. Sciebat enim quis nā esset qui tradere eum: propterea dixit. nō estis mundi omnes. Postquam g̃ lauit pedes eorū: & accepit uestimēta sua: cum recubuisset. iterū dixit eis. Scitis quid fecerim uobis? **U**os uocatis me magister & domine: et bene dicitis. Sum etenim. **S**i ergo ego laui uos pedes dominus & magister: et uos debetis alter alterius lauare pedes. **E**xemplū enim dedi uobis: ut quemadmodū ego feci uobis: ita & uos faciatis. **A**men am̃ dico uobis: non ē seruus maior dño suo: neq; ap̃ls maior eo qui misit illum. Si hec scitis: beati eritis si feceritis ea. **N**on de omnib; uobis dico: Ego scio quos elegeri. Sed ut impleatur sēptura: qui manducat panē meū. leuabit contra me calcaneū suū. **A**mñ dico uobis p̃us quā fiat: ut cum factū fuerit credatis quia ego sum. **A**men am̃ dico uobis: qui accipit si quē miserō. me accipit. **Q**ui autē me accipit: accipit eū qui me

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

misit. **C**um hec dixisset; ih̃s turbatus est sp̃u. & prestatus est. & dixit. Amen am̃ dico uobis: quā unus ex uobis tradet me. **A**spiciebant ergo ad inuicē discipuli: hesitantes de quo diceret. **E**rat autem recumbens unus ex discipulis eius in sinu ih̃s: quē diligebat ih̃s. **I**nnuit ergo huic symō petrus: & dicit ei. Quis est de quo dicit? **I**taq; cum recubuisset; ille sup̃ pectus ih̃s: dicit ei. Dñe q̃s est? **C**ui respondit ih̃s. **I**lle est: cui ego intinctū panem porcecerō. & cum intinxisset; panem: dedit iude symonis scariothis. **E**t post buccellam: tē introiit in illū sathanas. **D**icit ei ih̃s. Quod facis: fac citius. **H**oc autē nemo sciuit discumbentium: ad quod dixerit ei. **Q**uidā enim pytabant quia loculos habebat iudas: quā dicit ei ih̃s. eme ea quā opus sunt nobis ad diem festū: aut egēnis ut aliquid daret. **C**um ergo accepisset ille buccellam: exiit continuo. **E**rat autem nox. **C**um g̃ exisset: dicit ih̃s. **N**unc clarificatus est filius hominis: & d̃s clarificatus ē in eo. **S**i d̃s clarificatus ē in eo: & d̃s

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

Jo xxviii
1. cclxxviii
2. cclxx

xiiii.

le cxxvi
o cxxviii
o cxx
lv cclxxv

clarificauit eum in semetipso: et
continuo glorificabit eum. filioh!
adhuc modicum tempus uobiscum
sum. Queratis me: & sicut dixi
iudeis. quo ego uado. uos non po-
testis uenire. Et uobis dico in.
Mandatū nouum do uobis. ut
diligatis inuicē. In hoc cognos-
cent omnes quia discipuli mei
estis: si dilectionē habueritis ad
inuicē. **D**icit ei symon petri.
Dñe quo uadis? Respondit ihc.
Quo ego uado non potes me in se-
qui: sequeris autē postea. Dicit
ei petrus. Quare non possum te se-
qui modo? Animā meam pre-
ponam. Respondit ihc. Ani-
mam tuā pro me ponas? Amā
dico tibi: non cantabit gallus.
donec ter me neges. Et ait dis-
cipulis suis.

le cxxvii
o cxxviii
o cxxv

Non turbetur cor ur̄m. Credi-
tis in dñm: & in me credite.
In domo patris mei: mansiones
multe sunt. Si quominus dix-
issem uobis: quia uado parare
uobis locum. Et si abiero et
preparauero uobis locū: ite-
rum uenio & accipiam uos ad
me ipsum: ut ubi sum ego &
uos sitis. Et quo ego uado sci-

le cxxviii
o cxxviii
o cxxv

tis: & uiam scitis. Dicit ei thomas.
Domine. nescimus quā uadis. Et
quomodo possumus uiam scire? Dicit
ei ihc. Ego sum uia: & ueritas: et
uita. Nemo uenit ad patrem: nisi
per me. Si cognouissetis me: & pa-
trem meum utique cognouissetis: et
amen cognosceretis eum: & uidissetis
eum. Dicit ei philippus. Domine
ostende nobis patrem: & sufficit
nobis. Dicit ei ihc. Tanto tempo-
re uobiscum sum. & non cognouis-
tis me? philippe: qui uidet me:
uidet & patrem. Non credis quia
ego in patre: & pater in me est?
Verba que ego loquor uobis. a me
ipso non loquor: pater autē in me
manens. ipse facit opera. Non cre-
ditis quia ego in patre: & pater
in me est? Alioquin. propter opera
ipsa creditis. Amen amen dico uo-
bis. qui credit in me. opera que ego
facio. et ipse faciet. Et maiora
horum faciet: quia ego ad patrem
uado. Et quodcumque petieritis
patrem in nomine meo hoc faciam:
ut glorificetur pater in filio. Si
quid petieritis me in nomine
meo: hoc faciam.

Si diligitis me: mandata
mea seruate. Et ego rogabo

quomodo tu dicis ostēde nobis patrem.

patrem & alium paraclitum da-
bit uobis ut maneat uobiscum
in cœnum: spm ueritatis quem
mundus non potest accipere quia
n̄ uidet eum. nec scit eum. Vos
autē cognoscetis eum: quia apud
uos manebit & in uobis erit.
Non relinqua uos orphanos:
ueniam ad uos. Adhuc modi-
cum: & mundus me iam nō ui-
det. Vos autem uidetis me: quia
ego uiuo & uos uiuetis. In illo
die uos cognoscetis quia ego in pa-
tre meo & uos in me. et ego in
uobis. Qui habet mandata
mea & seruat ea: ille est qui di-
ligit me. **Q**ui autē diligit
me. diligetur a patre meo. Et
ego diligam eum. & manifesta-
bo ei me ipsum. **D**icit ei u-
das. n̄ ille scariothis. Domine:
quid factum est quia nobis mani-
festaturus es te ipsum & nō mun-
do. Respondit ih̄s: & dixit ei.
Quis diligit me:
sermonem meum seruabit.
Et pater meus diliget eum.
& ad eum ueniet: et mansio-
nem apud eum faciet. **Q**ui
n̄ diligit me. sermones meos
non seruauit. Et sermonem quem

audistis n̄ est meus: sed eius qui
misit me pater. **H**ec locutus
sum uobis: apud uos manens.
Paracletus autē spiritus sc̄s quem
mitteret pater in nomine meo: il-
le uos docebit omnia et suggeret
uobis omnia quecumque dixero
uobis. Pacem relinquo uobis: pa-
cem meam do uobis. Non quom-
mundus dat: ego do uobis. Non
turbetur cor ur̄m: neque formidet.
Audistis quia ego dixi uobis:
uado & uenio ad uos. Si dilige-
retis me gauderetis utique: quia u-
ado ad patrem: quia pater maior me
est. Et n̄ dixi uobis plusquam
fiat: ut cum factum fuerit creda-
tis. Jam n̄ multa loquar uobis
cum. Venit enim princeps mun-
di huius: & in me non habet quicquid.
Sed ut cognoscat mundus quia dili-
go patrem: & sicut mandatum de-
dit mihi pater sic facio. **Surgite**
Escamus hinc. **XV.**
Ego sum uitis uera: & pater me-
us agricola est. Omnem palmitem
in me n̄ ferentem fructum tollet
eum: & omnem qui fert fructum
purgabit eum. ut fructum plus
afferat. Jam uos mundi estis:
propter sermonem quem locutus su-

jo cxxvii
Sol

cxxviii
cxxvii
cxxvi
cxxv

cxxv
Sol

cxxv
cxxvi
cxxvii

uobis. Manete in me: & ego in uo-
bis. Sicut palmes non potest ferre
fructu a semet ipso nisi manserit
in uita: sic nec uos nisi in me ma-
seritis. Ego sum uitis: uos palmi-
tes. Qui manet in me & ego in eo
hic fert fructu multum: quia sine
me nichil potestis facere. Si quis
in me non manserit: mittet foras
sicut palmes & aresec: et colligant
eum & in ignem mittent et
ardet. **S**i manseritis in me
& uerba mea in uobis manserint:
quodcumque uolueritis petitis & fi-
et uobis. **I**n hoc clarificatus est
pater meus ut fructu plurimu
asseratis: et efficiamini mei disci-
puli. Sicut dilexit me pater:
& ego dilexi uos. Manete in di-
lectione mea. Si precepta mea ser-
uaueritis manebitis in dilectione
mea: sicut et ego patris mei
precepta seruaui & maneo in
eius dilectione. **H**ec locutus est
uobis: ut gaudium meum in uobis
sit: et gaudium in me impleat.
Hoc est preceptum meum:
ut diligatis in uicem. Ma-
iorem hac dilectione nemo ha-
bet: ut animam suam ponat quis
pro amicis suis. **U**os amici

Jo cxxvii
v. 111.
c. xvi
Sol.

Jo cxxviii
v. 1.
Sol.

Jo cxxv
v. 111.
c. vii
Sol.

secut di-
scipuli uos.

Jo cxxvi
v. 1.
Sol.

Jo cxxvii
v. 111.
c. xvi
Sol.

Jo cxxviii
v. 1.
Sol.

Jo cxxviii
v. 111.
c. lvi
Sol.

Jo c. xl
v. 1.
Sol.

Jo c. xli
v. 1.
c. lvi
Sol.

Jo c. xli
v. 111.
c. viii
Sol.

Jo c. xli
v. 1.
Sol.

Jo c. xli
v. 111.
c. xvi
Sol.

Jo c. xli
v. 1.
Sol.

mei estis: si feceritis que ego precipio uo-
bis. **N**am non dicam uos seruos: quia ser-
uus nescit quid faciat dominus eius. Vos au-
tem dixi amicos: quia omnia quecumque
audiui a patre meo nota feci uobis.
Non uos me elegistis: sed ego elegi uos
& posui uos ut caris & fructu assera-
tis: et fructus uir maneat: & quod-
cumque petieritis patrem in nomine
meo det uobis.

Hec mando uobis: ut diligatis
in uicem. **S**i mundus uos o-
dit: scitote quia me propter uos
odio habuit. **S**i de mundo fuisse-
tis: mundus quod suum erat dili-
geret. Quia uero de mundo non estis:
ego elegi uos de mundo: propterea
odit uos mundus. **M**emento ser-
monis mei que ego dixi uobis: non
est seruus maior domino suo. **I**me
persecuti sunt: & uos persequentur. **S**i
sermonem meum seruauerit: & uirum
seruabunt. **S**ed hec omnia faci-
ent uobis propter nomen meum: quia
nesciunt eum qui misit me. **S**i
non uenissem & locutus fuisset eis:
peccatum non haberent. **N**unc au-
tem excusationem non habent de
peccato suo. **Q**ui me odit: et
patrem meum odit. **S**i opera non fe-
cissim meis que nemo alius fecit.

peccati non
teme uider
me et par
aut serm
no habent
Cui autem
que ego m
fuit ueritat
de: ille test
de me: Et u
lebit: qui
est: et
ut non scand
magis fa
hora: ut om
nos arbitri
re deo: Et
non nouerun
bet locum
narrat hor
quia ego
uobis a
uobis
uado a
nemo
uadi
uobis:
uim: et
bis: et p
Sicut m
non uer

peccatū non haberent. Nunc au-
tem & uiderunt & oderunt et
me et patre meum. ^{in lege etc.} S; ut imple-
atur sermo qui scriptus est: quia
odio habuerunt me gratis.

Cum autē uenerit paraclytus
quē ego mittam uob a patre
sp̄m ueritatis qui a patre p̄ce-
dit: ille testimoniu phibeat
de me. Et uos testimoniu phi-
beatis: quia ab initio mecum
estis. **H**ec locutus sum uobis: ^{xy.}
ut n̄ scandalizemini. Absq; sy-
nagogis facient uos. S; uente
hora: ut omnis qui interficit
uos arbitretur obsequiu se pra-
re deo. Et hec facient uobis: q̄a
n̄ nouerunt patre neq; me. S;
hec locutus sum uob: ut cū ue-
nerit hora eorū reminiscamini
quia ego dixi uobis. **H**ec au-
tem uob ab initio n̄ dixi: quia
uobiscum eram. **S**ed nunc
uado ad eū qui me misit: et
nemo ex uobis interrogat me q̄
uadis. S; quia hec locutus sū
uobis: tristitia impleuit cor-
ur̄m. S; ego ueritate dico uo-
bis: expedit uobis ut ego uada.
Si enim n̄ abiero: paraclytus
n̄ ueniet ad uos. Si autē abie-

jo. c. lvi.
v. 1.
et lvi.
v. 1.
et lvi.
v. 1.

jo. c. lvi.
v. 1.
et lvi.
v. 1.

ro: mittam eū ad uos. Et cū ue-
nerit: ille arguet mundū de
peccato & de iusticia & de iudicio.
De peccato quidē: quia n̄ credi-
derunt in me. De iusticia uero:
quia ad patre uado. et iam non
uidebitis me. De iudicio autē:
quia p̄nceps mundi hui' iudi-
catus est. Adhuc multa habeo
uobis dicere: s; n̄ potestis portare
modo. Cum autē uenit ille sp̄s
ueritatis: docebit uos omnem
ueritate. Non enim loquetur
a semet ip̄o: s; quecumq; audierit
loquetur: & que uentura sunt
annuntiabit uobis. **I**lle me
clarificabit: quia de meo acci-
piet & annuntiabit uobis. Om-
nia quecūq; habet pater: mea
sunt. **P**ropterea dixi: quia de
meo accipiet & annuntiabit
uobis. **M**odicum & **I** uobis.
iam n̄ uidebitis me. et iterū
modicū & uidebitis me: q̄a ua-
do ad patrem. Dixerunt ḡ ex
discipulis ei' ad inuicē. **Q**uid est
hoc qd̄ dicit modicū et non ui-
debitis me. et iterū modicum
& uidebitis me. & quia uado
ad patrem? **Q**uid est hoc quod
dicit modicū? **N**escimus quid

jo. c. lvi.
v. 1.
et lvi.
v. 1.

jo. c. lvi.
v. 1.
et lvi.
v. 1.

loquitur. Cognouit autem ihs q̄a uolebant eū interrogare: & dixit eis. De hoc queritis int̄ uos q̄a dixi modicum & non uidebitis me. et iterū modicum & uidebitis me. Am̄ amen dico uobis: q̄a plorabit̄ et flebit̄ uos. mund' autē gaudebit. Vos autē contristabimini: s; tristitia ūra uer̄ t̄tur in gaudiū. Mulier cum parit tristitiam habet: quia uenit hora ei'. Cum autē peperit puerum: iam n̄ meminit pressurę ppter gaudiū. quia natus est homo ī mundū. Et uos ḡ. n̄c quidem tristitiam habetis. Iterū autē uidebo uos. & gaudebit cor ur̄m: et gaudiū uestrum nemo tollet a uobis. Et in illo die: me non rogabit̄ quicquā

Amen am̄ dico uobis: si q̄d petieritis patre in nomine meo. dabit uobis. vsq; modo n̄ petistis quicquā in nomine meo. Petite & accipietis: ut gaudiū ur̄m plenum sit. **H**ec in puerbis locutus sum uobis. Venit hora. cum iam n̄ in puerbis loquar uobis: s; palam de patre meo annuntiabo uobis. Illo die: in nomine meo pete-

tis. Et nūc dico uobis: q̄a ego roga bo patre de uobis. Ipse enim pater amat uos: quia uos me amastis. & credidistis q̄a a deo exiui. Exiui a patre: et ueni in mundū. Iterum relinquo mundū: & uado ad patre. Dicunt ei discipuli ei'. Ecce nūc palam loqueris: et puerbiū nullū dicis. Nūc scim' quia scis omnia: & n̄ opus est t̄ ut quis te int̄roget. In hoc credimus: quia a dō existi.

Respondit eis ihs. Modo creditis. Ecce uenit hora. etiam uenit. ut dissipamini unusquisq; in ppa: & me solum relinquatis. **E**t non sū solus: quia pater mecum est. Hec locutus sum uobis: ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis: s; confidite. ego uicimū dum. Hec locutus est ihs. **xvii.**

Et subleuatis oculis ihs in celū: dixit. Pater uenit hora. clarifica filiū tuum: ut filius tuus clarificet te. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis: ut omne qd̄ dedisti ei. det eis uitā et̄naę. Hec est autē uitā eterna: ut cognoscant te solum uerū deum. & quē misisti ihm xp̄m. Ego te clarificauī sup̄ terram: opus consummaui qd̄ dedisti m̄ ut faciā. Et

jo. cl.
1111.
ro. xvi
1039v

jo. cl.
1111.
ro. xvi
1039v

jo. cl.
1111.
ro. xvi
1039v

jo. cl.
1111.
ro. xvi
1039v

Iohem

tunc clarifica me tu pat̄ apud
 temetip̄m: claritate quam ha-
 bui pat̄ quam mundus est; ap̄-
 te. Manifestaui nom̄ tuum ho-
 minib;: quos dedisti m̄ de mun-
 do. Tui erant & m̄ eos dedisti: &
 sermonē tuū seruauerunt.
 Nunc cognouer̄t quia omnia
 que dedisti m̄ abste sunt: quia
 uerba que dedisti m̄ dedi eis.
 Et ipsi accepunt & cognouer̄t
 uerē quia atē exiui: et credide-
 runt q̄a tu me misisti. Ego pro
 eis rogo. Non p̄ mundo rogo: s; p̄
 his quos dedisti m̄. quia tu sc̄.
 Et mea omnia tua s̄. & tua
 mea sunt: et clarificatus sum
 meis. **Q**uam n̄ sum in mundo.
 et hi in mundo sunt: & ego ad-
 te uenio. Pater sc̄e serua eos in
 nomine tuo quos dedisti m̄:
 ut sint unū. sicut & nos. Cū
 essem cū eis: ego seruabam eos
 in nomine tuo. Quos dedisti
 m̄ custodiui: & nemo ex his pe-
 rit nisi filius pditionis: ut
 sc̄ptura impleatur. Hunc au-
 tem ad te uenio: et hec loquor
 in mundo: ut habeant gaudi-
 um meū impletum in semet-
 ipsis. Ego dedi eis sermonem

tuum: & mundus eos odio haby-
 it: quia n̄ sunt de mundo. sic̄
 & ego non sum de mundo. Non
 rogo ut tollas eos de mundo: sed
 ut serues eos a malo. De mundo
 n̄ sunt: sicut & ego n̄ sum de mū-
 do. Sanctifica eos in ueritate.
 Sermo tuus ueritas est. Sicut
 tu me misisti in mundū. & ego
 misi eos in mundū: et per̄ ego
 sanctifico me ipsū: ut sint et
 ipsi sc̄ificati in ueritate. Non p̄
 his autem rogo tantū: s; & pro
 eis qui credituri sunt p̄ uerbu
 eorū in me. ut omnes unū sint.
 sicut tu pater in me. & ego in te:
 ut et ipsi in nobis unū sint. ut
 mundus credat quia tu me
 misisti. Ego claritate quam de-
 disti m̄ dedi eis: ut sint unū
 sicut & nos unū sumus. Ego
 in eis et tu in me: ut sint con-
 summati in unum: & cognoscat
 mundus q̄a tu ^{me} misisti: et dile-
 xisti eos sicut et me dilexisti.
 Pater quos dedisti m̄ uolo ut
 ubi sum ego. & illi sint mecū:
 ut uideant claritatē meam
 quā dedisti m̄: quia dilexisti
 me ante constitutionē mūdi.

Jo. claus.
 5. 311.
 Le. 10. 11.

Pater iuste mundus te non

cognouit. ego autem te cognoui.

Jo elv
.xv.
Sol

Et hi cognouerunt: quia tu me mi-
sisti. Et notum feci eis nomen
tuum. & notum faciam: ut dilec-
tio qua dilexisti me in ipsis sit.
et ego in ipsis. ¶ Hec cum dixis-
set ihesus. **XVIII.**

Jo elvi
.xvi.
Sol
Jo elxvii
lv celxviii

Egressus est cum discipu-
lis suis trans torrentem
cedron ubi erat hortus. in quem
introiuit ipse & discipuli eius.

Jo elviii
.xvii.
Sol

Sciebat autem et iudas qui tra-
didit eum locum. quia ihesus fre-
quenter conuenerat illuc cum
discipulis suis.

Jo elviii
.xviii.
Sol
Jo elxxv
lv celxxvi

Iudas ergo cum
accepisset cohortem. & a pontifi-
cibus; et pharisais ministros. ue-
nit illuc cum lanternis & faci-
bus & armis.

Jo elviiii
.xviiii.
Sol

Ihesus itaque sciens
omnia que uentura erant super
ipsum. processit et dicit eis. Quem
queritis? Responderunt ei.

Ihesum nazarenum. Dicit eis ihesus?

Ego sum. Stabat autem & iudas

qui tradidit eum cum ipsis. Ut

ergo dixit eis ego sum. abiit

retorsum. et ceciderunt in terram.

Iterum ergo interrogauit eos. Quem

queritis? Illi autem dixerunt.

Ihesum nazarenum. Respondit

ihesus. Si ergo me queritis. sinite

Dixi uobis: quia ego sum.

Jo elix
.xix.
Sol
Jo elxxii
lv celxxiii

te hos abire. Ut impleretur sermo
quem dixit: quia quos dedisti mihi. non
perdidi ex eis quemquam.

Symon ergo petrus habens gladium eduxit
eum. & percussit pontificis seruum. et
abscidit auriculam eius dextram. Erat
autem seruo nomen malchus.

Jo elxx
.xx.
Sol
Jo elxxv
lv celxxvi

Dixit ergo ihesus petro. Mitte gladium in uagi-
nam. Calicem quem dedit mihi pater non
bibam illum.

Jo elxxi
.xxi.
Sol
Jo elxxvi
lv celxxvii

Cohortes ergo & tribu-
ni & ministri iudeorum comprehenderunt
ihesum. et ligauerunt eum.

Jo elxxvii
.xxii.
Sol

Et addu-
xerunt eum ad annam primum. Erat
enim socer cayphe. qui erat ponti-
fex anni illius.

Jo elxxviii
.xxiii.
Sol
Jo elxxviii
lv celxxviiii

Erat autem cayphas
qui consilium dederat iudeis. quia
expedit unum hominem more populo.

Sequebatur autem ihesum symon pe-
trus & alius discipulus.

Jo elxxv
.xx.
Sol

Discipulus
autem ille erat notus pontifici.

Jo elxxvi
.xxi.
Sol
Jo elxxvii
lv celxxviii

Introiuit cum ihesu in atrium ponti-
ficis. Petrus autem stabat ad os
tium foris.

Exiit ergo disci-
pulus alius qui erat notus ponti-
fici. & dixit ostiari: introduce me

Jo elxxviii
.xxii.
Sol
Jo elxxviii
lv celxxviiii

petrum. Dicit ergo ancilla os-
tiaria petro. Nunquid & tu ex disci-
pulis eius hominis iste?

Dicit ille. Non sum.

Jo elxxviiii
.xxiiii.
Sol

Stabant autem serui
& ministri ad prunas quia frigus
erat. & calefaciebant se. Erat autem

cum eis & petrus stans. et calefaciens se. Pontifex ergo interrogavit ihm de discipulis suis. & de doctrina eius. **R**espondit ei ihc. Ego palam locutus sum mundo. ego semper docui in synagoga in templo quo omnes iudei conveniunt. & in occulto locutus sum nichil. Quid me interrogas?

Interrogavit eos qui audierunt. quid locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt. que dixerim ego. **H**ec autem cum dixisset. unus ministro assistens. dedit alapam ihu dicens. Sic respondes pontifici?

Respondit ihc. Si male locutus sum. testimonium phibe de malo. Si autem bene. quid me cedis?

Et misit eum annas ligatum ad caypham pontificem. **E**rat autem symon petrus stans. et calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Nunquid & tu ex discipulis eius es? **N**egavit ille & dixit. Non sum. **D**ixit unus ex istis pontificis cognatus eius cui abscedit petrus auricula. **H**one ego vidi te in horto cum illo? **I**terum ergo negavit petrus. & statim gallus cantavit.

Ad ducunt ergo ihm ad caypham in

Jo elxxvii
Sol

Jo elxxviii
Sol
Jo cccx
Jo cccii

Jo elxxviii
Sol

Jo elxxx
Jo cccxi
Jo cccii

pretorium. **E**rat autem mane **E**t ipsi non introierunt in pretorium ut non contaminarentur. sed ut manducarent pascha. **E**xit ergo pilatus ad eos foras. & dixit. Quam accusationem affertis adversus hominem hunc? **R**esponderunt & dixerunt ei. Si non esset hic malefactor. non te tradidissent ei. **D**ixit ergo eis pilatus. Accipite eum vos. & secundum legem vestram iudicate eum. **D**ixerunt ergo iudei. Nobis non licet interficere quemquam. **E**t sermo ihu impleverunt quem dixit. significans quam morte esset moriturus. **I**ntuit ergo iterum pilatus in pretorium. & vocavit ihm. & dixit ei. Tu es rex iudeorum? **E**t respondit ihc. **A** te metipso hoc dicis. an alii te dixerunt de me? **R**espondit pilatus. Nunquid ego iudeus sum? **G**ens tua et pontifices. tradiderunt te michi. **Q**uid fecisti? **R**espondit ihc. **R**egnum meum non est de hoc mundo. **S**i ex hoc mundo esset regnum meum. ministri mei utique decertarent ut non traderer iudeis. **H**unc autem regnum meum non est hinc. **D**ixit

10 clxxxi
x
sol

10 clxxxi
viii
ccviii
ccvii

10 clxxxiii
iiii
ccxxxiii
ccviii

10 clxxxviii
v
ccxxxviii
ccviii

10 clxxxix
iiii
ccxxxix
ccviii

10 clxxvii
ix
ccxxvii
ccviii

10 clxxviii
iiii
ccxxviii
ccviii

itaque ei pilatus. Ergo rex es tu?
Respondit ihc. Tu dicis. quia rex
 sum ego. Ego in hoc natus sum &
 ad hoc ueni in mundum. ut testi-
 monium phibeam ueritati. Om-
 nis qui est ex ueritate. audit me-
 am uocem. Dicit ei pilatus. Quid
 est ueritas? **E**t cum hoc dix-
 isset. iterum exiit ad iudeos &
 dicit eis. Ego nullam causam in-
 uenio in eo. **E**st autem consue-
 tudo uobis ut unum dimittat
 uobis in pascha. Vultis ergo dimit-
 tam uobis regem iudeorum? **C**la-
 mauit rursus omnis dicentes.
 Non hunc sed barrabam. **E**rat
 autem barrabas latro. **T**unc
 ergo apprehendit pilatus ihm &
 flagellauit. Et milites plecten-
 tes coronam de spinis. imposu-
 erunt capiti eius. Et ueste
 purpurea circumdederunt eum.
 & ueniebant ad eum & dicebant.
 Aue rex iudeorum. & dabant ei
 alapas. **E**xiit iterum pilatus
 foras. & dicit eis. Ecce adduco
 uobis eum foras. ut cognoscatur
 quia nullam in eo causam in-
 uenio. **E**xiit ergo ihc portans
 spinem coronam. & purpureum
 uestimentum. Et dicit eis. Ecce

scdm

10 clxxxviii
i
ccxxxviii

10 clxxxviii
x
sol

10 clxxxviii
viii
ccxxxviii
ccviii

10 clxxxviii
v
sol

10 clxxxviii
iiii
ccxxxviii
ccviii

10 clxxxviii
x
sol

10 clxxxviii
i
ccxxxviii
ccviii

homo **C**um ergo uidissent eum pon-
 tifices & ministri. clamabant dicen-
 tes. Crucifige crucifige eum. **D**ic-
 eis pilatus. Accipite eum uos. & cru-
 cifigite. Ego enim non inuenio in eo
 causam. **R**esponderunt ei iudei. Nos
 legem habemus & secundum legem debe-
 mori. quia filium dei se fecit. **C**um
 ergo audisset pilatus hic sermonem.
 magis timuit. **E**t ingressus est
 pretorium iterum. & dicit ad ihm.
 Unde es tu? **H**ic autem nullum re-
 sponsum dedit ei. **D**icit autem
 ei pilatus. Michi non loqueris? **H**es-
 cis quia potestate habeo crucifige-
 te. et potestatem habeo dimittere
 te? **R**espondit ihc. Non haberes
 potestatem aduersum me ulla nisi
 datum esset; et desuper. **P**ropterea qui tra-
 didit me tibi. maior peccatum ha-
 bet. **E**t exinde querebat dimittere
 eum. **I**udei autem clamabant di-
 centes. Si hunc dimittis. non es
 amicus cesaris. **O**mnis qui se re-
 gem facit. contradicit cesari. **P**i-
 latus autem cum audisset hos sermo-
 nes. adduxit foras ihm. et sedit
 pro tribunali in loco qui dicitur uocis-
 tratos. hebraice autem gabatha.
Erat autem parasceue pasche.
 hora quasi sexta. **E**t dicit iudeis.

Exeruit
 tam. tolle
 Dicit ei pil
 crucifigite
 fari. Non
 dicit. **E**
 si filium ut
 apud autem
 Ce huius lan
 manum qui
 debet gog
 dicitur
 dicit hunc
 s. **S**
 tam pilatus
 om. Erat au
 nazarenus
 ego nullu
 orum. quia
 locu. ubi
 Erat sep
 celatne. **D**
 pontifici
 rex iudeo
 rex sum
 latus. **D**
Milite
 fari eum
 auf. & fe
 res. unie
 de. unie

Iohann

Eccc rex uester. Illi autē clama-
 bant. Tolle tolle. crucifige eum.
 Dicit eis pilatus. Regem ur̄m
 crucifigam. Responderunt ponti-
 fices. Non habemus regem. nisi
 cesarem. **T**unc ergo tradidit
 eis illum. ut crucifigeretur. Sus-
 cepunt autem ihm. & eduxerūt.
 Et baulant sibi crucē. exiunt
 mecum qui dicit caluarie locū
 hebraice golgotha. ubi eum cru-
 cifixerunt. **E**t cum eo alios
 duos hinc & hinc. mediū autē
 ihm. **S**cripsit autē & titu-
 lum pilatus. et posuit super cru-
 cem. **E**rat autē scriptum. ihe-
 nazarenius rex iudeorū. **H**ūc
 ergo titulu multa legērūt iude-
 orum. quia ppe civitate erat
 locus. ubi crucifixus est ihes⁹.
 & erat scriptum. ebraice. grece.
 et latine. Dicebant ergo pilato
 pontifices iudeorū. Noli scribere
 rex iudeorū. s; quia ipse dixit.
 rex sum iudeorū. Respondit pi-
 latus. Quod scripsi scripsi.
 Multi ergo cum crucifixis
 sent eum. accipiunt uestimenta
 eius. & fecerunt quatuor par-
 tes. unicuique. multā partem.
 s; tunicā. **E**rat autē tunica

inconsualis. desup̄ contexta per
 totum. **D**ixerunt igitur ad inuicem.
 Non sciendam eam: s; sorciamur
 de illa cui sit. **U**t scriptura im-
 pleretur dicens. Partita sūt uesti-
 menta mea s; & inueste meam
 miserunt sortem. **E**t multos quōdam
 hec fecerunt. **S**tabant autē
 iuxta crucem ihu mar̄ eius. et
 soror mats eius maria cleophe.
 & maria magdalene. **C**um ui-
 disset ergo ihc matrem. idisci-
 pulum quē diligebat. dicit ma-
 trisue. Mulier. ecce filius tuus.
Deinde dicit discipulo. Ecce ma-
 ter tua. **E**t ex illa hora. accepit
 eam discipulus in sua. **P**ostea
 sciens ihc quia iam omnia consu-
 mata sunt. ut consumaretur
 septima die. **S**icco. Vas ergo
 positum erat. aceto pleni. **I**lli
 autē spongiam plenā aceto. hy-
 sopo circumponentes. obtulerūt
 ori eius. **C**um igitur accepisset
 ihc acetum. dixit. Consumatum ē.
Et inclinato capite tradidit
 sp̄m. **I**udei ergo quoniam parasceue
 erat ut non remaneret in cru-
 ce sabbato corpora. erat enī mag-
 nus dies ille sabbati. rogauerūt
 pilatū ut frangerentur eorū crura

Jo cccii
x
Sol

Jo ccciii
iiii
ccccciiiii
cccc

Jo ccciiii
v
ccccviiii
lv cccxxviii

Jo cccv
vi
Sol

Jo cccv
vi
Sol

Jo cccvi
vii
ccccvi
lv cccxiiii

Jo cccvii
viii
ccccvii
lv cccxv

Jo cccviii
ix
ccccviii
lv cccxvi

Jo cccix
x
ccccix
lv cccxvii

Jo cccx
xi
ccccx
lv cccxviii

Jo cccxi
xii
ccccxi
lv cccxviiii

et tollerent. Venerunt g̃ mili-
tes & p̃mi quidẽ frangerunt cru-
cia et alterius qui crucifixus ē cū
eo. Ad ih̃m autem cū uenissent
ut uiderunt eū iam mortuum.
n̄ frangerunt eū quia s̄ unū mili-
tium lancea latus eū apertit. et
continuo exiit sanguis & aq̃.
Et qui uidit testimoniū perhi-
buit. & uerum ē testimoniū eū.
& ille scit quia uera dicit. ut
et uos credatis. facta sunt enī
hec. ut s̄ptura impleret. Os n̄
comminuētis ex eo. Et itūm alia
scriptura dicit. Videbunt ique
transfixerunt. Post hec autē
rogauit pilatum ioseph ab ary-
mathia eo qd̄ esset discipul⁹ ih̃u.
occultus autē p̃pter metū iude-
orum. ut tolleret corpus ih̃u.
Et permisit pilatus. Venit g̃ i-
tulit corpus ih̃u.

Venit autē & nichodemus
qui uenerat ad ih̃m nocte
primū. ferens mixturā myrre
& aloes quasi libras centum.

Accepunt ergo corpus ih̃u &
ligauerūt cum linteis cū aroma-
tibus sicut mos est iudeis sepe-
lire. Erat autē in loco ubi cru-
cifixus est hortus. & in horto

monumentum nouū in quo nōdum
quisq̃m positus erat. Ibi ergo p̃ter
parasceuen iudeos quia iuxta erat
monumentum posuerunt ih̃m.

XX. In die sabbati maria
magdalene uenit mane
cum adhuc tenebre essent ad mo-
numentum. & uidit lapidem subla-
tum a monumento. **C**ucurrit g̃
& uenit ad symonē petrum. & ad
aliū discipulū quem diligebat
ih̃s. & dicit eis. Tulerunt dñm de
monumento. et nescimus ubi posi-
erunt eum. Erat ergo petrus et
ille aliū discipul⁹. & uenerūt
ad monumentum. Curtebant autē
duo simul. & ille aliū discipul⁹
p̃cucurrit citius petro. & uenit
prior ad monumentū. Et cū se in-
clinasset. uidit linteamina po-
sita. n̄ tamen introiuit. Venit
g̃ symon petrus sequens eū. et
introiuit in monumentū. Et ui-
dit linteamina posita. & sudari-
um qd̄ fuerat sup̄ caput eū. nō
cū linteaminib; positū. s̄; separa-
tim inuolutū in unū locum. Tē
ergo introiuit & ille discipul⁹ qui
uenerat p̃mus ad monumentum.
& uidit et credidit. Nōdū enī
sciebant quia oportebat eum

jo ccvi
7
9
lv

jo ccvii.
x
sob

jo ccviii
7
9
lv

cc viii
I
cc lxx
cc lxxvii

cc x
sob

sciebant

a mortuis resurgere. Abierunt
ergo iterum ad semetipos disci-

Maria autē **S**puli.

Stabat ad monumentum fo-
rius plorans. Dum ergo fleret in-
clinavit se et prospexit in monu-
mentū: et vidit duos angelos
in albis sedentes. unū ad caput.
et unū ad pedes: ubi fuerat
positū corpus ihu. **D**icunt

ei illi. Mulier quid ploras?
Dicit eis. Quia tulere dominū
meum: et nescio ubi posuerūt
eum. Hec cum dixisset: conuer-
sa est retrorsum. et vidit ihū
stantē: et non sciebat quā ihc ē.

Dicit ei ihc. Mulier quid ploras?
Quem queris? Illa existimans
quia hortulanus esset: dicit
ei. Domine si tu sustulisti eū
dicito mihi ubi posuisti eum: et
ego eum tollā. **D**icit ei ihc. Ma-
ria. Conversa illa: dicit ei.

Rabboni: quod dicit magister?
Dicit ei ihc. Noli me tangere:
nōdum enī ascendi ad patrem
meum. **V**ade autē ad fratres
meos: et dic eis. Ascendo ad
patrem meū et patrem ur̄m:
dñm meum et dñm ur̄m. **V**enit
maria annuntians discipulis

quia uidi dñm: et hec dixit m̄.

Eym esset ḡ sero die illa una sa-
batorū et fores essent clausę
ubi erant discipuli congregati
ppter metum iudeorū: uenit ihc
et stetit in medio et dicit eis **P**ax
uobis. **E**t cum hoc dixisset: ostē-
dit eis manus et pedes et latus.

Gausi sunt ḡ discipuli: uiso
dño. **D**icit eis iterum. Pax uo-
bis. Sicut misit me pater: et
ego mitto uos. **H**oc cū dixisset:
insufflauit et dicit eis. Accipi-
te sp̄m sanctū. Quorū remiseri-
tis peccata remittunt̄ eis: et
quorū retinueritis: retenta sūt.

Thomas autē unus
de duodecim qui dicitur
didimus: non erat cum eis
quando uenit ihc. **D**ixerunt
ergo ei alij discipuli. **V**idim⁹
dominū. **I**lle autē dixit eis.
Nisi uidero in manib; eius fi-
suram clauorū. et mittam di-
gitum meū in locum clauorū.
et mittam manū meam in
latus eius: nō credam.

Et
post dies octo: iterum erant
discipuli eius intus. et thomas
cum eis. **V**enit ihc ianuis
clausis: et stetit in medio et

cc. xl.
l. i.
cc. lxxv.
cc. lxxvi.

cc. xlii.
l. i.
cc. xl.

cc. xliii.
l. i.
cc. xl.

cc. xli.
l. i.
cc. xl.

cc. xlv.
l. i.
cc. xl.

dixit. Pax uobis. Deinde dicit tho-
me. Infer digitum tuum huc. & u-
de manus meas. et affer ma-
nuam tuam & mitte in latus meum.
et noli esse incredulus s; fidelis.

Respondit thomas: & dixit ei.
Domine meus: et dñs meus. Dic
ei ihc. Quia uidisti me credidisti:
beati qui n̄ uiderunt & cre-
derunt. Multa quidē et alia
signa fecit ihc in conspectu dis-
cipulorū suorū: quę non sunt scrip-
ta in libro hoc. Hęc autē scrip-
ta sunt ut credatis quia ihc ē
xp̄c filius dñi: & ut credentes
uitam habeatis in nomine ei.

Postea manifestauit se
p̄terum ihc ad mare tyberia-
dis: manifestauit autem sic.

Erant autē simul symon pe-
trus. & thomas qui dicitur didi-
mus. et nathanael qui erat a-
chana galilee. et filij zebeder.
& alij ex discipulis eius duo. Di-
xit eis symon petrus. Vado pis-
cari. Dicunt ei. Venim⁹ & nos
tecum. Et exierunt et ascen-
derunt nauim: & illa nocte
nichil prendiderunt. Mane
autē facto. stetit ihc in litore:
non tam cognouerūt discipuli

quia dñs est. Dicit eis ihc. Pueri. nū-
quid pulmentariū habetis? Respo-
derunt ei. Non. Dixit eis. Mittite
in dexterā nauigij rete: & inuenie-
tis. Miserunt ergo: et iam n̄ uale-
bant illud trahere p̄ multitudinē
piscium.

Dixit ergo discipulus ille quē di-
ligebat ihc petro. Dñs est. Symon
petrus cum audisset quia dñs est.
tunica succinxit se. erat enim nu-
dus. & misit se in mare. Alij autē
discipuli. nauigio uenerūt. Non
enim longe erant a terra: s; quasi
cubiculis ducentis. trahentes rete
piscium. **U**t ergo descenderunt
in terram: uiderunt primas postas
& piscem suppositum. et panē. Di-
xit eis ihc. Afferte de piscibus: quos
prendidistis nunc. **A**scendit
autē symon petrus. et traxit rete
in terram. plenum magnis piscibus:
centum quinquaginta tribus. Et
cum tanta essent: n̄ est scissū rete.

Dixit eis ihc. Venite prandete;
nemo audebat discumbentij
cum eo interrogare cum tu quis es: sci-
entes quia dñs est. **E**t uenit
ihc & accepit panem & dedit eis: et
piscem similiter. **H**oc iam ter-
cio manifestauit est ihc discipulis
suis: cū resurrexisset a mortuis.

Jo. cc. xvi.
x.
sol.

Jo. cc. xviii.
x.
sol.

Jo. cc. xviii.
x.
sol.

Jo. cc. xix.
x.
sol.

Jo. cc. xviii.
x.
sol.

Jo. cc. xxi.
x.
sol.

Jo. cc. xxi.
x.
sol.

Jo. cc. xxi.
x.
sol.

Jo. cc. xxi.
x.
sol.

Cum ergo prandissent: dicit
 symoni petro. Symon iohannis
 diligis me plus his? Dicit ei. Et
 am domine: tu scis quia amo
 te. **D**icit ei. Pasce agnos me
 os. **D**icit ei iterum. Symon
 iohannis diligis me? At illi.
 Etiam dñe: tu scis q̄a amo te.
 Dicit ei. Pasce agnos meos. **D**i
 cit ei tercio. Symon iohannis
 amas me? Contristatus ē petrus
 quia dixit ei tercio amas me:
 & dicit ei. Dñe tu omnia scis:
 tu scis quia amo te. Dicit ei.
 Pasce oues meas. **A**men am̄
 dico tibi: cum esses iunior cin
 gebas te: et ambulabas ubi uo
 lebas. Cum autem senueris.
 extendes manus tuas: & alius
 te cinget & ducet quo tu non
 uis. Hoc autem dixit: signi
 ficans qua morte clarificatu
 rus esset dñm. & cum hoc dixis
 set: dicit ei. Sequere me. Con
 uersus petrus uidit illū dis
 cipulū quem diligebat ihes⁹
 sequentē: qui & incena recu
 buit sup pectus ei⁹ & dixit. do
 mine quis ē qui tradet te.
 Hunc ergo cum uidiss; petrus:
 dicit ihu. Domine: hic autē

quid? Dicit ei ihc. Sic eū uolo
 manere: donec ueniā. Quid ad
 te? Tu me sequere. Exiit er
 go sermo iste inter fratres: quia
 discipulus ille non mortuus.
 Et n̄ dixit ei ihc quia n̄ morit⁹:
 sed sic cum uolo manere donec
 ueniā. quid ad te. Hic est disci
 pulus qui testimoniū phibet
 de his: & scripsit hec: et scim⁹
 quia uerum est testimoniū ei⁹.
 Sunt autem et alia multa
 que fecit ihc: que si scribantur
 p̄singula. nec ipsum arbitror
 mundum cape eos qui scri
 be hodi sunt lib & os.

EX P I C I O.
EU G E L I J.
SE C V N D Ū.
IO H A N N Ē.

Memento mei deus meus i boni.

Liber Scc̄ Jacobi de Beage.

Cas. Baronig acriz credidit non ee sermonē S. Hieronimi, eò quod
in eo dubites de assumptione corporis S. Mariae; sed apocryphū. vid. anal. aneo
chrī 49. vel etiam martyrol. Rom. in hac die.

Sermo Beati Hiero-
nimi pbrī De Assump-
tione glōse uirginis o. l. x. l.

O G. T. S. oye o paula & eu-
stochium inno ca-
ritas xpi me compellit.

qui nobis ductū tractatib; loqui con-
sueuerā. ut nouo loquendi genere.
scīs que uobiscū degunt uirginib; la-
tino utens eloquio. exhortatiōis grā
sermonē faciā de assumptione beate
& glōse semp uirginis o. axe. more
eoz q̄ declamatorie in ecclis loqui so-
lent ad pplm. quod utiq; genus dicēdi
nec dū attigeram. **S**; q̄a negare ne-
queo q̄cōq; in iungitis. nimia uiri de-
uinctus dilectione. experiar que hoc
tamini. affectu infantū ore balbu-
cientū. qui quecūq; audiunt fari
gestunt. cum necdū ad plenū possint
uerba formare. maxime q̄a p̄t sin-
pliciores quasq; id me depinere con-
pellitis. ut habeant sermone latino.
quib; se occupent laudib; ex eadem
die. quib; ue diuinit uacent lectio-
nib;: presertim cū & eade in multā
festiuitatib; scōz patrum studia my-
ro cuderint eloquio: que de hac qui-
dem uberi ubiq; in sc̄pturis diuini
predicata leguntur. **Q**uid enī
aliud sonant euglā. nisi nascentē

dnm ex intemerata uirgine o. axia.
& omnia eius incrementa quousq; sunt
in mundo. diuinis dū taxat efferūt
p̄conus: Porro ab exordio scī euglij.
gabrielē archanglm colloquentem
o. axie audistis: & deinceps reliqua
omnia plenius legistis. **A**d p̄sepe quoq;
o. paula te teste nato puero multi-
tudinē angloz inter crepundia mo-
tu partus. & querelas nescij ploratus
p̄ fescenninis glā in excelsis deo et
in terris pax hominib; bone uolunta-
tis cantantē audisti. & radiantē stellā
uidisti. pastorib; insup euglijantib;
credidisti. **M**agos preterea in unera
deferentes in uisione beatis oculis
cōspexisti: ipsa eadem munera bene
inteligendo uocis omnib; fide deo
placita obtulisti. nam & cū eisdē ma-
gis dn̄ puerum in p̄sepio adorasti.
Sed forte conquesta: me delatore
q̄t te pdiderim clamabis. **A**d quod
ego. **S**i delatum ēē cupiebas teste cō-
scientia: in narrare ante p̄sepe ū
multū lacrimata es n̄ deberes: quia
ut uerū fatear: xpi preconiā etiā si
uoluero adiunatus. neq; tuas laudes
omnino tacere queo. **H**oc uero tue te
interrogent filie quas lacte nutri-
tu ea meli' rescribis: que nescio si
p̄spiciē aliquam certe aut in spiritu

ut Henricus
in menologio ait
referendū ex off.
diuino et loco
illig legendum
serm. S. Bern.
ut uid. in Bruiay.

Indicem
vide in fine

uidisti. Unde uos filie pulsate manū
p̄cibus. pulsate ad ostiū inuitantis
amici: si quo m̄ tandē uobis ap̄iant
que reserata sunt mat̄. Verū tamen
de his q̄d plura dicam: Om̄ia salua
toris gesta & beate maria & obsequia.
nec n̄ & actus uite: in euglō didicis
tis. Et n̄ quid sup̄ est. ut ab aliquo
doctoꝝ requiratis. De assumptione
tam̄ ei' qualiter assumpta ē. q̄a uia
id deposset intentio. presentia ab
sens scribe uobis curauī. que absen
tia p̄sens deuotus obtuli. ut habeat
sc̄m̄ collegiū uir̄m̄ in die tante solle
nitatis mun' latini sermonis. i quo
discat tenera infantia lactis exp̄ri
dulcedinē. & de exiguus eximia co
gitare. qualit̄ fauente dō p̄ singulos
annos tota hec dies expendatur in
laude & cum gaudijs celebretur.
ne forte si uenerit uir̄s in manibus
apocrifū illud de transitu ei' dē sem
per unguinis. dubia p̄certis recepta
tis. qd̄ multi latinōꝝ pietatis amore
studio legendi carius amplectunt̄.
p̄sertim ex his cū nichil aliud exp̄ri
potest p̄certo. nisi qd̄ hodierna die
gloriosa migravit de corpore.

Monstratur autē sepulchrū eius
cernentib; ad p̄sens in uallis iosaphat
medio. que uallis est int̄ montem

syon & montē oliueti posita. quā & tu o
paula conspexisti: ubi in eius honore fa
bricata est ecclā m̄ro lapideo tabulatu:
in qua sepulta fuisse ut scire potestis ab
omnib; ibidē predicatur: s; n̄e uacū
esse cernentib; ostendit. Nec ideo
dixerim: quia multi m̄re dubitant.
utrū assumpta fuit simul cū corpore
an obierit relicto corpore. **Q**uom̄
autē uel quo tempore. aut a quib; per
sonis sc̄ssimū eius corp' inde ablatū
fuit. uel ubi transpositū. utrū ue re
surrexerit nescitur: quāuis n̄nulli
astruere uolunt eā iam resuscitatam.
& beata cum xp̄o immortalitate in
caelestib; uestiri. Quod & de beato ioh̄e
theologo eius ministro. cui unguini
a xp̄o unguo commissa ē. plurimum as
seuerant. quia in sepulchro ei' ut fert̄
n̄ nisi manna inuenitur: qd̄ & scatu
r're cernit. Verū tam̄ quid eoz ue
rius censeatur: ambigim'. Olet̄ tam̄
dō totum cui nichil est impossibile
cōmittim'. quā aliquid temere diffi
nere uelim' auctoritate nr̄a quod
n̄ pbamus. sicut & de his quos cū dño
teste euglō resurrexisse credim'. sed
utrū redierint in terrē puluerē cer
tum n̄ habemus. nisi qd̄ legimus.
quia multa corpora sc̄oz qui dormi
erant surrexer̄. ac uenerunt i' sc̄m̄

ciuitate scilicet iherlm. & apparuerit multis. De quib; pfecto n̄ nulli doctorum senserit. quinetiā insuis reliquerit scriptis: quod iam in illis perpetua completa sit resurrectio; facient enim qd̄ ueri n̄ essent testes: nisi et uera eēt eorū resurrectio. Unde & beatus petrus dixisse legitur: cū de dauid testimoniuū loqueret̄. & sepulchrū inqt̄ eius apud nos est. quasi nō sit ausus dicē quod ipse aut corpus ei apud nos est. s̄ tantū sepulchrū quo conditū fuerat. **H**inc autē surrexisse & ipsum eū ceteris sc̄is. & ideo uacivū remansisse mausoleum. uti nē beate maria certetur. Qd̄ sane factum & de alijs quib; libet locis sc̄pturarū firmare conant̄. quod hi iam cum ap̄o regnent resuscitati in et̄na societate. Quod q̄a nichil impossibile deo est. nec nos de beata maria factū abnuimus. quāquā ppter cautēla salua fide pio magis desiderio opinari oporteat. quā inconsulte diffinire: qd̄ sine piculo nescitur. Unde de hijs ex quib; certi sum̄ tantisper loquamur ad exhortationē ināam. quali cumq; sermone: ad edificationē et laudē nominis d̄i. ut & religio cōseruet̄ p̄ famulatu. & deuotio augeatur p̄ affectu. Qm̄ hec est uirgo so-

la que interemit uniuersam hereticam prauidat̄. sola sit post d̄m que nos confirmet in omni ueritate. suisq; cōmendet meritis. & p̄ab; auxilietur: ut & ipsi digni inueniamur meritis laudib; . **Q**uod si queritur post ascensionē d̄i quid egerit: unū p̄certo est: quia uirgo sc̄a corpore ac mente p̄mansit. Quā sane archangls gabriel ac si celestis paranymphus intactā custodiuit: & iohes ap̄s & euangl̄ista cui ap̄e eam de cruce cōmisit. uirgo unguem seruauit. suisq; ei deseruiuit obsequijs: n̄ quod eximi? ille ap̄os chor̄ eam deseruierit. inter quos post resurrectionē & ascensionē uicinas & exiens familiarit̄ contulit deap̄i in carnatione: tanto siquidē uerius quanto ab initio pleni? p̄ sp̄m sc̄m cuncta didicerat. et p̄spexerat oculis uniuersa: licet ap̄i p̄ eundem sp̄m sc̄m omnia cognouerint. et in omnē edocti p̄ uenerint ueritatem. **Q**uam sane beatā uirginem & si om̄s uenerati sūt discipuli. eiq; famulabant̄ officio dilectionis: iohes tam̄ ampli? ac specialius usq; in finē uite qui s̄ cōmissam accepit in sua quasi matrem fili? Cui benignus magister

de cruce. mulier inquit ecce filius
tuus. ad disciplinam autem. ecce mater
tua. ut uirgo uirgini cohereret. &
deserueret officiosissime cura ad op-
tionis. Non enim pudicissima uirgi-
nitas alicui discipulo. recti⁹ quā uir-
gini cōmendat^r. ut eēt ad inuicem
grata societas & floridus aspectus.
nec n̄ & uenustus conuersandi uul-
tus. uernansq; alternatum pudici-
ciarū splendor decorat^r. Vna si qui-
dem uirginitatis uirtus in ambob⁹.
s. altera pporcio in maria. Altera
siquidē quia fecundior. s. ipsa. ip-
sa uero. s. altera. quia & si ipsa eadē
q; corruptio. tam fecunditas in-
tegritatis longe glōsior quā uirgi-
nitas. Idcirco & fecunditas in illa
deifica ē. & uirginitas. Alioquin
nusquā scdm naturā nascendi uir-
ginitas ubi fecunditas predicat^r.
neq; fecunditas ubi uirginitas in-
tegra conseruat^r. ideoq; supercel-
lunt totū de illa que dicunt^r. quia
sē diuina atq; ineffabilia. Unde
uirginitas & fecunditas plus super-
eminens nouitas ē. quamquā hu-
manū cernatur ex carne qd nascit^r.

Unde & si magnificentior mul-
tum in maria uirginitas p̄t̄ gr̄e
excellentiā. tamen una integras

carnis & una uirtus. que ad inuicē
quasi cognata sociat^r. Hinc quoq; iohes
quicqd est quod maria genuit. eugli-
xando suo cōmendat eloquio. uerbu
qd in p̄ncipio erat. & uerbu erat ap̄
d̄m. et deus erat uerbu. Hoc quippe
uerbu quod erat in p̄ncipio. & apud
d̄m erat. et d̄s erat uerbu. ipsū deū
genuit nobis beata & glōsa uirgo
maria ex se carnē factum. Idcirco
& uirginitas longe sacriacior. & fe-
cunditas ut ita dicam multo inef-
fabilior. quā suo potuerit ille expli-
care eloquio. Veritatem quanto uir-
ginitas cognatiō uirginitati. tanto
beatus euglista ceteris excellentior
& uiciniō uerbo. Idō quicqd est qd
genuit uirgo. totū potuit ho-
mo p̄ sp̄m sanctū nobis reseruit ma-
nifestius & docuit. **C**eterū ad
exemplū humane uite. conuersa-
tio eius post ascensionē xp̄i genera-
liter cum aplis fuit. quousq; disper-
gerent^r. sicut lucas meminit dicens.
qd regressi a monte oliueti iheroso-
lunā quidem uenerūt. & ascenderūt
intabernaculum ubi manebat. **P**etr⁹
& **I**ohannes. **I**acob; & **A**ndreas.
Hylippus & **T**homas. **B**artholo-
meus & **M**atheus. **I**acob; alpheri.
et **S**ymon zelotes. & **I**udas iacobi.

Ai om̄s inquit erant p̄seuerantes
 unanim̄ in oratione cū mulierib;
 & maria matre ihu & fratrib; eius.
Ecce ascendente ihu cum quib; uir-
 go uacat in scola uirtutū & medita-
 tur in lege mandatorū dei. ut & ipsa
 sit forma discipline xp̄i. et exemplū
 p̄fectionis uirginib;. **C**onuersa-
 tur autē cum testib; sc̄e resurrectio-
 nis & ipsa testis: conuersat̄ cum se-
 natorib; celi infra curiā paradyi.
 sub disciplina sp̄s sancti. & magisterio
 toc̄i diuine maiestatis. **I**nuenitur
 p̄ma beata. i. glōsa uirgo maria int̄
 p̄mas summū regis. cohorte quorū
 uita n̄ erat iam de terris: in quibus
 xp̄e preliabatur. s; de celis. **H**inc as-
 cendisse legunt̄ in cenaculū: quo pas-
 cha dignissime celebrat̄. **U**bi quippe
 manebat cum maria matre ihesu
 unanim̄ asp̄nati in caritate. p̄se-
 uerantes in oratione. donec induer-
 entur uirtute ex alto. **E**p̄ant enī
 iam orare. q̄ dudū cum dño conuer-
 santes uirtutib; & immacul̄ pasce-
 bantur: **E**t bene p̄seuerantes i ora-
 tione: nichil hesitantes donec ac-
 ceperint munera sp̄s sancti q̄ pos-
 cebant. **Q**uos & uos ofilite uny-
 tamini: que in scola xp̄i p̄manere
 uouistis. **P**seuerate in orationib;

unanim̄ uerentes: quo usq; intra-
 re possitis gaudia eterne uite. quo
 beata uirgo maria feliciter hodie
 introiuit. alēnantib; ymnidicis an-
 geloz choris infra pascua c̄ne uiri-
 ditatis: ubi una societas omniū su-
 pernoz: ubi dulcis sollempnitas an-
 geloz: ubi post labores & crumpnas
 feli hui' felix & suauis relectio animaz.
Hodie namq; glōsa semp uirgo
 celos ascendit. uirgo gaudete: quia
 ut ita fatear in effabili sublima-
 ta. cum xp̄o regnat in c̄num. **R**e-
 gina mundi hodie de terris. & de
 presenti seclō nequā eripitur. **S**terū-
 dico gaudete: quia secura iā de sua
 imarcescibili glā ad celi puenit
 palaciū. **E**xultate in quā & gau-
 dete & letetur omnis orbis: quia
 hodie nob omnib; eī inuenient
 bus meritis salus aucta est. **V**ob
 quoq; diligentib; eam: honor et
 uirtus una cū reliquis uirginib;
 fact̄s amplior p̄tatur & gratia.
Dcirco dilectissime letamini &
 laudate: quia si dñm ore p̄phico
 in sc̄is suis laudare iubemur: mul-
 to magis eū in hac celebritate bea-
 te uirginis mats eī oportet cum
 hymnis & canticis diligent̄ extol-
 lere: et dignis dō uilare p̄conij.

ac mysticis honorare munerib'. Nul-
li dubiū quin totū ad gl'am laudis
eius ptineat. quicquid gentrici eius
digne impensū fuerit ac sollempni-
ter. Ex quo tunc satis & ualde p-
timefco. dum ur̄is cupio parere p-
fectib; ne forte sicut impbus. ita &
indign' laudator inueniar. p'fec-
to cū sanctitas nec facundia sup-
peditet. ut beatā & gloriosā uirgi-
nē laudare queā. qm̄ ut uerū fate-
ar. quicquid humanis dici potest uer-
bis. min' est a laude celi: q̄a diui-
nis est & anglicis excellenti' predi-
cata & laudata preconijs. **A**pro-
phetis quidē est p̄nuntiata: a pat-
archis ^{figuris} & enigmatib; p̄signata: ab
euanglistis exhibita & monstrata:
ab anglo uenerabilit' & officiosissi-
me salutata. P'pterea qualis et
quanta sit: ab eodē diuinit' decla-
ratur. cū ait. **A**ve maria
grā plena dñs tecum: benedicta
tu inter mulieres. Talib; namq;
decebat uirginē oppignerari mu-
nerib; ut ess; grā plena: que dedit
celis gl'am. terris dñm pacemq; re-
fudit: fidē gentib;: finē uicis: ui-
te ordinē: mōrib; disciplinā. Et
bene angls ad uirginē mittitur:
q̄a semp est angls cognata uirgi-

nitatis. P'fecto in carne preter carnē
uiuere: n̄ terrena uita est: s; celestis.
Vnde in carne anglicam uitā acqui-
rere: mai' est meritū quam habere.
Esse enim anglm̄ felicitatis est. ēē
uero uirginē uirtutis. dū hoc opti-
nere uirib; nitit' cum grā. quod ha-
bet angls ex natura. Utrumq; tamē
& esse uirginē uel anglm̄: diuini
muneris est officiū. non humanū.
Ave inquit grā plena. Et bene ple-
na. quia ceteris p̄ partes prestatur:
maxie uero simul se tota infudit
plenitudo grē. Hoc quippe est quod
dauid canit: descendet sic pluma
in uellus. Uellus itaq; cū sit de cor-
pore. nescit corporis passionē: sic
& scā uirginitas cū sit in carne. ui-
cia carnis nescit. **C**elestis pla-
ne ymber; uirginē uellus placido
se infudit elapsu. & tota diuinita-
tis unda se contulit in carne. quan-
do uerbu caro factū est. ac deinde
per uicis patibulū expressū. terris
omnib; pluuiā salutis infudit. &
stullicidia grē humanis prestat
mentib;. **D**omin' inquit tecum.
Qua res. Etiam erat cū uirgine q̄
ad uirginē mittebat anglm̄: & pre-
cessit nuntiū suū deus. s; a deo nō
recessit: nec teneri potuit locis. q̄

omnib' habetur in locis: & totus ubiq;
 est: sine quo nichil totū. Ergo uerbu
 patris nunquā a patre discedens. ho-
 mo p'p'e fieri dignatus est: secret'o
 suo mysterio quo ipse nouit. **Q**ui qm'
 totū suscepit quod ē hominis. homo
 totus est: & totū suscipiens qd' dei ē.
 omnino aliud quā nātū' ex maria
 uirgine esse n̄ potuit. Scit enī d's
 omnia & potest. **P**ropterea quia
 ita ē. sciuit se. ac potuit in utero
 uirginis sine sui corruptione ita
 misceri atq; uniri. ut un' ess; ap'e
 d's & homo. una p'sona. unaq; substā-
 cia. **O**b q'do dei genit' electa & p'elec-
 ta. iure ab anglo salutat'. et predi-
 catur grā plena. Vere plena. p'quā
 largo sancti sp'e ymbre sup'fusa est
 omnis creatura. & idō satis eā deuo-
 tissime p'mū ang'ls uenerat' & sa-
 lutat'. **Q**uā nātū' itaq; & ip'e qua-
 lis et quanta sit quā salutat'. Non
 enim simplex fateor uel consueta
 fuit ista salutatio: s; omī admi-
 ratione digna. **S**iquidē ueneratio-
 nis fuit delatio muneris. famula-
 tus obsequij. quia & si in sc'is patib;
 & p'ph'is gratia fuisse creditur. non
 tamen eāten' plena. **I**n maria
 uero uoc' gr'e que in xp'o est pleni-
 tudo uenit. quamquā aliter: & idō

inqt' benedicta int' mulieres. id est
 plus benedicta qm' om'is mulieres.
 ac p' hoc quicqd' maledictionis infu-
 sum ē p' euam. totū abstulit bene-
 dictio marie. in sup' grām refudit
 ap'i ortus. quā non habuit p'us om-
 nis mundus. **I**git' quod natura nō
 habuit. usus nesciuit. ignorauit
 ratio. mens n̄ capit humana: pau-
 celū. stupet terra: creatura omnis
 etiam celestis mirat'. hoc totū est
 qd' p' gabriele maria diuinit' nun-
 tiatur. & p' xpm' adimplet'. **Q**ua-
 de causa de tali tantaq; loqui me
 indignū fateor: s; & puto quod
 nemo p'sumat. nisi qui quanta sit
 que pandunt' penitus ignorat.
Tamē & si ad hec nemo ^{uolens} inuenitur.
 uotis omnib; n̄ debet cessare qui-
 libet etiā peccator a laudib;: quā-
 uis ex plere n̄ queat qd' sentit'. **U**n-
 de sermo diuin' cum de peccatore
 ageret in psalmis. sacrificiū inquit
 laudis honorificabit me: & illic
 iter quo ostendā illi salutare dei.
Ac si patienter dicat. Illic iter est
 laudis ad etnā laudē sine fine
 mansuā: s; nemo apprehendet
 illud. nisi ego ei p'monstrauero.
Propterea carissime qā iter salutis
 n̄e in laudib; saluatoris est: hor-

Hic incipendz i Refectio. festiuitatem r e.
7 dimittend. Hic rogo omis parit.

tor uos & comoneo in hac facia sol
lemnitate di genitricis marie
nolite cessare a laudib; . Quod si uir
go es. gaude quia meruisti ee & tu
qd laudas: tantu cura ut sis que
digne laudare possis. Qd si conti
nens es & casta. uenerare & lauda
qa si aliunde constat ut possis esse
casta. qua ex gra xpi que fuit ple
nissime in maria qua laudas. Qd
si coniugata certe aut peccata es:
nichilomin' conficere & lauda: qm
inde omnib; misericordia pfluit et
gra ut laudent. Et quauis no sit
speciosa laus in ore peccatoris: noli
cessare: qa inde t pmittit uenia
unde & omnib; ut laudes. Alioqn
nisi iuxta modulu ingenij nostrij
dm laudare in scis suis studeamus:
qmodo cum scdm qd canim' iuxta
multitudinē magnitudinis eius
laudare poterim'. Omnino pre
termittendū non est: qd imple
turi sum' quandoq; scdm illud qd
dicitur. Beati qui habitant in
domo tua dne: in scia scloz lau
dabunt te. Qm deus excelsus et
imensus est: qd uoce no possum'.
nec facundia ualem'. crequam'
uotis. & medullis cordis. Quia bon'
& magn' est atq; imens': tantus

ac talis quantum & quale ipse se no
uit. ore ac spu confitemur ad ius
ticiam & salutem. **H**inc rogo
omis pariter festiuitate gloriose seq
uiginis marie deuotissime cele
bremus. qa hec est dies preclara et
omni sclo ueneranda. in qua meruit
exaltari sup choros angloz. & pue
nre ultra quam nre humilitatis
est nature. ubi si substantia tollit.
si gre magnitudo monstrat. cu ele
uatus in dextera patris. xpc p nobis
in uolent pontifex factus in etnu.
ad celum palaciu. **H**ec est inquam
dies. in qua usq; ad throni celsitudi
nem incenerata uirgo & mat' pro
cessit. atq; in regni solio sublimata.
post xpm gloriosa reledit. Sic uaq;
ubiq; confident' sancta di canit
ecclā. quod de nullo alio scloz fas e
credere: ut ultra angloz uel archa
geloz merita transcendere: qa et
si similitudo reperitur sanctis. ue
ritas negatur. Hoc quippe prius
legum' si nature est si gre beate
uiginis marie. de qua natus e ipse
ds & homo. Idcirco & ipsa plus est
meritis & si natura. quam uirgo
& homo. **Q**uod si cerere uirgines
imitant' illam, inq; ad conceptu par
tus. & gabrielis noue salutationis

obsequiū. deinceps totum diuinū est
 qđ opatur in ea teste anglo ^{sp̄c̄ sc̄s.} quia sp̄i
 tu sc̄o & uirtute altissimi obumbratur.
 Ante hoc ipsū sane ueritatis uirginis quā
 uis inpolluta & alienis a contagione
 peccati. quāuis sc̄s. tamen adhuc uir-
 tate humanitatis induit. ut ita dicā
 ac si lana candidissima siuq; coloris
 dealbata. Ad quā sane cū accessit sp̄c̄
 sc̄s. quasi ipsa eadeq; lana cū inficitur
 sanguine conchiliū uel muricis uerti-
 tur in purpurā. uersa est & ipsa sine
 corti in matrē. ut n̄ sit amodo quod
 fuerat. s; purpura uerissima ad indu-
 mentū & glām summi regis diuinū
 aptissime dedicata. ut nulli deinceps
 ea uti usu femineo liceret nisi deo.
 Quippe ut ita dicā beata & glōsa uir-
 go *οἰαξία* eo in quāuis dudū incom-
 parabilis esset uniuersis que sub celo
 sūt uirginib; ut decem posset in se sus-
 cipere diuinitatis admirationē salua
 utraq; natura. tam cum grā replet.
 cum sp̄u sancto pfundit. cum uirtute
 altissimi obumbratur. fit p̄ciosior &
 meritis. celsis sublimior fastigijs. pul-
 chrior sc̄itate. glōsior suoz p̄rogatur
 meritor. ita ut nullis iā usib; sit ipsa
 eadeq; mancipanda. nisi diuinis.

Vn de o sc̄issime uirgines & summa-
 ri tantā ac talē uirginē. tamq; pre-

claram uenerari multū conuenit.
 & ultra anglicam quodā in dignita-
 tem quantū fas est cum gaudio lau-
 dū; dignissime offerri. que ut dixim⁹
 n̄ temere xp̄i p̄ grām sup choros ange-
 lozum exaltata deuotissime hodie p̄-
 dicat. quia p̄cessit eam dñs & salua-
 tor ex ea uera fide genitus. ad celestia
 ut pararet ei sic ipse suis discipulis
 pmisit. in etheris mansionib; locū.
Hinc quoq; dauid p̄phā olim gratu-
 labund⁹ ap̄o cecinit. A summo celo egre-
 sio ei; & occursum ei usq; ad summū ei.
 Ascendit ḡ eandem glām resump-
 turus. licet n̄ amiserit qm̄ prius ha-
 buerat ante quā fieret mund⁹. As-
 cendit & p̄parauit huic sanctissime
 ac glōsissime uirgini imortalitatis
 locum. ut cū eo regnare possit in p̄-
 petuo. **E**t hec est ei presens
 diei festiuitas. in qua glōsa & felix
 ad etherē puenit palatiū. Que p̄-
 fecto festiuitas sicuti & uirgo in cō-
 parabilis est ceteris uirginib; ita
 comparabilis est omnīū sc̄oz festiui-
 tatis; & admiranda etiā anglicis
 uirtutibus. Propter qđ exoz per-
 sona cuius in eius ascensione admi-
 rans sp̄c̄ sanctus ait incantatis. Que
 est ista que ascendit p̄ desertū quasi
 uirgula fumi ex aromatis. Et

bene quasi iungula fumi quia gracilis
& delicata quia diuinitus extenuata dis-
ciplinis. & concremata inuis inholo-
caustu incendio pietatis amoris & deside-
rio caritatis. Ut iungula inquit fumi
exaromatib; Humu u quia multis
repleta erat uirtutu odorib; manas
ex ea fraglabat suauissim' odor etia
anglicis spiritalib;. **A**scendebat
autem de deserto presentis seculi iungula de
radice Jesse olim exorta: s; mirabantur
electorum anime per gaudio. quoniam esset
que etiam meritorum uirtutib; angelorum
uinceret dignitate. De qua rursus
idem spiritus sanctus in eisdem cantibus ait.
Que est ista que ascendit quasi au-
roram confingens. pulchra ut luna.
electa ut sol. terribilis ut castrorum acies
et ordinata. Admiratur autem spiritus sanctus
quia omnes de ascensu huius ^{uirtutis} admirantes
facit. quod quasi noui dilucisli autem
rutilans. ascensu suo resplendat.
Umulta freta & uallata sanctorum agminibus.
Unde dicitur. Terribilis ut castrorum
acies ordinata. Siquidem terribilis
suis facta uirtutibus. ut castrorum acies
admodum ordinata. hinc inde sanctorum
angelorum fulta presidis. Pulchra inquit
ut luna. inmo pulchrior quam luna.
quia iam sine defectu suo choruscet. ce-
lestibus illustrata fulgoribus. Electa ut

sol fulgore uirtutum: quia ipse eam elegit
sol iusticie ut nasceretur ex ea. **A**d
cuius profecto exequias quantum fas est cre-
dere famulantur angeli. & uniuersae ce-
lorum congratulantur curie. Nec mi-
rum. quia honor maximus est ei qui est
natus ex ea. quem omnis celorum ordo ue-
neratur & adoratur super se eleuatum cum
patre in sede maiestatis domini. **L**egimus
ergo quod sepe ad funera & ad sepul-
turas quorumlibet sanctorum angelos aduenis-
se. & ad obsequias eorum obsequia pres-
tuisse. nec non & animas electorum usque
ad celos cum ymnis & laudibus detu-
lisse. ubi & utriusque sexus choros come-
morantur frequentem audiri laudes ce-
cuisse. interea & quod per spiritum sanctum est mul-
to lumine corde resplenduisse. insuper
& adhuc uiuentes in carne ibidem
iniri odoris fragrantiam diuinitus presen-
sisse. **Q**uod si ad recreanda dilec-
tissime & corroboranda fide inter-
dum astantiu. saluator noster. christus ob
merita suorum amplius complanda. ta-
lia & tanta dignatus est exhibere per
suos celi ministros circa defunctos.
quanto magis credendum hodierna
die milicia celorum cum suis agminibus
festiue obuiam uenisse dei genitrici. eam
que ingenti lumine circumfulsisset. et
usque ad thronum olim sancti etiam ante con-

stitutionē mundi paratū. cum laudib;
 & canticis spūalib; p̄duxisse. **N**ulli
 dubiū omnē iam celestem iherlīm tunc
 exultasse ineffabili leticia. tē iocunda
 ram esse inestimabili caritate. tuncq;
 cū omni gratulatione iubilasse. qm̄
 festiuitas hec que nobis hodie reuolu-
 tur annua. illis omnib; facta ē conti-
 nua. **H**ec in merito. **C**redite enim qd̄
 saluator ipse omniū quantū datur
 intelligi. p̄se totus festiuus occurrit.
 & cum gaudio secū eam in throno col-
 locauit. **A**lias enī quom̄ impleuisse
 credit. quod in lege ipse p̄cepit. ho-
 nora inquit patrem & matrem tuam.
Porro qd̄ patrem & matrem honoraue-
 rit. ipse s̄ testis est. cū ad iudeos ait.
 ego glām meam nō quero. est q̄ querat.
 & iudicet. s; ego honorifico patrem me-
 um. & uos in honorastis me. **M**e
 matrem ū euaglista. cūm rediret ueniēs
 ait nazareth. erat subditus illis. **S**;
 alia est natura qua d̄s pater scdm̄
 se honoratur. alia qua idē parentib;
 subdit. in utraq; tam̄ unus idemq;
 xp̄c recte creditur. cō qd̄ uerbu caro
 factum ē & habitauit in nob. unus
 emmanuel. q̄o est nobiscū deus. **M**āc
 quippe unitatem diuinitatis atq;
 humanitatis. inconfusā indiuitāq;
 fides catholica seruat. **Q**uā sane in

telligendo cognoscat naturalis atq;
 scdm̄ subsistentiā conuentio unita-
 tis. ut neq; conuersio in alteri uitā.
 duarū substantiarū partē recipiat.
 neq; diuisio. **S**ic namq; credere ho-
 norare est matrem d̄m. que & d̄m no-
 bis genuit & hominē. neq; sine deo
 hominē. neq; sine homine d̄m. s; deū
 & hominē. unum & uerū ihesū xp̄m.
Alioquin d̄i genitrix dici nō posset.
 qd̄ multi hereticorū negare conati s̄t.
 nisi d̄m uere genuiss; incarnatū.
Propterea duas in xp̄o recte confite-
 mur natiuitates. unā uidelicet
 de patre sine initio & sine tempore.
 sempiternam & coeternā deo patri.
 alteram de matre cū tempore. quā
 do miserationē induens & misericō.
 spontanea uoluntate ad nos descē-
 dit natus homo d̄s. ac p̄ hoc uera
 ueritatē & mat̄s gestatur utero. q̄
 semp d̄s agnoscitur. **S**inc eti-
 am theotokon eā ueraciter cōfite-
 mur. d̄i scilicet genitricē. nec nō &
 ap̄otokon. non qd̄ uerbu carnem
 secū tulit. neq; olim p̄face carni
 copulatus sit. s; tē quando uerbu
 caro factum est ex carne uirginis.
 diuinitatis atq; humanitatis sub-
 stantia in utero ita inconfuse unj-
 tur. ut una p̄sona sit d̄s & homo

xp̄e. Siquidē ex duab; naturis sine
confusione alteri. nō nisi unus iue-
nitur ih̄e dñs manens d̄s in forma
filii qui semetip̄m exinatuuit formā
serui accipiens. manens un⁹ idēq;
in forma serui quā suscepit. Totus
quippe d̄s in carne uirginis de qua
natus ē. et totus homo. Hunc quoq;
ap̄ls. in quo inq̄t habitat om̄is ple-
nitudo diuinitatis. **Q**uā p̄pter
o filie estote prudentes sic serpentes.
& simplices sic columbe. ut ex pru-
dentia p̄fecte intelligentie. anub;
fidei uir̄e & margaritā p̄ qua om̄ia
reliquistis. integrā inuolatā q;
seruetis. ne dotem simul & aram
sp̄s sancti qd̄ absit p̄datis. Dilige-
cuis itaq; p̄curate. si quo in sim-
plicitatē columbe que fuit in ora
sua ulesā inuolataq; custodiatur.
De qua salomon incanticis quasi
in ei⁹ laude. ueni inq̄t colūba mea.
i maculata mea. iā enim yemps
abist & recessit. Ac deinde. Veni
quit de lybano ueni. Nec i merito
uenire de lybano iubet. q̄a lyban⁹
candidatio interpretatur. Erat
enī candidata multis meritorū
uirtutib; & dealbata niue. can-
dida sp̄s sancti munere. simplici-
tatē columbe in om̄ib; rēp̄sentā. s

quō q̄quid in ea gestū est totū puri-
tas & simplicitas. totū gratia fuit &
claritas. totū misericōdia & iusticia que
de celo p̄sp̄xit. et ideo immaculata
q̄a in nullo corrupta. **U**icū dedit enī
uirū in utero sic iheremias sēs testat.
& n̄ aliunde accepit. **F**aciet inquit
dñs nouū in terra. & mulier circū-
dabit uirum. **V**ere nouū. & om̄iū
nouitatū sup̄eminens nouitas uir-
tutū. quando d̄s quē ferre n̄ potest
mund⁹ neq; uidē aliquis ut uiuere
possit. sic ingressus ē hospiciū uen-
tris. ut corporis claustra nesceret. sic
q; gestatus ut totus d̄s in eo esset. &
sic inde exiuit ut ezechiel testatur.
porta omnino clausa. **V**nde
canit̄ in eisdē canticis de ea. **O**rt⁹ cō-
clusus. fons signatus. emissiones
tue paradys⁹. **V**ere ortus deliciarū
in quo cōsita sunt uniuersa genā
flōr & odoram̄ta uirtutū. sicq; cō-
clusus. ut nesciat uiolari neq; corrū-
pi ullis insidiarū fraudib;. **F**ons ita-
q; signat⁹ sigillo toc⁹ trinitatis. ex quo
fons uite manat. in cui⁹ lumine.
om̄s uident⁹ lum̄. quia iuxta ioh̄em
ipsē est q̄ illuminat om̄nē hominē
uenturē in h̄c mundū. **C**ui⁹ emis-
sio uteri. sup̄nox cuius om̄iū est
paradys⁹. **D**e isto namq; uentris

agro patriarcha ysaac longe odorans .
 aiebat dicens . ecce odor filij mei sic
 odor agri pleni que benedixit dñs .
 quāvis putent parū intelligentes .
 qđ pores sancti mun' de . xpo intellex
 erunt mysteriū incarnationis . cum
 & ipsi eadē saluati sint grā . **V**nde
 constat temp' nō preiudicasse sacra
 mentū uniti hominis atq; dī . ita
 ut iam eēt in illo p unitatē persone
 ab initio scđi qui necdū erat natus
 de maria uirgine . qđ multis scrip
 turarū declarat' iudicijs . **V**nde dñs
 ad iudeos : ante quā abraha inquit
 fieret . ego sum . **Q**uib; utiq; uerbis
 ostendit se qui loquebat' in eo semp
 fuisse mysterio unitatis : quam ut
 cōmendaret . ante abraha inquit
 ego sū . **H**am abraha ante quā fie
 ret . humanitatis ē breuitas . ego sū .
 autē eternitas declarat' nature .
In qua mirū eternitate : iā fuisse
 qđ loquebat' p sacramētum sue incar
 nationis insinuat . **Q**uod apłs
 iudas uolens dilucidare aptius .
 ihc inquit pplm ex egypto saluans .
 sedo eos qđ nō crediderunt perdidit .
Talibi paul' . neq; temptem' inqt
 xpm sicut quidā eoz temptauerūt .
 nō qđ iam est; ihc aut xpc natus ex
 maria uirgine . s; qđ in illo unico fi

lio dī iam unitas psone cōmendat' .
 que occulta erat in mysterio . **Q**uod
 & alibi euident' . qui elegit nos inqt
 ante mundi cōstitutionē in ipso .
 qđ pfecto quicqđ d's fecit ab initio .
 xpc fecit totū p unitatē sacramēti .
Et idō iam xpc erat in filio qđ pplm
 educebat . & xpc in eo qui tempta
 batur : qm semp per sacramēti uni
 tatē in dō fuisse nō dubitat' . alio
 quin nō ita credideris . aut xpc deus
 nō erit omnino . aut contra ppham
 deus recens eē uidebit' . **S**; ne ta
 lib; quatiām calumpnijs . scrutā
 de sunt scēpture in quib; unitas i
 xpo commendat' psone . quō non
 p iudicat temp' ne unus semp di
 catur . **H** . ihc quoq; beat' petr'
 loquens de patrib; ait . **P** gratiaoz
 dñi nr̄i ihu xpi credim' saluari .
 quē admodū & illi . **H**amq; illos
 dñs solus ducebat : & nō erat cum
 eo d's alienus . **V**nde nec nobiscū
 d's recens . quia un' idemq; ē . qui
 & eoz ductor fuit . & nr̄ p passionē
 carnis sue redemptor . **V**n' siquidē
 sua in carne . un' in sacramēto . atq;
 un' in spū . nec amittit omnino ut
 alius filius hominis . ali' filius dī
 intelligat' . qui nec tempore p'scri
 bitur : nec passione separatur . s;

scdm

totus d[omi]n[us] max[im]e. et xp[istu]s in d[omi]n[us] tran-
sit. ut quicquid d[omi]ni filius est. xp[istu]s dicat[ur].
& quicquid in carne xp[istu]s p[ro]tulit. id d[omi]n[us]
p[ro]tulisse recte credatur. Alioquin
si ad ratione[m] respicias & ad sensus
humanos. nequaquam ita eaten[us] potu-
erunt in se conuenire d[omi]n[us] & hu-
mana conditio. Conueneru[n]t tamen
in xp[istu]o. & un[us] ex ambab[us] emmanuel.

Quod uide[n]t in. quod altitudinem
tanti mysterij diligenter intelligere
& uidere n[on] potueru[n]t. qui aut duos
filios certe. aut aliud xp[istu]m quam
d[omi]ni filiu[m] existimaueru[n]t. Quapp[ro]p[ter] nec
nos homin[em] seorsum colim[us]. q[uo]d fas
n[on] est nec adoram[us]. s[ed] d[omi]n[us] magis incar-
natu[m] qui p[ro]p[ri]um e[st] corp[us] animatum
uniuit. ita ut d[omi]n[us] uerbu[m] caro fieret.
& n[on] malu[m] qu[od]libet suscipet. s[ed] in
semetip[s]u[m]. qui un[us] et uerus d[omi]ni fili[us]
semp[er] erat. Idcirco n[on] alium quam
eunde[m] ip[s]u[m]q[ue] dei filiu[m] & colimus &
adoram[us] quia nichil in se passu[m] pro
homine e[st] coactus. nichilq[ue] q[uo]d uer-
bum caro factu[m] est. immut[us] uel
imutat[us]. & ideo un[us] idemq[ue] semper
cum d[omi]no patre fili[us] adoratur. n[on] no-
uus. n[on] recens ex tempore. n[on] alienus
a natura uel tempore. Q[uo]d si tibi
nouu[m] uide[n]t quod p[ro]pter homin[em] as-
sumpsit. noueris q[uo]d hoc semp[er] cu[m]

eo & mei[us] consilio fuit ut sic fieret. &
nunc quando plenitudo temporis
uenit. id factu[m] e[st] q[uo]d in xp[istu]o semper
fuit. Talib[us] namq[ue] p[ro]p[ter] se[ci] diuinit[us]
afficiebant[ur] odorantib[us]. talib[us] inspi-
rabant[ur] de xp[istu]o p[ro]ph[et]ia[m] q[uo]d nascetu-
rus esset in mundo. in q[ui]o esset. omniu[m] sa-
lus. & benedictio eterne hereditatis.
Iste siquid[em] sunt fidi uestes. iste qb[us]
p[ro]p[ter] se[ci] uestiebant[ur]. iste quas re-
becca in mo[do] sp[iritu] s[an]c[t]o s[er]uata habuit.
quib[us] induit iacob filiu[m] suu[m]. Alias
aut[em] nisi a sp[iritu] s[an]c[t]o seruata domi-
& plata essent. q[uo]d inri odoris in eis d[omi]n[us]
pat[er] ysaac hauret n[on] haberet. ita ut
diceret cu[m] p[ro]sensisset. uestim[en]to[rum] fragila-
ciam. ecce odor filij mei sic odor ag-
pleni que[m] benedixit d[omi]n[us]. **S**ed
forte dicitur[us] e[st] aliquis. quid ad re-
becca[m] sp[iritu] s[an]c[t]us p[ro]tineat. cu[m] multi
in locis p[ro]sone p[ro]d[omi]ni figurate accipi-
tur. Veruntam[en] & sp[iritu] s[an]c[t]us in eb-
reo kuba femino gen[er]e dicit[ur]. non
q[uo]d sexus in d[omi]no monstret[ur]. immo ne
forte suspicet[ur]. s[ed] sub regula tu[m] lin-
guaru[m] sp[iritu] s[an]c[t]us diuers[e] accipit[ur].
in hebreo scilicet ut dixi femino
genere legit[ur]. in greco u[er]o ne sexus i[n]
eo credatur p[ro] neutro inuenit[ur]. et
in latino masculinu[m] esse decernit[ur].

Quoniam in sp[iritu] s[an]c[t]o bene p[ro]p[ter]

becca intelligit. et ideo totum est in mysterio quod geritur: ut puestumtorem fragrantiam christe annuntiet. que nos quicumque baptizati sumus induimus. in quo benedixit nos non qualicumque benedictione: sed omni ut ait apostolus spirituali in celestibus.

Vnde et angelus orare loqui incipiens. ab benedictione exorsus ait. benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui. Cuius profecto in spiritu longe odorem trahens prefatus ysaac benedicebat filium. in quo celestis omnis benedictio mundo effluit. Et bene ab eo plenus ager dicitur: quia plena gratia virgo oraria pronuntiat: de cuius utero credentibus fructus vite effulsit.

Et nos inquit euangelista omnis de plenitudine eius accepimus: gratiam per gratiam.

Quapropter obsecro uos o filie. talem ac tantam gratiam ne inuacuum recipiatis. que est in christo ihesu. in quo est deus et homo sic unum in una eademque persona. ut legatur quam sepe induimus litteris homo deus coeternus propter unionem substantie. ac deinde deus homini uideatur compassus. cum nec immutabilis sit homo. nec passibilis deus. tam sic unum est deus suo corpori. ut nulla patiat fieri inter deum et hominem humana opinione distantia.

ne forte quod absit alius filius dei. et alius filius hominis credatur. presertim quia scriptura sic connectit et conexi ponit deum et hominem. ut nec in tempore ad modum hominem quod a deo. nec in passione possit ab homine deum discernere.

Unde si ad tempus respiciamus. inuenies semper filium hominis cum filio dei: si ad passionem. inuenies semper cum filio hominis eundem deum filium. ita unum et indiuiduum. quantum ad uocem scripture pertinet. ut nec homo a deo separari tempore. nec ab homine deus ualeat passione.

Si quidem ut hec aptius intelligatis. ipsius apostoli uerba discutite. Nemo unquam ascendit in celum. nisi qui de celo descendit: filius hominis qui est in celo. Quis queso est qui loquitur? Christus utique.

Ubi rogo te erat: cum hec loquebatur? In terra scilicet. Et quomodo se de celo ante quam nasceretur descendisse testatur. etiam et cum loquitur in celo se esse fatetur. cum deique se filium hominis dicit. cum utique de celo non nisi deus descendere potuit. et cum in terris loquitur: non nisi unum idemque christus fuit.

Et hec est mira et ammirabilis nouitas: immo omnium nouitatum supereminens nouitas unitatis. Quam nisi diligenter prudens uirgo aber-

ordho sancti euq; animaduertas:
magis errare momē sc̄ptura uide
bit: diuina. quā intelligere ueri
tate. **C**onstat ḡ unū eundēq;
xp̄m sc̄dm utraq; formas opatio
humanitatis sc̄licet ac diuinita
tis: & p̄ hoc duas exercuisse opatio
nes. Operata ē enim utraq; forma
uel natura: cū alteri communiōe
qd̄ pp̄m habuit. Verbo siquidē
opante qd̄ uerbi est. & carne exe
quente que carnis erant. comuni
cante siquidē et uerbo in eadē op
atione. dū & idem d̄s & homo i una
substantia uel p̄sona sine diuisi
one atq; cōmixtione credit. & pre
cognita res eadē p̄m̄ia similis
identitas p̄dicatur. **C**arunta
men d̄s uerbu est & n̄ caro. quāq;
carnē rationabilē animatā assū
serit: hancq; s̄ unione naturali
& sc̄dm subsistentiā cōiunxit. Si
militer et caro caro ē animata. & n̄
uerbu: licet dei uerbi caro cōspec
ta sit & uisa. Vnde ioh̄es. qd̄ fuit
in q̄ ab unio. qd̄ audiuim⁹ & ui
dimus ac p̄spexim⁹. et manus nr̄e
tractauerunt de uerbo uite: pro
fecto cū nemo d̄m uerbu uidere.
aut tractare possit manib;: nisi
p̄ sacram̄tum s̄ unio hominis.

Que nimirū unio tā mira est ut
discerni nequeat: alioquin qd̄ fuit
ab unio uerbu. quom̄ recte dicit.
hoc totū esse qd̄ apli audierant. qd̄
uiderāt. qd̄ manib; tractauerant.
nisi quia xp̄c unus idēq; erat. **A**c
p̄ hoc qd̄ uiderant. qd̄ tractauerant.
uerbu uite erat. & nichil aliud ex
duab; naturis quā unū iuxta sub
stantiā uel p̄sonā. **H**inc est qd̄
unus idēq; manens fili⁹ unigenit⁹
indiseparat⁹ in utrisq; naturis cō
spicitur. & que s̄ utriq; substantie
naturalit̄ opabatur: sc̄dm uniuersū
in sitā essentialē quantitātē. uel na
turalē p̄p̄tatem. Que si naturā
haberet singularē & cōiunctā. non
ageret utiq;. **N**unc autē emma
nuel d̄s unus est. & in eo ip̄so utraq;
idem d̄s & homo. que utriusq; nat̄e
sunt ueracit̄ gessit sc̄dm aliud & a
liud que gesta s̄ opans. Ergo sc̄dm
quod d̄s idem ip̄sē. que diuina sunt.
sc̄dm quod homo idem ip̄sē. que hu
mana s̄. se ipsum uolens ostendē.
qd̄ d̄s idem ip̄sē & homo sit. Et idē
idem ip̄sē tā que diuina sunt agit
quā que humana. similiter & loquit.
Et n̄ alius quidē miracula opatus
est. alius p̄p̄tante humana passi
onesq; sustinuit. s̄ un⁹ idēq; xp̄c

fili dei atq; hominis fili. qui & di-
 uina gessit & humana. Siquidē in
 separabilitē atq; induitē cōmunes
 habuit actiones. S; intelligende sūt
 ipsorū opum qualitates. cōtemplan-
 dumq; semp ad quē puehatur humi-
 litas carnis. & ad quē inclinet̄ alti-
 tudo diuinitatis: ita ut p omnē tex-
 tum scī euanglī uideat̄ caro nichil
 sine uerbo agere. neq; uerbu sine
 carne quicquā efficere. **V**nde qd̄
 concipit & partit uirgo. sicut n̄ sine
 potentia uerbi est: ita n̄ sine ueri-
 tate carnis qd̄ nascit̄. quod pannorū
 fasciis iacet inuolutū: & in p̄sepio
 reclinat̄. Porro qd̄ stella duce ama-
 gis adoratur: sicut ditatis est: ita
 humanitatis. qd̄ in egyptū pfugā
 ne capiatur abducitur. **S**icut ita-
 q; omnia uirtutū opa cōsideranda
 sunt: ut reddam̄ dō que dei sūt. et
 homini que sūt hominis. qm̄ sicuti
 est un' qui laharū uerbo potentie
 sue uocat ut eruat foras a monu-
 mento: sic idē ipse unus ē qui fle-
 uit humanitatis affectu. **S**ic q̄ppe
 cuncta oportet cōsiderare: quatin'̄
 & plena diuinitas in xp̄o intelliga-
 tur unita: & plena humanitas in
 d̄m assumpta. **E**cce idcirco dixi-
 rim tantisp̄ de fide incarnationis

xp̄i carissime. quia plures orienta-
 lum circueunt suis fecib; obuolu-
 ti: ne suo nubilare nos ualeant ob-
 scuritatē eloquio: uel greco turbi-
 ne latinā confundere puritatē. **S**ūt
 enim & prudentes uirgines: sūt & fa-
 tue. **E**t idō dilectissime unitamini
 quā amat̄: unitamini quā co-
 lit̄. beatā & gloriosam & intemerata-
 tam uirginē *μαρια*. cui hodie ī
 terris festa colim̄: de qua dicitur:
Μαρια autē conseruabat omnia
 uerba hec que de xp̄o dicebant̄: con-
 ferens in corde suo. **C**onferre ḡ et
 uos in cordib; ur̄is carissime: que
 de ipso eodeq; d̄no catholice dicunt̄.
 ut & fide integram seruare possit̄.
 & matre eius debite uenerari. qm̄
 nullus honor ei est alius. nisi cū ille
 honorat̄ qui nasci dignat̄ est ex ea.
Ceterum rogo q̄cumq; estis filie
 quecūq; matris. cogitate attentius.
 & ppendite diligenti. quib; afflicta
 tur beata & intemerata uirgo dolo-
 ribus. post xp̄i ad celos ascensionē.
 expletis omnib; que de ipso erant
 ab anglo predicta. & p̄phis multifa-
 ric multisq; modis presignata. di-
 uinis declarata oraculis. uirtutib;
 exhibita. & que humanitatis sunt
 ostensa p̄sagus. **Q**ueso si qua

sunt uiscera pietatis inuobis: conside-
rate quo cruciabat amor: quoue de-
siderio estuabat hec uirgo: dum reuol-
ueret animo cuncta que audierat: que
uiderat: que cognouerat. Puto quod
cordis est: que quod mentis: que quod uir-
tutis humane: si totum adhibeas: non
sufficit ut cogitare ualeas: quanto
indefinitum cremabatur ardore per
amorem: quantis mouebatur repleta
spiritu sancto celestium secretorum incita-
mentis: quia et si diligebat christum ex
toto corde: nouis tamen cotidie in-
flamabatur presentia absens desi-
derio affectibus: tanto siquidem ual-
dius: quanto diuinis illustrabat
intus uisitationibus: Quam totam re-
pleuerat spiritus sancti gratia: totam in-
canduerat diuinus amor: ita ut itea
nichil esset: mundanum quod uiolaret
affectus: sed ardor continuus: et ebri-
etas profusa amoris. **N**am et
christus est ab omnibus amandus ex toto
corde: et ex tota anima: atque ex tota
uirtute querendus: maxime tamen
ab ea ardentius: cui et dominus erat: et
filius. Fortassis ergo primo amore in
loco quo sepultus dicitur: interdum
eum habitasse credimus: quatinus prius
pasceret internus amor obtutibus.
Sic namque locus medius est hinc in

de constitutus: ut adire posset ascen-
sionis eius uestigia: et locum sepulture ac
resurrectionis: seu omnia in quibus passus
est loca inuisere: non quod iam uiuen-
tem quereret cum mortuus: sed ut suis
solaretur aspectibus: Hoc quippe agit
impatiens amor: ut quem desiderat:
semper inuenire se credat. Ignorat
siquidem iudicium: ratione multociens
caret: modum nescit: neque aliud cogita-
re potest quam quod diligit. Amor
non accipit de impossibilitate solacium:
neque ex difficultate remedium. **Q**ue
licet beatissima uirgo quamuis iam
in spiritu esset: tamen dum in carne uixit:
carnis mouebatur sensibus: et ideo
quam sepe locorum recreabatur uisitatio-
nibus: et quem genuerat: matris complec-
tatur amplexibus: Denique amor christi
desiderium parebat: desiderium uero
gloriosum quasi nouis replebat ardoribus:
intantum ut credam non nunquam
quod omnia etiam et semetipsam trans-
cenderit: quia omnino amor impa-
tiens quod amat non potest non uidere.
Hinc est carissime quod omnis sanctus
omnia que meruerant pro paruis du-
axere: sicut et uenerabilis beata or-
bia nondum dignum pro innumeris et
inmensis beneficiis reddebat inter-
dum obsequium sanctitatis: dum

beneficioꝝ interris posita n̄ poterat ui
dere largitore. **¶** Ideo dilectissime ho
die eleuatur sup choros angloꝝ. ut po
sit sp̄m uultumq; uidē saluatoris
quē amauerat: quē cupierat extoto
desiderio cordis. Quod si gaudiū fit i
celo de quolibet peccatoꝝ cōuerso.
multo magis putandū p̄ tante uirgi
nis exultatione & gl̄a qd̄ insup̄nis sit
exultatio: cui nimirū festiuitas. om̄i
um sup̄noꝝ cuiuū est gratulatio: pre
sertim q̄a cuius celebritas. laus & fauor
est saluatoris. **¶** Unde credimꝰ ut supra
dictū est qd̄ n̄ hunc tantū diem solle
nem duct̄ p̄ eius honore annuū. ue
rum cōtinuū etiam & cōtinuū iocun
ditatis ac leticie uenationis obseq̄o.
cū omni coluntē t̄pudic̄ amoris & gau
dio. **¶** Hec inmerito. **I**gitur omnis
illa celestis ciuitas cōgratulāt & ue
neratur matrē. cuius sup̄ se adorat
filiū regem. ante quē tremunt po
testates. & curuat omne genu. **¶** De
hui' nimirū ad celos ascensione. mul
to admirantis intuitu. secretōꝝ con
templator celestiuū in canticis ait.
¶ Vidi speciosam ascendente quasi
columba: desup̄ riuos aquarū. **¶** Et
uere speciosa quasi columba: q̄a il
lius sp̄m columbe ac simplicitatē
p̄monstrabat. que sup̄ dñm uenit.

& iohannē docuit qd̄ hic est q̄ baptizat.
¶ Et bene desup̄ riuos aquarū. quia su
per aquā refectionis educat eam
dn̄s & nutrierat: ex qua multi de
ducti riuū omne irrigant terram.
& infundūt ortū uoluptatis. **¶** **E**x
quib; cotidie. lota & p̄fusa beata
dī genitrix. ascendit hodierna die
speciosa ualde & admirabilis: cuius
odor ineffabilis erat nimis. uido
ineffabilis. **¶** Ad cui' p̄fecto fraglan
tiam odoris: om̄is illa celestis iheru
salem leta decurrit. **¶** Quā circūda
bant flores rosarū & lilia cōualliu.
eō qd̄ om̄s anime martyrio rubri
cate. eā eterne dilectionis cōplec
tunt amplexib; & uirginitatis sple
dore candidate. ac si lilia in ualle
humilitatis enitēte circumdant
eā uenerationis gr̄a obsequentes.
¶ **R**ecte ḡ beata dī genitrix & mar
tyr et uirgo fuit: quāuis in pace
uitā finiēte. **¶** Hinc q̄q; qd̄ uere pas
sa sit: symeon p̄pha loquens ad eā.
& tuam inq̄t ipsius animā p̄tran
sibit gladius. **¶** Ex quo constat. qd̄
aly sc̄i & si passi sunt p̄ xp̄o icarne:
tam inanima que i mortalib; ē pati
n̄ potuerunt. **¶** **B**eata n̄ dei ge
nitrix quia in ea passa est que ipas
sibilis habet: ideo ut ita faciat q̄a

112

spūaliter & atrocius passa ē gladio
passionis xpī: plus quā martyr fuit.
Vnde constat q̄a plus omnib; dilec-
p̄pterea & plus omnib; doluit: itan-
tum ut animā ei' totam p̄transire
& possideret uis amoris. ad testimo-
niū criminis dilectionis. **Q**ue quia
passa ē mente: plus quā martyr fu-
it. Nimirū & eius dilectio amplius
fortis quā mors: q̄a mortē xpī suā
fecit. Hunc autē circumdāt eā flo-
res rosarū. in desinent eius admirā-
tes pulcētudinē inter filias iherlm-
inqua posuit rex thronū suū quia
cōcupiuit ei' spēm & decorem. fuit
enī plena caritate et dilectione: id-
circo sequit' post eam purpuratorū
exercitus & candidatorū grex. Quā-
si diligent' aspicias: nichil uirtutis
est. nichil speciositatis. nichil can-
doris. igitē quod in ea n̄ resplendet:
et ideo bene circūdant eā flores
rosarū & lilia conualliu'. ut uirtu-
tes uirtutib; fuleant': & fremōsita'
decore castitatis auget'. **N**am
omnis splendor & glā quanto illuf-
tratur fulgore suo sublimi': tan-
to apparet prestantior claritate
quolibet subiecto: & eximior pre-
dicatur. Sic et beata dī genitrix
cui' candor uirginitatis. ac si plan-

tacio rose in iherico speciali' resulsit:
candidata officio caritatis. splendi-
dius emicuit. **S**ūmittit' scōrum cla-
ritas. ut eius amplior glā commen-
detur: que sup' angloꝝ choros eleua-
ta iā beatissima predicat'. Nam an-
geloꝝ quamuis excellior natā sit. n̄
tam gratia maior: q̄a & ipsi gratu-
ita grā ne corruerent sunt saluati.
Vnde dauid. uerbo inq̄t dñi celi fir-
mati sunt: & spū oris eius om̄is uir-
tus ex. Quod si spū dei om̄is uir-
tus ex: constat beatam & glōsam uir-
ginē in qua uenit sp̄s sanctus. & d̄s
totus illapsus portatur nouē mensi-
bus in utero. credendū ampliora p̄-
meruisse uirtutū priuilegia: & p̄-
cepisse grām ab anglis etiā collau-
datam. Vnde & mirabilis ex uir-
& firmitas p̄petuitatis: mirabilior
tam in oaxia quā obumbravit ut
altissimi. ut ultra om̄e uirtutē
sit anglicam qd̄ factum ē in ea. et
admirabile cunctis sc̄lis sac̄mentū.
ac p̄ hoc etiam anglis ex inde maior
p̄ratur grā. cum instaurant' ab eo
omnia: quē uenerant' & adorāt sup
se xp̄m regem dñm. natū ex eadem
sacra uirgine. **H**inc & oaxia
cunctis tanto uenerabilior. quanto
gratiosior: & quanto uirtute altis-

simi extollitur ad sublimia: tanto clarior resultat ingla. Plena siquide gra plena deo. uirtutu ineffabilitate no potest n possidere plenit glam claritatis eterne. qua plenissime accepit ut mat fieret saluatoris. Quam uiderunt omis filie syon & beatam dixerunt. ac regine laudauerunt eam: qm tantam eam uiderunt. quantam null' narrando explebit mortaliu: quantomagis dm q' talem ac tantam fecit eam. ut ipse homo fieret p eam. **U**nde dauid. & homo inqt natus est in ea: & ipse fundauit ea altissim'. **B**eaata g ac talis tantaq; natiuitas: beata i superno ciuiu societas & admiuabilis claritas eoz & unanimitas: ubi nemo angloz. nemo archangloz n dico beate et ppetue uirginis maria. uerum neq; aliquis alicui' scioz inuidegle: s; totum unaltero unusq; posidet qd' gratis prestat omnib;: ut de omnib; & in omib; glouificet ds. honoretur et adoretur ab omnib;: ubi n sexus. n etas. n dignitas genis. s; meritoz qualitas sola discernitur: ubi plurimu stella ab stella differt in claritate. quamuis omis in suo ordine sint resuscitandi. **Q**uod si est alia claritas solis. & alia claritas lune. & alia claritas stellaru. una tam cla-

ritas est qua illustant' omis. **I**dem beata di genitrix que adhuc tantis in terra pdicatur laudib;: n in merito creditur hodierna die exaltata & clarificata. quantum nouit ille q' eam elegit in sua sapientia p qua disponit omnia. **Q**uod si in domo patris mansioes multe fe: credim' splendidiore matris hodie filiu prestitisse: qua olim edificauit domu sub mixa columinis septem. **I**n qua nimiru domo paratur nuptie coelorum di: & federant terrenis celestia. **I**n eo namq; utero uirginis sponso i mortali uirginitas consecratur: ut sit totum celeste comersum. **E**t idem carissime me celebrae solempniter uirginis festu. que celeste uobis in tris unta ostendit: qm qui n nubent neq; nubent. erunt sicut angli in celo. **N**ec miru si anglis comparet uirginitas: que angloz dno federe copulatur nuptiaru. **Q**uod si quelibet uirginitas tantu erigitur: ut angelis comparet: multo magis beata & gloua uirgo que singulari commendat' priuilegio: & immenso ditatur merito. **I**dem dilectissime amate qua colitis: & colite qua amatis. **T**unc ca uere colitis & amatis: si uitari uelitis

de toto corde quā laudatis. **N**ec nempe de celo uita uobis fluxit: quā p fesse estis. **S**upra usum nature ē hec uita quā tenetis: & ideo de celis uenit sponsus quem sequi una cū matē debetis. **N**ec inmerito ueniendi usū de celo quesistis: que uobis de celo sponsū petistis. **I**deo uīa conuersatio in celis sic semp. qm̄ uerbū dei qd̄ amat. n̄ nisi in sinu patris inuenit̄. **L**icet ḡ ubiq; totus sit. & n̄ longe ab unoquoq; m̄m̄: tam̄ non nisi casto p̄sūs haurit̄ pectore. **P**rope est enim inq̄t moyses in corde tuo: in ore tuo: tantū si recto eū corde quesieris. **V**irginitū enim ex inantū ē nomen tuū: p̄pterea ac si adulescentule diligite animo qd̄ p uobis effusum ē. **H**abetis namq; sponsū uirginē. uirginitatis & castitatis amatore: qui matrē uirginem ideo elegit. ut ipsa esset omnib; exemplū castitatis: que quasi in speculo refulget forma uirtutis. **H**abetis ḡ in ea magisteria p̄bitatis expressa. quid p̄mū eligere. qd̄ respicere. quid sequi debeatis. **P**ri ma uirtus ei⁹ est fundamentum omnium uirtutū. & custos: humilitas ipsa de qua gl̄atur. **Q**uia respexit inq̄t humilitatē ancille sue: ecce

enim ex hoc beatā me dicunt omnes generationes. **E**rgo p̄mū discendi in cūmentū. nobilitas est magistrū: deinde merces laboris optati. fructus beatitudinis. **Q**uā ḡ nobilit̄ matrē d̄m̄: quid splendidi⁹ ea quā splendor elegit paterne gl̄e. **Q**uid ea casti⁹: que corpus xp̄i sine contagione corporis generauit. **E**t tam̄ in ea sola humilitatem respexit d̄m̄ p̄fitec̄: que custos est ceterarū uirtutū. **C**ollocauit enim in cūto stationis portu. sublimia meritorū suorū exercitia: & ideo diuinit̄ illustratur. **U**nde dominus. **A**d quē inq̄t respiciā. nisi ad humilem & quietū. & tremētē sermones meos. **F**ecit enim qd̄ p̄miserat. & respexit humilitatē ancille sue: unde & beata iam ab omni seculo dicitur. **I**dearco & uos o filie si uere uirgines esse uultis. humilitatē sectamini: & orationem d̄m̄ que se ancillā uocat. cordis amore p̄curate: que didicit ab ipso sponso cui uos deuouistis. humilitatē quā uos ex se docuit. **U**nde ait idē. **O**stendite a me quia mitis sū: & humilis corde. **N**on ḡ beata d̄i genit̄r a filio suo d̄no nr̄o didicit celos fabricare: n̄ anglos creare: nō miracula ditatis insignia operari: s; tantū humiliari: ceteraq; uirtutū

documenta in tua custodia humilitati
 aggregare. Unde cum ea semper singula
 rum uirtutum pudicitia comes in re
 mota mansit. quia omnino pudore indi
 uidiuis uirginitati esse debet. sine qua
 recte castitas uera seruari non potest.
 Nunquam ergo beata maria sine pudore
 sui custode processit. Quia ideo si placet
 uobis carissime talis ac tanta uirgo.
 placeat et opus uirtutis. cuius uita
 omnium discipline. cuius mores insti
 tuta sunt exclarum. que precellit
 cunctis. supereminet uniuersis. Propterea
 quecumque uirgo se ab ea optat premissum.
 et implorat auxiliu. debet imitari
 exemplum. **R**ogo uos o uirgines.
 rogo et uidue. imitamine paulam
 matrem uiduam. exemplar continen
 tie et castitatis. imitamine eysto
 chium quam habetis uobiscum uirgine.
 et femina perfecte uirginitatis. Quod
 si minus est in eis quam in matre domini. in
 mo quia est. habetis plene fecunda
 et uirgine perpetuam. sicut in compara
 tione domini nemo bonus. ita in com
 paratione matris domini ^{nulla} inuenitur perfec
 ta. quam uirtutibus extrema compro
 betur. **U**nus est enim pater mi
 qui in celis est. unus et magister. una
 est et forma uirginitatis in maria.
 cui uos omnes ut imaginem reflexam

integritatis. faciem imprimere debetis.
 in sculptura spiritus sancti. quoniam hec est
 ortus conclusus. fons signatus. pu
 teus aquarum uiuentium. Ad quam nul
 li doli potuerunt irrumpe. neque pre
 ualuit fraus inimici. sed permansit
 sancta mente et corpore. multis donorum
 privilegiis sublimata. **D**ocuit hanc
 unitamini moribus. sequimini cas
 titatem. huius implorate auxiliu.
Quod si me quia ita loquor. presumptio
 nis uelit arguere inuidos aliquos.
 et quod uobis sepe sermone. arguat cari
 tatem atque dilectionem. quia rogan
 tib; uobis ne in hoc quidem in expertis.
 iudicauis negandis. **M**alui enim ex
 cipere ruborem pudoris. quam non exequi
 iussione uiam. quarum precibus non
 nunquam deus noster uideatur obedire.
 presertim cum habetis uobiscum quas
 imitari uirtutis est. cum quibus discere
 potestis affectum a me potius quam ma
 gisterium. quod ad laudem huius dei
 requisistis. **U**nde excusare non debui
 propter obseruantiam gratuitatis. ne
 imptivem deuotioni uire que manda
 distis. **Q**uod si docere nequiu. saltem
 ad laudem tante uirginis exhorta
 ri omnino curauit. quatinus non de
 essem uobis in die tante sollemp
 nitatis quam deuote amatis. sed

iungeret p̄tib; iungeret uotis q̄m
mente: atq; ad ea uobiscū eleuari me
rear uis suffragantib; meritis. ad
que puenit beata & intemerata uirgo.

Ecce hodierna die ad illū preclarū
& splendidū thronum angloꝝ ipsa
p̄ humilitatē & integritatē carnis as
cendit: unde intemperantia olim
eximos archangloꝝ & supbia deiec.
Quapp̄ gaudete: gaudete in quā
q̄a uobis uia patefacta est celorum.
Quāuis enim eadem nob̄ p̄mittan
tur: uob̄ tam̄ presto sunt. que cum
anglis incorruptionē seruatis. Que
licet de hoc mundo sitis: fauente
dō iam in hoc n̄ estis: quia & si secu
lum uos habere meruit: tenē om
nino n̄ potuit. **B**eata itaq;
maximā hodie iam ab omnib; gen
tib; longe lateq; p̄dicatur: & uob̄
que secute estis exemplū tante uir
ginis. beatitudo condonat̄ celestis:
quas n̄ illecebre sollicitant corporis.
n̄ colluuiō p̄cipitat uoluptatis:
n̄ estus inflammat incentiue car
nis. immo anglica imitatio delec
tat interris: quoz̄ in futuro equa
litas rep̄mittit̄ in celis. **B**eate ḡ
estis filie: s; & beate uidue. que ce
libem in xp̄o uobiscū ducim̄ uitā:
quia scdm̄ aplm̄ liberate a lege ui

ri. sic p̄manserit. **B**eator̄ inq̄t̄ erit: si
sic p̄manserit scdm̄ meū consiliū.
Puto enim qd̄ & ego sp̄m̄ dei habeam:
euidenter uolens exprime quid sc̄i
ter eam que ad huc uincta est lege
iuri: & inter eam que iā soluta uin
culo p̄dicatur. **Q**uā si utraq; beata q̄a
in xp̄o: beator̄ tam̄ quecūq; iam so
luta est. & celestia cogitat atq; sectat̄.
Ideo uidue semp̄ uirginib; bene co
pulant̄: ut ait apls. **U**ulier inuupta
& uirgo cogitat que s̄t̄ dei: ut sit sc̄a
corpore et sp̄u. **Q**uodam̄ enī ma
gisteriū uirginitatis. uiduarū glis
cit & confortatur exemplis: que cu
iuris castū seruauerunt conubis. do
cent integritatē magis uirginib;
dō seruandā: & qd̄ p̄p̄modū nō in
ferretis uirtutis est. coniugio absta
nere qd̄ aliquando delectauerit: qd̄
coniugū delectam̄ta nescire. Inuit̄
q; si quidē gradu fixitudo laudat̄.
& celestis uite p̄dicatur uirt̄: idcir
co cognationē iā cum xp̄o uterq;
ordo sortitur. **U**nde dñs. **S**i quis
fecerit inquit uoluntatē patris
mei qui in celis ē: ipse meus frat̄
soror & mater est. **U**bi n̄ seruis. nō
conditio nō etas discernit̄: s; qui
fecerit inquit uoluntatē pat̄s mei
qui in celis est. **U**nde q̄a libera facul

tas cunctis prestatum: estote carissime ad quod uos xpi gratia uocauit.

Estote xpi matres ac sponse: estote sorores ac ppinqu: quia qd carne n potuistis. gra totum condonatu est uobis. Et ideo diligite matrem dmi. que uobis sponsu genuit imortale: cui uobiscu soror est & ipsa. qa uoluntatem patris fecit ut esset mater. Ppinqui quide uobis no carne sed spū. ut unitas comendetur ecclē. & societas corporis xpi intelligatur. Ex quo dms. uolo inquit pat. quia ego & tu unū sum: ut & ipsi in nob unū sint. Que pfecto unitas: p unū mediatorē dei & hominū efficitur: facite g uoluntatē patris & uos: ut unū esse possitis. Ornate lampades uras: occurrere sponso qa iam ad ostium pulsat: & matre si eam diligitis unitamini. Intus autē parate & ornate lampades uras: qa filie regis estis. Omnis g gla ura abintus sit: & intus habete qd foris luceat: ne forte inter has sollempnitates prius quā sponsus ueniat uestre lampades extinguant. Nam celebrata hui diei: non nisi accensis lampadib; intus & foris recte colit. Idō emendū est oleum dū uacat. ne dū sponsus uenerit qd abste

uacue inueniamini. **P**ropterea qd sursum ē sapite. ubi beata & glōsa et intemerata di genitrix uirgo maria puenit. & nō que sup terrā: qa ura conuersatio si estis qd uouistis. in celis est. Illuc dirigite mentem: ibi abscondite uitam uram. donec furor ptranscat dmi: q beata hodie puolauit. Ibi namq; habetis sponsum. ibi pontificē: ibi omnia quecuq; queristis. Illuc dirigite mentem: ut cū apē uirginis fili' apparuerit in fine secl: cum ipso apparatis in gla & uos in seclā amēt.

Item sermo de cadentibus est nobis

Apclara festiuitas beate marie uirginis. plena gaudijs. & immensis de ascensu eius munerib; illustris quidem de meritis. s; illustris ualde pro gra qua illustrat: non tantū ipa beata uirgo. uerū etiam p eā omnis cclā. Non enim grām exmeritis glōsa uirginitas pmeruit. s; p mīa meritorū ex gratia percepit. Et ideo celebrata hodierna inde glōsior est ceteris scōz natalicij: quo illustrat beata uirgo & mater dmi ineffabilib; diuinorū sacramentorū priuilegijs: qa inde cre

uerunt merita. unde plenissime re-
ferta est grā. Et idō apud dñm quan-
ta pensanda sint ei' merita. uel cogi-
tata p̄mia. puto qđ nemo sit q̄ ad-
purum edisserat: nisi qui potest
uere p̄pendere qualis uel quanta
sit ista grā qua repletur ipsa. p̄ quā
immundū uenit dei maiestas. **H**oc
co ueneranda est hec sollempnitas.
cū omni deuotionis obsequio: et
uenerandū qđ canit' etiam super-
choros exaltata angloꝝ. **H**am nul-
li hominū unquā concessum ē tan-
ti munis uti priuilegio. etiā nec
anglo: ut una p̄sona est: inuincibile.
qđ de substantia sua genuerit et
esset d̄s. **A**dco queso silcat insipien-
tia carnis: et digne celebret' cū lau-
dibus festiuitat' mat̄s dñi et salua-
toris nr̄i: tanto honore dignissi-
ma. quanto est ueneranda ex grā:
quia ei' honor et glā. laus et gr̄arū
actio est redemptoris. **H**odie
namq; uocata p̄cessit: et inuicibilē
de manu dñi cū palma ur-
ginitatis coronā p̄cepit. **H**odie in
throno dñi suscepta est: et resedit.
Hodie thalamū intrauit: q̄a si-
mul uirgo et sponsa fuit. **H**odie
si quidē audiuit uocē illam blan-
dientis affectu. a sede maiestatis:

qua dicit'. **V**eni electa mea. et ponam
inte thronū meum: q̄a concepiuit
rex sp̄m tuam. **A**d quam sane uocem
credim' qđ gaudens et exultans solu-
ta est beata illa anima. ac p̄rexit ad
dñm. ubi facta est ipsa thronus. que
fuerat in carne templū diuinitatis.
tanto speciosior p̄cunctis et sublimi-
or: quanto ex grā gloriofior refulsit.
Hec igitur est diuina recompensatio: de
qua dicit'. **O**mnis q̄ se humiliat exal-
tabitur. **F**undata cū erat p̄funda
humilitate. et dilatata in caritate.
p̄pterea hodie tam sublimis est ex-
altata. **S**ed q̄a celsitudinē et magni-
ficentiā throni p̄seruari n̄ possum'.
saltē thesaurū humilitatis ei' in-
dum p̄seruam: ut deinceps ei' in-
teruentibus meritis. ad grām do-
norū p̄tingere ualeam'. **H**ā humi-
litas custos reliquarū uirtutū est:
et idō uenerabilis uirgo q̄a uirtu-
tes s̄ multas aggregauerat: custo-
dem earū humilitatē in animo fe-
rebat. **Q**uam post p̄ceptam grā
amplauit: et confessa est se ancilla
esse. que mater erat creatoris. **N**i-
hil nobilius fr̄s dei matre iuenitur:
que se p̄ficeat ancilla: nichil ea splē-
didius. quā splendor eligit glorie.
Houerat enī beata uirgo q̄a humi-

litas dō semp placet: & ideo cū exnū
cio salutā. nichil de se altum sapit.
nichil p̄sumit de uerbis angli: s; tota
humilis ad dñm intendit: cui totum
cōmittit qđ est. & qđ audit. **Qua** pp̄
& nos discam' de nobis humilia senti
re: discam' deo deferre. semp in om̄ib;
discam' humiliari: qđ auctor uite idē
adnos cū est; altissim'. humilis uenit:
ut nos humilitatē de se doceret ma
gister ueritatis: quia si q̄s sine humi
litate uirtutes congregat: quasi in
uento puluere portat. **Vnde** ait ip̄e
in euāglio. **D**iscite a me qđ mitis suus
& humilis corde. **H**on ḡ sine causa
p̄cipue mortales & fragiles humili
tatem discē iubet: qui etiā in celis
ubi immortalitas regnat. int̄ anglos
humilia requirit. **Vnde** dauid p̄ph̄a
ait. **Q**uis sicut dñs deus nr̄ q̄ in altis
habitat: & humilia respicit in celo
& in terra. **E**d si ab ipsis anglis in celo
mansuetudo exigitur: quid putatis
hic ubi sup̄bia regnat. ut humiliem̄
quantū necesse est nob'. **H**inc quoq;
dictū legimus. **Q**uanto magis es hu
milia te in om̄ib;: qm̄ humilē sp̄u
sicut salomon ait. suscipiet gl̄a. hoc
quippe nouerat beata dī genitrix.
qd' ad humilē & quietū ac tremen
tem sermones ei' respiciat diuina

117.
dignatio: ideo continuo ait ad
angl̄m. **E**cce ancilla dñi: fiat michi
scđm uerbum tuū. **N**on enī sup̄bit
s; crescit ex dono deuotionis obsequi.
humilitatis priuilegiū. **A**ugetur
in om̄ib; gr̄a: s; in nullo subrept ar
rogantia: quia n̄ intumescit ad uana
nam gl̄am. que beatā se predicat
in ex futurā pp̄ter humilitatis ut
dulgentiā: & ideo n̄ discitit quia
humilis. **H**ā quantū mansuetus
est q̄sq; qui iussis obtemperat diui
nis: tantū in mitis q̄ aut n̄ credit
aut differit obedire qđ audit. **I**doq;
humiliat se beata uirgo incunctis:
ut totā in se suscipiat gr̄am largi
tous: qđ que p̄ partes alijs data ē.
tota simul uenit in eā gratie ple
nitudo. **H**inc quoq; ait euāglista.
Et de plenitudine ei' nos om̄s acce
pimus. **M**agna si quidē gr̄a dilec
tissimi beate marie uirginis. mag
na p̄meruit p̄mia eterne remu
nerationis: quia multū se humi
liauit in̄ inmensa dona. in̄ diui
nitatis cōmercia. hodie ad dño ex
altat' gl̄oriosa. **D**emq; idē xp̄c hu
milis ad humilē uirginē uenit:
quā elegit. ut de tā p̄funda hu
militate t̄mptu erigeret saluta.
ut exaltaret eā sicut cantauim'

etiam sup choros anglor. Que nuni-
rum exaltatio. priuilegiū est gratie.
Vnde cū timore & tremore pfecte di-
lectionis. reuolenda sunt hec mystica
donor sacramta. sicq; ex his cōpensā-
da est hui' celebritatis grā. **Q**uapp̄
estimare qua reuerentia. q̄ deuotio-
nis obsequio nos tantis interesse
debeat sacramtis: cui angls n̄ sine
metu scō. nec sine honore debito in-
pendit reuerentiā eugl̄izandi. **S**en-
tebat enim angls inbeata uirgi-
ne iam specialit̄ deū inesse. & futū
nouerat diuini mysterij sacra-
ta: idō tam reuerent̄ ait. **A**ue ora-
kia grā plena. **D**einde attendite.
quā eximū est max qd̄ infert. **D**ns
tecum. **N**on enī dicit dñs tecum.
quasi uisitandi grā: s; dñs tecū. q̄a
ante nouo nascendi illabit̄ sacra-
mento. sicq; totus uadens in salu-
tationē ppter maledictionē priorū
parentū. magnū detegit benedic-
tionis oraculū. **B**enedicta tu in-
quit int̄ omnes mulieres. **Q**uom̄
n̄ benedicta km̄. **E**cce de gratia
adimplet̄: de auditu fides genita
contra fidē credidit de conceptu.
deferre cognatis honorē didicit.
de ortu filii pudor creuit: aucta
est castitas. integritas roborata: uir-

ginitas quoq; solidata est. p̄seuerant
uirtutes: extrema omniū que & pri-
ma mirabilis ei' refulsit humilitas.
Que cū omnia ab anglo didiciss; & re-
pleta esset donis celestib;: ait. **E**cce an-
cilla dñi: fiat in̄ scdm̄ uerbu tuum.
Quā uocem mox secutus ē effectus.
fit itaq; mox mat̄ beata uirgo que
hodie assumpta ē cum gaudio ioh̄is.
fitq; sacrariū sp̄s sancti. & domici-
um uerbi. **Q**ue idō beata iure dicit̄
int̄ omnes mulieres: q̄a om̄s crea-
beatificant̄. **C**ollocata quippe ē grā
& beatitudo inspetie: ut diffunderet̄
tur in om̄e genus eccl̄e. **V**nde n̄ in
merito beata. uenerabilis hodie p̄-
cellit in genere uerū corporis: que ul-
tra om̄s fecundata est inspetie plis.
Interea iure ante fer̄ in eccl̄ia. que
ita ditata ē ac repleta p̄ om̄ib; in-
terris diuinis munerib;. **Q**uapp̄
festiuitas hodiernē celebritatis est
omniū sup̄noz. cuiū gratissima:
q̄a eius ē assumptio decore: ex q̄
orta est ueritas & iusticia que de ce-
lo p̄spexit. in qua om̄s iustificant̄.
& exultant sc̄i in gl̄a. **H**unc queso
iungam' uota cū sup̄nis criub;: &
iuxta modulū infirmitatis nr̄e
exequam' laudib;: qm̄ qd̄ natum ē
in ea. cōmune ē omniū gaudij.

Illi siquidē occurrit hodie letantes .
 & suscipiunt eā gaudentes cū ymni
 et laudib; nos psequamī mente cū
 omī deuotione cordis & integritate
 fidei: sicq; psequamī . ut ad illa in
 effabilia dona que pcepit beata dei
 genitrix . quandoq; ptinge ualeam?
Forte igit hodie intrōgarunt q̄da
 scōe emun? pspicientes . illd de can
 tici . **Q**ue est ista que ascendit p̄ce
 sertum sicut iurgula fumi exaro
 matib; myrrē & thuris? **Q**uā inas
 censu ei? multa fraglabant odoramē
 ta uirtutū . incendio diuini amoris?
 que idō quasi iurgula fumi surge
 bat . q̄a ipsa est unguis illa de radice
 iesse . que hodie ascendit . gracili q̄de
 & delicata exaromatib; uniuersi
 pulueris pigmentarij . s; conflagrata
 incendio caritatis . & idō bene imo
 dum iurgule fumi exaromatib;
 quia facta ē tota in holocaustū dei?
 que odoramēta uirtutū spargebat
 de se usq; ad celos . & n̄ qualiaciūq;
 s; uniuersi pulueris pigmentarij .
Vnde admiratio illa anglica nō de
 uirginitate sola que fuit singula
 ris in orab;ia . s; de immensitate gr̄e
 uent . quia uniuersē uirtutes in
 ea respergebant ex incendio diuini
 amoris . suauitate odoris . **H**taq; ut

inea est; forma n̄ solum uirginū . ue
 rum etiā omniū exclarum di . uir
 ginitas & uita beate matris . specu
 lum et spēs fuit totē castitatis . & i
 ntegritas uirginū . species pudicitie .
 & magisteriū ualde eximū p̄bita
 tis . **I**nqua uideant uirgines . quod
 uitare . q̄d corrigere . q̄d tenere debe
 ant honestatis . quia p̄mus disce
 di amor . ut ita fatear . nobilitas ē
 magistri . **H**abetis ḡ uirgines egre
 giū magisterij formā . habetis exem
 plar in ea p̄fecte uirginitatis . **L**ux
 uia qua p̄gere debetis . ecce beatus
 do & gl̄a ad quā puenire indefinē
 ter uotis . & desiderio anhelare ope
 tet . ut ad ea quandoq; feliciter
 pueniatis . **V**erū quia de ppagi
 ne carnis nulla nobilior di matre
 refulsit . nulla splendidiore ea quā
 splendor p̄terne gl̄e ineffabilis
 diuinit? illustrauit . **H**anc uirg
 altissimi obumbrat . ut uirgo
 pareret . quam diuina gr̄a reple
 uit ut uirgo conciperet . quā sapi
 entia di patris pre omnib; elegit
 ut placeret . que corpus sine con
 tagione corporis generauit . que
 omnes uirtutes in odore suauita
 tis ardore caritatis dño cōcrema
 uit . ut tota holocaustū fieret dō

cuius caro & sanguis origo fuit benigni-
simi saluatoris: cuius anima templum in
quo factum est commercium nostre redemp-
tionis. Bona si quidem domus in qua
simul tota diuinitas illabitur deta-
tus: in qua sapientia dei patris septem
et columpnas creauit: super quas om-
nis imitatur domus & fabricatur ecclesia.
Quid ergo dicam. quod loquar de his
rebus mysticis. in quibus omnis huma-
nus sermo silendo magis miratur
quam loquendo crescit: per quibus angeli
gratulantur & decantant. gloria in ex-
celsis deo & in terra pax hominibus bo-
ne uoluntatis. Quod si tunc ad par-
tum uirginis talia accinerent: cre-
dimus sine dubio quod hodie comcelebrant
exequias & suscipiunt cum gloria
matrem suam creatorem gaudentes:
quam spiritus sanctus adimpleuit: quam
sapientia patris scilicet filius dei pos-
sedit. Unde agamus in nos gratias
creatori nostro: quia donorum eius priui-
legia nostra sunt munera. nostraque con-
spersio: quoniam fermentum quod consper-
sum est in specie. redundauit in ge-
nere: donec fermentaret totum:
& factum est unum corpus unaque con-
spersio noua. apertum in ecclesia. Unde
futurum est ut festiuitas que nunc
flagrat per fidem in mente. habe-

atur & contempletur in specie: sitque in
nostri oculis gloriosa. que nunc tan-
tum in cordibus splendet credita. Tunc
quippe nobis erit illa festiuitas con-
tinua & sempiterna. que nunc in mente
hodierna & diuturna: ita ut sit il-
lycuntine que nunc flagrat in fide: ambe-
let in specie ut pueniamus: pulset in ca-
ritate ut ingrediamur. ad ea festa ad
que est beata & gloriosa dei genitrix
regina celi hodierna die assumpta.
per christum dominum nostrum. Amen.

**Sermo Damiani: de ex-
cellencia beati Iohannis euangeliste**
Hodie nobis dilectissimi
lecticie gaudia gemina-
tur: quia recenti adhuc na-
stuitate diuina. beati Iohannis
occurrit sollempnitas gloriosa.
Hodie discipulus quem diligebat
Iesus. dilectoris sui amplexibus strin-
gitur: societate perfruitur: quod ui-
derat. quod audierat. quod manibus ac-
trectauerat de uerbo uite. tanto
iam liquidius. quanto sublimius con-
templatur. Hodie scilicet illa mi-
rabilis aquila. quam & olim ezechi-
el emnere ceteris quatuor anima-
libus uidit: & ipse Iohannes summa-
rit ita loquar. propheta factus. uolan-
tem in mystica uisione conspexit.

adumcam angloꝝ & hominũ escam p̄
 nis librata sublimiũ meritorũ felicitẽ
 euolauit. **L**icet enĩ ubicumq; fuit corp⁹
 illuc necessario congregent⁹ & aquile. s; i
 iste tanto familiari⁹ aduice pabulum
 corruptionis unculis iã solutus acce
 dit. quanto & incartie adhuc positus
 impiũ eterri solis orbe. hoc ẽ indui
 ue substantie claritate. radios puri
 ficate mentis infixit. **Q**uã miran
 da siq; nos celestis consilii dispensatio.
 o quam p̄funda diuine sapientie est
Descendit d̄s ad hominẽ. ut occulta
 hominib; innotescere d̄tate. Adhu
 mane mortalitatis exire dignatus ẽ
 publicũ. ut nobis cõmunitatis sue reue
 laret archanũ. **S**; si mox ut incugli
 ce doctrine cepit uerba prumpe. ac
 noue gratie mysteria rudib; adhuc
 impiõꝝ cordib; ap̄re. statim diuini
 tatis sue panderet sacramentum. cui⁹
 queso ferret auditus. cui⁹ unquã ca
 peret intellectus. **N**am ut de diui
 nitate nẽ taceam. cum dñs diceret
 nisi q̄a manducaueritis carnẽ filij
 hominis. & biberitis ei⁹ sanguinẽ nõ
 habebitis uitã in uobis. & qui m̄adu
 cat me ipse uiuet p̄t me. p̄tin⁹ as
 pernati sunt uerbu. & exhoerere
 dicentes. **D**urus est hic sermo. **Q**uis
 potest eum audire. **D**einde septima

subiungit. **E**x hoc inquit multi dis
 cipuloꝝ eius abierunt retro. & iam cũ
 illo ñ ambulabant. uidelicet ñ de tur
 ba. ñ quilibet impiũ. s; ipsi etiam
 discipuli nequuerẽ cape uerbu mys
 terij. **Q**uid ḡ isti faciunt ante solem.
 qui cecati sunt ad lucernã. **Q**uonũ
 tonitruũ sustineant sonitũ. q̄ clan
 gentis tube pondus ferre nequũt.
 immo qui suppressẽ ac temperate
 humane uocis exilitate surdescunt.
Ppterea ḡ redemptor noster dilectũ
 sibi speciali p̄rogatiua discipulũ.
 ad declarandã suẽ diuinitatis essen
 tiam. quoddã quasi organũ fecit.
 atq; ut hic suppleret quod ad temp⁹
 ipse dñs dispensatiue suppresserat.
 sibi met uicariũ dereliquit. quati
 nus expleto passionis ac resurrex
 tionis ascensionisq; mysterio. post
 tredecim fere annos lustra. cũ iam
 uidelicet homines. liberiorẽ ad ca
 pessendã ueritatem. habent mentis
 obtutũ. hic coessentialis & coeterni
 do uerbi panderet sacramentum dicẽs.
In principio erat uerbu. & uerbum
 erat apud dñm. et deus erat uerbu.
Humane quippe imbecillitatis or
 do poscebat. ut prius xpi huma
 nitatis primordia. cursũ. consum
 mationẽq; p̄nosceret. miracula

etiam que in homine gessit addisceret:
sicq; paulatim ad comprehendendū di-
uinitatis occulte mysteriū. suis ue-
getata puectib; aspiraret. **Qua** pp̄
diuini fuit causā consiliy. ut ceteri
euglisse qui indescribenda saluato-
ris humanitate uersati s̄. longe
p̄cederent? johannes ū cū homines
tanquā p̄mo lactantes firmiora iā
inuisa ueritatis uestigia figerēt. eos
ad cōscendendā diuine scientie gra-
tiam p̄moueret. **Hanc** deniq; super-
eminentē diuine scientie celsitudi-
nem tē diuinit? illustrata mente cō-
cepit: cū in sacro scō mystice cene
conuiuio supra pectus recubuit
saluatoris. **Q** q̄a in pectore ihu sūt
om̄s thesauri sapientie & scientie
abscōnditi: ex illo celesti gazophila-
co summā traxit: unde m̄e pau-
peratis inopiā copiosa liberalitate
ditauit. **Ex** illo in quā nob̄ ex ar-
dio diuiciariū copias attulit: & in con-
munē toti mundi salutem bene-
p̄digus erogauit: immo sup̄ fon-
tem pennis uite recubuit: ut et
ipse tē semp̄ manantia fluentia
diuine doctrine hauriret: & eadē
nob̄ post modū prefixo certi tem-
poris articulo p̄pinaret. **Magnus**
uideh̄et paradysi fluuius: qui ex

principali sui fontis origine p̄fluent.
ac ubertori celestiu carismatū inunda-
tione p̄cedens. squalentia deserti hu-
manarū mentū irigat: & ad profe-
renda bonorū opum tanquā nouarū
frugū germina. uberrima fertilita-
te secundat. **Et** n̄ in merito tā pro-
funda. tā supereminens reuelatio dei
tatis uirgini debebat: ut qui carni
sibimet amputauit illeceb̄s. felici
cōmercio p̄ carnali dulcedine celesti-
um epularū diuiciis frueret. **Ad**
tantū namq; gr̄e puectus est prius
legium: ut omnem transgrediens
creaturā illuc acie mentis attinget:
quo n̄ p̄pha. nō patriarcha. nō deniq;
quisquā ab ipso p̄mordio cognoscat
in carne positus aspirasse. **Nec** mirū
si redemptor n̄r̄ beato iohanni ui-
cem suā ad declarandū diuinitatis
sue mysteriū delegauit: quē ad sus-
todiendā matrem suam uenerabile.
p̄petuam scilicet uirginē. quasi al-
terum suo loco supposuit: mulier i-
quens ecce fili? tuus: ad discipulū
autē ecce mater tua. **Dignū** quippe
fuerat: ut cui potissimū commisit
celestia. cōmitteret & terrena. **Et** q̄a
mediator di & hominū ex duab; na-
turis diuina scilicet & humana con-
sistit un? emmanuel. beat? johannes

utrusq; nature fidelis minister ex
 staret. qui & diuinitatis sacramenta
 conferberet. et beate genitrici ppetue
 custodie ac sedulitatis sue ministru
 exhiberet. Cui' utriusq; excellentissi
 mi uidelicet sacramti qdam m
 ministrū se esse testatur: cū p omnem
 euageliū suū textus scribē. sic filii sui
 modū tempat. & quada uicissitudi
 ne mystice uarietatis alternat. ut
 in humana pnuent. in diuina.
 in que humanitatis se hystoriat
 inserat. in que s̄t diuinitatis qua
 ram sublimiū ac subtiliū uerboū
 maiestate depmat. tantaq; locuti
 onis arte uerboꝝ uym tempat. ac li
 brate moderatiōis sobrietate dis
 pensat. ut nec diuinitatis archana
 uulgarī. nec ea que fidei nr̄e neces
 saria sunt patiat' abscondi. P̄inde
 cū hystorie uerba concertit. uelut p
 tenuissimas rymas diuinitatis ful
 gorem ad oculos hominū chœusca
 re pmitte. sicq; dū tenuissimo lu
 cis eterne radio oculus mentis nr̄e
 pstringit. ad indagandū mex illd'
 inaccessibile sūme uertitatis lumen
 p̄spicaci' aptur. Quia ū beatus io
 hannes alternato sue narrationis or
 dine. in diuinitatē xp̄i sublimiter
 intonat. in que humanitatis sūt

plane quodam atq; humilitē asseue
 rat. sicut ipse in euageliū suū p̄ncipio
 cepit. ita seriatim usq; ad finē hunc
 eundē modū p omnē sue desēptōis
 arctem tenuit. Nam sicut nostis.
 in capite sui libri d̄ficium illud ac
 singulare ponit exordiū. In p̄ncipio
 inquit erat uerbu. & uerbu erat
 apud d̄m. & deus erat uerbu. Ecce
 aquila d̄i ad celi uerticē sublimiter
 euolat. s; ad escam carnis necesse est
 ut pressis alis aliquando inimum
 submissa descendat. Vnde & paulo
 post quid subdat audite. A uerbu
 inquit caro factū est. et habitauit
 in nob. Hanc itaq; diuersitatē hu
 manitatis atq; diuinitatis. unire
 sibi met atq; inconfuse. sponsa de
 sponso dicit in canticis. Venit tuus
 inqt eburneus. distinctus saphyris.
 In membris quippe humani corporis.
 uix aliquid fragili' siue tenerius
 uentre inuenitur. idōq; p uentē
 recte fragilitas in xp̄o assumptē hu
 manitatis accipit. Ebura autē os
 est elephantis. qd uidelicet animal
 fertur castissimū. frigidissimeq;
 nature. Venter ḡ eburneus ē spō
 si. quia suscepta redemptoris hu
 manitas ab omni peccatoꝝ cōtagio
 casta pr̄sus & inuoluta p̄mansit.

Siquidē peccatum n̄ fecit: nec in-
uentus est dolus in ore eius. Saphy-
rus autē lapis est. sereni celi habens
colorē: unde & in uisione dñi dicit.
Erāt sub pedib; eius quasi opus lapi-
dis saphyri: & quasi celum cū sereni-
us est. **P**saphyros ḡ opa diuinitatis in-
telligunt: que in carne dñi ostende-
bat. Venter ḡ sponsi distinctus erat
saphyris: q̄a xp̄i humanitas diui-
nis uirtutib; resulgebat. Nec ple-
nus saphyris dicitur; distinctus. ita
uidelicet ut int̄ saphyros candor
eboris appareret: quia sic dñs ex par-
te hominis assumpti opabatur hu-
mana. ut aliquando nichilominus
ex parte **†** deitatis ostenderet et
diuina. Nam esurire. sitire. flere.
postremo crucifigi & mori. huma-
nitatis erant opa: miracula uero
facere: n̄ solum alios; s; etiam semet
ipsum amœtuis suscitare: euiden-
tissima erant diuinitatis inditia.
Hoc itaq; in beatus iohannes q̄si
eburneū uentrem sponsi saphyris
distinguit: dū aliquando diuinita-
tis alia. aliquando humanitatis in-
firma describit. Quia ḡ hic beatus
iohannes de dō mirabilit̄ atq; in-
parabilit̄ ceteris mortalib; loquitur:
iure factum ē ut n̄ solum a grecis.

s; etiam a latinis undiq; theologus
appelletur. Theotocos maria dicitur: quia
dñi ueracit̄ genuit: theologus iohannes
quia dñi uerbum ante secula apud pa-
trem esse & dñi esse n̄ solum in enar-
tabilit̄ uidit: s; & profunda sublimi-
tate descripsit. Unde n̄ immerito
potest dicere cū p̄pheta. Eructauit
cor meū uerbu bonum. Recte ḡ un-
go unguini ad obsequiū tradit: & p̄
dño seruus uice filii subrogatur:
ut unguinalis pudicitie splendor
ex utraq; p̄sona sibi met̄ in uicē con-
gruat: & floridus int̄mi candor as-
pectus. qd̄ in se uirere cōsiderat. hoc
uernare & in altero dephendat. Li-
bet hic fr̄s mei pulchram uarieta-
tē diuine dispositionis corā carita-
te ur̄a p̄pendere: & egregios duos
redemptoris nr̄i discipulos qualit̄
int̄ se quada dignitatis similitudi-
ne congruant cōparare: petro uo
uidelicet & iohannē. Commisit nāq;
dñs petro clauēs ecclē: uoluit i bea-
to iohanni custodiā maria delega-
re. Vtraq; nimirū mater. Mater
maria: mater ecclē: s; maria
mat̄ xp̄i: ecclēsia mater ppl̄i xp̄iani.
De maria xp̄e carnē suscepit: ecclē-
siam ū de lateris sui carne p̄duxit.
Ex ista p̄dit scdm carnē nat̄: illa

protulit carne iam mortuus. **C**asta
 evoluit nasei: pilla dignatus ē mori.
Ex una semel natus ē in psona sua:
 ex altera cotidie nascuntur membra
 sua. **T**rahit ex altera qd̄ p altera mo-
 reretur: & quo utraq; communiter
 saluaret. **M**agna ḡ & felix mater est
 beata uirgo maria. excus' uiscerib;
 caro xpi assumpta ē: ex qua rursus
 paquam & sanguinē pfluxit ecclā.
Hoc itaq; in & ex maria: pdisse uide-
 tur ecclā. **U**traq; tamē casta. utraq;
 munda: utraq; ppetue uirginita-
 tis signaculo p̄minuta. **H**arū itaq;
 duarū matrū. duarū ppetuo uirgi-
 num. alterā petro. alterā iohanni
 uoluit cōmendare: ut ppenso dili-
 gent' utriusq; ponderē ministerij.
 excellentiū meritorū dignitas ī du-
 obus celi senatorib; uideat' equari.
Dicit dñs petro. **T**ibi dabo claues
 regni celorū. **N**unq̄ & beata maria
 celum n̄ fuit. in cui' utero uirginali
 nouē mensib; tota diuinitatis
 plenitudo p̄mansit. **E**x ipsius q̄p
 pe castis mundisq; uiscerib; di uer-
 bum p qd̄ facta sunt om̄ia. in ma-
 culata se carne uestiuit: in angus-
 to scilicet alio cōclusus: s; toti orbi
 iura regebat. in mens' h̄breuissi-
 mo in quā uirginalis uteri domici-

lio constitutus. & celi gubernabat im-
 perium: & t̄renorū omniū nō amise-
 rat p̄ncipatum. **N**on ḡ p̄sumptiue
 celum dicit' uirgo uenerabilis maria.
 atq; idō beatum iohannē dñi qd̄am
 celi clauiculariū constituit. cū bea-
 te genitricis sue eū custodē esse decre-
 uit. **P**inde ut beato petro iohanne
 multipliciter comparēt' cum disci-
 pulos suos redemptorē nr̄ inquirere.
 qua circa se homines opinione dy-
 cerentur: illiq; respondissent p̄m̄.
 alij iohem baptistam. alij helyam.
 alij ū ieremiā aut unū ex p̄phetis.
 donec ad petrū uentum est. muta-
 bat assertio: nec ambiguitatis uin-
 culum soluēbat. **A**t ubi qd̄ habe-
 bat discipulorū sensus exigit'. pre-
 cedit in ueritatis cōfessionē qui pri-
 mus erat in ap̄lica dignitate. uide-
 licet petrus. **T**u es in q̄r fil' dī uiuij.
Int̄ nutantis ad huc fidē sinuosa
 uolumina. ut p̄cellosas ambiguita-
 tū fluctuantū tempestates. pis-
 cator ille ueritatis anchorā fixit.
 et nauiculā fidēi intutissimo t̄n-
 quilli portus gremio collocauit.
S; uideam' utriū iohannes & huic
 opt̄ aliquā cum petro similitudi-
 nem habeat. **C**onstantissime itaq;
 p̄dicationis arguit'. sicq; ad domici-

ano tē cesare in exiliū destinatur. **P**tinus heretici. marcion. cherintus & ebion. ceteriq; quā plurimi q̄s ipse cōuenientē antiχp̄os appellat. causas ecclesiasticis gregis irumpunt. & uelut lupi graues sup ouia pastoreis amuniculo destituta grassant. ap̄m uidelicet ante maria n̄ fuisse docmatizantes. & ita simplicē euglicē puritatē pfidie sue squalorib; corrumpentes. Confundit mundus turbatur ecclā. uacillat fides. & uelut inhorrescente tempestate pfidie. plurimi naufragant. **Q**uid plura? Tandē p̄mpto domeriano. diuina duce gr̄a rediit iohannes ephesum. turbatamq; genuit ecclā. s; q̄q̄ inuenit erroris turbine atq; tempestate turbatū. solidius atq; robustius ad pristinae fidei reuocat sacramentū. **N**am rogat̄ ut ab hystero graphis traditur a caritate fere totius uniuersalis ecclē. in illi tandē erupit diuine inspirationis eloquū. **I**ncipio inquit erat uerbu. et uerbum erat apud d̄m. & d̄s erat uerbu. **H**oc itaq; signaculo ueritatis & hereticorū terguersatiōib; metam fixit. et catholicorū fide perpetua extē & demox̄ certitudine roborauit. **P**etr̄ igitur petra.

Tu es inquit petrus. & sup hanc petra edificabo ecclā meā. **P**etra quos factus est & iohannes. supra cui p̄ct̄ fidei fundamentum totē ecclē structura consistit. quā uidelicet siue hereticorū furor impingat. siue temptatio num irruat impetus n̄ euerit. **N**ec petra uirtutis. dauid fundā. implet. quā phylisteū goliad signant in fronte p̄cutiat. ubi uidelicet p̄phanus & impi crucis uexillū nō habebat. **H**ec siquidē petra omnes ecclesiasticę doctrine aduersarios destruxit. hec iudaicā pfidiam cum omni p̄suis hereticorū prauintate p̄strauit. **N**ec mirū si instar petri iohannes petra dicat̄. cum hec ad ezechielem d̄ns dicat. **E**cce dedi faciem tuā ualentiorē facieb; eorū. et frontē tuam duriorē frontib; eorū. & ut adamantē & ut silicē dedi faciem tuā. **P**lane qd̄ uterq; discip̄s p̄tulit de sacramento fidei. quāquā pfundissimū sit. atq; omnino diuinū. & utrumq; pari in uires humane m̄tis excedat. nec uideat̄ diuersum ī excellentie diuinitate. qd̄ eodem platum ē sp̄ū dictante. illud tamen beati iohannis singularitatis locum s̄ uendicare cōspicitur. q̄a neq; illum. neq; post illum

hoc idem scripsisse inuenit aliquis.
Nam illa beati petri apli sententiā.
 & martha sororem lazari eisdē fere
 uerbis legim⁹ potuisse. Cui nimirum
 cū saluator diceret. omnis qui uiuit
 et credit in me n̄ moriet̄ in
 et̄num. atq; subiungeret. credis hoc.
 ilico eodem sp̄u quo & petrus inspi
 rante. respondit. Ego credidi inq̄
 q̄a tu es xp̄c filius dī uiui: q̄ in hūc
 mundū uenisti. Quid autē mirū
 si iohannē de diuinitate loquentē
 beato petro p̄ferim⁹. cum illd̄ eugli
 sui singulare p̄ncipiū. ipsa etiam
 diuina uerba si dici liceat. excedere
 uideam⁹. **H**ec iniuria sic redemp
 tori n̄ro si dicatur aliquid ipse subli
 mius dep̄mere p̄disciplinā quā p̄seme
 ip̄m. & p̄ illius linguā manifeste pro
 ferre. qd̄ p̄semetip̄sū liquido noluit
 ap̄ire. **N**am & ut hic quedā adhuc i
 ter eosdem beatos ap̄los comparacio
 uideatur. hoc beato iohanni dñs cō
 cessit in uerbis. qd̄ & petro contulit
 uim miraculis. uidelicet ut & iste al
 tiora p̄ferret. & ille maiorib; uir
 tutum p̄digis choruscaret. **N**am i
 n ap̄loꝝ actib; inuenim⁹. quia impla
 tis eiciebant infirmos & ponebant
 in lectulis et in grabatis. ut uenien
 te petro saltē umbra illi obumbra

ret quemquā illoꝝ. et liberarentur
 ab infirmitatib; suis. **Q**uā tam̄ dñm
 nusquā fecisse legim⁹. ut p̄umbraoꝝ
 uidelicet sui corporis remediū sa
 nitatis alicui attulerit. **S**; qd̄ pre
 dixit exhibuit. qd̄ p̄misit impleū.
Nam in eisdē iohannis euglio dic̄.
Amen am̄ dico uob̄ qui credit̄ in me.
 opa que ego facio & ipse faciet. et
 maiora hoꝝ faciet. quia ego ad pat̄rē
 uado. **E**nnim̄ ip̄se opabatur i petro.
 ip̄se locutus ē in iohanne. **N**on enī
 inquit uos estis qui loquimini. s; sp̄e
 pat̄ris ur̄i qui loquit̄ in uob̄. **N**e
 rito nempe beatus iohannes & pre
 cedentes omnes ac subsequentes di
 uinoꝝ sc̄ptores uoluminū. gloria
 singularis eloqui p̄cedit. quē non
 luxuria polluit. n̄ libido corrumpit.
 s; uirginalis integritas p̄petue in
 corruptionis titulo decorauit. **C**ui
 nimirū nuptialis p̄p̄le thalamū
 deserens. omnē illecebre carnalis
 ardorē in celestiu deliciarū uolup
 tatē transtulit. artissime q; se us
 sui redemptoris ac dilectoris amo
 re coniunxit. p̄p̄t̄ quem scilicet cō
 iugalis thori federa abdicauit. **V**n
 de diuinit̄ illi concessū est. ut tan
 ta cor eī circa fratres caritatis gr̄a
 repleret̄. ut sacro sc̄m̄ p̄ctoꝝ eī

templū uelut camin⁹ quidā diuini
uideret incendij. **Q**uā pfecto in qui
busdā sc̄pturis eius patent agnos
citur: in quib; utiq; p omnē fere pa
gīnā quasi p quasdā rimas carita
tis uapores effundere. caritatis ui
detur ardorib; estuare. **M**odo enī
patres nominatim ad caritatē pro
uocat: in n̄ filios s; filios quasi
tenere diligens appellat. **M**odo p
prius etatū uocabulis infantes. in
iuuenes: in singillatim ammonē
adolescentes. **M**odo etiā mulierib;
ep̄las destinat: easq; ad cautelam
fidei & studiū sincere dilectionis i
uitat. **H**ic itaq; inenarrabilis cari
tatis ardore succens⁹. huc illucq; se
uertens. undiq; circūiens. ubiq;
discurrens. omnia hominū genā
ad salutem conuertat. omnia etatū
incrementa p̄lustrat. om̄s humane
conditionis ordines oculo curiose
solicitudinis inuestigat. i tan
quam arcus uniuersalis ecclē fac
tus. toti humani genis summā
ulnis pat̄ne dilectionis amplex
atur: atq; ad redemptoris sui con
sortiū unūquēq; singillatim am
monendo conatur. **A**mor quippe
d̄ni quo eū precunctis mortalib;
plus dilexit. eo ei pond⁹ fraterne

dilectionis exhibuit. ut nimirum
plus amaret qui plus amabat. **E**t q̄
p̄mus erat in redemptoris amore.
p̄cipuus fieret in frat̄na caritate.
Quantū autē apud d̄m̄ impetran
di locū: quam p̄cipue familiarita
tis iohannes obtinuerit p̄uilegiū.
hinc manifesti colligē possum⁹. qd̄
idē beatus iohes euāgelista testatur:
q̄a in ipso uitatis cene cōuiuio ihe
conturbat⁹ est sp̄ū: & p̄testatus est
& dixit. **A**men am̄ dico uobis: quia
unus ex uob; tradet me. **D**einde seq̄r:
Aspiciebant ḡ ad inuicē discipuli:
hesitantes de quo diceret. **M**oxq; sub
iungit. **E**rat ḡ recumbens in⁹ exor̄
cipulis ihu in sinu ihu: quem dili
gebat ihe. **A**nnuit ergo huic symon
petrus: & dicit ei. **Q**uis ē de q̄ dicit.
Atq; ut hystorie stilo n̄ tentat: io
hannu mox interroganti d̄ns mox re
spondit. **I**lle est: cui ego intinctum
panē porrexi. **O** ammirabile. o i
comparabile uirū: & omni xp̄iane
deuotionis p̄conio p̄ferendū. **H**oc
uerbu p̄fertur i mediū: & totus ta
cet. ac sub silentij censura rep̄mit⁹
senatus aplōz. **V**anta siquidē magis
tri p̄sidentis uidebat auctoritas:
ut subdistricta se cōpesceret beata
discipuloz conuio disciplina. **H**esi

tant ambigunt atq; int se inuicem
 oculos nutib; quodam introgantes
 aspiciunt: ueruntam lingua referre
 qd gestunt. uel dnm consulentes in
 quirere n psuntunt. **T**acet petrus:
 tacet celi clauiculari. **T**acet deniq;
 lingua que clauis facta celoꝝ. celum
 simul & terram ligat & soluit. **T**acet
 is inquã cui potte inferi n preua
 lent: qui ligandi animas atq; sol
 uendi obtinet pncipatũ. **S**ilet an
 dreas: qui ipsi fratri ad fontẽ uite
 p̄uys fuit. **N**on loquitur thomas:
 qui uia se nescire pfessus. eundem
 esse uiam. ueritate & uitã ipso refe
 rente cognouit. **N**on psunt os apt
 re phylippus: qui dñi patrẽ s̄ popos
 cit ostendi. pfunda mysteria induy
 due tñtatis audiunt. **O**m̄s tacent:
 om̄s dubitant. & latent inquirũt:
 n̄ quidẽ platione uerboꝝ. s; tantũ
 nutib; oculoꝝ. **S**; cum res diu sub
 hac ambiguitate penderet. nec no
 dum dubietatis quispiã absoluet:
 tandẽ iohannis patrociniũ queri
 tur: et sic ad rei dubie noticiã per
 uenitur. **I**lle nimirũ condiscipu
 lorum p̄sona. in se suscepta. cõsul
 tor accedit. qui de ampliori fami
 liaritatis atq; dilectionis p̄rogati
 ua confidit. **V**nde considerandũ

est fratres mei. quante deuotionis
 instantia beati iohannis uide dei
 flagitare debem? auxiliũ. quẽ sibi
 met intuentore & ipsi apli quesie
 runt. **Q**uantũ apud iustũ iudicẽ
 p̄peccatorib; poterit. qui & p̄p̄sis ce
 lestis curie senatoꝝ; interuenit.
& qui aduocatus est factus sumus:
 quã humilitẽ implorandẽ est ammi
 nis. **H**anc nimirũ hominis emi
 nentiam. hanc meritoꝝ sublimiũ
 celsitudinẽ angls ille cognouit: q̄
 se ab illo adorari phibuit. **V**ide inq̄
 ne feceris. conseruis tuus sũ & fra
 trum tuoꝝ habentiũ testimoniũ
 ihu. dñi adora. **R**efugit obsequium
 ab illo suscipe: quẽ nouerat apud
 cõmunem iudicẽ locũ gratie fa
 miliaritẽ obtinere. **N**oluit adora
 torem. quẽ decernebat equalem.
Fratrẽ recognouit: sociũ iudicauit:
 subiectionis obedientiã nõ accepit.
Quamuis enĩ in om̄ib; sc̄is sit an
 gelice mundicie cõtubernalis. et
 cognata uirginitas: beatus tamen
 iohannes tanto reliquos uirgines
 supat: quanto uirginitati beate
 marie p̄fectilitatis ac p̄petue cas
 todie meritũ appropinquat. **A** qua
 sola uidelicet p̄cedit: quia fe
 cunditas uirginalis que est u

oraxia. nullis est omnino meritis
comparanda: & n̄ solum q̄a fecun-
da est: s; quia deifica. Virgine enī
parire nouū ac singulare est: deū
uero parere ita nouitatē singula-
ritatis erupat: ita omnia que mi-
randa sunt ante cedit: atq; incon-
parabiliter supereminet: ut nec men-
te concipi. nec lingua ualeat aliq̄-
tenus explicari. Sicut uenerande
mātis dñi uirginitas. beati iohan-
nis uirginitatē excedit: sic ipse p̄
glorioso ei' contubernio ceteros a-
mundi primordio uirgines an-
te cedit. Huc accedit. q̄d ille recu-
bitus in pectore saluatoris. ille di-
uinus ardor quē ex archana eius
inspiratione concepit. ita uel uis-
cerib; omniū libidinū fomenta
decoxit: ut corpus ei' tanquā reue-
ra sp̄e sancti templū. a cunctis uer-
naret estuantis luxurie squalori-
bus defecatu. Nec illu locum in
eo uendicabat flāma libidinis:
cui' gratia sp̄e sancti templū tu-
giter obumbrabat. Quo circa dig-
num fuit. ut beatus iohannes
ap̄ls archanglō gabrieli. q̄d casto-
diam mātis dñi socius haberetur:
quatin' ille celestis olim parany-
phus intactā uirginē insibiliter

custodiret: & iste fecinsec' fragilitati
feminee. obedientie sue ministeriū
exhiberet. & congruū erat. ut que
talem genuit. quę celi simul & terre
dñs est; utriq; patrie eues in suo cō-
socio haberet: ut in ore duorū ut tri-
um testiū starec omne uerbu. Qua-
propter beatus iohannes quanto famy-
liarior cū matre uerbi uersat: tan-
to et ipsi uiciniore uerbo in uenitur.
Et qm̄ non ab alio s; ab ipsa uerita-
te oraxia dictus est filius. mulier
inquit ecce filius tuus: atq; idipm̄
iterando confirmat. ad discipulū
autē ecce mater tua: nemo iure ui-
detur maior meritis. eo qui speciali
quādā gloria frater est saluatoris.
Hui' igitur tā sublimis. tā pu- tam
casti. tamq; p̄cellentissimi deo dilec-
ti. fr̄s carissimi laborem' precepta
seruare. p̄ huius uestigia inquan-
tum possum' duce diuina gratia
studeam' incedere. S; si om̄s cum
iohanne uirginitatē habere in car-
ne n̄ possumus: q̄a post naufragiū
scdā restat tabula. studeam' florere
uirtutib;: & sic diuinit' uirginita-
tis amisse dispendiū optime con-
pensabim'. Non ḡ nos auaricie ar-
dor incendat: n̄ uacundie nos im-
pellat. Non in nob' flāma libidinis

estuer. n̄ turpis cogitatio pulchra
 anime n̄e coram dō spetie fedet.
 Non nos terrene facultatis habudā
 tia in sup̄biam erigat. nō tenacitas
 misericōdie uiscera a paup̄ib; claudat.
 Viget in nob̄ p̄petua castitas. hu
 militas. patientia. sobrietas. iusticia
 cū pietate. seueritas cū mansuetu
 dine. Inter hec fr̄s km̄i ceterarūq;
 uirtutū dona. caritas que mater ē
 omniū. in s̄ctario pectoris n̄i sem
 per teneat principatū. quia sicut
 iohannes dicit. d̄s caritas ē. & q̄a
 p̄ caritatē dei filius descendit in
 uirginē. p̄ eam nos exaltet ad pater
 ne gl̄e claritatē. qui uiuit & reg
 nat in trinitate p̄fecta un̄. i uerus
 d̄s p̄ omnia s̄cla s̄clōz. **A. O. E. H.**

Item Sermo de eodem.

Audeam fr̄s km̄i copiosum
 m̄e frat̄nitatis adesse cōuen
 tum. quia dū nos ad hodie
 nam festiuitatē beati ^{ioh̄is} gl̄a. puocat.
 etiam sp̄e s̄nctus ut tā reuerenter.
 tam pacifice. tam deuote cōuenia
 tis indubitan̄ inspirat. Dignum
 q̄ppe est. ut qui a xp̄o precunctis
 mortalib; sp̄cialit̄ est dilect̄. a xp̄i
 dilectorib; p̄ maxime diligat̄. pre
 fertim cū. & ip̄se circa nos tante ca
 ritatis extiterit. ut diuinit̄ sibi

traditis sapientie & scientie clauib;
 om̄s sacram̄toz celestū thesauros er
 penderet. & eterne uite diuicias q̄s
 solus accepit. nobiscū parciendo lar
 giter & fideliter erogaret. Q̄d enim
 diuine sapientie querit. q̄d apud
 ioh̄em rep̄ire n̄ possis. Que enī he
 retica prauidas. que arriana p̄fidia.
 que iudeoz uesana calumpnia. q̄
 gentiliū philosophoz q; uer̄sucia.
 que deniq; scismaticoz abhominā
 da scissura. beati iohannis n̄ est elo
 quio sup̄pata. eiusq; doctrinis euidē
 ter attrita. Si quando enī ab in
 imicis ueritatis obicitur nobis
 uolumina questionū. itico iohan
 nes accedit in mediū. ioh̄es occur
 rit. iohannes silentiū uerbofis in
 ponit. Quociens siquidē de uera
 humanitate ac diuinitate xp̄i cer
 tamen questionis obicit. que ui
 delicet omnib; pacis inimicis con
 munit̄ est materia dimicandi. p̄
 tinuit ad iohannis eugl̄m currit.
 iohannis impugna patrociniū
 querit. & sic mox cuncta hagiōsi
 certaminis iurgia cōquiescūt. Q̄d
 ḡ necessariū in doctrinis. q̄d ioh̄is
 uolumina sacro s̄cā nō teneant.
 Quid in uirtutib; quid in meritis.
 q̄ beatissim̄ incomparabilit̄ nō ex

cellat. **A**p̄ls siquidē in epistolis.
eugliſta in euglio: p̄pheta ē in apoca-
lipſi. **P**pheta inquam. & n̄ qualiſcū-
q; ſ; mirabilis: atq; ad ſimilitudinē
alteri & plus quā p̄pheta. **N**ā quia
p̄phete officium ē futura p̄dicere.
nō etiam preſentia demonſtrare.
beatus iohannes baptiſta idcirco
ceteris p̄phis emineuit: q̄a dñm di-
gito quē p̄phatabat oſtendit. **H**un-
quid & iſte iohannes plus quā pro-
pheta n̄ eſt. qui p̄ter conſuetudinē
omniū p̄phetarū ſemetipſū pre-
uidit in ſpū: & inter plurima re-
uelationū celeſtium ſacramenta.
dū aquile uolantis ſimilitudinē
uidit. ſemetipſm ueracit̄ agnouit.
Exechiel autē eandem aquilam
ſpū reuelante conſpexit: n̄ quidē
uolantē. ſ; ceteris animalib; deſu-
per eminentē. **C**um q̄uidelicet p̄-
pheta beatus iohannes cōſiderato
utriq; uolumine: inmutat̄ n̄ am-
bigitur concordare. **C**ū eo nummū
& librū qui quaſi mel dulcis erat
in ore. comēdit. & ſcuarū loca de-
ſcribit atq; in plurib; alijs. p̄pha
cum ap̄lo conſonant̄ incedit. **O**qm̄
ammirabilis ē inmutatio dext̄
excelli: o quā terribilis dñs in cō-
ſilijs ſup filios hominū. **Q**s enī

digne conſideret de tanta humilita-
te iſte piſcator ad quantē celſitudi-
nis aſcimen meruerit ſublimari. **C**ū
uero qui olim in nauicula cōtente.
& recab; maris p̄funda ſimpliciter
ſcrutabat̄: nunc illuſtrate mentis
radio ſecreta celeſtia penetrat. mys-
teria inſonat. diuini conſilij occultā
ta hominib; reuelat: p̄phetica de-
p̄mit oracula: ap̄lica tradit hominū
buſ docuimta: immo ſpeculanda
ſumme diuinitatis eſſentia p̄cedit
p̄phas. ſup̄greditur p̄tarchas. apoſ-
toloſ ſup̄at. **P**oſtremo toti humani-
tatis tranſcendit ingenia. & illuc
uſq; mentis acie tendit. quo uix et
anglica ualet attingere creatura.
O dei plenegrā. **P**ax enim dī ſic dicit
ap̄ls exupat omnē ſenſum: ut illd̄
ſponſe dicere n̄ in merito uideatur.
Introduxit me rex in cellaria ſua:
exultabim̄ & letabimur in te. **P**en-
ſemur itaq; ſiſ quantū ab eo qui n̄
eſt. homo iſte tunc differat: quando
matre inueniente rogabat. ut ip-
ſum cū fratre dñs alterū a dextris.
alterū ſedere concederet a ſiniſtris.
Nam quantū ad uerba. hoc petere
uſus eſt: ut unū ex eis dñs cū dex-
tris eligeret. alterū a ſiniſtris cum
peccatorib; repharet. **S**; q̄a inſipienti-

ter peccat: repulsam ilico patiens cum
 filijs. qđ mereretur audiuit. **H**ecitis
 quid petatis. **P**otestis bibere calicem
 quē ego bibiturus sū. **R**espondentib:
 autē possum: presto subiungit. **C**ali-
 cem quidē meum bibetis: sedere autē
 mecū non ē meum dare uobis. **E**cce
 hic in uerbis dñici patenter ostendi:
 qđ & iohannes martyr fuit: dñi con-
 stat qđ calicem dñi bibit. **Q**uē reuera
 martyr fuit: quia multa p̄no p̄secu-
 tionū supplicia p̄tulit. **M**artyr utiq;
 fuit: quia crucem dñi p̄ sui corporis
 afflictionē & primorū errantiū con-
 passionē diu uiuendo portauit: et
 quo ceteris aplis in carne p̄hatus mā-
 sit: eo durioris martyrii tormēta
 sustinuit. **V**nde pie credendū est.
 qđ inter centū illa quadraginta qua-
 tuor milia uirginū. qui habent nomē
 agni & nomē patris ei' septum in fion-
 tib; suis: qui empti sunt de trā. & can-
 tant canticū nouū ante sedē dī &
 agni. hic beatus iohannes egregius
 sit & insignis: atq; cum his omib; tan-
 to ppinquior agnū quocūq; ierit se-
 quitur. quanto & eidē agno dilecti-
 or ac familiarior extitit: & insuper
 mat̄ eius quē uirgo ē uirginū per-
 petua filij sub dilectione cōiunxit.
Ham exutusq; mat̄s uidelicet filij

q; consorcio. iohannis uirginitas
 excellenter emittit: & quousq; pos-
 sunt merita humana p̄uehi. quasi
 meta uirtutū factus indefinenter
 exereuit. **H**ec; enim uerba illa quē
 saluator n̄r in cruce positus p̄tulit.
 mulier inquit ex fili' tuus: ad
 disciplinā autē. ecce mat̄ tua. sic sim-
 pliciter s̄ accipienda. ut humano
 tantū uideant̄ more plata: s; p̄s'
 efficacia s̄. & diuinis uirtutib; ful-
 ta. atq; inuitabili ueritatē aucto-
 ritate subnixā. **I**llud enim qđ in
 cruce pat̄s unū pendebat. sub-
 stantiū & consubstantialē patri
 ac sempiternum est: atq; idcirco uer-
 ba quē locutus ē quia sp̄s & uita s̄.
 inanē transire nō potuerunt. **S**e-
 lum inq; ipse p̄ ihesus & trā tran-
 sibunt: uerba autē mea nō tran-
 sibunt. **S**icut enī dixit mat̄. hic
 est filius tuus: ita dixit discipulis.
 hoc est corpus meū: & tantus fuit
 in illis uerbis effectus. ut ilico pa-
 nis ille quē dabat. dñicum fieret
 corp'. **D**ixit enim & facta s̄: man-
 dauit & creata sunt. **E**xquadam
 itaq; similitudine si dicē audēm'
 & beatus iohannes n̄ solum filij
 potitus ē nomine: s; p̄t uerba
 illa dñica quoddā manus necessari-

gl'is mors ejus.

tudinis sacramentum apud beatam
uirginē meruit obtinere. Conside-
remus itaq; dilectissimi quante gl'e
uir iste credendus ē: qui p quoddam
adoptionis archane mysteriū. & fi-
lius uirginis. & frater est saluatoris. ⁿ
Hinc ē quod mentē eius omīpe deus ^o
ad tantū puritatis ac mystice re- ^r
uelationis culmen euexit: ut ei nō ^a
m statum p'sentis eccl'e ostendere:
s; etiā quid deinceps futūm esset
usq; in ppetuū reuelaret. **V**nde et
illam suā nobilem apocalipsin sc'p-
sit: que nimirū tantis creditur re-
dundare mysterijs. ut tot uideat
habere sacramta quot uerba: imo
in uerbis singulis. multiplices la-
tent intellectus. **Q**ue pfecto cum
septem asie eccl'is mittit. omni
uniuersali eccl'e que sub septiformi
sp'e sancti magisterio regitur: desti-
natur. **V**nde consequens est. ut
omnes eccl'e porbeu t'iarū diffuse.
n dubitent beatū iohannē cōmu-
nem se habere doctore. **Q**uib; ui-
delicet tanquā egregius quidā re-
galis imp' nunci. ab ihu x'po qui
est testis fidelis p'mogenit' mortu-
orum & uiuor. & pnceps regū terre.
celitus destinat. grām simul i pa-
cem ab eo qui ē & qui erat. & qui

uenturus est. attulit: ac multa secreta
celesti' mysteria patefecit. **N**am ū illa
beate migrationis ei' nouitas inuabi-
lis quē non moueat. **Q**uis felicissime
consummationis glām nō obstupescat.
Quia enī inuabit uixit. inuabit
obijt: & qā non cōmunē cum homin-
bus uitam duxit: nō communi ho-
minū morte transiuit. **N**am ut y-
s'roie continent. quadratā in eccl'ia
fouea fieri iussit. moxq; in eā descen-
dens extensis manib; post plura fu-
se orationis uerba migravit. **M**ox
autē sup eum tanta lux cecit' ē em-
sa: ut nullus eam ferret aspectus.
Postmodū autē inuenta est fouea
nichil in se continens nō manna: qd
uidelicet sic dicit' usq; hodie scaturi-
re nō desinit. **S**ic nimirū sic sic di-
lectum auctori uite disciplin transi-
re de sclo dignū fuit: ut tam fieri
a dolore mortis extrancus: quā a
corruptione carnis fuerat alienus.
In sepultura in crucis modū iacere
uoluit: quia crucē in suo corpore p'e
uiuendo semp portauit. **E**t sicut
petrus magistrū secutus ē apsecu-
torib; crucifix': ita quodam & iohes
in eccl'astica pace sepultus. **S**; dñs i-
ter eos forte diuersitatē docuit: cū
petro dixit. **S**ic eum uolo manere:

douse ueniā. Quid ad te? Tu me sequere.
Quoniam enim per xv̄ uoluit secū meru-
 cis patibulo triumphare: ipse decre-
 uit iohannē in ecclesiastica pace quies-
 cere: quatinus ille subeundi marty-
 ri prēberet exemplū: & iste erecta
 sup̄ fundamentum fidei ecclē fabrica.
 quietus migraret ad celū. Ille secu-
 turus martyrib; fuit constantie fir-
 ma: iste nouiter infide plantatis
 extitit mox atq; uirtutū spūalium
 disciplina. **S**ic eū uolo manē: do-
 nec ueniam. **V**eniā inquit: ut eū
 uinculo carnis absolua. **V**eniam.
 ut eum ad gl̄e mee consortiū trans-
 feram: ueniā ut laborib; ei' digne re-
 muneracionis p̄m̄ium reddā. Ad
 cui' demq; p̄missionis effectū clarū
 dedit iudiciū. cū mei' obitu radi-
 antē fecit entescē lucem: p̄ quā li-
 quido patuit. ipsū uidelicet adue-
 nisse lucis auctorē. **A**ffuit itaq; do-
 min' p̄missionis sue n̄ inmemor:
 q̄ & animā ei' in illa sup̄ne iherl̄m
 quiete suscepit: & sacratissimū co-
 pus in ea que ipse nouit secreti re-
 cessus archana referret. **N**am i de
 beato enoch legit̄ quia cū deo am-
 bulauerit: & non inueniebatur:
 quia transtulit illū deus. **N**am si
 illd' quis digne miret̄: qđ in sepulc̄

eius manna reperitur: & in t̄re spe-
 cu panis celi n̄ semel s; cotidie nas-
 citur. **D**e manna quippe: saluato-
 ri mystice sc̄ptum est. Panē de celo
 dedisti eis dñe: habentē omne de-
 lectamentum. **V**eniant ḡ om̄s na-
 tiones gentiū: & ob stupescant mi-
 raculū omnib; inauditū. **V**eniāt
 in quā. & admirantes aspiciāt. qā
 in sepulchro qđ p̄culdubio domus
 est uermiū. panis oritur angloꝝ:
 ut cū p̄pheta in magni muneris
 ammiracione p̄uinciet: qđ isrl̄ico
 p̄plo manna d̄s concessit in cibū
 dicens; Panē celi dedit eis: panē
 angloꝝ manducauit homo. **Q**uod
 illis tē mittebat̄ e celo: nē scatur-
 re uidet̄ in sepulchro. **S**i enī mag-
 num miraculū manna n̄ est; ne-
 quaquā moysi d̄s seruari illud p̄
 sc̄la p̄cepisset. **I**n ple in q̄t gom̄
 exeo. & custodiat̄ in futuras ge-
 nerationes: ut nouerint panē q̄
 alij eos insolitudine: quando e-
 duxi eos de t̄ra egypti. **E**cce quid
 meret̄ pudicitia uirginalis: ecce
 quante magnitudinis ē integritas
 in uolante carnis. **V**idete fr̄s mei'.
 considerate: p̄pendite. qđ deliciaꝝ
 incorruptio carnis habet in celo.
 si cibū celi germinat ī sepulchro.

Quantū illis honorib; sublimatur:
beata uirginitas. ubi nimirū so-
la est glā: si et in loco fetoris atq; py-
treidinis tā mirabiliter ē glōriosa.
Unde & si n̄ audem⁹ pleniter diffi-
nere: p̄uim est tam̄ arbitrarī. ut
sicut de beata dī genitice creditur:
ita etiam beatus iohannes iā re-
surrexisset p̄babiliter asseratur: qua-
tinus sicut in uirginea fuerunt
integritate participes. ita nichilo-
minus in anticipata resurrectione
merito uideantur equales: nec
sit in resurrectione diuersitas: q̄b;
tanta fuerat unanimitas cōuersa-
tionis inuita. **S**i enī beatissimi
uirgines isti iohes uidelicet & oia-
ria nullaten⁹ surrexissent. cur in
eorū tumulis sepulta cadauera nō
iacēt: cum scilicet beatorū petri
& pauli ceterorūq; ap̄toꝝ ac martyꝝ
corpora sint queq; noscantur man-
solest tumulata. **H**am qd̄ uere
beatus iohannes obierit. ac p̄cul-
dubio mortis iura p̄soluerit: nul-
lomodō meli⁹ quā p̄ eius ualēt
uerba p̄bari. Cum enim erisset ser-
mo inter fr̄s qd̄ discipulus ille
n̄ moritur: cū ipse uera dicentib;
obuiat; dicens. & n̄ dixit ihesus
n̄ moritur: frustra nimirū hic

morā tenere ac uerba multiplicare
uideret: si dum illi uere dicerent ut
n̄ moreretur: iste p̄tinus obstitisset
dicens. n̄ dixit ihesus n̄ moritur: ac
p̄ hoc ueritati quodam̄ contradicet.
si uera referentib; cōtraheret. **S**; dū
n̄ moriturū se saluatore dixerit ne-
gauit: moriturū se indubitanter as-
seruit. **P**orro autē si uere dixisset
qd̄ in sepulc̄o sem̄ eius corp⁹ ulterius
n̄ apparuit: diuine sine dubio uir-
tutis op̄atio fuit. **S**eptū est inde uer-
tonomio. **O**ctauus ē moyses famu-
lus dñi in t̄ra moab iubente dño:
& sepeliuit eū in ualle terre moab
contra phogor: & n̄ cognouit homo
sepulchrū eius usq; in presentē diē.
Renouatū est itaq; illd̄ de corpore
moysi nē etiam in iohanne mira-
culum. **E**t qui legis latore tunc dig-
natus est nullis scientib; sepelire:
ipse etiam corp⁹ euēgliste sui. secreto
quodā mysterio uoluit sepulture
subducere. **U**terq; scilicet lux mū-
di: uterq; celestium mandatorū bayu-
lus: uterq; diuini consilii reuela-
tor. **N**ec in merito indignitate
suis delata cadauerib; congruunt:
qui & in sublimib; uite sue meri-
tis licet diuersis temporib; cōcor-
diter claruerit. **E**t si res diligenti

consideratione ppenditur: ut cum
beati moysi pace loquar. iohannes
potior inuenitur. Ille siquide mi-
nister extitit legis: iste p̄dicator est
gracie. Ille p̄cepta tradidit quibꝫ pec-
cata punirentur: iste penitencie bap-
tismi contulit. q̄ omnia crimina
deleat. Ille annuntiator est um-
bre: hic minister ē ueritatis. Ille
dixit dño. si inueni grām incōspec-
tu tuo. ostende m̄ faciē tuam. ut sci-
am te: s; p̄tinꝫ audiuit. n̄ poteris
uidere faciē meam. n̄ enim uidebit
me homo & uiuet: iste uero dñm in
carnatū non solum uidit & audiū-
s; etiā manibꝫ cōtractauit: sic ipse
testat̄ dicens. Qd̄ fuit ab initio. qd̄
uidimꝫ qd̄ audiimꝫ. qd̄ oculis nr̄is
p̄speximus. & manus nr̄e tractaue-
runt de uerbo uite: & uidimꝫ et tes-
tamur: & annuntiamꝫ uobis uitā
et̄nam: que erat apud patrē & appa-
ruit nob̄. & nō solum dñm hominē
factū oculis carnalibꝫ uidit: s; & ip-
sum uerbu quod erat apud patrem
p̄ quod facta sunt om̄ia: illustrata
diuinitus mente cōspexit. Atq; ut
adhuc comparatio p̄ducat: moysē
tabernaculo p̄erat qd̄ nubes opie-
bat. ita ut aliquando nec ipse moy-
ses potuisset intrare. sic in exodo le-

127.
gitur: a uia opuit nubes tabernaculi
testimonij. & glā domini impleuit
illud. nec poterat ingredi moyses
tectum fedens. nube opiente om̄ia.
Iohannes ū melioris tabernaculi cus-
tos factus beate oras minister ex-
titit: quam n̄ uidelicet corporea
huiꝫ aeris nubes obtexit: s; sp̄s sc̄s
inuisibilit̄ obumbrauit. Et gloria
dñi hoc est filius dī qui hoc taber-
naculū non mer discessit: s; uerā
carnē suscepturꝫ impleuit: n̄ man-
sit sub aeris caligine: s; pot̄ in solis
lumine sicut p̄ prophetam dicitur:
In sole posuit tabernaculū suū. Per
illum manna tē datū est israelitico
p̄plo: ecce quanto gloriof̄i habet. is-
te manna in sepulchro. Et qd̄ plu-
ra. Iste faciē suā obnubit ne ui-
deatur: ap̄lo: iste etiā diuinita-
tis reuelat essentiā. ut deus ab ho-
minibꝫ agnoscat. Atq; ut idē repe-
tam. ille splendore sui uultus ob-
texit ne ab illa plebe conspiceret̄:
iste dī uerbu qd̄ est imago patris
splendor glē & figura substantie
eius p̄spicue reuelauit. ut a nobis
agnosceret̄. Postremo dī filium
quē iste p̄ manibꝫ habuit: cum q̄
diuissime cōuersatus est. a quo
unice atq; specialit̄ dilectus est.

ille quidē obmaxe atq; desiderabilē
petit dicent: obsecro dñe mite quē
missurus es: s; impetrare n̄ ualuit.
Veruntam̄ dū magnis summisq;
apud dñm meritis claruissent am-
bo. uno uterq; spū plenus fuit: uno
uterq; desiderio concordit̄ estuaū.
Hec nos altūm alteri preferre p̄-
sumum? si diuersitate p̄ sui cuiq;
dignitate pensam? **D**uoꝝ quippe
uiatoꝝ uiuacitate dispariū. qui
orto sole graditur: clarū quolibet
obposita conspiciet: quā is q̄ ante
lucan̄ exurgit. **E**t dicitur est qui au-
tumnale fructuū maturitate
carpit: eo qui uerni ppagum arbu-
ta plantauit. **C**onuenient̄ igitur
factum ē. ut sicut moysi ita & io-
hannis glebam omp̄e d̄s abscon-
deret: & in duob; mirabilib; uiris
unū miraculū exhiberet. **E**t notā
dū quā affectuose. quā pie. quam
paterne. quā amabiliter saluator
sic inquit uolo eum manē donec
ueniā. **V**eniam inqt. nō mittam.
Non mittā uidelicet aliquā sup-
nam uirtutē: non anglicam pote-
tatem que hui' ministri michi
fungatur officio: que obedientie
huius exequat̄ effectū. **I**psē p̄ me
meripm̄ ueniā. ipse egredientē

eius animā in glorie mee claritate
suscipiā: quam & in carne manē-
tem diuinitus illustraui. **Q**uante
ḡ reuerentie habend' est hominib;
beatus iste iohannes. quē ipse auc-
tor uite honorauit in carne uiuē-
tem: honorauit & de selo recedentē.
Nimis enī honorat̄ sunt amici
tui d̄s. **H**onorauit si quidē eum i-
uita: dū de sacro sancto pectore
suo s̄ reclinatoꝝ iū fecit. **H**onora-
uit rursus in morte: cū ad susci-
piendā felicem meritis animā ei
dignatus ē aduenire. **H**ec mirū
si diuersis eum honorib; cumulaui:
quē & in consorcij sibi met̄ adopti-
ue fraternitatis asciuit. **V**ictus est
etiam frater dñi. beatus iacobus.
S; ille frat̄ ex natura. iste frat̄ ex
grā: ille ex cognatione. iste ex preci-
pua dilectione. **I**lle p̄ lineā mat̄ne
consanguinitatis: iste p̄ uinculū
paterne caritatis. **S**i quis inquit
diligit me sermonē meū seruabit.
& pater meus diliget eū: & ad eum
ueniē. et mansione apud eum
faciemus. **Q** d̄o ampli' dicam:
Frater dñi fuit ille carnalis: iste
sp̄ualis. **S**; quantū cognatio sp̄ua-
lis carnale necessitudine p̄batur
excellere: in ipsi' dñi uerbis pos-

sumus: luce clarius inuenire. **A**t enim. **S**p̄s est qui uiuificat: caro non prodest quicquā. **J**acobu itaq; ut frater esset dñi natura carnalis instituit: iohannes autē tanto nobilior frater est. quanto et ipsius nature dñs eum inaffinitatem s̄ spiritualis adoptionis assumpsit: quaquā & ipse iacob; idcirco beatus sit. quia eiusdē sp̄s alis affinitatis cum dño participium tenet. **A**lioquin nisi dño p̄ sp̄m iungeretur: p̄ illud terrene affiniū consanguinitatis a dño nullatenus saluaretur. **A**d tanto excellentius. iohannes tenuit: quanto & ante crucē constitutus audiuit. ecce mater tua. **M**erito ergo quo eū ceteris plus dilexit: sublimius eū ceteris honorauit. **E**t nos fr̄s p̄ modulo nr̄o dignis eum studeam⁹ esse re precor: dignis ueneremur obsequiis. **N**otandū tamen q̄a nunquā tam digne. tam reuerenter beato ap̄los colimus. quā cum ap̄lica precepta seruamus: cū eos in uia dñi precedentēs semp attendim⁹. cū eorū uestigia sequimur: cū eorū

artam & angustā semitam sine offensione tenemus. **U**nimū in baptisino ap̄los ducatum secuti sum⁹: quia p̄ eosdem fidem sc̄e trinitatis inter ipsa regenerationis rudimēta didicim⁹: sub cuius uidelicet figure mysterio sacerdotes israhelice plebis olim transeundo iordanē precedebant. & ipsi sequebantur. **S**; non sufficere illis uisum est si sacerdotum tantūm uestigia intransitu sequerent⁹. nisi & duodecim lapides de iordanis alueo tollerent. atq; in galgalis p̄ testimonio posuissent. **E**rgo iquit dñs ad iosue duodecim uiros singulos p̄ singulas trib; et precipe eis ut tollant de medio iordanis alueo ubi fixerūt sacerdotes pedes. duodecim lapides durissimos. quos ponetis in loco castrorū ubi fixeritis tentoria hac nocte. **U**t autē non omnia licet plena mysterijs uerba discutiam. quid p̄ hoc factum nobis innuitur. nisi ut postquā mysterii iordanis aquas transimus. p̄ quas de lauacri salutaris fonte consurgim⁹. duodecim duris

simos lapides. id est firmissima
aploꝝ exempla ad imitationē nob
pponere studeamus. **L**apides q̄p
pe ubi sacerdotes pedes fixerunt
in loco castroꝝ ponimus: si in pro
cinctu spūalis nequicie positi. a
postoloꝝ uestigia constanter & fir
miter teneam. **H**am iuxta salo
monis sententiā. qui mollis & dis
solutus est in opib; suis. frater est
sua opa dissipantis. **N**imirū qui
in morib; suis p̄cipites ac fluidi s̄t.
more aque precipites ad una de
fluunt: qui ū constantes ac firmi
in arcē cottidie uirtutis exerescēt.
Quod nimirū & illud eiusdē hys
torie significare p̄penditur. quia
transseunte eodem p̄plo. aque su
periores instar montis intumes
cunt. inferiores uero in mare
mortuū delabuntur. q̄a p̄fecto
ex eis qui baptizantur alij in accep
ta celestis gratie dulcedine p̄seue
rant. alij in peccatoꝝ amaritudi
nem defluere reprobe uiuendo n̄
cessant. & uelut in maris mortui
falsūginē corruunt. dum sapien
do terrena p̄p̄raue uite decliua
ad mortem tendunt. **N**os autem

non sic dilectissimi ū sic: sed adue
ram sapientiā tendentes sic p̄dei
miscēiam in uirtutū studeamus
alta p̄ficere: ut in uirtuoꝝ pudcat
uoraginē declinare. **S**ic p̄seuere
mus semp ad sup̄na properare q̄
tendimus: ut diuini amoris dul
cedinē in n̄ris iugiter mentib;
conseruem. **I**llius itaq; sapientie
laboremus participes fieri: qua
beatus iohannes p̄ amplioris gr̄e
cumulū meruit incomparabili
ter illustrari. **C**uius nimirum
splendore concepto celi uelut
aquila penetrat: ita ut creata
cuncta transgrediens. ad ip̄m re
rum omniū uerticem mentis cō
templatione p̄tingat. **H**ostis
fratres mei quia in mundi nascē
tis origine tercio die tr̄a germi
nauerit: quarto celi facta sunt
luminaria: quinto uolatilia s̄t
creata. **Q**uare autē increandis
rebus. hic ordo decurrit: nisi ut
nos instruemur: quia p̄us neces
se est ut mens n̄ra uirentia uir
tutum opa germinet. quatinus
sic mereatur celestis gr̄a lumi
nis: ac postremo euolare ualeat

ad contemplanda specie ueritatis.
Germinemus itaq; fratres ut illu-
 minemur: quatinus illuminati
 uirtutu pennis ad celestia subleue-
 mur. Non nos mundi hui' dulce
 do falsa demulceat: no carnahs
 illecebre uoluptas luxuriosa re-
 soluat. Nusquam certe preceptum
 in ueteris testamenti cerimonis
 inuenitur: ut mel sacrificis me-
 ceatur. **P** quod intelligit quia is
 qui do uite sue dant sacrificium.
 nullam ds carnalem uult mee
 dulcedine: nichil in eis uiuere qd
 ad carnalem ptineat uoluptate.
Oleum aute frequenter imittit:
 ut omnis nre opationis oblatio
 hylariter offeratur. **H**ylare enim
 clatore diligit deus. **I**n omnib eni
 sal iubetur admisceri: ut omne
 boni opri sacrificiu rationis. dis-
 cretionis ac celestis sapientie sale
 sit conditum. **H**oc aute diuine
 sapientie sale ita omnis beati io-
 hannis doctrina uidet respersa:
 ut merito dicatur os di. lingua
 spe sancty: cetrus paradysi. lux
 eccle. decus orbis: preco celi. lum
 mundi. syd hominu. specim et

anglos: lapis uiuus. specim lucis.
 logoceta diuinitatis: forma fidei.
 columna celi: architectus ueri ta-
 bernaculi qd fixit deus et no ho-
 mo. **N**am et cherubin iure phibe-
 tur: qui scientie plenitudinē ex
 ipso redemptoris percipisse cog-
 noscitur. **V**eruntam eni quan-
 tumlibet efferre contendam. cel-
 situdinis eius merita no equam.
 quia qui diuine laudis preconia
 meruit. ad eius digne laudanda
 merita humane lingue fragili-
 tas no assurgit. **I**pse quippe laus
 eius est: qui illi et olim pccium. et
 nunc factus est pccium. **P** hui'
 ergo uestigiu dilectissimi ad re-
 demptorem nrm in pleno cordis
 amore tendam: huius doctrina
 uelut chouscam in tenebris lam-
 padem nris gressib; preferamus.
Pudeat iam terrenis incumbere:
 qui p spei desiderium ad celestem
 cepimus glam festinare. **Q**ui ad
 celestiu nuptiaru desiderium p-
 perat: terrene uoluptatis ceno-
 uoluntari erubescat. **Q**ui aculis
 anglice dignitatis emucat: locu
 in exilio no requirat. **I**n cassum

porro terrena lucra congerimus.
 qui diuicias inmortales in regni
 celestis palatio possidemus. Quē
 ergo pondus terrene corruptio
 nis aggrauat: rerū extrinsecus
 affluentū copia non extollat.
 Qui ad hoc constitutus est ut to
 tis uirib; iugiter cum aduersa
 rio dimoret: corporis hunc et
 negligētie dissolutio n̄ eneruet.
 Sic sic p̄diuine pietatis auxili
 um & florentes uirtutib; & ui
 cys repudiū dantes si hic cum
 sequimur qui nobis iter crucis
 ostendit. illuc pueniem' ad eū
 qui calcato mortis impio celuo
 cum triumphali glā penetraū.
 ihesus xp̄c dominus nr̄: qui
 cum patre & spū sancto uiuit
 & regnat p̄ omnia sc̄la seculorū
 a o y e ———

capitulum
 Xp̄c. magis. ioh̄. pane. berg. t. d. d. l. e. p. l. e. s.

orose. ioh̄. saca. nau. cap. laur. hie. m. e. c. u. s. f. a. n. e.

Vox. n̄m. a. f. o. l. l. r. o. x. s. e. d. z. d. u. o. v. e. s. p.

orari
 Vox laur. arida. nau. succ. fib. ablut. ebdog.

Sol. u. x. s. e. d. z. a. g. r. o. l. a. s. l. a. u. d. i. t. d. u. o. s. n. i. s.

Luc
 Xp̄c. ioh̄. pane. nau. saca. male. pascit.

orise. eos. p̄e. c. u. t. o. s. s. a. n. g. s. y. d. e. p. s. o. u. e. c. i. s. t. o. s.

ve. pete. zachou. die. pl. parat. omb. un.

Luc
 Alfa. chana. rudo. pet. p̄feg. q̄nos. galileam.

orons. occu. cecis. lica. lex. laur. o. e. o. s. u. m.

Argue. tolle. codzon. cruciant. m̄ter. manifestat.

Scime Hys de assumpti...
Scime Samia. de...
Scime Auguste...

e la
 coz
 alligro
 hoc p̄m
 d̄is m̄
 calis m̄
 q̄ luc
 m̄ eadē
 ueritas m̄
 orata m̄
 magna f
 to honali
 d̄ h̄q̄m
 adaganon
 h̄q̄m ehn
 t̄m̄ p̄uēh
 t̄m̄ d̄ilgen
 agnider. S
 na p̄m̄ q̄
 h̄q̄m ap̄l̄
 q̄ s̄m̄ q̄r
 q̄m̄ ȳlac. et
 et h̄s a. 7. a
 t̄m̄ a. u. e. d.
 t̄m̄ et m̄ȳh
 t̄m̄ m̄al̄ r̄ib
 a. d̄y. archa
 h̄q̄m̄ h̄m̄ y
 ḡm̄a. Qued
 h̄q̄m̄ m̄suffl̄
 s̄ ad h̄yran
 andō. cū c
 t̄m̄ me. et
 t̄m̄ ḡmem

e sanctissimo **Sermo bi aug. e. d. allip. f. 9.**
 corpe ppetue uigui' **marie** eiq; sacre anie
 assumptione. qntu dñs donauit loq scipientes.
 hoc pmu dicim? qa in diuini' septis postqm
 dñs matm in cruce disciplo qmdau. ut castita
 castis tueret obseqis. nichl' repit de ea pt
 qd' luca' qmemora in actib' aploy. cōmemo
 rati' eisdē nominari dicns. hy omis eiat ple
 uerates unanimi' in orōne cū mulierib' et
 maria mat' ihu et frīb; ei'. **Hoc dicim?** qa
 q magna sūt. tanto cauti' cetanda sūt. qn
 to speciali' auctoritā testimonij. n̄ possūt
 ad hqdam roborari. **S;** qa qdam septa sac.
 indagatiōnū studijs qrenda reliqt. nō sūt
 supflua estimāda. dum iam idagacōe fue
 rint patefacta. **Secūda** ē enim uita' auctoz
 r dñi diligent' discuti'. **S;** se gigne qd' ipa ē
 gnoscat. **Sepe** enī discussa. uerā quemen
 tia parit. qm manifesta' s̄monib' abscond.
Q; sepe ap' s̄monib; insinuat. in qb; nichl' pt
 qd' sonu' qrendū inuitat. ut ē qd' abrahā
 gen' ysaac. et ysa' gen' iacob. r iacob ge' iudā
 et frēs ei'. r cetā talia in qb; sola tenenda
 ē lita. **Queda** aut' sic qndat. ut parit' lit
 tam. et mysticū intellcū instrua. ut itū
 liti manū rub. r manna celesti. tabnaculo
 dei. atq; archa testamti. ubi futoz. figura.
 id; baptisimū xpi et ecclie ostensa ē p'ero
 gatiua. **Queda** tantū mystice. ut cū dñs
 dī insufflasse in faciē adam spiraculū uite.
 q os ad spirandū n̄ habeat. n̄ man' ad o
 perandū. cū dicat ppha. **Man'** tue dñe
 fecerit me. et plas. me. **Sūt** q' queda
 qmuis qmemozari extoto n̄ possint. ue

matv

ta tam rōne credunt. ad que ipa que
 uentia rei dux et pua credit. **Nichl'** n.
 de melchisedech sacerdoti' dei excelsi septā
 loqit. cū eam pcessisse tante laudis meri
 to cognoscat. **Nichl'** de enoch' r helye p'p
 rapti sūt uite felicitate qmdat. cuncti'
 liqdo scientib; beate eos uiuē. qd' dñs
 hinc infiturū suando' uoluit rapt.
Qd' g' dicim? de **marie** morte. quid
 s' ei' assumptione dicendū est. und' nichl'
 septura diuina qmdat. **Querendū**
 rōne qd' qsentiat uitari. fiatq; ipsa
 uerita' auctozū. sine qua n̄ est. nec ua
 let auctoritas. **Memores** n̄. conditio
 nis humane. mortē illam subisse tē
 palem dicē n̄ metuum'. qm certe ei'
 fili' qui d's et ho est. lege sortis hu
 mane sc̄inuit. et hoc qa homo s' ei'
 suscept'. r p'fius' est utero. **S;** si dici
 m' mortis eam uinculi' teneri. et
 resolutā in qmunē putredinem uer
 muū ac cinerū. librandū est. si cō
 ueniat tante nobilitati. tanteq; de
 aule p'rogatiue. **Scim'** n. dictū
 pmo parenti. **Pulus** es. et impul
 uem ibis. **Qd'** si de morte dī. ge
 nerali' ē sententia. **Si** de resolu
 tione impulsuē. hāc qditionem
 xpi caro euasit. de carne marie sup
 ta' que corruptionē n̄ sustinuit.
De hoc n. septum ē. p' dō pphā di
 centē. **Qm** n̄ delinqs aiām meā
 in inf' n̄ dabil' sc̄m tuū iudē corrup.
De q' aut' sō dictū sit. angl's p'dicti.

eniti

Et qđ nascet ex te sem. uocabit fili' dei. Vt
sem. et sanctu' scoz. V' et illa sca' scoz
dicunt. q' illa suabant qb; ille figura
bat. q' ueracit' sanct' scoz dicit. Hinc e'
qđ idem archangl' gabriel danieli loq'
uit cetera. que futu' ostend' dicens. Et
impleat' uisio z pph'ia. et ungat' sanct'
scoz. Hic n. corruptione' n' uidit. qui
tercio die cum triumpho de inferis re
diens resurrexit. Caro. n. ei' que d' ma
ria supra e'. et si mortua e' ex infir
mitate. reuixit ex uirtute dei. S; hoc ille.
q' qñdo uoluit mori. qñdo uoluit res
gere potuit. Excipit' g' ab ipa genali
sententia. caro de uigine supra oya
ria. Qđ si marie n' g'ruit. congrit
tam filio qm genuit. Post hec q' ade
dicta su't. de qb; excipit' marie fili'
g'rituanda q' eue dicta su't. si cu'cti'
femini' sit' genalia. et si in aliq' ex
cipiat' maria. Septu' q'ppe est. Mu
lieri q'q; dix'. Multiplicabo erump
nas tua. et g'cept' tuos. in dolore
paries filio. et sub uiri potestate
erit. et ipse dnabit' tui. Erumpna
maria stinuit. cui' aiām gladi'
passioni' x' p'nsit. s; concept' nō
multiplicau'. n' sub uiri. id; mariti
potestate deguit. q' integerrimis
uiscib; xpm de spu sco suscep'. et
uiginitati integritate manere. uigo
pmanst. qm sine colluuioue. et si

ne uirili' cōmixtionis det'mto scēpit. sine
dolore genuit. et sine integritati' uiolatione.
q' pudore uiginitati' integritima p'māst.
hoc n. potuit effice' de mat'. q' sic elegit
d's nasci de homine. Maria g' et si con
municat erumpit eue. n' g'municat pa
riendo cū dolore. Promeruit. n. hoc sin
gulari' ei' scitas. et singlaris grā. q' su
ceptione dei singlarit' estimata e' digna.
N inmerito excipit' a q'busdā generalib;
uera estimacōe. qm tanta suat grā. et
attollit dignitati' p'rogatiua. Qñtu. n.
xpi potesta' possit. mūdi ostēdit uniuersitā.
Qñtu grā. marie monst' integra'. Q' sic
diuisa; a natā. ita diuisa e' z ab usu. Qđ
g'. In tanta diuisitate. si dicim' maria
humane sorti' mortē subisse. n' tam un
culi' ei' retineri. nūqđ impiū erit. Sci
mus. n. ihm oīa posse. q' de se ipso ait.
Data; m' oīs potesta'. in celo z in t'ra.
Si g' uoluit integritā mat'ri uiginitati' ser
uare pudore. n' uelit incorruptā a putē
nis suare fetore. Dicat q' cognouit sensu
dñi. et q' g'liari' eius fuit. Nunqđ n' p
tinet ad benignitatē dñi. mat' suare ho
norem. q' legem solue' n' ueniat s; ad imple.
Lex. y. sic honore' mat'is p'cepit. ita inhono
rationē dāpnau'. Q. y. in uita p' cetis
illā grā sui concept' honorauit. p'ū est
crede' singlaru' saluatiōe eam et in morte
speciali grā honora'sse. Potuit. n. eam a
putēdine et puluē alienā face'. qui crea

nascent' uiginem potat relinquere. Putredo
naq; et uermi' humane e' opprobium condi
cionu'. A q' opprobo cu' ihc sit alien? nata
marie excipit. qm' ihc ex ea scepisse ybat.
Caro. y. ihu caro marie e' et mlt'o speciali'
qm' iosep' iude. ceteroq; f'm ei' quib' di
cebat. caro eni' et fr' nr' est. Caro. n. xpi
qm' gl'a resur'ois fuit magnificata.
et potenti sup' celo' ascensione glificata.
eadem tam' carnis mansit z manet na
tura q' suscepta e' de maria. Ipse. n. est
q' conceptu' et genuit. atq; a mortu' resus
citatur est p' gl'am patris. Sic pfecto ipe tes
tatur p' resurrechoem. qndo aplis ap
paruit dicens. Videte man' meas et
pedes. qa' ego ipse sum. Ad enim e' ego
ipse sum. n. quia alt' non sum quam tu
eram qndo passus su'. Hoc si qdem cog
nosce potest. q' in manib; et pedib; cla
uoz uulna recognoscit. Ipse g' idem
q' ascendit celos. q' carnem quam de car
ne scepit. sup' alia transuexit. honoran'
omne' humanā natam. et maxime
matnam. Si g' natura est matris filius.
queniens e' ut sit cum filio mat'. nō qn
tum p'inet ad equam administrationē.
s; qntum p'inet ad eandē recipeam sub
stantiam. ut homo de homine. caro de
carne. mat' a filio. filius a matre. n' ad
unitatē p'sone. s; ad unitatē corporalis
naturē. Si enim unitatē face' potest

131.
grā. sine p'petate spiritali' natē.
quanto magi' ubi grē unitas et
corporalis e' et spiritali' unitas. Unitas
namq; grē est. ut discipuloz in xpo.
de quib; ipse ait. Pat' scē serua eos in
nomine tuo q's dedisti m' ut sint unū
sic et nos. Item de omib; iusti'. Non
p' hys rogo tantū. s; et p' hys q' credi
turi sūt p' u'bum eoz in me. ut om's
unum sint sic tu pat' in me. z ego i'te.
hoc est ut ipsi sint p' grām qd' no' su
mus p' diuinitati' natam. Hec q'ppe
grē unitas q' cunctis in xpo credentib;
seruat. si marie n' min' sapientū
estimatione tollit. qnto magis cum
grē unitate ipsa spiritali' natura unū
efficit matrem et filiū. filium et
matrē. Videndum e' est. quid de
his quos secum p' grām unum esse
uoluit. g'sequent' adiungat. Ait. n.
Pat' quos dedisti m'. uolo ut ubi ego
sum. et illi sint meū. ut uideat cla
ritatem meā quam dedisti m'. O
magnā et inestimabilem bonitatē
dei. qua habē suos secum in gl'a uult.
ut sua claritate fruant'. qui hic sua
fide deuincti. unū cum eo esse digni
iudicant. Si g' secum habē uult. ac
p' hoc potest qui omnia potest. qd'
estimandū est de mat' ubi digna sit
haberi. nisi in p'sentia filij. Qntū

igitur quocumque quicquid intelligo. quicquid
credo. quare anima claustra
te fuerit. et gloriosis aspectibus dei.
semper uideri sicut. et semper aspiciet.
et dum inestimabiliter pascentur. excel
lentiore quacumque. specialique. prerogati
ua a filio honorat. possident in christo
corpore suum quod genuit. carnem illam
quam genuit. Quare non suum pro quod
genuit. Si non obtinuerit necdum
perfecta auctoritas. uere credo et per
quod genuit. quia tanta sanctificatio.
dignior est celo quam terra. Thronum
dei. thalamum sponsi. atque tabernaculum
christi. dignum est ibi esse. ubi est ipse.
Tam preciosum thesaurum. dignius est
celos seruare quam terram. Tantam in
tegritatem merito incorruptibilitatis.
non putredinis. ulla resolutio sequitur.
Illum sacratissimum corpus. de quo christus
carnem assumpsit. et diuinam naturam
humane uniuert. non amittens. quod
erat. assumens quod non erat. ut uerbo
caro. hoc est deus homo fieret. illud
inquam corpus. escam ueribus. tradit.
omnium sorte putredinis. et futuri de
umbris pulueris. quia sentire non ua
leo. dicere praesumo. De quo si nichil
aliud sentirem quam de proprio. nichil
aliud dicem. nisi quomodo de
proprio. quod absque ulla ambiguitate sol

uendum in morte. post mortem est futu
rum putredo post putredinem uerum. post
uerum ut dignum est abiectissimum cuius.
Quod de maria credendum non uidetur senti
bile. quia talem estimationem percipit in
comparabilis gratie munus. Quod me dicit uita
consideratio rerum inuitat. quare et illa
quidem est. quam suus aliquando ministris ipsa
ueritas dicit. Qui in ministrum me sequatur.
et ubi ego sum. illic et minister meus erit.
Si hec. y. est generalis sententia omnium.
pia operatione ministrum christi. quomodo
magis quod et specialiter marie. Maria namque
operis exhibitione. et fidei rigidissima ue
ritate ministrum christi fuisse. omnis qui
sanum sapit intelligit. Absque dubio etenim
operis ministrum christi existit. que hunc
uero gessit. partumque profusum aluit
et fouit. atque ut euangelium ait. in presepe re
clinauit. et a facie herodis fugiens in egyp
tum abscondit. et omnem infantiam eius pro
matris affectu est persecuta. ita ut usque ad
crucem qua filium uidit pendente iam ui
rum profectum. ab eius indubitante non
recesserit consecratum. non solum gestibus
pedum tanquam pro amore filii. uerum et imi
tatione morum tanquam pro reuerentia domini.
MARIA ergo ministra christi. specialium operum
qualitatibus sic deuotissima existit. ita
absque dubio fide religionis. et uere credu
litatis caritate securus. Non autem potuit di

imitati nisi esse credula. que se nouerat hunc n̄ uiri femine s; diuino spiramine. nū ciantte archanglō goepisse. semp uident famulantū ānglōz ad esse fr̄qntiā. ut concepto et nato. q̄ndo uidelicet cū an glō facta ē mltitudo celestis exercitū clamantū r̄ dicentū glā in excelsis dō. r̄ intra pay hōib; bone uol; et in egyptū fugituro. atq; inde rez redituro. Quib; liq̄do cognoscē potāt. q̄a talia obsequia nō nisi dñm decuerant. V̄ et stelle annū ciatio. et magoz de longinqs p̄tib; inopinata ad ductio. maximū illi extitit ueritati' indi cium. simili' symeonis atq; anne p̄phali dignitate insolitu' ceteris huic specialis occurs'. Que om̄ia p̄culdubio conseruans. hui' cunctis auctius ad fidem roborata. pio cord' q̄ferebat. intantū ut omnino n̄ my tabunda. s; certa de filij potestate. tanqm̄ de dei utate deficiente uino in mupcyls dixe rit. quia unū n̄ habent. sciens plane hoc illū potuisse. qd̄ eum mgr̄ otigit diuino muaculo complese. Ecce ḡ maria fide et ope xpi ministrat̄. r̄ deuota usq; ad mor tem securit̄. n̄ plus gressu quā imitaciōi ut credendū effectū. si ibi n̄ fuerit ubi s; suo' ministros uult esse. ubi ḡ erit. Et si ibi. nunq̄d equali grā. Et si equali grā. ubi equa dei censura. q̄ unicuiq; redd' scdm̄ merita sua. Si merito ui uens maria p̄re om̄ib; donata est grā. cur mortua erit minuenda. Absit. q̄a si omnū scōz morl' p̄ciosa. marie

sane est p̄ciolissima. quam tanta comi tata est grā. ut mat' dei dicat' et sit. Considerat' hui' uniuersi. uera ratione q̄fi tendū censeo. mauiam in xpo et apud xpm̄ esse. In xpo. q̄a in xpo uiuim' mo uerū et sum'. Ap' xpm̄. glōse ad etni tati' gaudia assūptam. Benignita' xpi honoraet' eam scēpt' ceteris. qm̄ hic grā honorauit p̄ ceteris. atq; ad ḡmunē uilitatē non ē adducta p̄ morte. p̄tēdim' uidelicet. iūmil' et pulueri'. que suū r̄ omnū genuit saluatozē. In cui' si potestate scōz d̄ capite capillum n̄ perire. est r̄ illā anima et corpe integram posse sua re. De cui' potestate si null' dubitā ecclesiasticoz. q̄n possit matm̄ sine corruptione in p̄petuū seruare. cur dubitandū est uoluisse. qd̄ attinet ad tantā benignitatu' grām. Si elegit diuina uolūta' sola grā int' crepitanciū ignium flāmas. n̄ solū corpa p̄ueroz illesa. uerum ē ipsa uestim̄ta manē in uita. cur abnu et in matre p̄pa. qd̄ elegit in ueste aliena. Ionam in uentre ceti p̄t natalem usum uoluit seruare incorruptū. sola m̄ia. aariam i corruptam p̄ter naturam non seruabit grā. Suat' est daniel. oblat' itemperantissime fami leonū. nō seruanda est maria. tantis donata meritis dignitatū.

hec cuncta que dixim⁹ q̄a natā suata
n̄ cognoscim⁹ in marie integritate pl⁹
potuisse grām quam naturā n̄ du
bitam⁹. Diuinitati enī sunt opa
que dicim⁹. ⁊ ideo possibilis q̄a om
nipotencia apud xp̄m. dei uirtutē
⁊ dei sapiam. cui⁹ sūt omnia que
pat̄. omnia posse que sūt ⁊ uelle.
uelle aut̄ omnia q̄ sunt iusta et
digna. ac p̄ hoc dignū letari ma
riam leticia in enarrabili. anīa
⁊ corpe. in filio xp̄o. cum filio xp̄o.
p̄ filium xp̄um. nec illam sequi de
bere corruptioni erūpnam. quā
nulla secuta est tantū filū pari
endo. integritati corruptio. ut sit
semp̄ incorrupta quam tanta p̄
fudit grā. sic integritas uiuentis que
omniū integritas ⁊ p̄fectam ge
nuit uitā. sic cū illo quem suo gessi
in utero. sit apud illū illa que genui
fouit ⁊ aluit illū. maria dei genitrix.
dei nutrix. dei ministratrix ⁊ dei secutrix.
De qua alit̄ sentire ut iam dixi n̄ debeo.
alit̄ dicē n̄ presumo. Suscipiat h̄c
sensum uirā frat̄na carita. Sedm̄ qd̄
sp̄c inspirauit. o. tēsa sūt egypte.
que t̄ah̄ ortata sūt licē. Si qui⁹ aut̄
refragari h̄is elegerit. cum dicē n̄
uult xp̄m hec n̄ posse. p̄ferat quare
n̄ quemat uelle. ac p̄ hoc n̄ posse.
Q̄ si ueracit̄ consilium dei de h̄is se nosse

manifestauit. incipiam ei credē de q̄ly alit̄. n̄c
p̄sumpsi sentire. miraborq̄ illū altitudi
nem diuinū q̄siliū inuestigasse. quā me cū
ap̄lo diuina reuerentiā. uideor amirari
debe d̄icente. O altitudo diuiciaz sapie ⁊
sciencie dei. qm̄ inq̄si. inuisibilia sūt iudi
cia ei⁹. ⁊ inuestigabiles uie eius. Q̄ quia
sedm̄ eundem ap̄lm̄ ex parte 99
noscim⁹. ⁊ ex parte p̄pham⁹ dixi de h̄is. et
si n̄ q̄ntum. q̄madmodū tam̄ me dicē
debuisse credidi. Si ḡ uera sunt que
scripsi. tibi xp̄e grās ago. quia de sancta
iugine matre tua. nisi qd̄ p̄uim ⁊ dignū
uisum ē sentire n̄ potui. Si ḡ dixi ut d̄
bui. approba xp̄e obsecro tu et tu. Sin
aut̄ ut non debui. ignosce tu et tu.

Cont̄. Vmem. In noīe dn̄j Am. Hec be
nedictio ter dicat̄. Agyos. Ortyeos. yschiro.
Athamathos. Eleyson. ymas. Ihe au. t̄nsiens
p̄ mediū illoz ibat. Sana me dn̄e ⁊ sana
bor. saluum me fac ⁊ saluus ero qm̄ laus
mea tu es. Ego p̄p̄io t̄. Vm̄is q̄ t̄ carne
isti hoīs es. ⁊. p̄ ihm̄ nazarenum q̄
in bethleem nat⁹ est. ⁊ iordane baptizat⁹ ē
⁊ ih̄sm̄ crucifix⁹ ē. ⁊ monte olyueti ascē
dit ⁊ celū. ut carnē isti hoīs. ⁊. n̄ man
duces. neq; sanguinē bibas. ⁊ noīe p̄ris
⁊ filij ⁊ sp̄c sc̄i. p̄r̄ nost̄.

congruente nos diabli. cooptem nobis tui
si sps fieri. Struens u dei factos in fide ei. reu
sus est cu ipis in scim ciuitate. Annuali aut
qz mibi comorantes. comuni sententia uene
runt antiochiam.

At basilus si mletio tuc epw ibidem
i diaconi ordine consecrat. pulchros ser
mones imprens. ab omib; admirat est. Non
multo post aut uenit simul cu eubolo i co
pactensiu regione. et debentes intrare asari
culu ciuitate. p uisione noctis reuelata fuit.
te qd ipi ciuitatis eusebio noie itoz pntia.
et quia debet basilus successor ei fieri. Is aut
excitatur. aduocat pncipe ecclesie ministrato
nis. et quosda reuerenti cleri. et misit eos
ad orientalem plagam ciuitatis. dicens eis
uisionem. Nemmes g ad ptra obuiauerit eis
interuentib;. Quos uidentes et agnoscentes. post
ulauerit adue epm. Et uidens eos intrantes
epw stupfact in similitudine uisionis. do
gus egit. Inrogauit i eos un ueniret. et
quo uer. et que essent eoz appellaciones. Et
edatus dixit ministris. que ad refectorem
sunt eis tribuere. qui ducentes eos i insig
ne ream. que ad curia st. obtulerit eis. In
ipw aut hora uocans sanctissimi elcos cleri
ac ciuitatis. narrauit eis que ad illi reue
lata sunt. Qui una uoce dixerunt. Vere
et istud dignu e munde uire tue. diuino
decreto reuelari tibi. post te debent reuerti
am sedem ornare. Vn nichil dubitans. fac
quod tibi uider. Qui aduocans basilu si
mul cu eubolo. cepit confidre cu eis septimas.
Admirans aut pelagus adiacens i eis sapi
entia. et habens eos deit leua q; sustentato
res. no mltio post de uita transiit epw.

Conuenientes g cet epw sancti sp coopte.
elegerunt basilu ad epat sedem. Et consecra
tus. gubernauit eccliam dei prudentia. Post
quoddam aut tpe. postulauit dm ut daret
illi gram et sapiam. atq; inuicem ipis ser
monib; offerre sanguine sacrificiu illi. et
uenire sup eu sci sp aduentu. Post dies u
sey sicut in cyrali factus aduentu sci sp sep
tima die apprehendente. cepit ministrare deo
p singlos dies. Et post aliquot tpe plenus
fide. et orate. cepit p manu scdere minist
ros misteria. atq; in una nocte aduicens ei
dms i uisione cu aplis. et ppositione panis
faciens in sco altari. exortauit basilu di
cens ei. Scdm tua postulatoem replectar
os tuu laude. ut p ipos sermones i sanguie
i sacrificiu. Qui no ferens oclis uisionem.
siurrexit cu tremore. Et accedens ad scim
altare. cepit dux scbens in carta sic. Repleat
os meu laude. ut ymnu dicat glie tue dne
ds q creasti nos. et aduocasti i uita hac. et
ceras orationes sci misterii. Et post sine ora
tionu exaltauit pnc. sine immissione orans
et dicens. Respice dne ihu xpe ds nr. ex sco
habitaclo tuo. et ueni ad sanctificandum
nos. qui sicutu pur confedes. et hic nobis i
uisibiliter coheres. dignare potentia manu
tua scdere nobis. et p nos omi popo sca scs.
Populus respondit. Unus sanct. un dms.
isc xpe. cu sco spu. in gla dei patris amen.
Et diuidens panem in tres pres. una quide
comunicauit timore multo. altera aut re
seruauit cohereri sibi. Tertia u iponens
columbe auue. suspendit sup altare. Eu
bolus siquide et cleri pncipes stantes au

offerat.

portas templi uiderit lucē intelligibilem
 in templo et uiuos gloriosos candidos uestes
 habentes et audientes uocē ppli glorifica-
 tis deū. Iulianū q; cernentes astantem
 suspēcti i uisione ceciderūt i facies su-
 as glorificantes deū. Exeunte autē basilio:
 p̄stauerūt se ad pedes eius. Interrogauit
 autē causam ad se oratoris et p̄sentie eorū.
 Qui retulerūt ei admirabilem uisionē:
 quā uiderūt in templo. Tūc basilus g-
 rias agens sine intermissione dno p̄pter
 ei mirabilia. uocauit aurifabriū et
 fecit columbā ex auro puro. atq; i ip̄a de-
 posuit ut dixim p̄tione. suspendens
 eam sup sanctam mentam. i figura scē
 illi columbe que apparuit i iordane dno
 baptizato. Hoc autē facto. exortus ē ser-
 monē cōsolatoris dicere ad pplm. Et con-
 gregata ē multitudo infinita i eccliam.
 int̄ quos erat et magni altus effrem.
 de quo postea narrabim. quom̄ ex di-
 uina ostensione uisor fact⁹ ē uerissimū
 patris nost̄ basilii.

Hebreo qui uidit infantē p̄turi i manib; basilii q̄ factus ē.

Dūmū quidē ministeriū
 illo agente hebreus quidā se sic
 xpianus p̄lo cōmiserat. officii ministeriū
 i numeris explorare uolens. Vidit
 q; infantē p̄turi i manib; basilii. et
 cōmunicantib; om̄ib; uenit et ip̄e. da-
 ta q; ē ei uere caro facta. et in accessit
 ad calicē sanguine repletū. ut uere
 est. et ip̄i factus ē p̄ticeps. atq; de
 uictq; seruas reliquas. Abiens in do-
 mū suā ostendit uxori sue ad cōfir-
 mationē ductor. et narrauit que p̄-
 prijs oculis uiderat. Credens q̄ ut ue-
 re. quia horribilē et admirabile est

† Basilus autē sc̄s p̄stans. si officia eukamhā
 uolent om̄s saluare offerēs. baptizauit eū cū om̄i
 uino sua credat i dno.

xpianorū ministeriū. i castro uenit ad basilii.
 postulans se in dilatare accipere q̄ in xp̄o est sig-
 nactin.

Et exeunte sc̄o accessit ad eū mulier-
 cilla. prudentiā sibi postulans fieri.
 tanq̄ potentē ap̄ regionis p̄ncipē. Qui acci-
 piens curā sc̄psit p̄ncipi. Hec muliercula
 p̄p̄ accessit ad me dicens. posse me ap̄ te.
 Si q̄ possū ostende. et dedit mulieri curā.
 Que abiens dedit eplam p̄ncipi. Legens
 q; eam p̄ncip̄. respicit hec. Sp̄t uos o pat̄
 sc̄e uolū miser muliercule. sed nō potui
 p̄ eo q̄ t̄buris sbiacer. Sc̄s n̄ respicit ei.
 Si quidē uolens nō prouisti. b̄n̄ utrimq; se
 h̄t. Si autē potens noluit. duceat te p̄ ad in-
 digentū chorū. ut qm̄ uolū nō possis. Et
 facte s̄t ei characteres. Non post mltū nāq;
 imperiali indignatē reprobatus. clucebat inē-
 tus. uolens inuiste p̄ssis ab eo. Tūc fit
 postulator basilii. ut p̄ orationē suā miser-
 cordem sup ip̄m impatē faceret. Quod et
 factū est. Post sextā em̄ diē descendit signū
 impiale. literare eū de abductione. Ip̄e autē
 factū in se clementiā nō ignorans. uenit
 ad basilii. gr̄as agens ei. Et aduocans mu-
 lierclā restituit ei q̄ dedit in duplum
 de p̄p̄s.

*muliercula que uoluit et mor-
 te postare uilam iulianū.*

In illo t̄p̄e impius impator p̄gens
 iulianus p̄tas. uenit i p̄res cesarien-
 sū ciuitatis. Basilus autē simul cū co-
 essentib; sibi obuiauit ei. Et uidens eū
 impator dixit. Sup philosophat sum te
 o basilii. Qui respondit ei. Vanā philo-
 sophaueris. Et obtulit ei p̄ b̄ndictione
 tres orditacos panes. Impator autē misit
 stupratores suos accipere quidem panes. et
 reddere ei fenū dicens. Ordem em̄ pa-

...um est uinay
 ...pe fenū. Qui
 ...quidem o nupit
 ...obtulimus tibi.
 ...rationabilem
 ...Iohannaria quic
 ...aria n̄ nobis in
 ...iulianū deniq; he
 ...factus dixit ad
 ...sū ablatē dabit
 ...rens reclusus fue
 ...tā. et aulbo en
 ...gas qm̄ hominū
 ...claram p̄lo are
 ...domū p̄st̄ eam
 ...cōfringer usq; in
 ...har usq; ad p̄m
 ...aut in ciuitatē
 ...omne mltitudi
 ...ris uili. atq; con
 ...ducens. Pecuni
 ...os. salus uer
 ...diti fuit temp
 ...muerib; eū
 ...in domos suar
 ...eorū i manib; ci
 ...auri saluet et
 ...frimā multat
 ...tate. i obuidi
 ...uuo. supstent
 ...es. Quia p̄p̄
 ...tractare. et u
 ...q̄ p̄cepit cle
 ...mulierib; et
 ...didim. in qu
 ...genitas uer
 ...uina fuit
 ...dissipari in

bulum est unitor qd dedit nobis recipiat
 et ipse tenuit. Qui suscipiens dixit ei. Jos
 quidem o nuptor ex quibus comedimus
 obtulimus tibi. tu aut ex quibus nuptis
 irrationabilem naturam reliquisti nobis.
 Voluntaria quidem irridens. no uolum
 taria u nobis in partu fecisti hoc tenuit.
 Julian deniq; hoc audiens. et in infamia
 factus dixit ad eu. Partio naq; isti tenuit
 su ablatore dabit tibi. Quid aut plas sibi
 ciens reusis fuero. desolabo ciuitatem
 tua. et arabo eam. ut fiat ferrifera ma
 gis qm hominifera. Non em ignoro au
 dantiam ppo are suatam. ut ante adorati
 dem postq; eam statuerim no t amarem
 cofranger usq; in fine. Et hoc dicens ppe
 bar usq; ad partu regionem. Regredies
 aut in ciuitate basilium. et aduocans
 omne multitudinem narrauit eis impato
 ris uia. atq; consiliator fit illis optimus
 dicens. Pecunia frs ad nichil reputan
 tis. Salus uix prudentia facite. ut si
 dictu fuit tempus tyranno nuptori.
 munerib; eu placem. Qui abeuntes
 in domos suas. que habebant uniuersiq;
 eoz i manib; cu alacritate attulit ad eu.
 auri saluet et argenti lapid u q; piosoz
 ifinita multitudinem. Qui uidens alacri
 tate. i olunditatem eoz possit ea i thesau
 rario suspiciens uniuersu; nom dicens
 eis. Quia ppositoz dñs potens e. i illu ar
 tractare. et uobis restituere ppa. Statim
 g pcepit clero. et omi ppo ciuitatis. cu
 mulierib; et infantib; ascendere i nocte
 didum. in quo honorat et adoratur dei
 genitricis uenabile templu. Et ib; dieb;
 ieiunia sustinentes. postulauerit deu
 dissipari inq; nuptoris sensu i consiliu.

Et adhuc postulantib; eis et uigilantib; in
 orate cu certo corde. uelut basilium i mlti
 mltitudine militie celestis hinc et inde
 i more et i medio eoz sup thronu. glo
 riosam sedente quandam mulieb; habitu.
 i dicente ad primos sibi stantes mag
 nificos uiros. Vocate in mecuriu. u ale
 ar i ficere iulianu. i filiu meu et dñi
 timida blasphematem. Scs aut cu ar
 matua sua aduocans iustus ab ea ue
 locit abiit. Et aduocans que erat muli
 ebra habitu magnu basilium dedit ei lib
 ru habente i historia omne mudi fac
 turu. dexterosu u hoine plasmatu a d.
 In pncipio aut libri suspensio erat. In
 fine aut ei u plasmat homo parte. Susci
 pies naq; libru i pntia ei lect e ad suscip
 tiem parte. Et continuo absq; somno fact
 est. ab timore et gaudio coert. Simile
 u uisione mortis iuliani uelut ipa noc
 te i iulianu sophista cu eet cu eo in pside.
 i questoris dignitate paget. Exmestres g
 uisione magni basilium cu eululo suo euigi
 lans uenit i ciuitate. adiens q; martiru
 sci mtyris mecuriu iq; ipe iacelat. et ar
 ma ei coferuabant. qres ea et no iueniens.
 uocauit custodem. i sacatit ab eo u illa
 fuissent. Qui cu sacinto dicebat uesq; ibi
 ei fuisse. u ppuo coferuabant. Eradidit g
 ielubitat sententia. memorabilis pat nr
 basilium. quia uera e uisio. et glouifics de
 um q no desinat cofidentes in se. i fortuna
 ce multa et gaudio ienarrabili reert in
 nocte. adhuc omib; dormientib;. Quos ex
 citas ad oratdem hortat e. i uoce exultato
 nis ewangelizati eis ex do sibi reuelatdem
 factu. i q; ista nocte i m fact e tyum. Atq; e
 omib; gras ages do. reusis e i ciuitate. Et

ueniens ad martiriū scī meuri. ue-
nit lanceam illius sanguine madidā. Et
cū omnib; iterū grā agens dō impuit
cūctos uenire in magnā eccliam. et
pncipari diuine ministrarōi.

Hoc aut scō.

et scā exaltante eo. signū nō fuit
scm sic erat solrū. inuicē scilicet col-
umbā. que cū sacramento dominico
pendebat sup altare. semp ad exalta-
tōem scī sacrificii moueri ter solens.
Et cogitante eo quid hoc eēt. uisit u-
mū uentilante diaconē. inuicentem
mulieri inclinare dorsū. Et rāspuēs
eū & altari. infra eccliam iussit custo-
dī. et ita uidens scī sp̄ aduentum.
horat ē pplm septe dieb; ibidē in o-
ratōe manere. Syaconē aut ieiun-
is et uigiliis s̄misit. 7 q; ei habun-
dabat. ad postulantiū inopiā dare
iussit. sic q; diuinitatē placare. 7 sic
audere ad sacra ministratōem accedere.
Vela etiā statim iussit appendi iust-
ructoris. p̄cipiens de mulierib; q; fore
ueloz aperūt. inclina se diuina mi-
steria pagente. foris p̄ni. et icōmu-
nicatā p̄manē. Populo aut 7 omū ple-
be festiuitatē agente. usq; ī finē septe
diez omnib; in ecclia cōgregans. ecce lili-
nius uiliani questor fugauis uenit
ī ciuitatē. 7 ducens ppli cōgregatōem ī
ecclia. eo aduenit. annūcians impiam
mortē uiliani tyranni. 7 dices. Quia cū
secus eufraten flumē eēt. 7 relicta noc-
te septima ex cubicū militū custodirent
eū. uenit quidam ignotus miles cū ar-
moz uasis 7 lancea ualida. et terribili
impetu p̄didit eū. et multq; cōparuit s̄mo

abscedēs. h̄e ū miserū dūā atq; horriblem
cūctis uacferuōm. cū blasphemie clamore
expreuit. Narrauit 7 p̄ ordine uisionē q;
ip̄e iā dicta uidet nocte. p̄dens q; genib;
p̄cipis scilicet postulatit se suscipere xp̄i sig-
naclm. Qd̄ cōsecr̄. cōsecr̄alis fact̄ ē. uasili.
Cūctina q; die p̄cep̄ omnib; magnū ^{laudat.} uicere
pecuniā. Qui una uox dixerit. Si mortali
impatori hec tribue uolūm. ut n̄ desolaret
urim ciuitatē. multo magis xp̄o ī mortali ī-
p̄uori oportet offerre ea. qui de tanto iure
uiri nos redemit. Ecce q; ī manib; tuis st̄
om̄ia. sicut t̄ dō iussit age. Q̄ admittit si
deuissimū ppli magnanimitatē. itā p̄tē
7 uolentib; eis r̄dit. et de reliq; ornā om̄e
p̄uoluerit cū cōuio. Altare 7 auro puro 7
gēmis p̄ciosis decorauit. Et aduectans multi-
tudine habitantū. ac sacrificans scām men-
sam. 7 dieb; iussit die festū sollempnizare.

His itaq; p̄ctis.
quidam terrore gentiliū cū eēt. acce-
sserit ad eū dicentes. Ecce p̄ oratōem tuā ciui-
tatē nrām d̄plandā redemisti. et tēplū dei
tui amplissime decorasti. sup̄ e. ut 7 nos car-
tos facias. que st̄ uirtutes dei tui. Ille autē
paucis sermonib; ostendens eis uā salu-
tis. certos q; eos reddens. 7 cathertās. Inpri-
rauit illos. Veniente deniq; scissima q̄da
gestina. diuina illā eximeri it̄p̄tatōem p̄tō
enarrauit. multā multitudinē hebreoz 7 etiā
gentiliū offerens d̄no.

Veterū quidam de derelictis gentilib;
7 et arrianis. accusauerit eū ad ualen-
tē impatorē. q; omouissū fide glificās ab-
hominabat et respuebat arrianoz h̄esim;
Hūs credens uacua q̄dā sententia ualēs.
milit̄ deduci eū antiochiā ciuitatē. Ana-
stasio ū p̄ctore adueniente cesariam a

uitate. et manifesta basilio faciente p̄p̄ta ei
 ab impatore. dixit illi basilio. Et ego fili m̄
 paucos dies cognoui q̄ impator credens abs
 intellectu uiris. tres calamos contuit. uolens
 exiliū meū defecere. et ueritatē obscurare.
 Insensibiles autē calami nō sustinuerūt insta
 blem eius impetū. cōfringi magis dixerunt.
 quā minuitare iniquo ei decreto. Et ap̄h
 ensus antiochiā ad p̄f̄c̄m ducit iudiciū. In
 terrogat autē cui rei gr̄a nō impatoris cōple
 rat fidem. respondit. Non in fiat uiam ue
 ritatis derelinquere. yerrancā arrianorū ma
 lam gl̄iam ul' salutare. Omnis enī fidem
 de pat̄b; accepit. Quia autē p̄fect' mortē ei
 minar' dixit basilio. fiat in puerita
 te emittā de uinculis corporis. hoc enī ex nil
 to desiderat. Jam uos nolite deficē i p̄missi
 one. Prefect' nāq; beati uiri instancā y in
 mutabilem sententiā notā fecit impatori.
 dicens. Vichi sum' impator. uicti sum'.
 Aliorū nimis ē uir. in q̄a y maculatā ha
 bens p̄p̄nā. y impatore q̄ feruente furore.
 y cogitante q̄u morte illi atrectaret. cōue
 nit filiū suū thelatū i egitudine. y despa
 ri a medicis. Ayat autē eius impatori ref
 istens. dicebat. Sicut male disposuisti que
 ad st. et puer mort'. p̄t i basilio dei sac
 dote factā iniuriā. Hec audiens impator
 uocauit basilio. et ait ad eū. Si uora st' ar
 mata tua y os in hys gaudet. fili mei egri
 dine p̄ oratē tuā emina. Qui ait. Sic
 dis impator orthodoxe fidei. y coadunet di
 cilia. ayat filius tuus. Ipo autē sic p̄nten
 te. n̄ diffens sanct' basilio. i p̄p̄nā ei fa
 cilem pueri egitudine fecit. ayaligorū autē
 ep̄i cōfessionē inuictorie sue nō ferentes.
 p̄suaserūt impatori. nō cadē de sensu suo. s;
 religiositan coy cōcurrē. y p̄ ip̄os puero simi

fiat

tate roq̄. Et cōtinuo puer i manib; eoz
 obiit. Ita uidēs p̄ctor. post obitū ualeutis
 annūtrauit impatori ualeutiano. uirtutes ui
 ri. Ille autē aduūns glorificauit dñm. dans ei
 multā pecuniā. p̄ ip̄m p̄ctore i op̄egentū.
 y dimisit eū. Qui magnanimitatē impatoris
 suscipiens. edificauit domos beneactionales
 i ciuitate. y i una quaq; p̄uicia p̄fecture
 ad refectōm egrotorū. y clausit multitudine ui
 roz mulierū y puerorū. multā curā y refectōm
 tribuens eis. Hec audiens impator oblatōnes
 multas dedit ad nutritiū eoz. cultū pat̄nū y
 buens sacerdoti xp̄i. *A uigore xp̄i*
Elladius autē ip̄i sc̄issime *sc̄pto.*
 memorie uisor y minist' fact' ab eo p̄f̄c̄m mi
 ractoz. et successor sedis post obitū iā dicte
 memorie apostolice basilii uir admirabilis.
 et om̄i uirtute decorat' enarrauit in q̄ sena
 tor ip̄i fidelis nocte p̄reri. abiit ad sc̄a y uene
 rabilia loca. ibi filiā suā cōsecrare. ac iūmo de
 beneactionalib; domib; monastioz intrare.
 atq; sacrificiū offerre uolens. y ab im̄no ho
 micidi dyabls inuidens thūne uoluntati. u
 nū de seruis suis incendit ad puelle amore.
 Is autē cū suis huiusmodi inchoatōis indigni
 tū audens appinquare ad p̄positū. allaque u
 nū abhominandoz incantatoz p̄m̄tes se si
 meruerit dominari ip̄i puelle. multā ei tribue
 auri q̄ntatē. ayalefic' u' dixit ad eū. O homo
 ego i ista nō p̄ualeo. s; si uis intro te ad meū
 p̄curatore dyabls. upe p̄ficier uoluntatē tuā.
 Qui ait ad eū. Quecūq; dixels in faciā. Et ait
 ad eū. Abrenūcias xp̄o i sc̄pto. Dixit ei. Et iā.
 Iniquitas autē quoz dicit ei. Si i isto par' ex
 stiteris. cōp̄tor t' fia. Qui ait ad eū. p̄m̄t'
 sū. tantū cōsequ' desidiū meū. Et facies ma
 lignitatis minist' epl̄am ad dyabls. misit ad
 illū halentē sentitū utū. Qm̄q̄e mi dñe et

penam querit festinare me xpianoz religio
ne abstulere et tue actuce uoluntati n̄ m̄
nphor̄ p̄ns tua. nulli t̄ huc. qui p̄sentes
meas deserit. litas cupiditate i puellam ex
arsu. et postulo eū actionē n̄ā cōseq. n̄ et i
isto gloriē. et cū m̄ta alacrate cōgregē placi
tates tuos. Adms ei eplam dixit. Vade sed
talem horā noctis sta sup monum̄tu genu
lis. et exalta curā i actv. et astabit t̄. qui de
lent te duce diabolo. Qui alac̄ hoc facies
lactant misam uocē inuocant diabli auxili
ū. Et cōtinuo astiterūt ei p̄ncipes prestans
tribraz spiritualis nequicie. Et apphenden
erant cū gaudio magno. duxerūt eū ubi
erat diabolus. Et ostēde ut ei ipm̄ sedente
i sede alta. i i curuitu ei malignitatis sic
stantes. Et suscipies a malefico litas. d̄y
ad miserū. Eredis i me. Qui ait. Eredlo.
Et abnegas xp̄m̄ tuū. Qui respondit. Ab
nego. Vicit ei diabolus. P̄sidi estis uos xp̄ia
ni. et q̄n op̄ me habetis uenitis ad me. q̄n
ū cōsequimini desidū ur̄m. negans me.
et accedens ad xp̄m̄ ur̄m. q̄ ē b̄nign̄ ac dem̄
tissim̄. i suscip̄ uos. S; fac m̄ manu tua
sc̄ptā xp̄i tui et baptisimans abrenūtiatōm̄
uoluntariā. i q̄ i me ē i sc̄la uoluntariā p̄fē
sione. et q̄ meū sis i die iudiciū cōdelectas
m̄ i p̄p̄is etnis s̄p̄latis. et ego statū desidū
ū tuū adimpleto. Qui disposuit p̄a manu
sc̄ptū. sic quest̄ fuit. Statū aut̄ animaz
corruptor. thaco tortuosus. misit q̄ t̄ sup
fornicatē d̄mones. i i flāmauerūt puel
lam i amorē iuuentis. Que p̄ciēs se i iram.
cepit clamare ad pat̄. miserere m̄ pat̄. mi
serere. q̄ dix̄ torqueor p̄r̄ talem ur̄m puerū.
miserere uiscerib; tuis. ostēde i me unigē
nita tua p̄tū amorē. et cōiuge me puero
q̄ amo. Si aut̄ hoc nō uis face. iudabis me

post modicū momentē amara morte. i seruo
ne dabis p̄ me i die iudiciū dō. Par aut̄ cū
lactans duobus. Heu m̄ p̄cori. quid cōuenit
miserere mee filie. Quis meū thesaurū fura
tus ē. Quis meū iniquauit filiam. Quis
dulce tuū aloz mōz exinuit. Ego celestite
uoleh̄ nubere xp̄o. et angloz cōhabitatē con
stitue. et i psalmis. i ymnis. i cāncis spi
ritalib; canē dō. festinabam. et p̄ te salua
ri sperabam. tu aut̄ i amore lasciu. etatis
stans. Hinc me licet uolo despicere te dō.
ne ducas senectutē meā cū flāte ad inferos.
noq; nobilitatē p̄rentū tuoz cōfusione op̄
as. Ita aut̄ ad nichilū reputis q̄ a pat̄e di
cedit. instabat clamās. Par mi aut̄ fac
desideriū meū. aut p̄ modicū momentē me
iudabis. Par ḡ i magna defectione factus.
ac immutabilitate tristitie abdit. i amicorū
cōsilio credulus horatū ei deserere uolun
tatē ei. aut se ipsi exponē. uadens p̄r̄
p̄p̄it fieri desidū puelle. ne exicali se t̄le
ret morti. Et adduxit q̄ntū puerū. ad p̄p̄i
filia. dans q; ei omnē sbam suā dixit filie sue.
Vale filia uer̄ misera. auxiliū enī planges
penitens i nouissimo. q̄n nichil hales p̄fē
cere. Inq; ḡ cōiugio s̄o i dyablica facinorosi
tate cōpleta. ac molico misente. q̄e d̄sig
nat̄ ē a quibusdā puer. nō sc̄re i occidm̄.
noq; app̄m̄q̄re i mortalib; i uuitas misē
riis. Et dixit miserere cōiuge ei. Scis q̄ tur
tius quē elegisti nō ē xp̄ian̄. S; p̄gn̄ fi
de i alien̄. Tribraz ḡ et doloꝝ plagis rep
lecta. p̄stuit se i humū. i ap̄it discerpere
seip̄m̄ unglis. i p̄cūre p̄ct̄ ac clamare.
Nemo nō olediens parental; saluar̄ fu
it unq̄m̄. Quis amittabit p̄t̄ mō meā
cōfusione. Heu m̄ miser̄ i q̄ntā p̄fū
ditatē p̄latoꝝ descendit. Cur nata sum.

Inata continuo rapta no fuit. Ista g lamitar
 ei dicens errantissim' uir et accurrir ad ea.
 cecidens no haberi ita ueritate. Illa aut i cōso
 latorē uerente suadabilib; et sermoib; dixit
 ad eū. Si uis satis in face i misere aie moe.
 custodia ego i tu unanimur eam ad ecclia.
 i corā me pncipa iōtaminatoz mistioy. et
 sic satisfacta ero. Tūc coact' dixit ei senten
 nam capituli. Continuo g deponēs illa mu
 liebre infirmitatē. i cōsiliū bonū gshās illi.
 currit ad pūctā i disciplinā xpī basilū. ad
 ūsus impietate clamās. miserere m' misere
 rare par. miserere m' discipule xpī q ai demo
 nib; cūm egi. miserere m' miserere ppo par
 n obaudientia. Et dicit eū uerū gestaz ordi
 nē. Scis aut dei uocās puerū iustitaz ē
 ab eo si ista i hūc mediū se hūt. Qui ad scā
 ai latins ait. Etā scē dei si ego siluero qm
 nā clamabūt. Et enarrat ei i qe a pncip
 io usq; ad finē. cōsequente diabli malam
 opūtem. Tūc dicit ei scis. Vis reūm ad
 dnm dñi mū. Ad quē puer. volo. s; nō
 ualeo. dicit ei. Qre. Respondit puer. Scpō
 abrogam xpī. i ptestis sū diabli. dicit
 ei. Non sit t' care. Bnign' ē dñs n'r. i recipiet
 te penitente. Comparat eū malicis nris. Et
 iactans se puella ad ptes sū euangelice ap
 cam ē eū dicens. Discipule xpī dei nū qmū
 potes adiuua nos. dicit ad puerū scs. Cre
 dis saluari. Qui ait. Credo dñe adiuua i
 cariditate meā. Et continuo apphendens ma
 nū ei. faciens q; xpī signū i ipō. i orans. re
 duxit eū i uno loco interioris sac' peritoli.
 Et dms ei reglām. colubualur ei p tres dies.
 Post quos uisitauit eū i dicit ei. Quom' ha
 bes fili. dicit ad eū. In magna sū dñe defecti
 one. Scē dei n' fero clamores eoz i t'ores. et
 iaculatores. seu lapidatores eoz. tenetes manu

scptū meū. causant me dicentes. Tu uenisti ad
 nos. nō nos ad te. Et dicit ei scis. Noli timere fi
 li. tantū crede. Et dms ei modica escā. faciensq;
 sup eū xpī iterū signaculū. ac orans reduxit eū.
 Et post paucos dies uisitauit eū. i dicit ei. Quom'
 habes fili. dicit ei. Par' scē a longe clamores eoz
 audio. i minas. s; nō uideo eos. Et iterū dms ei
 escā. i orans. claudens q; ostiū abiit. Et qdragesimo
 die rediit. et dicit ei. Quom' habes fili. Respond
 ens dicit ad eū. Bū habeo scē dei. Vidi eū te ho
 die i uisu pugnare p me. i uicente diabli.
 moy g scis scām cōsuetudinē facies oratōem
 eduxit eū. i adduxit i domitorū suū. Mane
 aut scō uocauit sacā clerū. i monasteria. et
 omne xpō amabilem pplm. i dicit eis. filioi mei
 dilectissimi. omī gēis agite dño. Ecce ouē pdiā
 dicit pastor bon' i humeris reportare. et offerre et
 clic. Quare debitu ē. i nos uigilia scē nocte.
 ac postulare ei bñgntatē. nō uincat corrup
 tor. animaz i i hoc scō. Et alac' pplō exaggera
 to. p omne noctē postulauerūt dñm cū bono pa
 store. cū lacrimis clamantes p eo kyrielison. et
 matue cū omī mltitudine ppli accepit scis
 puerū. et tenēs dextrām manū ei duxit illū
 ad scām eccliam dei. cū psalmis et ymnis. Et ecce
 diabli festinās cū omī pmtiosa irate aduenit. et
 insubli apphendens puerū. conabat rux eū de
 manu scī. Et cepit clamare puer. Scē dei adiuua
 me. Et tanta nyph; inflama aggressus ē. ut etiā
 memorabilem unū cōplēuit. rhenus puerū. Comuer
 sus g sanct' ad diabli dicit. Inpūssime. i aīaz ce
 ruptor. par' tūbraz i pūctōis. nō sufficit t' ma
 pūctio. qua te et eos qui sū te n' affecti. nisi i
 et dei mei tempus plāma. Diabli aut dicit ad
 eū. Preuiduas me basit. ita ū plurimu ex no
 bis audiret uoces demonū hec dicens. pplō cla
 mante kyrielison. Scis aut dei ait ad eū. In
 crepet te dñs diabli. Qui respondēs ait ad eū.

Basilis p̄ndicis me. Non abij ego ad eum.
S̄ ip̄e uenit ad me. Adnegauit xp̄m̄. et p̄fer-
sus ē m̄. Et ecce manus p̄p̄ri hales. In die u-
dicij ad cōmune iudicē eū duco. Sc̄is dei d̄y.
B̄ndictus d̄ns deus n̄r. S̄ lō defleat p̄p̄s n̄r
man̄ & altitudine cel̄i. donec reddas manus p̄-
tū. Et cōiur te et dixit p̄p̄o. Ergite man̄
uās ī celū clamātes cū lacrimis xp̄e kirielej-
son. Et stante p̄p̄o in horā m̄stā. & extensas
habente man̄ ī celū. ecce manus p̄p̄ri pueri
paerē delatū. et ab om̄ib; usū. uenit. Et
yp̄strā ē in manib; memorabilis p̄ris n̄r. &
pastoris. Suscipies aut̄ eā & gr̄is agens deo.
gaustus fact̄ ē ualde. Et corā om̄i p̄p̄o. dixit
ad puerū. Cognoscis lictis has fiat. Qui
ait. Ec̄cā sc̄e dei manu n̄a sc̄p̄ta ē. Et di-
rūp̄s manus p̄p̄ri basilis sc̄is p̄duxit
eū ad eccliam. & dignū fecit sc̄o ministerio.
& cōmunioni misterioꝝ & inuuez xp̄i. Et
faciens susceptōem magnā refrigerat̄ om-
nē p̄p̄m. Et duces puerū ac instrues. seu
dms ei reglām decēntē reddidit eū mul-
eri eius. mirabili ore glorificante. & laudem
rē deum.

Enarrat̄ in p̄dict̄ beatus uir ella-
dus. q̄ ī una dieꝝ splendore diuino
illustrat̄ sc̄is pat̄ n̄r. & magni basilis. exiit
de n̄a ciuitate nemini dices quo ceter̄ p̄gare.
Et egredies corā om̄ib; dixit nobis. filioi mei
sequimini me. n̄ uideatis unā macū glām dei.
& admirer̄ de discipulis magis. Postquā
q̄ exiit de n̄a ciuitate cōmunis n̄r pat̄.
cognouit. hoc uirū sc̄i sp̄s p̄p̄ri anastasi.
& dicit nominet̄ mulieri. sorori. aut̄ sue
usu. Ego uado agrolari d̄nā soror. tu surge
et orna domū tuā. Et circa horā nonā acci-
pies m̄b̄lū et ceruus. obuia sc̄o basilis ar-
chiep̄o. Venit eū d̄nā ī domū n̄rām.

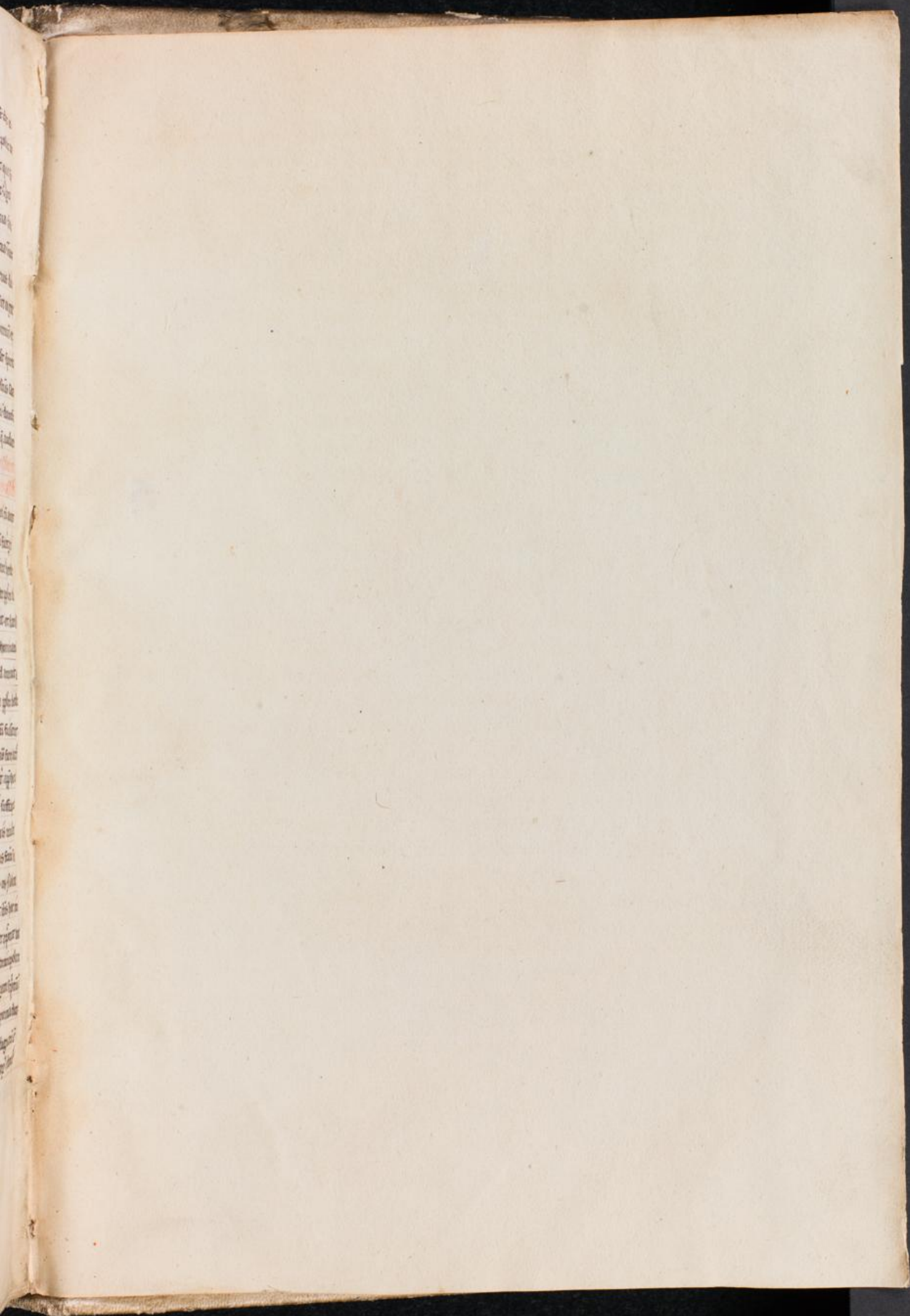
Illa aut̄ cōtremiscens ī admirabili dictū fecit q̄
didicit. Erat eū ip̄e ungo uenerabilis cōsuet̄.
q̄draginta p̄transiens annos. cū habitatore suo
restrahent̄ m̄dū. q̄ iudua ostendebat̄ h̄b̄b;
obuians aut̄ nobis cū decēntē uenabilitate.
& cleuā adoratōem t̄nēs. p̄mo q̄c̄e b̄ndict̄
atq̄ p̄r̄ n̄r. et postea dicit ei. Quoniam hales
d̄nā theognia. q̄ exp̄met̄s iucēntē nōis sur-
thar ei. B̄n̄ sc̄e dei. Dicit ei sc̄is p̄p̄ri. Vbi ē
clūs anastasi p̄p̄ri sc̄i tuus. dicit ei. Vbi
n̄s est d̄nē. r̄abit̄ agrolari. Qui dixit. In domo
tua ē. noli t̄b̄ri. Exp̄met̄s q̄ mulier ī uis-
itō. & iucēntē nōis sui. & quia dixit eam
deser̄ n̄r p̄r̄ mulierē q̄am cē nōis. sororē aut̄
usu. ī stupre sc̄a. nemore & cōp̄tēntia. accidit
ī t̄ā clamās & dicens. Sc̄e dei ora p̄ me p̄cāte.
q̄ magnas & admirabiles uideo ī te causas. Et
faciens sup̄ eā oratōem. orā om̄ib; dixit ei. Ex-
terude p̄m̄ū ī t̄ brachia tua. Et cū exiret
sc̄e iussit effundī carlones de thurib̄o ī p̄m̄
n̄r. et sup̄p̄nēs incensū ambulat̄ p̄cedens
uos. Et uenientib; ī domū p̄p̄ri obuiant̄
nobis & ip̄e. & ostendit̄ ē honoratos pedes pat̄ris
n̄r. d̄ns q̄ ei ī d̄no saluē dicit p̄p̄ri. Unde
ī hoc ut ueniat sc̄is d̄nā mei ad me. Et dicit
ei p̄r̄ n̄r. B̄n̄ te inueni discipulē xp̄i. Unde facia-
m̄ sc̄m̄ ministeriū. Erat eū ip̄e p̄p̄ri ieu-
nās p̄ singlos dies q̄t̄ sabb̄m̄ & dominicā. nec
tangebat̄ quidq̄ nisi panē & aquā. Et alieuntib;
nobis ad eccliam. p̄cepit p̄p̄ri ministrare.
Qui ait ad eū. Sic didicisti sc̄e dei minor a
maiorē b̄ndict̄. Dicit sc̄is pat̄ n̄r. Domine
anastasi. cū om̄ib; uirib; tuis hyle & olediam.
Et satisfact̄ uenit ad sc̄m̄ ministeriū. Et t̄p̄e ex-
altatōis iusticiā corp̄is d̄ni n̄r ih̄u xp̄i uidit
sc̄is dei. et q̄dā de dignis sp̄m̄ sc̄m̄ descenden-
tē ī uisione ignis. & circumdantē p̄p̄ri ac
sc̄m̄ altare. cōmunicat̄; aut̄ nob̄ et gr̄is

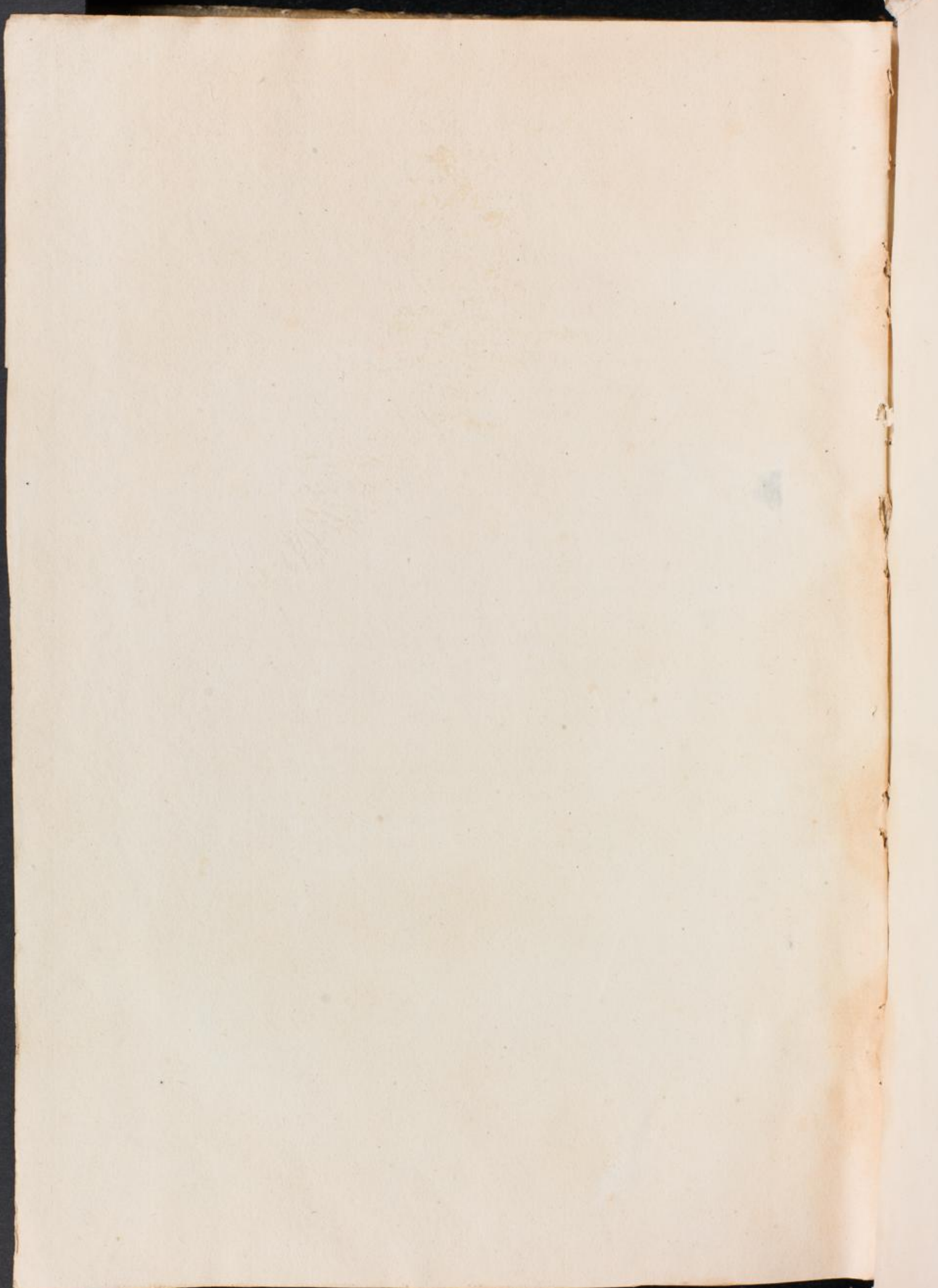
agentib; dno abim i omni pbr. Et accep
 ientes escā dicit ei scis dei. Enarra m un
 t thesaur iste et que e uita tua. Dicit ei
 pbr. Ego scē dei sū frator dicit publicas
 tibus. habens iuga bouū duo. Vmū qdē
 ego mino. alim ū mēemari mō. Et unū
 ē ad ministracōem pēgnor. alim ū ad mi
 nistracōem uectigaliū. Et ē comella mā
 ista mulier mā ministras paupib; et
 m. Dicit ei scis. Voca eī sorore mā sicut
 et ē. et dicit m uitas tuas. Dicit ei pbr.
 Non possido quicq; loni sup tū. et alienus
 sū ab omī uitate. Et dicit ei cōmunis p̄
 nr. Surge et aliam sum. Et dicit eū ad u
 nā de cellulis ei. dicit q; ei. Apī m ostiū.
 Et dicit ei pbr. Non scē dei nō uleas
 introire. q; necessaria sūt domū. Dicit ei
 scis. Et ego i ista noctāra ueni. s̄olen
 te q; p̄br ap̄re claue ostiū. sermone a
 p̄uit illd memorabilis p̄r nr. Et intro
 iens iuenit ibi uirū leptū. defluxū plu
 rib; corpis m̄bris. et nemo sciebat eū ibi
 eē n̄ p̄br. et soror. Dicit scis p̄r nr. p̄
 bito. Cur uoluisti occultare thesaurū tu
 ū istū. Dicit ei pbr. furiosus ē dñe et
 inuoriosus. ideo q; timui ne forte labat
 i sermone. Dicit ei scis. Bñ certasti in
 illū. s; sine me nocte ista ministrare. ut
 ego p̄re mcedem suscipia. Et sinentes
 scm cū lepto. i cellula nil ualentē neq;
 uacē habentē ad loquendū. rēptatē pas
 sionis. claudentes q; ostiū abiuuū. de
 die. m̄ acatū faciens sup eū oracōem.
 p̄ totā noctē postulans dñm. qui omne inf
 mitatē et omne languorē sanat. sanauit
 eū. Dicit q; nobiscū deges p̄br. Glā tibi
 dō qui fecisti uoluntatē timentiū te. de
 p̄arōem eor exaudiens. Ecce enī medic

firmū fecit sanū. Et cōtinuo scs clamauit ad ost
 iū. edoces leptū nō habentē maclām i corp
 lajntē expresse et glouificauit dñm. hoc aut
 scō mūdo uisū sum i ciuitatē māy cū gau
 dio laudantes et bñdicentes dñm. am. **Ab lco**
Pres enarracōem **patre mō effiem**
 uolo face de basilio memorabili. et effiem
 sūro que st ap̄ dñm et p̄r mō uisore. q; i de scō
 rno m̄tente ore et m̄clū. Et aut sic. Effi
 em memorabilis cū eēt i hemo qdā splendore
 sū h̄c illustante. uidens qdā de amatorib;
 ei. et interrogatē discēs mirabilia opa bñ p̄br
 nr basilii. tū inuisione postulabat reuela
 ri sibi q̄lis eēt magnū basilius. Inq; tū q; fa
 ctū uidit colūpnā ignis. cui caput p̄tinge
 bat celū. et uacē desup dicentē audiuit. Effi
 em. quēadmodū uidisti colūpnā istā ig
 nis. talis ē et magnū basilii. Et cōtinuo acci
 piens m̄p̄rem. eo q; nesciebat loqui grecā
 linguā. uenit ad magnā eccliam magni
 uōis celare. p̄uenit q; i ipsā scā festiuitate
 scē theophanie. et inuit clam. uidit p̄cedentē
 i eccliam magnū basilii. et dicit sequi se.
 In uamū laborauim ū suscipior fiat. Iste enī
 i tali ordine cū sit. n̄ ē q̄admodū uidi. Vidit
 eū indutū stola candida. et qui circa eū erat
 sacri clerū candiditerū. Et p̄cedite eo scis
 i loco occulto ecclie. desubat p̄ huiusmodi ma
 nā dicens scū. Nos qui portauim pondus
 diei et est. nichil cōsecra sum. Et hic i tali
 cū eēt cōstipmē et honore humano colūpnā
 ignis ē. dym. Ita q; eo p̄laqueute. inat
 scis. archidiaconū suū dices. Vnde cura p̄
 tā occidentalem. et i anglo ecclie iucies. Alim.
 habentē cucullam cū alro quodam cū p̄ua
 bulū pusillū. et axā de uultu ei. et dices ei.
 Alim intra i p̄biteriū. uocat te p̄r tuus
 archieps. Et discēs bō effiem p̄ m̄p̄rem.

que dicebant. respondit dicens. Gratia fiat nos
 pugnatum. Erant autem archidiaconi uenturum ista
 magno autem basilio sacros libros legente. induit
 effere sacros linguam ignea loquentem pos ei. Et di
 cit sacris archidiacono. Vide et dic ei. Dicit effere
 Alia uera in pibitum. Obsequium quod in istis sacris
 glorificans dominum. Et gemistates requirit dicens.
 Verum magnum basilium. uere colupta ignis basilium
 uere sic sacris loquitur pos ei. Postulauit archidi
 acone excludere se. ut magis potest misterium
 in secretario salutaret eum. Inuitas itaque post con
 plerem misterium basilium magnum in secretario uo
 cauit sacrum effere. in dno salutarem reddidit ei
 dicens. Non uenisti qui multiplicasti discipulos
 christi. in quibus ecclesia more feminati in ipso. In quibus labor
 tuus per uenisti uide facere hominem. der t
 de macleim sedm labore tuum. Et respondens ei
 honorificentissimum effere. et dicens omnia que in
 corde ei erant occulta. simul cum coeunte suo
 alle. communicant de sacris manibus. ei. Et facien
 te eo caritate dicit sacris effere. Par honorificen
 tissime una postulo gratiam apud te. annue
 eam dari in quibus aut ad eum. Alia dicit que uiden
 t. Multa enim t. dicit maxime per labore tuo
 ad meum presentiam. Dicit ei honorificentissimum
 effere. Scio per se. quod quacumque postulauis
 a deo. daret t. et uolo ut deprecans dominum quoniam loquitur
 grece. Qui ait. Super uirtute mea postulasti.
 Sed quia fideliter postulasti. ueni per honori
 ficentissime. heremi magister. postulem dominum.
 Potest enim facere uoluntate tua. Scriptum est enim.
 Voluntate uimentium se faciet. in deprecantem eorum
 exaudiet. et saluos faciet eos. Et facientes o
 rationem in multa hora resurgentibus. eis dicit
 magnum basilium. Cur dicit effere non accipis
 ordinatum pibitum. quod dicit te. Dicit ei per
 impudens sacris effere. Quia pro se su. Respondit

ei sacris. Veni faciam tua ego habuissem. Et dicit ei.
 flectam genua. Et iacobus; eis in humo postat ma
 num in sem effere magnum sacros. Et dicit que sunt
 diaconi. Et dicit ei. Alia finge nos fac. Ipra g
 lingua ei dicit sacris effere greca lingua. Sicut
 p. salua. miserere. et custodia deo gratia tua. tunc
 impleta est per scriptum est. tunc salter sicut teruis dau
 dus. et apertur linguntur. Et loquitur eo grat
 in ipso hora glorificauerit dominum omnipotentem. ex
 audientem postulationem deprecantium suorum. Et spirita
 le letantes per tres dies. atque ordinis sacris sacer
 dos impertem diacone. ipse u. pibitum. dimisit
 eos in pace glorificantes dominum in omnibus; qui audierit
 uiderit sicut locutus est ad eos. *ad ualente*
Post a nobis prechone ualente. *ad ualente*
 do odibus. aut apostate uoluntate cum aduer
 gloriosam constantinopolim. et rursus faceret per ni
 ceam ciuitate. accesserit ad eum arriam heretiar
 che. postulantes per quos fidelissimum dei populum de sca
 ei catholica et apostolica ecclesia. trunnuce. et dari illi.
 Turm itaque; in indigiti pugnata. et hominande
 eorum cum fuisset heres perit. ad uelud annuit eos.
 et manu militari euicent fidelium populum delect
 ecclesiam arrianis. In defectuione quod cum fuissent.
 omni populo deprecantem dominum nocte et die. non fieri eccli
 am ei collatorum hereticoz. Quapropter apprehendit
 ipse uiscerum ciuitate communis suffragator
 ecclesiarum basilium. et abiit ad eum omnibus uultum
 do orthodoxorum clamans. et annuntians faciam te eos
 iniquitate iniquitatis. Qui ait ad eos. nolite
 flere. scit carissimi. non enim dimittet dominus hoc in
 fine fieri. sed longanimes estote. et ex parte ma
 sericordia eius. Inuitate quod eo constantinopolim.
 u uidit ualente dicit ad eum. In uapote scriptum est.
 Honor regis iudicium diligit. Et sapientia char.
 iudicium regis iusticia. Et ait tunc dignatum est
 impium eicere orthodoxos de ecclesia eorum. et conuulsi

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN Color Control Patches

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
Light Blue	Light Cyan	Light Green	Light Yellow	Light Red	Light Magenta	White	Light Purple	Light Gray
Dark Blue	Dark Cyan	Dark Green	Dark Yellow	Dark Red	Dark Magenta	White	Dark Purple	Black

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN Gray Scale

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

A 1 2 3 4 5 6 M W G K C Y B M

R G B

The chart features a vertical grayscale bar with 19 steps, labeled 'A' through '19'. To the right of the grayscale bar are color reference patches: a red patch (R), a green patch (G), a blue patch (B), a white patch (W), a gray patch (G), a black patch (K), a cyan patch (C), a yellow patch (Y), and a magenta patch (M). The grayscale bar is labeled 'TIFFEN Gray Scale' and '© The Tiffen Company, 2007'.

